

ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΜΕΛΕΤΗ
«ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΤΥΡΝΑΒΟΥ:
ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΤΟΥ»

ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ: ΔΕΛΗΖΩΝΑ ΜΑΡΙΑ

Α.Μ. 20205

ΤΡΙΜΕΛΗΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: Κ.Δ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ, ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΜΕΛΗ: Γ. ΧΟΝΔΡΟΓΙΑΝΝΗΣ, ΑΝΑΠΛ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

Α.ΤΣΙΤΟΥΡΑΣ, ΔΕΚΤΟΡΑΣ

ΑΘΗΝΑ, 2006

Πέντε προσόντα πλέκουν το εγκώμιο του κρασιού.

Είναι δυνατό, όμορφο, ευωδιαστό, δροσερό
και σε κάνει να χορεύεις.

Τζων Χαρινγκτον (1561-1612)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	8
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	9

ΜΕΡΟΣ Α: ΓΕΝΙΚΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1:

Οι συνεταιρισμοί γενικά	12
1.1) Τι είναι οι συνεταιρισμοί.....	12
1.2) Οι Συνεταιριστικές αξίες.....	13
1.3) Οι Συνεταιριστικές αρχές	15
1.4) Ιστορική αναδρομή	16
1.5) Κατηγορίες συνεταιρισμών	23
1.5.1) Αγροτικοί συνεταιρισμοί	23
1.5.2) Αστικοί συνεταιρισμοί.....	23
1.5.2.1) Συνεταιρισμοί Φαρμακοποιών.....	25
1.5.2.2) Πιστωτικοί Συνεταιρισμοί και Συνεταιριστικές Τράπεζες.....	25
1.5.2.3) Συνεταιρισμοί Ηλεκτρολόγων	27
1.5.2.4) Συνεταιρισμοί Υδραυλικών	27
1.5.2.5) Εταιρίες Λαϊκής Βάσης.....	27
1.5.2.6) Οικοδομικοί συνεταιρισμοί	27
1.5.2.7) Γυναικείοι Αγροτουριστικοί Συνεταιρισμοί	28
1.6) Οι Συνεταιρισμοί στην Ευρώπη	29
1.7) Οι Συνεταιρισμοί παγκοσμίως	30

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2:

Οι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί.....	31
2.1) Ιστορική Εξέλιξη	31

2.2) Συνεταιριστική Νομοθεσία	37
2.3) Δομή του συνεταιριστικού κινήματος	38
2.3.1) Πρωτοβάθμιοι Γεωργικοί Συνεταιρισμοί	38
2.3.2) Ενώσεις Γεωργικών Συνεταιρισμών	39
2.3.3) Κεντρικές Συνεταιριστικές Ενώσεις	40
2.3.4) Συνεταιριστικές Εταιρίες	41
2.3.5) Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών	41
2.3.6) Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Θεσσαλίας	43

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3:

Αμπελοοινικός Τομέας	47
3.1) Ο Αμπελοοινικός Τομέας σε Παγκόσμιο Επίπεδο	48
3.1.1) Νότιος Αφρική	48
3.1.2) Νότιος Αμερική	49
3.1.3) Ωκεανία	49
3.1.4) Η.Π.Α.	50
3.2) Ο Αμπελοοινικός Τομέας σε Ευρωπαϊκό Επίπεδο	50
3.2.1) Γερμανία	50
3.2.2) Αυστρία	50
3.2.3) Ισπανία	51
3.2.4) Γαλλία	51
3.2.5) Ιταλία	51
3.2.6) Πορτογαλία	51
3.3) Ο Αμπελοοινικός Τομέας στην Ελλάδα	51
3.3.1) Περιφέρεια Μακεδονίας – Θράκης	54
3.3.2) Περιφέρεια Θεσσαλίας	54
3.3.3) Περιφέρεια Ηπείρου	54
3.3.4) Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας και Εύβοιας	55
3.3.5) Περιφέρεια Πελοποννήσου	55
3.3.6) Περιφέρεια Κρήτης	56
3.3.7) Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου	56
3.3.8) Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	57

3.3.9) Περιφέρεια Ιονίων Νήσων.....	57
3.4) Οίνος – Υγεία – Διατροφή.....	58
3.5) Ποικιλίες Κρασιών.....	60
3.6) Κατανάλωση Κρασιού.....	62
3.6.1) Οι ιδανικοί βαθμοί και το ιδανικό φαγητό κατανάλωσης του κρασιού.....	62
3.6.1.1) Κόκκινα Κρασιά.....	63
3.6.1.2) Λευκά Κρασιά.....	64
3.6.1.3) Ροζέ Κρασιά.....	64
3.6.2) Το ποτήρι.....	65
3.6.3) Η κανάτα.....	65
3.6.4) Σερβίρισμα.....	66

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4:

Αγροτικός Οινοποιητικός Συνεταιρισμός Τυρνάβου.....	67
4.1) Ποικιλίες που εκμεταλλεύεται ο Συνεταιρισμός.....	68
4.2) Προϊόντα του Συνεταιρισμού.....	70
4.3) Παραγωγή των προϊόντων.....	75
4.3.1) Διαδικασία ζύμωσης του σταφυλιού.....	75
4.3.2) Ερυθρή Οινοποίηση.....	75
4.3.3) Λευκή Οινοποίηση.....	76
4.3.4) Εμφιάλωση.....	77
4.3.5) Τσίπουρο.....	78
4.3.6) Εμφιάλωση τσίπουρου.....	79
4.3.7) Ούζο.....	79
4.3.8) Μονάδα παραγωγής ανακαθορισμένου συμπυκνωμένου γλεύκους.....	80
4.3.9) Αποθήκευση προϊόντων.....	80
4.4) Εξαγωγές του Συνεταιρισμού.....	81
4.5) Επενδύσεις του Συνεταιρισμού.....	81
4.6) Οργάνωση και διοίκηση.....	82
4.7) Δραστηριότητες του Συνεταιρισμού.....	82
4.8) Πωλήσεις.....	83

ΜΕΡΟΣ Β: ΕΠΙΤΟΠΙΑ ΕΡΕΥΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5:

Μεθοδολογία της έρευνας.....	85
------------------------------	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6:

Σχολιασμός και ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας.....	87
6.1) Αποτελέσματα Περιγραφικής Στατιστικής.....	87
6.2) Αποτελέσματα ελέγχου χ^2 test.....	107
6.3) Αποτελέσματα παλινδρόμησης.....	127

ΜΕΡΟΣ Γ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7:

Συμπεράσματα.....	128
-------------------	-----

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	135
-------------------	-----

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	
-------------------	--

Παράρτημα Α) Ερωματολόγιο παραγωγών	141
---	-----

Παράρτημα Β) Πίνακες Συχνοτήτων	149
---------------------------------------	-----

Παράρτημα Γ) Προϊόντα του Συνεταιρισμού	158
---	-----

Παράρτημα Δ) Παραγωγή των προϊόντων.....	173
--	-----

A) Διαδικασία ζύμωσης σταφυλιού	174
B – Γ) Ερυθρή και Λευκή Οινοποίηση	179
Δ) Εμφιάλωση	182
Ε) Τσίπουρο	191
ΣΤ) Εμφιάλωση τσίπουρου	200
Ζ) Ούζο.....	202
Η) Μονάδα ανακαθορισμένου συμπυκνωμένου γλεύκους	204
Θ) Αποθήκευση προϊόντων	207
 Παράρτημα Ε) Πίνακες Πωλήσεων	 209
 Παράρτημα ΣΤ) Καταστατικό του Συνεταιρισμού	 221

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Όνειρο κάθε παιδιού είναι να μπει στο πανεπιστήμιο και να σπουδάσει. Έτσι και εγώ ένιωσα πολύ τυχερή όταν το 2002 έμαθα ότι εξασφάλισα την πολυπόθητη εισαγωγή μου στο τμήμα Οικιακής Οικονομίας και Οικολογίας του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου. Η διεπιστημονικότητα του αντικειμένου της ανθρωποοικολογίας επιτρέπει στον φοιτητή να διδαχθεί και να ενημερωθεί για πολλά και διαφορετικά θέματα της καθημερινής του ζωής.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερος τον καθηγητή και επιβλέποντα κ. Κ.Δ. Αποστολόπουλο για το ενδιαφέρον που έδειξε, την πίστη του σε μένα και για τη συμπαράστασή του καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Ακόμα, ευχαριστίες θα πρέπει να δοθούν στους άλλους δυο καθηγητές της τριμελούς επιτροπής, κ.κ. Γ. Χονδρογιάννη και Α. Τσίτουρα για τις πολύτιμες συμβουλές και παρατηρήσεις τους. Πρέπει ακόμη να ευχαριστήσω τη διδάκτορα Δ. Σδράλη για την πολύ καλή συνεργασία που είχαμε και τη βοήθεια που μου προσέφερε για την εκπόνηση της πτυχιακής μελέτης.

Θα ήταν παράλειψη να μην ευχαριστήσω θερμά όλους του ανθρώπους του Αγροτικού Οινοποιητικού Συνεταιρισμού Τυρνάβου για την πολύτιμη βοήθεια τους και τη συμπαράστασή τους. Ιδιαίτερες ευχαριστίες πρέπει να δοθούν στον διευθυντή του οινοποιείου Α. Παπρά που μου έδωσε την άδεια να εκπονήσω την εργασία μου εκεί, και στον γεωπόνο Δ. Γκατζηρούλη που μου παρείχε πολύτιμες πληροφορίες και υλικό.

Το σημαντικότερο όμως μέλος για την πραγματοποίηση αυτής της έρευνας είναι όλοι εκείνοι οι παραγωγοί που δέχτηκαν να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο και να μου αφιερώσουν λίγο από τον πολύτιμο και περιορισμένο χρόνο τους, αφού η έρευνα πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια του τρύγου.

Ακόμη δεν πρέπει να αγνοηθεί η συμπαράσταση της οικογένειάς μου όλον αυτόν τον καιρό της ενασχόλησής μου με την παρούσα μελέτη, αλλά και καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών μου στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ελλάδα είναι μια κατ' εξοχήν αγροτική χώρα. Είναι μια χώρα με αρκετές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και σημαντικό αριθμό αγροτών. Η κρίση των τελευταίων μηνών, όσον αφορά την αγορά του «μαύρου χρυσού», έχει επηρεάσει σε πολύ μεγάλο βαθμό τον αγροτικό τομέα. Ιδιαίτερα η περιοχή της Θεσσαλίας και συγκεκριμένα ο Θεσσαλικός κάμπος, έχει επηρεαστεί αρκετά, αφού ένα πολύ μεγάλο μέρος του πληθυσμού ασχολείται με τη γεωργία. Ένα από τα καλλιεργούμενα φυτά είναι τα σταφύλια και κατ' επέκταση η παραγωγή κρασιών, λευκών και ερυθρών. Η κατανάλωση μέτριας ποσότητας κρασιού, σύμφωνα με τα λεγόμενα των ιατρών, κάνει καλό στην υγεία και στο κυκλοφορικό σύστημα. Όμως τις τελευταίες μέρες, παρακολουθώντας τις εξελίξεις του αγροτικού τομέα, έχουν ακουστεί πολλά παράπονα από τους παραγωγούς όλης της Ελλάδας για την τιμή του σταφυλιού. Συγκεκριμένα, από 0,50€ που ήταν πέρυσι, έπεσε φέτος στα 0,35€.

Όλη αυτή η κατάσταση επηρεάζει την οικονομία της περιοχής, η οποία στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στη γεωργία. Το εισόδημα των αμπελοπαραγωγών μειώνεται και η κρίση στον κλάδο των αμπελιών είναι εμφανής. Η ύπαρξη των συνεταιρισμών αποτελεί ένα στήριγμα για τους παραγωγούς. Χωρίς αυτή τη βοήθεια πολλοί νέοι άνθρωποι φεύγουν από την επαρχία και κατευθύνονται προς τα μεγάλα αστικά κέντρα με σκοπό της εύρεση εργασίας. Αυτό συντελεί στην περαιτέρω ερήμωση της υπαίθρου και τον παραγκωνισμό του πρωτογενούς τομέα παραγωγής, δηλαδή της γεωργίας. Με την εκπόνηση της παρούσας πτυχιακής μελέτης έγινε προσπάθεια να μελετηθεί η λειτουργία ενός αγροτικού οινοποιητικού συνεταιρισμού στην καρδιά του θεσσαλικού κάμπου, στην πόλη Τυρνάβου. Επιχειρήθηκε επιπλέον, η διερεύνηση όλων εκείνων των στοιχείων που μπορούν να βοηθήσουν την ανάπτυξη του αγροτικού τομέα και συγκεκριμένα τον αμπελοοινικό τομέα.

Σκοπός της εργασίας ήταν η μελέτη του αγροτικού οινοποιητικού συνεταιρισμού Τυρνάβου και συγκεκριμένα η διερεύνηση και περιγραφή της διαδικασίας παραγωγής των προϊόντων του και η μελέτη των πωλήσεων και εμπορίας τους. Έγινε επίσης προσπάθεια να διερευνηθεί το προφίλ των παραγωγών – μελών του συνεταιρισμού και να καταγραφούν οι απόψεις τους σχετικά με την καλλιέργεια των αμπελιών και τη δράση του συνεταιρισμού και διαπιστώθηκε ότι αρκετοί αμπελοπαραγωγοί της Λάρισας και της ευρύτερης περιοχής δεν είναι ικανοποιημένοι από την αμπελοκαλλιέργεια.

Deleted: .

Πραγματοποιήθηκε έρευνα που αφορούσε τα μέλη του συνεταιρισμού, με τη μέθοδο των ερωτηματολογίων. Η διαδικασία συμπλήρωσης και συλλογής των ερωτηματολογίων ήταν αρκετά επίπονη. Για την πραγματοποίηση αυτής της έρευνας ήταν αναγκαία η συνεχής, επί 20 περίπου ημέρες, παρουσία του ερευνητή στις εγκαταστάσεις του συνεταιρισμού και η προσωπική του επικοινωνία με το δείγμα. Παράλληλα με τη συλλογή των ερωτηματολογίων πραγματοποιήθηκαν και κάποιες συνεντεύξεις από τον διευθυντή του οινοποιητικού συνεταιρισμού κ. Αστέριο Παπρά και τον γεωπόνο του συνεταιρισμού κ. Δημήτριο Γκατζηρούλη, με θέματα που αφορούσαν τη λειτουργία του οινοποιείου και τη διαδικασία παραγωγής των προϊόντων.

Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για τη συγγραφή της εργασίας ήταν η ακόλουθη:

Το πρώτο μέρος της μελέτης αποτελείται από τέσσερα κεφάλαια και τα οποία αποτελούν το θεωρητικό τμήμα.

Πιο συγκεκριμένα, στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται μια γενική αναφορά στους συνεταιρισμούς. Η αναφορά αυτή αποσκοπεί σε μια πρώτη επαφή των αναγνωστών με την έννοια και την ιστορική εξέλιξη των συνεταιρισμών παγκοσμίως.

Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται επιμέρους μελέτη των αγροτικών συνεταιρισμών. Εξετάζεται η ιστορική τους εξέλιξη και η δομή λειτουργίας του συνεταιριστικού συστήματος.

Το τρίτο κεφάλαιο αναφέρεται στον αμπελοοινικό τομέα. Περιγράφεται η κατάσταση του αμπελοοινικού τομέα σε παγκόσμιο, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο. Ακολούθως γίνεται αναφορά στο κρασί όσον αφορά τη σχέση του με την υγεία και τη διατροφή και παρουσιάζονται σε πίνακα οι κυριότερες ποικιλίες ερυθρού και λευκού κρασιού. Επίσης περιγράφεται η ιδανική θερμοκρασία κατανάλωσης των διαφόρων ειδών κρασιού, το σωστό ποτήρι για την κατανάλωση του κάθε είδους κρασιού, καθώς και ο σωστός τρόπος που πρέπει να γίνεται το σερβίρισμα.

Στο τέταρτο κεφάλαιο γίνεται η παρουσίαση του Αγροτικού Οινοποιητικού Συνεταιρισμού Τυρνάβου. Συγκεκριμένα, αναφέρονται ιστορικά στοιχεία που αφορούν στην ίδρυση και λειτουργία του, παρουσιάζονται τα προϊόντα του και γίνεται αναλυτική περιγραφή της διαδικασίας παραγωγής των προϊόντων και της εμφιάλωσής τους. Επίσης, παρουσιάζονται οι πωλήσεις και εξαγωγές τους συνεταιρισμού, η διοίκησή του, οι επενδύσεις του και οι δραστηριότητές του.

Το δεύτερο κεφάλαιο της μελέτης περιλαμβάνει δυο κεφάλαια που αφορούν την έρευνα που διεξήχθη στα πλαίσια της πραγματοποίησης της πτυχιακής μελέτης.

Ειδικότερα, στο πέμπτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η μεθοδολογική προσέγγιση που πραγματοποιήθηκε με τη χρήση ερωτηματολογίων που αφορούσαν τους παραγωγούς – μέλη του συνεταιρισμού. Επίσης υπήρξε αφήγηση από δυο άτομα του συνεταιρισμού με θέματα την οργάνωση και λειτουργία του συνεταιρισμού καθώς και τη διαδικασία παραγωγής και εμφιάλωσης των προϊόντων.

Στο έκτο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της περιγραφικής στατιστικής για το δείγμα των παραγωγών και τα αποτελέσματα που προέκυψαν από τον έλεγχο υποθέσεων χ^2 .
με σκοπό τη συσχέτιση κάποιων μεταβλητών του ερωτηματολογίου μεταξύ τους.

Deleted: .

Στο τρίτο και τελευταίο μέρος της εργασίας καταγράφονται τα συμπεράσματα τόσο από την επιτόπια έρευνα όσο και από την όλη πορεία της πτυχιακής μελέτης. Ακολουθούν οι βιβλιογραφικές πηγές που χρησιμοποιήθηκαν για τη συλλογή των στοιχείων και ήταν απαραίτητες για την εκπόνηση της παρούσας μελέτης.

Τέλος, παρουσιάζονται τα παραρτήματα με το ερωτηματολόγιο της επιτόπιας έρευνας, οι αντίστοιχοι πίνακες συχνοτήτων, οι φωτογραφίες με τα προϊόντα του συνεταιρισμού, το φωτογραφικό υλικό από τη διαδικασία παραγωγής και εμφιάλωσης κρασιού, τσίπουρου και ούζου και τέλος το καταστατικό λειτουργίας του οινοποιητικού συνεταιρισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ ΓΕΝΙΚΑ

1.1) Η έννοια του συνεταιρισμού

Κατά καιρούς έχουν διατυπωθεί πολλοί ορισμοί σχετικά με το τι είναι Συνεταιρισμός. Η διαφοροποίηση μεταξύ των ορισμών αυτών έγκειται στην έμφαση που δίνει ο καθένας σε διαφορετικά χαρακτηριστικά ή σκοπούς του Συνεταιρισμού (www.in.gr). Η ποικιλομορφία του θεσμού αυτού και τα στοιχεία που τον χαρακτηρίζουν καθιστούν την περιγραφή του δυσχερή. Βέβαια, το γεγονός ότι μέχρι πρόσφατα δεν υπήρχε ένας παγκόσμια αποδεκτός ορισμός δεν σημαίνει ότι ο Συνεταιρισμός είναι μια απροσδιόριστη έννοια. Έχει θεμελιώδεις αρχές και ένα σύνολο κανόνων κοινά αποδεκτών (Παπαγεωργίου, 2004).

Ο Σούλτσε-Ντέλιτς, ένας από τους ιδρυτές των γερμανικών αστικών πιστωτικών συνεταιρισμών, όρισε τον Συνεταιρισμό ως: «ένωση μεταξύ των όχι ευπόρων, κατ' εξοχήν εργαζομένων τάξεων, η οποία επιδιώκει με τη συνένωση να εξασφαλίσει, όσο το δυνατό, στις μεμονωμένες, μικρές και στην οικονομική ζωή εξαφανιζόμενες δυνάμεις, τα πλεονεκτήματα της μεγάλης δύναμης» (Παπαγεωργίου, 2004).

Λίγα χρόνια αργότερα, ο Νόμος 602/1915 "Περί Συνεταιρισμών" ορίζει τον Συνεταιρισμό ως εξής: «Ο Συνεταιρισμός είναι εταιρεία η οποία έχει κεφάλαιο μεταβλητό, αποτελείται από συνεταίρους των οποίων ο αριθμός είναι επίσης μεταβλητός και επιδιώκει με τη συνεργασία των συνεταίρων την προαγωγή της ιδιωτικής οικονομίας καθενός από αυτούς».

Ο Θ. Τζωρτζάκης αναφέρει συμπληρωματικά ότι: «Ο Συνεταιρισμός είναι όργανο αυτοβοήθειας ασθενών οικονομικά προσώπων, δημιουργούμενος με την ένωση των μικρών κατά μέρος δυνάμεων σε μια μεγάλη ομοειδή δύναμη, που τίθεται στη διάθεση του καθενός για την καλύτερη άσκηση της επαγγελματικής και οικιακής του οικονομίας».

Ο Δ. Καλιτσούνακης, δίνοντας έμφαση στον τοπικό χαρακτήρα των συνεταιρισμών, ορίζει: «Ο Συνεταιρισμός είναι ελεύθερη και ισότιμη τοπική προσωπική ένωση ασθενών

οικονομικά ατόμων, προς αυτοβοήθεια με την από κοινού διεξαγωγή επιχειρήσεως, από την οποία ωφελούνται ανάλογα με τη συναλλαγή τους με αυτή».

Ακόμα, ο Διον. Μαυρόγιαννης αναφέρει: «Ο Συνεταιρισμός είναι μια ελεύθερη ένωση προσώπων που ασκούν ομοειδή οικονομική επιχείρηση ή είναι της ίδιας κοινωνικής κατηγορίας (αγρότες, καταναλωτές, κ.α.) και αποβλέπει στην προαγωγή της οικονομίας των μελών του, έχει δημοκρατικό χαρακτήρα και μορφωτική αποστολή για τα μέλη του».

Ο Marvin A. Schaars ορίζει τον Συνεταιρισμό ως μια επιχείρηση που αποκτάται και ελέγχεται εθελοντικά από τα μέλη του και λειτουργεί από αυτούς και για αυτούς σε βάση μη κερδοσκοπική ή στο κόστος (Τραντάς, χ.χ).

Στο Παγκόσμιο συνέδριο της Διεθνούς Συνεταιριστικής Ένωσης το 1995 στο Μάντσεστερ, διατυπώθηκε και υιοθετήθηκε για πρώτη φορά ένας κοινά αποδεκτός ορισμός για τους συνεταιρισμούς. Ο ορισμός αυτός όριζε τον συνεταιρισμό ως μια αυτόνομη ένωση προσώπων που συγκροτείται εθελοντικά για την αντιμετώπιση των κοινών οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών και επιδιώξεών τους δια μέσου μιας συνιδιόκτητης και δημοκρατικά διοικούμενης επιχείρησης»

Το καινούριο και σημαντικό στοιχείο που έχει αυτός ο ορισμός συγκριτικά με τους άλλους είναι το στοιχείο της αυτονομίας (Παπαγεωργίου, 2004).

Συμπερασματικά, ο συνεταιρισμός είναι μια αυτόνομη ένωση ανθρώπων που συγκροτείται εθελοντικά με σκοπό την καλύτερη δυνατή βοήθεια και κάλυψη των αναγκών, οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών, των επιχειρήσεων των μελών του.

1.2) Οι Συνεταιριστικές Αξίες

Ο συνεταιρισμός υπάρχει για να εξυπηρετεί τα μέλη του, με πρωταρχικό στόχο να παρέχει υπηρεσίες σε αυτά (Parnell, 2000). Για τη διευκόλυνση και τη σωστή παροχή των υπηρεσιών αυτών, θα πρέπει να ισχύουν κάποιες αξίες, αποδεκτές από όλους. Οι συνεταιρισμοί στηρίζονται στις αξίες της αυτοβοήθειας, της αυτεπθύνης, της δημοκρατίας, της ισότητας, της

ισοτιμίας, της αλληλεγγύης και της φροντίδας για τους άλλους, της εντιμότητας, της διαφάνειας και της κοινωνικής υπευθυνότητας.

Τα μέλη του συνεταιρισμού πρέπει να αναλαμβάνουν από μόνοι τους πρωτοβουλίες για τη βελτίωση της θέσης τους. Είναι σημαντικό οι συνεταιρισμοί να στηρίζονται στις δικές τους δυνάμεις. Επιπλέον θα πρέπει μέσω της αυτεθύνης να αναλαμβάνουν τις ευθύνες των πράξεών τους. Η αυτονομία και η ελευθερία που επιθυμούν, πρέπει εκτός από την αυτοβοήθεια να περιλαμβάνουν και την ανάληψη ευθυνών των πράξεών τους.

Ο συνεταιρισμός, ως ανθρωποκεντρικός θεσμός, θέτει ως επίκεντρο τον άνθρωπο και το αποδεικνύει με την αξία της δημοκρατίας. Τα μέλη του συνεταιρισμού αποτελούν το επίκεντρό του. Δίνει στα μέλη του δικαιώματα και υποχρεώσεις, που μέσω της σωστής στάσης και διαχείρισης, οδηγούν στην ευημερία του συνεταιρισμού.

Σε αυτό συντελεί και η ισότητα που πρέπει να υπάρχει μεταξύ των μελών ανεξαρτήτως οικονομικών και κοινωνικών χαρακτηριστικών. Όλοι μπορούν να είναι μέλη του συνεταιρισμού και να έχουν ίση μεταχείριση. Αποφασίζουν από κοινού για τα διάφορα θέματα και χρησιμοποιούν όλοι τις υπηρεσίες του. Απαραίτητη πρέπει να είναι και η ισοτιμία, που σημαίνει όχι μόνο ίση μεταχείριση από μέρους του συνεταιρισμού αλλά και ισότιμη και κοινή προσπάθεια από μέρους των μελών για τη βελτίωση της ευημερίας και της θέσης τους.

Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των μελών δεν αφορούν μόνο τον συνεταιρισμό αλλά και την ευρύτερη κοινωνία. Οι υποχρεώσεις δεν αφορούν μόνο τον συνεταιρισμό αλλά το αίσθημα ευθύνης που νιώθουν τα μέλη για την κοινωνία γενικότερα. Όταν την κοινωνία την φροντίζουν τα μέλη της, τότε και αυτή φροντίζει γι' αυτά.

Τέλος, αρκετά σημαντικό είναι το στοιχείο της αλληλεγγύης. Είναι η αξία που δείχνει τη φροντίδα που πρέπει να έχει κάποιος για τους συνανθρώπους του. Δεν πρέπει να σκέφτεται κανείς μόνο το ατομικό συμφέρον, αλλά και το κοινωνικό. Να δίνει χωρίς να περιμένει ανταπόδοση. Είναι στοιχείο που αν δεν υπάρχει είναι αδύνατη η σύσταση και εξέλιξη του συνεταιρισμού.

Παράλληλα, οι συναλλαγές του συνεταιρισμού τόσο με τα μέλη του όσο και με τρίτους θα πρέπει να χαρακτηρίζονται από εντιμότητα. Η εντιμότητα θα πρέπει να συνοδεύεται από διαφάνεια στις συναλλαγές και γενικά σε όλες τις ενέργειες. Σε αυτό θα βοηθήσουν οι συνεχείς έλεγχοι των μελών στην επιχείρηση.

Όλες οι παραπάνω αξίες αποτελούν ποιοτικά χαρακτηριστικά. Πρόκειται για άγραφους κανόνες, οι οποίοι δημιουργούν τα θεμέλια για μια σωστή συνεργασία, για τη μελλοντική εξέλιξη και την επίτευξη των στόχων των συνεταιρισμών (Παπαγεωργίου, 2004).

1.3) Οι Συνεταιριστικές Αρχές

Οι συνεταιριστικές αρχές των σκαπανέων της πόλης Ροτσντέιλ αποτέλεσαν αφετηρία για την εξέλιξη των συνεταιρισμών. Οι αρχές που καθορίστηκαν εκεί το 1844 αποδείχθηκαν επιτυχημένες στην πράξη και αποτέλεσαν παράδειγμα για τους μετέπειτα συνεταιρισμούς (Parnell, 2000). Οι αρχές αυτές αφορούσαν την προέλευση και το επιτόκιο του κεφαλαίου, την αγορά και πώληση των προϊόντων, τη διανομή του πλεονάσματος, τον αριθμό των ψήφων κάθε μέλους. Επιπλέον, το καταστατικό περιελάμβανε ρυθμίσεις για τη διαχείριση και τη λογιστική κατάσταση του συνεταιρισμού, το ποσοστό κέρδους που θα προοριζόταν για εκπαιδευτικούς σκοπούς και τέλος όριζε την πολιτική και θρησκευτική ουδετερότητα όσων επιθυμούσαν να γίνουν μέλη.

Επίσης είχαν διατυπωθεί συνεταιριστικές αρχές από τη Διεθνή Συνεταιριστική Ένωση το 1937 στο Παρίσι και το 1966 στο συνέδριο της Ένωσης στη Βιέννη. Ο σημαντικότερος σταθμός όμως στη συνεταιριστική εξέλιξη ήταν το Συνέδριο της Ένωσης στο Μάντσεστερ το Σεπτέμβριο του 1995 (Παπαγεωργίου, 2004).

Οι αρχές αυτές είναι οι ακόλουθες (Τραντάς, χ.χ., Παπαγεωργίου, 2004, MacPherson, 1997):

1. Εθελοντική και ελεύθερη συμμετοχή στους συνεταιρισμούς
2. Δημοκρατική διοίκηση εκ μέρους των μελών
3. Οικονομική συμμετοχή των μελών
4. Οικονομία και ανεξαρτησία
5. Εκπαίδευση, πρακτική εξάσκηση και πληροφόρηση

6. Συνεργασία μεταξύ συνεταιρισμών

7. Ενδιαφέρον για την κοινότητα

Οι κύριες διαφορές των συνεταιριστικών αρχών του Ροτσντέιλ με τις υπόλοιπες διατυπώσεις αφορούν το κεφάλαιο, την εκπαίδευση και την εισαγωγή νέων αρχών. Πιο συγκεκριμένα, από το 1937 και μετά ο τόκος του κεφαλαίου ήταν περιορισμένος ενώ το 1844 το κεφάλαιο προερχόταν από τα μέλη και το επιτόκιο ήταν σταθερό. Επίσης, το 1844, ένα μέρος των κερδών προοριζόταν για την εκπαίδευση. Από το 1937 και μετά έγινε ιδιαίτερη προώθηση της εκπαίδευσης και το 1995 ενσωματώθηκαν η πρακτική εξάσκηση και η πληροφόρηση. Η συνεργασία μεταξύ των μελών ξεκίνησε από το 1966 και το 1995 ενσωματώθηκαν στον κατάλογο των συνεταιριστικών αρχών και οι αρχές της οικονομίας και ανεξαρτησίας καθώς και το ενδιαφέρον για την κοινότητα. Σημαντικό είναι επίσης το γεγονός ότι μέχρι το 1937 οι αγοραπωλησίες γίνονταν τοις μετρητοίς (Παπαγεωργίου, 2004).

Οι επτά αυτές αρχές του συνεργατισμού είναι καλό να αναθεωρούνται κατά διαστήματα και να γίνονται οι απαραίτητες τροποποιήσεις για τη βελτίωση της αποδοτικότητας λειτουργίας των συνεταιρισμών, των μελών τους και ολόκληρης της κοινωνίας (Τραντάς, χ.χ).

1.4) Ιστορική Αναδρομή

Οι συνεταιρισμοί, σύμφωνα με τον Parnell (2000), αρχίζουν τη λειτουργία τους όταν μια ομάδα ανθρώπων διαπιστώνει την ανάγκη για παροχή βοήθειας και υπηρεσιών και οργανώνει μια ομάδα ανθρώπων για την εκπλήρωση και ικανοποίηση των υπαρχουσών αναγκών καθώς και την κάλυψη των προβλημάτων. Στην ομάδα αυτή εισέρχονταν ολοένα και περισσότερα μέλη, τα οποία αντιλήφθηκαν τα οφέλη που θα απολάμβαναν ως μέλη. Αυτό οδηγεί σε αύξηση του μεγέθους της οικονομικής δυνατότητας του συνεταιρισμού και διαπίστωση της επιτυχίας του. Κάθε συνεταιρισμός προσπαθεί πάντα για το καλό των μελών του και την οικονομική τους ευημερία. Συχνά, για το λόγο αυτό, οι συνεταιρισμοί προσπαθούν να βρουν τρόπους να προσφέρουν περισσότερα οφέλη στα μέλη τους μέσω μια ομόσπονδης δραστηριότητας.

Η διαπίστωση αυτής της ομάδας ανθρώπων αποτέλεσε την αφετηρία για τις πρώτες μορφές συνεταιριστικής οργάνωσης. Εξέλιξη των διαφόρων μορφών συνεργασίας που υπήρχαν από παλιά, όπως η πατριαρχική οικογένεια και οι φυλές, αποτέλεσαν οι άτυποι και παραδοσιακοί συνεταιρισμοί που αναπτύχθηκαν σε διάφορες περιοχές του κόσμου. Ήδη από πολύ παλιά υπήρχαν μορφές συνεργασίας στην αρχαία Βαβυλώνα, στην Κίνα, στις Ινδίες, στην αρχαία Ρώμη και στην αρχαία Ελλάδα μεταξύ εμπόρων και τεχνιτών για επιδίωξη των κοινών τους στόχων και την αύξηση της ωφέλειας (Κλήμης, 1985).

Πιο συγκεκριμένα, στην αρχαία Ελλάδα είχαν αναπτυχθεί οι αμφικτιονίες και οι αρχαίες συμπολιτείες, που αποτελούσαν ενώσεις πόλεων – κρατών. Κατά την περίοδο του Βυζαντίου και μέχρι τη Γαλλική Επανάσταση, περίπου το 18^ο αιώνα, παρατηρήθηκε ανάπτυξη των συντεχνιών. Οι συντεχνίες ήταν σωματεία ή αλλιώς ομοεπαγγελματικές ενώσεις με σημαντική οικονομική και κοινωνική δύναμη.

Αξιοσημείωτη ήταν και η ανάπτυξη της αγροτικής συνεργασίας, όπως τα μιν που ήταν αγροτική κοινοκτημοσύνη, τα αρτέλ στη Ρωσία που ήταν αγροτικοί σύνδεσμοι, τα εγίτος στο Μεξικό, η ζάντρουγκα στη Σερβία και τα τσελιγκάτα στη Χερσόνησο του Αίμου στην Ελλάδα (Παπαγεωργίου, 2004).

Επίσης, υπήρχαν και οι συνεργατικές των κτιστών στα χωριά της Ηπείρου. Πρόκειται για μάστορες, οι οποίοι συνεργατικά έχτιζαν στον ευρύτερο ελληνικό χώρο. Σημαντικοί ήταν και οι συνεταιρισμοί των κτηνοτρόφων στην Αιτωλοακαρνανία, τα Μιτάτα και οι Σεμπριές καθώς και συντεχνίες ραπτών στη Φιλιππούπολη. Παράλληλα, γύρω στο 1860, υπήρχαν θεατρικές επιχειρήσεις συνεταιριστικής μορφής, δηλαδή περιοδεύοντες θίασοι που ονομάζονταν «μπουλούκια».

Οι μορφές αυτές συνεργασίας προηγήθηκαν του συνεταιρισμού του Ροτσντέλ, κοντά στο Μάντσεστερ, ο οποίος αποτέλεσε τον πρωτοπόρο και την αφετηρία όλων των συνεταιρισμών σύγχρονης μορφής (MacPherson, 1997). Γύρω στον 18^ο αιώνα παρατηρήθηκε μια διέγερση συναισθημάτων ως προς τον θεσμό του συνεταιρισμού. Άνθρωποι των γραμμάτων, με ουτοπιστικές ιδέες, έγιναν πρόδρομοι του σύγχρονου συνεργατισμού. Από το μίγμα των πολλών και σε πολλές περιπτώσεις διαφορετικών ιδεών τους προέκυψε ο συνεταιρισμός της σύγχρονης μορφής. Οι πρόδρομοι του σύγχρονου συνεργατισμού πίστευαν στη δικαιότερη κατανομή του εισοδήματος, στις φιλανθρωπίες και στην αυτενέργεια των ανθρώπων. Φορείς ιδεών για αυτοβοήθεια και αλληλεγγύη προχώρησαν στη δημιουργία συνεταιρισμών.

Οι σημαντικότεροι πρωτοπόροι ήταν οι Άγγλοι Ρόμπερτ Όουεν και Ουίλιαμ Κιγκ, οι Γάλλοι Κάρολος Φουριέ, Φιλίπ Μπουσέ και Λουί Μπλαν, και οι Γερμανοί Βίκτωρ Αιμέ Χούμπερ και Φερδινάνδος Λασσάλ.

Πιο συγκεκριμένα, ο Όουεν θεωρείται ένας από τους σημαντικότερους προδρόμους του συνεταιρισμού, αφού σε περίοδο έντονων κοινωνικών αντιθέσεων έστρεψε την προσοχή των ανθρώπων προς το δρόμο του συνεργατισμού. Επειδή στην αρχή ήταν φτωχός και ήξερε τι σημαίνει αδικία και εκμετάλλευση, πίστεψε πως μέσα από τον συνεργατισμό μπορεί να καταργηθεί η αδικία. Ο Όουεν πίστεψε στη δημιουργία συνεταιριστικών χωριών που θα διασυνδέονταν μεταξύ τους και θα δημιουργούσαν συνεταιριστικές κοινωνίες. Αντίθετα με τον Όουεν, ο Ουίλιαμ Κιγκ, πλούσιος και βασικός πρόδρομος του συνεταιρισμού του Ροτσντέιλ, πίστεψε στη δύναμη του καταναλωτή και στους καταναλωτικούς συνεταιρισμούς (Παπαγεωργίου, 2004).

Ο Κάρολος Φουριέ έζησε στη Γαλλία και άσκησε έντονη κριτική στην κρατική οργάνωση. Πρότεινε ένα νέο κοινωνικο-οικονομικό σύστημα, το οποίο στηριζόταν στον αριθμό των ανθρώπινων χαρακτήρων (περίπου 810). Σε αυτό στήριξε και τη δημιουργία της φάλαγγας, μιας κοινωνικής δομής όπου η παραγωγικότητα θα αυξανόταν και όλα τα μέλη θα ζούσαν καλύτερα. Την ίδια περίπου περίοδο έζησε και ο Φιλίπ Μπουσέ, ο πατέρας των συνεταιρισμών παραγωγής. Πρότεινε τη δημιουργία μιας ομοιοεπαγγελματικής ένωσης, στην οποία τα μέλη θα έφερναν τα εργαλεία τους και τα εργαζόταν από κοινού (Παπαγεωργίου, 2004). Δυστυχώς όμως τα μέλη άρχισαν να συμπεριφέρονται ως επιχειρηματίες όταν βελτιώθηκε η κατάστασή τους (Τζωρτζάκης, 1973). Λίγο αργότερα, ο Λουί Μπλαν, πρότεινε την ίδρυση κοινωνικών εργαστηρίων, στα οποία η παρέμβαση του κράτους θα ήταν έμμεση κι όχι άμεση όπως ήθελαν τα εθνικά εργαστήρια της κυβέρνησης (Παπαγεωργίου, 2004 και Τζωρτζάκης, 1973).

Από το 1800 και μετά δυο Γερμανοί πρόδρομοι του συνεργατισμού έκαναν την εμφάνισή τους και πρότειναν τις ιδέες τους. Στην αρχή ο Βίκτωρ Αιμέ Χούμπερ αποτέλεσε τη γέφυρα μεταξύ του Ροτσντέιλ και της Γερμανίας. Θεωρούσε πως απαραίτητη προϋπόθεση για την εξέλιξη του συνεργατισμού ήταν η καλλιέργεια των πνευματικών αξιών και όχι μόνο η εκδήλωση ενδιαφέροντος για της υλικές αξίες. Η διαφορά του με τον Φερδινάνδο Λασσάλ ήταν ότι ο Λασσάλ πίστευε στη βοήθεια του κράτους και υποστήριζε τους συνεταιρισμούς παραγωγής. Ο Λασσάλ υποστήριζε την άποψη της κρατικής βοήθειας στους συνεταιρισμούς παραγωγής (Παπαγεωργίου, 2004).

Όλοι τους προσπάθησαν πολύ για την εξέλιξη και εδραίωση του συνεργατικού θεσμού. Ο καθένας τους με τις ιδέες του και τις πράξεις του έβαλε ένα μικρό λιθαράκι στα θεμέλια του

συνεργατισμού, ως πρόδρομοι. Μπορεί καμιά από τις συνεταιριστικές τους ιδέες να μην ευδοκίμησε, αλλά δημιούργησαν παραλλαγές των συνεταιρισμών που αποδείχτηκαν βιώσιμες στην πράξη και αποτελούν παράδειγμα του συνεργατισμού. Ο στόχος τους ήταν κοινός, αλλά οι λύσεις που πρότειναν διαφορετικές. Ο καθένας χάραξε το δικό του δρόμο. Αντιμετώπισαν βέβαια πολλά προβλήματα και κυρίως την κοινωνική διαταραχή και ανισορροπία.

Η αφετηρία βέβαια όλων των συνεταιρισμών σύγχρονης μορφής είναι ο συνεταιρισμός των σκαπανέων της πόλης Ροτσντέιλ. Οι αρχές τους εξακολουθούν να ισχύουν και σήμερα και αποτελούν αναγνωριστικό στοιχείο των γνήσιων συνεταιρισμών.

Οι κανόνες που έθεσαν για τη λειτουργία του συνεταιρισμού τους οι σκαπανείς αποτέλεσαν το καταστατικό τους, το οποίο συντάχθηκε από τα μέλη του. Σύμφωνα με το καταστατικό (Παπαγεωργίου, 2004):

1. Το κεφάλαιο το προμηθεύουν τα μέλη και αμείβεται με σταθερό επιτόκιο.
2. Μόνο τα πιο αγνά προϊόντα θα προμηθεύεται ο συνεταιρισμός για τα μέλη.
3. Θα γίνεται ακριβής ζύγιση και μέτρηση στα είδη που διαθέτει ο συνεταιρισμός.
4. Τα προϊόντα θα πωλούνται στις τιμές της αγοράς και δεν θα ζητείται ούτε θα χορηγείται πίστωση.
5. Το πλεόνασμα θα επιμερίζεται αναλογικά με το ύψος των αγορών κάθε μέλους από τον συνεταιρισμό.
6. Η αρχή «κάθε μέλος μια ψήφος» θα επικρατεί στην εκλογή της διοίκησης καθώς και η ισότητα των φύλων για τα μέλη.
7. Η διαχείριση θα γίνεται από την αιρετή διοίκηση και από μια περιοδικά εκλεγόμενη επιτροπή ελέγχου.
8. Ένα καθορισμένο ποσοστό από τα κέρδη θα χρησιμοποιείται για εκπαιδευτικούς σκοπούς.
9. Η λογιστική κατάσταση και οι ισολογισμοί θα παρουσιάζονται συχνά στη συνέλευση των μελών.
10. Δεν θα εξετάζονται οι πολιτικές και οι θρησκευτικές πεποιθήσεις αυτών που ζητούν να γίνουν μέλη.

Η πράξη απέδειξε ότι ο δεκάλογος αυτός ήταν ότι καλύτερο. Αξιοσημείωτοι είναι επίσης και οι άγραφοι κανόνες συμπεριφοράς μεταξύ των μελών του συνεταιρισμού, οι οποίοι είχαν τόση σημασία για τα μέλη όσο και οι ρητές διαταγές του καταστατικού τους. Δυστυχώς, οι συνεταιρισμοί έχουν συχνά αποτύχει να αναπτυχθούν όσο και ο συνεταιρισμός του Ροτσντέιλ λόγω της λανθασμένης εφαρμογής των αρχών του. Αν θέλουμε να ξεκινήσουμε ένα συνεταιρισμό, πρέπει να ξεκινήσουμε με την απόδοση ότι η αλλαγή είναι απαραίτητη προϋπόθεση.

Αξίζει να ειπωθεί ότι οι σκαπανείς του Ροτσντέιλ είχαν το πλεονέκτημα της προηγούμενης εμπειρίας από πολλές άλλες ομάδες που είχαν αποπειραθεί να ιδρύσουν προηγουμένως συνεταιρισμούς στο Ηνωμένο Βασίλειο (Parnell, 2000).

Στις αρχές του 1900 οι αποικιακές δυνάμεις της εποχής εκείνης στην Ευρώπη, έδωσαν ώθηση για την ανάπτυξη των συνεταιρισμών, ως μέσο αντιμετώπισης των προβλημάτων των ντόπιων πληθυσμών (Parnell, 2000). Επιπλέον, η ολοκληρωτική καταστροφή της γεωργικής παραγωγής το 1846 στη Γερμανία, απείλησε με λιμό τις φτωχότερες επαγγελματικές τάξεις και έδωσε το έναυσμα για την ανάπτυξη και εξέλιξη των πιστωτικών συνεταιρισμών στη Γερμανία. Οι πιστωτικοί συνεταιρισμοί σύγχρονης μορφής ξεκίνησαν από τη Γερμανία, με πρωτεργάτες τους Έρμαν Σούλτσε-Ντέλιτς και τον Φρειδερίκο-Γουλιέλμο Ραϊφάιζεν. Έτσι πολύ σύντομα διακρίθηκαν δυο τύποι συνεταιρισμών. Ο Σούλτσε Ντέλιτς ήταν ο ιδρυτής των αστικών πιστωτικών συνεταιρισμών, αρχικά των βιοτεχνών στις πόλεις και ο Ραϊφάιζεν ο ιδρυτής των γεωργικών πιστωτικών συνεταιρισμών. Οι αστικοί πιστωτικοί συνεταιρισμοί είναι οι λαϊκές τράπεζες ενώ οι αγροτικοί πιστωτικοί είναι τα αγροτικά ταμεία (Παπαγεωργίου, 2004 και MacPherson, 1997).

Ο Σούλτσε Ντέλιτς δεν αποδεχόταν την κρατική βοήθεια, ούτε και την οποιαδήποτε επέμβαση στη χορήγηση των δανείων. Θεωρούσε τους συνεταιρισμούς «συντεχνίες του μέλλοντος». Από το 1854 είχε ξεκινήσει την έκδοση του περιοδικού του «Η συντεχνία του μέλλοντος» (Τζωρτζάκης, 1973).

Ο Ραϊφάιζεν, ιδρυτής των γεωργικών πιστωτικών συνεταιρισμών, γνώρισε μεγάλη επιτυχία, η οποία αποδεικνύεται με την ίδρυση 75 συνεταιρισμών μέχρι το 1870 και την ίδρυση της πρώτης ένωσης πιστωτικών συνεταιρισμών με την επωνυμία «Γεωργική Συνεταιριστική Τράπεζα του Ρήνου». Η ίδρυση αυτή συνοδεύτηκε με την ίδρυση και άλλων ενώσεων καθώς και

την ίδρυση του Κεντρικού Γεωργικού Ταμείου, που αργότερα μετονομάστηκε σε Γερμανική Τράπεζα Ραϊφάιζεν (Παπαγεωργίου, 2004 και Τζωρτζάκης, 1973)

Άλλο ένα δημιούργημα της βιομηχανικής επανάστασης αποτελούν και οι συνεταιρισμοί κοινής παραγωγής. Πατρίδα των συνεταιρισμών αυτών είναι η Γαλλία, όπου υπήρχαν οι κατάλληλες κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες όχι μόνο για τη διάδοσή τους αλλά και τη δυνατότητα να δοκιμασθούν στην πράξη. Κοινό σημείο όλων των θεωρητικών υποστηρικτών ήταν η ανάγκη εύρεσης κεφαλαίου για να αξιοποιηθεί η εργατική δύναμη των μελών του.

Μέχρι το 1900, παρουσιάστηκαν και αναπτύχθηκαν στην Ελλάδα διάφορες παραδοσιακές μορφές συνεργατισμού. Οι συνεταιρισμοί των κτηνοτρόφων (μιτάτα), οι συνεργατικές των κτιστών, οι σεμπριές των κτηνοτρόφων, οι συνεργατικές χαλιών, οι συντεχνίες και τα μπουλούκια (θεατρικές επιχειρήσεις), είναι κάποιες από τις μορφές αυτές (Κλήμης, 1985). Οι σημαντικότεροι βέβαια σταθμοί στην ιστορία του συνεργατισμού στη χώρα μας είναι τα Αμπελάκια της Θεσσαλίας, οι Συντροφοναύτες των νησιών, τα Τσελιγκάτα και η Κοινή Αλιεία στη Μαύρη Θάλασσα.

Ο Ζαχαρίας Παπαντωνίου έγραψε το 1937 στην εφημερίδα «Ελεύθερο Βήμα» για το φαινόμενο του συνεταιρισμού των Αμπελακίων. Τα Αμπελάκια βρίσκονται στη Θεσσαλία και είναι χτισμένα στον Κίσαβο, κοντά στην κοιλάδα των Τεμπών. Από το 1778, άντρες, γυναίκες και παιδιά ασχολήθηκαν με την παραγωγή κόκκινων νημάτων. Παρήγαγαν το ερυθρόδανο, ένα ανεξίτηλο κόκκινο χρώμα. Έφτιαχναν νήματα από βαμβάκι. Τα προϊόντα τους τα εξήγαγαν στο εξωτερικό. Καραβάνια με μεγάλα φορτία ταξίδευαν στην κεντρική και δυτική Ευρώπη. Ο συνεταιρισμός των Αμπελακίων ήταν ο μεγαλύτερος καταθέτης σε τράπεζες της Βιέννης. Μέσω του συνεταιρισμού, προωθήθηκε η τοπική ανάπτυξη, αναπτύχθηκε το βιοτικό επίπεδο των κατοίκων και αυξήθηκε το εισόδημά τους. Ένα μέρος των κερδών τους το διέθεταν στα μοναστήρια. Τα μοναστήρια ήταν τα σχολεία τους εκείνη την εποχή, ήταν το μέσο για την ανάπτυξη των γραμμάτων. Η παρακμή όμως δεν άργησε να φανεί. Η Βιομηχανική Επανάσταση το 1810, η επίθεση του Δελή Πασά, η πτώχευση των Αυστριακών Τραπεζών και η πανώλη το 1812, συντέλεσαν στην παρακμή και τελική διάλυση του συνεταιρισμού. (Παπαγεωργίου, 2004, Κλήμης, 1985).

Αξιοσημείωτη είναι και η συνεταιριστική δράση των Συντροφοναυτών των Νησιών την περίοδο της Τουρκοκρατίας. Η Ύδρα, οι Σπέτσες και τα Ψαρά, τρία μικρά νησιά, αποτελούν λαμπρό παράδειγμα στην ιστορία των συνεταιρισμών. Ο Μιαούλης, η Μπουμπουλίνα, Ο Κανάρης, Ο Πιπίνος και ο Παπανικολής, είναι ονόματα των πρωτεργατών. Με 168 πλοία, εκ των οποίων τα 154 ήταν συνεταιριστικά, κατόρθωσαν να ελέγξουν τη Μεσόγειο. Με την

καταφυγή στη συνεργασία, η ναυπήγηση ενός πλοίου έγινε από δύσκολη, πιο απλή υπόθεση. Μικροί και μεγάλοι κεφαλαιούχοι έγιναν συμπλοιοκτήτες (Πάνος, 1981).

Όσον αφορά τον αγροτικό και ορεινό χώρο της Ελλάδας, μια άλλη μορφή συνεργατισμού έλαβε χώρα από τον 18^ο έως τον 20^ο αιώνα, τα τσελιγκάτα. Στα Άγραφα, στην Πίνδο, στον Όλυμπο και σε άλλες ορεινές περιοχές της χώρας μας, οργανώθηκαν και ενώθηκαν οι νομάδες και δημιούργησαν τα τσελιγκάτα. (Πάνος, 1981). Πρόκειται για ένωση 10 έως 30 ποιμνίων – κοπαδιών που σχημάτιζαν μεγάλα κοπάδια από 2 μέχρι 10 χιλιάδες αιγοπρόβατα. Καταστατικό και γραμμένοι κανόνες δεν υπήρχαν. Οι ηθικές αξίες των νομάδων, η απαλλαγή από τον μεταξύ τους ανταγωνισμό και η δημιουργία ισχυρών κοινωνικών δεσμών μεταξύ τους ήταν τα στοιχεία εκείνα που συντέλεσαν στην ανάπτυξη των τσελιγκάτων. Δυστυχώς, η εγκατάσταση στα αστικά κέντρα, η αποκατάσταση των Θεσσαλών ακτημόνων, το ενδιαφέρον των ανθρώπων για μόρφωση και η αποκατάσταση των προσφύγων ήταν αρκετά για την αποδυνάμωση των τσελιγκάτων.

Στις ακτές της Μαύρης Θάλασσας ξεκίνησε τον 18^ο αιώνα, στη Σωζόπολη της Ανατολικής Ρωμυλίας, η οργανωμένη κατά συνεταιριστικό τρόπο Κοινή Αλιεία στη Μαύρη Θάλασσα. Ένα μεγάλο μέρος των κατοίκων της Σωζόπολης έβρισκε απασχόληση στην αλιεία. Οι ιδιοκτήτες των ανοιχτών ιχθυοτροφείων (πόχες), των ψαροκάικων και των διχτύων συνεταιρίζονταν με τους ψαράδες (ποχαροί) και μοιράζονταν σε συμφωνημένα μερίδια ανάλογα με την αξία των ψαριών. Στη γενική συνέλευση που γινόταν πριν την έναρξη της αλιευτικής περιόδου, διατυπώνονταν οι όροι της συνεργασίας και η πολιτική που θα ακολουθούσαν. Σχηματίζονταν ομάδες των 8-10 ατόμων ή 15-20 ατόμων για βάρκες που θα αναλάμβαναν το ψάρεμα. Το ψάρεμα γινόταν με τη συνεργασία 2 σκαφών. Η διανομή των κερδών γινόταν στα 2, αφού προηγουμένως είχε δοθεί ένα ποσό για κοινωφελή έργα της κοινότητας και διάφορες άλλες κοινωνικές υπηρεσίες (Παπαγεωργίου, 2004).

Παρατηρεί κανείς πως και στις 4 μορφές συνεταιριστικών οργανώσεων που έγιναν στην Ελλάδα, κύριο στοιχείο και κοινό χαρακτηριστικό είναι η προσφορά μέρους των κερδών για την ανάπτυξη του τόπου.

Οι επιτυχίες των συνεταιρισμών σύγχρονης μορφής στην Ευρώπη άρχισαν να φτάνουν και στην Ελλάδα. Η πρώτη ελληνική προσπάθεια απομίμησης του συνεταιρισμού του Ροτσντέιλ ήταν ο καταναλωτικός συνεταιρισμός «Εταιρεία Εργατικού Λαού, η Αυτοβοήθεια», που ιδρύθηκε στην Αθήνα το 1870. Την ίδια χρονιά ιδρύθηκε και ο συνεταιρισμός «Ένωση των τιμίων τεχνιτών, δεύτερα εν Αθήναις Εταιρία του Λαού». Μέσα στα επόμενα 20 χρόνια ιδρύθηκαν πολλοί ακόμα συνεταιρισμοί όπως η «Εργατική Εταιρία των Τυπογράφων» το 1882,

η « Συνεταιριστική Αλληλασφάλεια Ναυτικών Πλωμαρίου» το 1882, ο «Γεωργικός Προμηθευτικός Σύλλογος Βυτίνης» το 1893, το «Σωματείο ο Εργάτης» το 1897 και η «Ελληνική Στρατιωτική Ένωσις» το 1890 (Κλήμης, 1985).

Η ίδρυση του συνεταιρισμού «Μετοχικό Γεωργικό Ταμείο Αλληλοβοήθειας» στον Αλμυρό του Βόλου ήταν σταθμός για τη δημιουργία μιας σειράς γεωργικών συνεταιρισμών. Ο συνεταιρισμός ιδρύθηκε από τον Μιχόπουλο και τον Γεωργιάδη με ιδρυτικά μέλη 48 γεωργούς. Ήταν ο σταθμός για την μετέπειτα εξέλιξη και ίδρυση συνεταιρισμών μεταξύ 1909 και 1914.

Άλλοι σημαντικοί σταθμοί είναι η «Μετοχική Εταιρία Οίνων και Οινοπνευμάτων» το 1909, το «Μετοχικό Ταμείο Αλληλοβοήθειας Παραχελωίτιδος» το 1911 και ο «Συνεργατικός Γεωργικός Σύνδεσμος Μεσογείων το 1912». Το 1913 και 1914 ιδρύθηκαν άλλοι 21 γεωργικοί συνεταιρισμοί. Εκείνη τη χρονιά ψηφίστηκε και ο πρώτος νόμος για τους συνεταιρισμούς (νόμος 602/1915). Ο Σωκράτης Ιασεμίδης και ο Αλέξανδρος Μυλωνάς ήταν δυο πολύ σημαντικές προσωπικότητες που συνέβαλαν στην επεξεργασία του νόμου (Παπαγεωργίου, 2004).

Το 1917 ιδρύθηκε στην Ελλάδα η πρώτη Ένωση Γεωργικών Συνεταιρισμών και συγκεκριμένα στην Καλαμάτα. Μέχρι το 1923 είχαν ιδρυθεί συνολικά 22 ενώσεις με 471 μέλη – συνεταιρισμούς, ενώ μέχρι το 1927 ο αριθμός αυξήθηκε και έφτασε τις 44 Ενώσεις Γεωργικών Συνεταιρισμών.

Το 1919 άρχισαν οι προσπάθειες διασύνδεσης των ενώσεων. Μόλις το 1922 ιδρύθηκε, με πρωτοβουλία ενώσεων της Πελοποννήσου, η Πανελλήνια Συνομοσπονδία Γεωργικών Συνεταιρισμών. (Κλήμης, 1985). Η συνομοσπονδία όμως αυτή ατόνησε λόγω ελλειπών ηθικής και οικονομικής στήριξης και ιδρύθηκε ξανά το 1935 με 34 ενώσεις και 1300 μέλη – συνεταιρισμούς (Παπαγεωργίου, 2004).

Η Πανελλήνια αυτή Συνομοσπονδία ονομάστηκε το 1936 σε ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ, δηλαδή Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών. Πρώτος της διευθυντής ήταν ο Θ. Τζωρτζάκης, ο οποίος το 1938 παραιτήθηκε (Κλήμης, 1991). Τότε καταργήθηκε η ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. και στη θέση της ιδρύθηκε η Εθνική Συνομοσπονδία Γεωργικών Συνεταιρισμών Ελλάδος (ΕΣΣΕ). Η ΕΣΣΕ ξαναπήρε την αρχική της επωνυμία την περίοδο της Κατοχής.

Αμέσως μετά τον πόλεμο υπήρχαν στην Ελλάδα 6.522 συνεταιρισμοί με 750.000 μέλη, 100 Ενώσεις Συνεταιρισμών, δύο Κοινοπραξίες Συνεταιριστικών Οργανώσεων (ΚΥΔΕΠ: Κεντρική Υπηρεσία Διαχείρισεως Εγχωρίων Προϊόντων – 1940 και ΚΣΟΣ: Κοινοπραξία Συνεταιριστικών Οργανώσεων Σουλτανίνας – 1940) και η Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών (ΠΑΣΕΓΕΣ). Επίσης, το 1947 ιδρύθηκε η Συνεταιριστική

Ένωση Καπνοπαραγωγών Ελλάδος (ΣΕΚΕ) και ήδη από το 1935 είχε ιδρυθεί η Ένωση Σουλτανοπαραγωγών Κρήτης (Παπαγεωργίου, 2004).

Η συνεταιριστική νομοθεσία για τους γεωργικούς συνεταιρισμούς αποτελείται από τους εξής νόμους: Ν. 602/1915, Ν. 921/1979, Ν. 1541/1985, Ν. 2169/1993, Ν. 2810/2000

1.5) Κατηγορίες Συνεταιρισμών

Δύο είναι οι κύριες κατηγορίες συνεταιρισμών, οι αγροτικοί και οι αστικοί συνεταιρισμοί.

1.5.1) Αγροτικοί Συνεταιρισμοί

Οι αγροτικοί συνεταιρισμοί αποτελούν μέρος της συνεχούς εξέλιξης του αγροτικού χώρου. Είναι βιώσιμες επιχειρήσεις με υπηρεσίες που απευθύνονται στους αγρότες και έχουν ως σκοπό την αλληλοβοήθεια μεταξύ των αγροτών. (Οι αγροτικοί συνεταιρισμοί αναλύονται στο δεύτερο κεφάλαιο).

1.5.2) Αστικοί Συνεταιρισμοί

Μετά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο δυο πολύ σημαντικά γεγονότα αναζωπύρωσαν το ενδιαφέρον για το θεσμό των αστικών συνεταιρισμών. Το ένα ήταν το γιουγκοσλαβικό πείραμα για αυτοδιαχείριση και το άλλο η ανάπτυξη και εξέλιξη των συνεταιρισμών του Μόντραγκον.

Το πείραμα του Μόντραγκον ξεκίνησε το 1956 με την ίδρυση της πρώτης συνεταιριστικής μονάδας Ulgor που θεωρείται μέχρι σήμερα σημαντική. Ο πρώτος αυτός συνεταιρισμός ιδρύθηκε με την πρωτοβουλία ενός ιερέα και με τη βοήθεια πέντε εργατών. Αυτό

αποτελέσει την αρχή για μια θαυμαστή εξελικτική πορεία και τη δημιουργία μιας αλυσίδας συνεταιρισμών (Δημόπουλος, 1987)

Οι αστικοί συνεταιρισμοί προσφέρουν υπηρεσίες σε καταναλωτές και προμηθευτικές ομάδες ατόμων. Κύρια δραστηριότητά τους είναι η προαγωγή και προώθηση των κοινών επαγγελματικών συμφερόντων των μελών τους (Τσιλιγκέρη, χ.χ.). Τα κυριότερα είδη αστικών συνεταιρισμών είναι (Τσιλιγκέρη, χ.χ., Κλήμης, 1985):

- Καταναλωτικοί Συνεταιρισμοί
- Συνεταιρισμοί Φαρμακοποιών
- Πιστωτικοί Συνεταιρισμοί και Συνεταιριστικές Τράπεζες
- Συνεταιρισμοί Ηλεκτρολόγων
- Συνεταιρισμοί Υδραυλικών
- Οικοδομικοί Συνεταιρισμοί (από το 1987 δεν συμπεριλαμβάνονται στους αστικούς σύμφωνα με το Προεδρικό Διάταγμα 93/1987)
- Γυναικείοι Αγροτουριστικοί Συνεταιρισμοί

Η νομοθεσία για τους αστικούς συνεταιρισμούς συμπεριλαμβάνεται στο νόμο 2166/93.

Για τη σύσταση ενός αστικού συνεταιρισμού απαιτείται η σύνταξη καταστατικού, το οποίο πρέπει να υπογραφεί από δεκαπέντε τουλάχιστον άτομα και να γίνει η καταχώρησή του στο μητρώο συνεταιρισμών του ειρηνοδικείου της περιφέρειας που εδρεύει ο συνεταιρισμός. Με την καταχώρηση αυτή στο μητρώο των συνεταιρισμών, αποκτά ο αστικός συνεταιρισμός αυτομάτως προσωπική και εμπορική ιδιότητα (Τσιλιγκέρη, χ.χ.).

Το βασικό οργανωτικό σχήμα των συνεταιρισμών αποτελείται από (Δημόπουλος, 1987, Παπαγεωργίου, 2004):

- Γενική Συνέλευση (Γ.Σ.), στην οποία πρέπει να υπάρχει απαρτία και πλειοψηφία για τις αποφάσεις
- Διοικητικό Συμβούλιο, αποτελούμενο από 5 μέλη με θητεία 2-4 χρόνια και το οποίο ασκεί τη διοίκηση του συνεταιρισμού και αποφασίζει για όλα τα θέματα, εκτός εκείνων που το καταστατικό ορίζει ότι πρέπει να συζητηθούν στη Γ.Σ.

- Εποπτικό Συμβούλιο, αποτελούμενο από 3 μέλη εκλεγμένα από τη Γ.Σ. και το οποίο ελέγχει τις πράξεις της Γ.Σ. και την τήρηση των διατάξεων του νόμου, του καταστατικού και των αποφάσεων της Γ.Σ.

1.5.2.1) Συνεταιρισμοί Φαρμακοποιών

Οι Συνεταιρισμοί Φαρμακοποιών καλύπτουν σήμερα το 51-52% της αγοράς Φαρμάκων στην Ελλάδα. Τα κέρδη τους το 2005 ανήλθαν στο ύψος του 1,8 δις €, ενώ οι θέσεις εργασίας αυξάνονται κάθε χρόνο κατά 6,5%.

Από το 1930 που ιδρύθηκε ο πρώτος Συνεταιρισμός Φαρμάκων στη Θεσσαλία με 15 ιδρυτικά μέλη, ακολούθησε μια μεγάλη ανάπτυξη και εξέλιξη των Συνεταιρισμών Φαρμακοποιών (ΣΥ.ΦΑ.). Έκτοτε Ιδρύθηκαν συνεταιρισμοί σε όλη σχεδόν της Ελλάδα. Σήμερα, υπάρχουν 27 ΣΥ.ΦΑ. με 4.700 μέλη φαρμακοποιούς. Το 1983 ιδρύθηκε η Ο.Σ.Φ.Ε. δηλαδή η Ομοσπονδία Συνεταιρισμών Φαρμακοποιών Ελλάδος. Στις 27 Ιουνίου 1987 υπογράφηκε το πρώτο καταστατικό στη Θεσσαλονίκη από τους αντιπροσώπους των ΣΥ.ΦΑ. και ένα χρόνο αργότερα, το 1988, διεξήχθη το πρώτο συνέδριο αντιπροσώπων της ΟΣΦΕ με συμμετοχή 18 από τα 20 μέλη του. Από τότε, η διοργάνωση του συνεδρίου γίνεται κάθε χρόνο.

Το 1995 δημιουργήθηκε το λεγόμενο Μεσογειακό Τόξο, το οποίο περιλαμβάνει τις χώρες Πορτογαλία, Ιταλία, Ισπανία, Ελλάδα και Τουρκία. Πρόκειται για μια συνεργασία μεταξύ των χωρών στον τομέα των φαρμάκων.

Μέχρι το 1986, οι συνεταιρισμοί αυτοί βρίσκονταν κάτω από τον έλεγχο του Κράτους. Από το 1986 και μετά ο έλεγχος αυτός σταμάτησε και οι συνεταιρισμοί αυτονομήθηκαν.

Η δημιουργία των συνεταιρισμών βοήθησε τόσο τους φαρμακοποιούς όσο και την οικονομία της χώρας μας. Πιο συγκεκριμένα, οι συνεταιρισμοί βοήθησαν στην αύξηση της ετήσιας απόδοσης (40-120%), ενώ αν δούλευαν αυτόνομα οι φαρμακοποιοί θα είχαν απόδοση 1-2% ή και αρνητική. Επίσης, η φοροδιαφυγή έχει μειωθεί ή και εκμηδενισθεί, σε σύγκριση με το 1982 που η παραοικονομία άγγιζε το 60-65% (Γαλανόπουλος, 2006, Μπελώνης, 2006).

1.5.2.2) Πιστωτικοί Συνεταιρισμοί και Συνεταιριστικές Τράπεζες

Οι πιστωτικοί συνεταιρισμοί έκαναν την εμφάνισή τους τον 19^ο αιώνα στη Γερμανία με πρωτεργάτες τον Σούλτσε -Ντέλιτς και τον Ραϊφάιζεν. Οι πιστωτικοί συνεταιρισμοί αποτέλεσαν την αρχή για την ίδρυση και λειτουργία των συνεταιριστικών τραπεζών. Συγκεκριμένα, η πίεση του ανταγωνισμού για προσφορά καλύτερων υπηρεσιών με μικρότερο κόστος και η ανάγκη για ορθολογικότερη οργάνωση της λειτουργίας τους, ώθησαν τους τοπικούς πιστωτικούς συνεταιρισμούς στην ίδρυση συνεταιριστικών πιστωτικών ιδρυμάτων σε εθνικό επίπεδο. Υπάρχει σημαντική διαφοροποίηση στον τρόπο ανάπτυξης των συνεταιριστικών τραπεζών και των εμπορικών τραπεζών.

Σήμερα σε περισσότερες από 100 χώρες σε όλο τον κόσμο λειτουργούν περισσότεροι από 60.000 πιστωτικοί συνεταιρισμοί τύπου Ραϊφάιζεν ή Σούλτσε-Ντέλιτς με περισσότερα από 200.000.000 μέλη. Στην Ευρώπη λειτουργεί σήμερα η Ε.Ε. συνεταιριστικών τραπεζών, η οποία εκπροσωπεί 34 εθνικές συνεταιριστικές οργανώσεις, μέλη 21 ευρωπαϊκών χωρών. Η Ε.Ε. των συνεταιριστικών τραπεζών ιδρύθηκε το 1970 και η έδρα της βρίσκεται στις Βρυξέλλες. Οι ευρωπαϊκές συνεταιριστικές τράπεζες κατέχουν το 20% περίπου της ευρωπαϊκής τραπεζικής αγοράς, δηλαδή το 50% περίπου του ποσοστού που κατέχουν οι εμπορικές τράπεζες (Αποστολόπουλος, 2005).

Στη Γαλλία υπάρχουν σήμερα 150 περίπου περιφερειακές τράπεζες και έχει μερίδιο αγοράς περίπου 22,3%. Η Γερμανία έχει μερίδιο στην συνεταιριστική αγορά 19,1% ενώ η Φιλανδία 30,4% στην εγχώρια αγορά με 247 συνεταιριστικές τράπεζες (Πιστωτικός Συνεταιρισμός Νομού Λάρισας).

Στην Ελλάδα λειτουργεί ο Όμιλος Συνεταιριστικών Τραπεζών. Ήδη έχει αρχίσει η διαφήμισή του στα μέσα ενημέρωσης. Οι συνεταιριστικές τράπεζες είναι 16 και υπάγονται στην Πανελλήνια Συνεταιριστική Τράπεζα, η οποία συνεργάζεται με τη Συνεταιριστική Τράπεζα Ντίξερμπανκ της Γερμανίας. Συνολικά εργάζονται 781 υπάλληλοι στα 148 καταστήματα συνεταιριστικών τραπεζών. Τα μέλη τους έφτασαν το 2005 τα 155.000 περίπου. Απευθύνονται κυρίως σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις, ελεύθερους επαγγελματίες, υπαλλήλους και συνταξιούχους (Χατζηηλιάδης, 2006).

Στην περιοχή της Θεσσαλίας και συγκεκριμένα στη Λάρισα, ιδρύθηκε το 1997 ο Πιστωτικός Συνεταιρισμός Λάρισας με στόχο την μετεξέλιξή του σε τράπεζα. Η σημαντικότερη προϋπόθεση για την ανάπτυξή του είναι η συγκέντρωση του αναγκαίου μετοχικού κεφαλαίου. Η

εκλογή του Διοικητικού Συμβουλίου και η μεθοδική και δυναμική του εργασία, θα συμβάλουν αποφασιστικά στη δημιουργία της κατάλληλης υποδομής για τη γρήγορη πραγματοποίηση του στόχου του (Πιστωτικός Συνεταιρισμός Νομού Λάρισας).

Οι προοπτικές για την περαιτέρω ανάπτυξη αναφέρονται στις ανταγωνιστικές συνθήκες, τις νομοθετικές ρυθμίσεις που πρέπει να γίνουν, τη ζήτηση για αύξηση των συνεταιριστικών μερίδων, την απόκτηση ενιαίας ταυτότητας των συναλλασσόμενων, την αύξηση των καταστημάτων σε 300 και τον διπλασιασμό του μεριδίου αγοράς, την αξιοποίηση της συνεργασίας με τη γερμανική τράπεζα και την περαιτέρω διασυνεργατική συνεργασία με στόχο την ανταλλαγή ύλης μεταξύ των φορέων κοινωνικής οικονομίας (Χατζηηλιάδης, 2006)

1.5.2.3) Συνεταιρισμοί Ηλεκτρολόγων

Στη χώρα μας υπάρχουν 30 συνεταιρισμοί ηλεκτρολόγων με 70 καταστήματα και 5.000 μέλη ηλεκτρολόγους (Παπαγεωργίου, 2004).

1.5.2.4) Συνεταιρισμοί Υδραυλικών

Μέχρι το 2000 είχαν ιδρυθεί 31 συνεταιρισμοί υδραυλικών που κάλυπταν το 65% της χώρας (Παπαγεωργίου, 2004).

1.5.2.5) Εταιρίες Λαϊκής Βάσης ή Λαϊκές Εταιρίες

Ένα συνταρακτικό ναυάγιο ήταν η αφορμή για την ίδρυση της πρώτης λαϊκής εταιρίας στην Ελλάδα, την Ανώνυμη Ναυτιλιακή Εταιρία Κρήτης (Α.Ν.Ε.Κ.). Οι λαϊκές εταιρίες αποτελούν υβρίδιο των ανώνυμων εταιριών και συνεταιρισμών. Κύρια χαρακτηριστικά τους αποτελούν η ευρεία λαϊκή συμμετοχή, η κοινωνική τους διάσταση και η οικονομική διαχείριση υπέρ των πολλών. Σήμερα στην Ελλάδα υπάρχουν λαϊκές εταιρίες όπως είναι οι: Μινωικές

Γραμμές, Ν.Ε. Λέσβου, Ν.Ε. Νάξου, Ν. Τουριστική Εταιρία Λακωνίας-Κρήτης, Ν.Ε. Χίου, Δ.Α.Ν.Ε. στη Ρόδο, Ν.Ε. Ζακύνθου, Ν.Ε. Σύμης, Ν.Ε. Σκύρου (Αποστολόπουλος, 2005).

1.5.2.6) Οικοδομικοί Συνεταιρισμοί

Οικοδομικοί συνεταιρισμοί ονομάζονται εκείνοι οι συνεταιρισμοί που έχουν σκοπό την εξασφάλιση στα μέλη τους κατοικιών σε αστικές ή παραθεριστικές περιοχές ή την εν γένει αναμόρφωση περιοχών κατοικίας προς όφελος των μελών τους. Διακρίνονται σε αστικούς οικοδομικούς συνεταιρισμούς και παραθεριστικούς οικοδομικούς συνεταιρισμούς. Η νομοθεσία των οικοδομικών συνεταιρισμών αναφέρεται στο προεδρικό διάταγμα 27/1999 (Παπαγεωργίου, 2004).

1.5.2.7) Γυναικείοι Αγροτουριστικοί Συνεταιρισμοί

Η θέση της γυναίκας και η συμμετοχή της στους συνεταιρισμούς είναι περιθωριοποιημένη. Αντιμετωπίζουν συχνά προβλήματα όσον αφορά την έλλειψη οργανωτικής και λογιστικής εμπειρίας, την έλλειψη ταμειακή ρευστότητας και φήμης, την έλλειψη μόνιμου και εξειδικευμένου προσωπικού, την έλλειψη κεφαλαίων και προβλήματα που αφορούν τη χρήση του υπολογιστή και του internet. Πρέπει δηλαδή να γίνουν ικανές για την προώθηση των προϊόντων τους, να αναπτύξουν δομές χρηματοδότησης, να έχουν σταθερή ποιότητα και ταυτότητα, να διαθέτουν σύστημα ασφαλείας HACCP και να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες. Παράλληλα, απαραίτητη είναι και η παροχή εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και συμβουλευτική για τις γυναίκες. Για το λόγο αυτό υπάρχουν στην Ελλάδα 5 συμβουλευτικά κέντρα.

Μέσω της Γενικής Γραμματείας Ισότητας, προσφέρεται δικτύωση στους συνεταιρισμούς τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Οι γυναίκες οργανώνονται καλύτερα και έχουν πρόσβαση στη χρηματοδότηση. Στην Αγγλία και τη Σουηδία παρατηρείται ανάπτυξη

μικροπιστωτικών ενεργειών, ενώ στην Ολλανδία, η χρηματοδότηση γίνεται από μη κερδοσκοπικές οργανώσεις.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση χρηματοδοτεί τέτοιους αγροτουριστικούς συνεταιρισμούς μέσω διαφόρων προγραμμάτων και στοχεύει στην προώθηση της τουριστικής δραστηριότητας. Πρόκειται για τα πιλοτικά προγράμματα Leader I, Leader II, και Leader +. Σήμερα βρίσκεται σε εξέλιξη το πιλοτικό πρόγραμμα Leader +, με περίοδο ισχύος 2000-2006 (Αποστολόπουλος, 2006; Scott, 2004; Bryden, 2003).

Η ενασχόληση των γυναικών με τον αγροτουρισμό συμβάλλει στην αύξηση των θέσεων εργασίας, στην τοπική ανάπτυξη, την ενίσχυση της θέσης της γυναίκας, την κοινωνική της καταξίωση, τον σεβασμό στα ήθη και τα έθιμα και τέλος βοηθά στην αειφόρο ανάπτυξη της περιοχής.

Σήμερα λειτουργούν στη χώρα μας 110 γυναικείοι συνεταιρισμοί. Από αυτούς οι 10 περίπου λειτουργούν σε ικανοποιητικό βαθμό, ενώ οι υπόλοιποι φυτοζωούν. Οι γυναικείοι οργανισμοί αναλαμβάνουν μεγαλύτερους κινδύνους από άλλους συνεταιρισμούς. Συχνά, οι γυναίκες αποτρέπουν τα παιδιά τους να ασχοληθούν με τον αγροτικό τομέα, ακόμα και να μείνουν εκεί. Αυτό λειτουργεί ανασταλτικά στην ανάπτυξη και εξέλιξη του αγροτικού τομέα (Γιδαράκου, 2005, Κλαδιανού-Παπαδάκη, 2005).

1.6) Οι συνεταιρισμοί στην Ευρώπη

Το σύνολο των συνεταιρισμών της Ε.Ε. εκπροσωπείται από τη Συντονιστική Επιτροπή Ευρωπαϊκών Συνεταιριστικών Οργανώσεων CCACE, η οποία ιδρύθηκε το 1982. Εκτός από τους συνεταιρισμούς συμμετέχουν και εθνικές διατομεακές οργανώσεις, όπως το Ινστιτούτο Συνεταιριστικών Ερευνών και Μελετών (ΙΣΕΜ) της Ελλάδας.

Το 1958 ιδρύθηκε η ΚΟΠΑ, δηλαδή η Επιτροπή Γεωργικών Επαγγελματικών Οργανώσεων της ΕΟΚ και το 1959 η ΚΟΖΕΚΑ, δηλαδή η Γενική Επιτροπή Γεωργικού Συνεργατισμού της ΕΟΚ. Η διαφορά των δυο επιτροπών έγκειται στο γεγονός ότι στην ΚΟΠΑ μπορούν να μετέχουν περισσότερες από μια οργανώσεις από κάθε χώρα, σε αντίθεση με την ΚΟΖΕΚΑ που δέχεται μόνο μια. Στην Ελλάδα υπάρχουν η ΠΑΣΕΓΕΣ, η ΓΕΣΑΣΕ – Γενική

Συνομοσπονδία Αγροτικών Συλλόγων Ελλάδος, και η ΣΥΔΑΣΕ – Συνομοσπονδία Δημοκρατικών Αγροτικών Συλλόγων Ελλάδος. Στην ΚΟΠΑ συμμετέχει μόνο η ΓΕΣΑΣΕ. Η κύρια δραστηριότητα της ΚΟΖΕΚΑ είναι η εφαρμογή της παρεμβατικής Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) (Παπαγεωργίου, 2004).

Μέχρι το 1990 υπήρχαν στην Ευρώπη πολλοί συνεταιρισμοί. Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται ο αριθμός των συνεταιρισμών σε διάφορες χώρες της Ευρώπης.

Πίνακας 1.1: Αριθμός συνεταιρισμών ανά χώρα

Χώρα	Αριθμός συνεταιρισμών
Βέλγιο	2.450
Δανία	899
Γερμανία	8.770
Ελλάδα	7.446
Ισπανία	9.941
Γαλλία	8.030
Ιρλανδία	713
Ιταλία	38.194
Λουξεμβούργο	17
Ολλανδία	4.106
Πορτογαλία	1.569

Πηγή: The cooperative, mutual and non-profit sector in the European Union, Eurostat.

1.7) Οι συνεταιρισμοί παγκοσμίως

Σε όλο τον κόσμο υπάρχουν διάφορες κατηγορίες συνεταιρισμών. Η παγκόσμια οργάνωση συνεταιρισμών ακούει στο όνομα Διεθνής Συνεταιριστική Ένωση – ΔΣΕ (ICA). Σε αυτή εκπροσωπούνται 93 χώρες με 725 εκατομμύρια περίπου συνεταιρισμούς. Η ΔΣΕ ιδρύθηκε το 1895 με έδρα το Λονδίνο. Σήμερα η έδρα της βρίσκεται στη Γενεύη, αλλά υπάρχουν

περιφερειακά γραφεία για όλες τις ηπείρους. Κάποιες διεθνείς οργανώσεις-μέλη της ΔΣΕ είναι: ICPA, OCA, WOCCU, CCC-CA, COLACOT, COLAC, CONSUMINTER, ACCU. Επίσης, υπάρχει ένας φορέας ο οποίος βοηθά τη συνεταιριστική ανάπτυξη. Πρόκειται για την COPAC, την Επιτροπή Προώθησης Ενίσχυσης προς τους Συνεταιρισμούς. Η COPAC ιδρύθηκε το 1971 και εδρεύει στη Ρώμη.

Παράλληλα λειτουργούν και κάποιες διεθνείς οργανώσεις, όπως είναι οι :

- Διεθνής Οργάνωση Αγροτικών Συνεταιρισμών
- Διεθνής Οργάνωση Συνεταιριστικών Τραπεζών
- Διεθνής Οργάνωση Καταναλωτικών Συνεταιρισμών
- Διεθνής Οργάνωση Αλιευτικών Συνεταιρισμών
- Διεθνής Οργάνωση Συνεταιριστικής Κατοικίας
- Διεθνής Συνομοσπονδία Συνεταιριστικών Και Αμοιβαίας Ωφέλειας Ασφαλίσεων
- Διεθνής Οργάνωση Καταναλωτικών Συνεταιρισμών Διανεμητικού Εμπορίου
- Διεθνής Οργάνωση Συνεταιριστικού και Συλλογικού Τουρισμού (Παπαγεωργίου, 2004).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΟΙ ΑΓΡΟΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ

Οι συνεταιρισμοί γενικά και οι αγροτικοί συνεταιρισμοί ειδικότερα αποτελούν μέρος ενός εξελισσόμενου περιβάλλοντος, που τα τελευταία χρόνια παρατηρούνται γρήγορες αλλαγές. Πρόκειται για βιώσιμες επιχειρήσεις, με υπηρεσίες απαραίτητες για τους Έλληνες αγρότες.

2.1) Ιστορική Εξέλιξη

Ο συνεταιρισμός είναι ένα οικονομικό και κοινωνικό φαινόμενο που έκανε την εμφάνισή του τον δέκατο ένατο αιώνα στην Αγγλία. Επειδή η ιδέα του συνεταιρισμού είναι στενά συνδεδεμένη με την αγροτική ζωή και εργασία, οι συνεταιρισμοί ιδρύθηκαν με σκοπό την αλληλοβοήθεια μεταξύ των γεωργών. Ο καθορισμός των σχέσεων μεταξύ των μελών και οι ακολουθούμενες μέθοδοι παραγωγής επηρεάστηκαν σε μεγάλο βαθμό από την ανάπτυξη της βιομηχανίας.

Η ουσιαστική καθιέρωση του συνεταιριστικού συστήματος στην Αγγλία έγινε το 1884 στην περιοχή Ροτσντέιλ, όπου όπως προαναφέρθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο, αποτέλεσε ο συνεταιρισμός των σκαπανέων του Ροτσντέιλ την απαρχή των σύγχρονων συνεταιρισμών. Αξιοσημείωτη ήταν και η συμβολή των Γάλλων Saind – Simon και Charles Fourier. Στη Γαλλία υπήρξε σημαντική αύξηση των αγροτικών συνεταιρισμών, με έντονη εξειδίκευση, κυρίως μετά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο.

Οι αρχές του Ροτσντέιλ έπαιξαν καταλυτικό ρόλο στην ίδρυση και ανάπτυξη των συνεταιρισμών στη Δανία. Στη δεκαετία μεταξύ 1875 και 1885 άρχισε η ανάπτυξη πολλών ακόμα τομέων εκτός της φυτικής καλλιέργειας, όπως για παράδειγμα η πτηνοτροφία, η κτηνοτροφία, η χοιροτροφία και η γαλακτοκομία. Στο διάστημα αυτό ιδρύθηκαν και λειτούργησαν πολλοί συνεταιρισμοί.

Η ανάγκη των αγροτών να ενωθούν για να αντιμετωπίσουν τις δυσμενείς οικονομικές συνθήκες αποτέλεσε το εναρκτήριο έναυσμα για την αρχή δημιουργίας αγροτικών συνεταιρισμών στην Ολλανδία. Ο πρώτος προμηθευτικός συνεταιρισμός της Ολλανδίας ιδρύθηκε το 1877, λίγα χρόνια πριν την πρώτη δημιουργία αγροτικού συνεταιρισμού στη Δανία.

Ακολούθως στην Ιταλία, η κακή οικονομική κατάσταση της χώρας μετά το 1870, οδήγησε σε μεγάλη έλλειψη τροφίμων. Η έλλειψη αυτή συνοδεύτηκε από μεγάλη αύξηση τιμών. Οι συνθήκες αυτές ήταν αρκετά ευνοϊκές για την ανάπτυξη των αγροτικών συνεταιρισμών. Το 1881 ιδρύθηκε ο πρώτος γαλακτοκομικός συνεταιρισμός και ακολούθησε μεγάλη άνθιση στην ίδρυση συνεταιρισμών (Βενιέρης, 1988).

Γενικά, τον δέκατο ένατο αιώνα υπήρχαν εκείνες οι συνθήκες που ευνόησαν την εκδήλωση του συνεταιριστικού κινήματος σε όλες τις χώρες της Ευρώπης. Την ίδια αποχή το συνεταιριστικό κίνημα εκδηλώθηκε και στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής.

Παράλληλα με την Ευρωπαϊκή εξέλιξη, το συνεταιριστικό κίνημα έκανε την εμφάνισή του και στην Ελλάδα. Ο συνεταιρισμός των Αμπελακίων της Θεσσαλίας, οι συντροφοναύτες των νησιών, τα τσελιγκάτα και η κοινή αλιεία στη Μαύρη Θάλασσα αποτέλεσαν τους πρόδρομους του συνεταιριστικού κινήματος στην Ελλάδα. Η ίδρυση του σωματείου «Μετοχικό Γεωργικό Ταμείο Αλληλοβοήθειας» στον Αλμυρό του Βόλου ήταν η απαρχή των αγροτικών συνεταιρισμών στην ελληνική ύπαιθρο. Σκοπός του ταμείου αυτού ήταν η παροχή δανείων με τόκο σε γεωργούς που έχουν ανάγκη από κεφάλαιο και άλλα χρέη από τη γεωργία.

Η καθυστερημένη εμφάνιση των συνεταιρισμών στην Ελλάδα (στις αρχές του 1900) οφείλεται στο γεγονός ότι οι προσπάθειες επίλυσης του αγροτικού ζητήματος διήρκεσαν σχεδόν έναν αιώνα (Πατρώνης και Παπαγεωργίου, 2003). Κατά την περίοδο όμως, κυρίως μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή, σημειώθηκε σημαντική ανάπτυξη του συνεταιριστικού κινήματος. Στην ανάπτυξη αυτή συντέλεσε η αγροτική μεταρρύθμιση του 1923-1937 με την οποία απαλλοτριώθηκαν περίπου 18 εκατ. στρέμματα και διανεμήθηκαν σε περίπου 300.000 ακτήμονες αγρότες (Βενιέρης, 1988).

Η ανάπτυξη των αγροτικών συνεταιρισμών στην περίοδο του μεσοπολέμου συνδέεται άμεσα με της ραγδαίες εξελίξεις και αλλαγές που γνώρισε ο ελληνικός αγροτικός χώρος κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, κατά την οποία διαπιστώθηκε συστηματική κρατική μέριμνα για τη γεωργία. Άλλωστε, η θεσμοθέτηση των συνεταιρισμών προέκυψε ως έκφραση της κρατικής βούλησης να δημιουργήσει θεσμούς άσκησης πολιτικής και παρέμβασης στην ύπαιθρο.

Οι συνεταιρισμοί αποτέλεσαν τον εγγυητή των κεφαλαίων που διοχέτευε η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος στον γεωργικό τομέα. Με τον τρόπο αυτό γινόταν με πιο ασφαλή τρόπο η προσφορά κεφαλαίων για την ανάπτυξη της γεωργίας. Η προσφορά κεφαλαίων μέσω των συνεταιρισμών έδινε συγκριτικό πλεονέκτημα στην Εθνική Τράπεζα μέσω της προφύλαξής της από τον ανταγωνισμό των άλλων εμπορικών τραπεζών (Πατρώνης και Παπαγεωργίου, 2003).

Μέχρι το 1926 είχαν ιδρυθεί 4150 συνεταιρισμοί που εκπροσωπούσαν περίπου 270.000 γεωργούς και ανήκαν σε 39 ενώσεις (Αβδελίδης, 1976). Επιπλέον, η πρώτη Ένωση ιδρύθηκε στην Καλαμάτα το 1917. Μέχρι το 1923 υπήρχαν 22 ενώσεις με 471 μέλη – συνεταιρισμούς, ενώ το 1927 ο αριθμός έφτασε τις 44 ενώσεις (Παπαγεωργίου, 2004).

Η διαδικασία διασύνδεσης των συνεταιρισμών μεταξύ τους σε πανελλήνιο επίπεδο ξεκίνησε το 1919. Μόλις το 1922 ιδρύθηκε η Πανελλήνιος Συνομοσπονδία Γεωργικών Συνεταιρισμών με τη μορφή σωματείου, η οποία όμως ατόνησε το 1925. Τελικά καταργήθηκε και στη θέση της ιδρύθηκε η Εθνική Συνομοσπονδία Γεωργικών Συνεταιρισμών Ελλάδος (ΕΣΣΕ).

Όπως προαναφέρθηκε, η περίοδος μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή ήταν πολύ σημαντική ιδιαίτερα για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς. Εξαιτίας των άσχημων συνθηκών που επικρατούσαν, ήταν επιτακτική η ανάγκη αναδιάρθρωσης της καλλιεργήσιμης γης. Η ανάγκη αυτή οδήγησε στην αγροτική μεταρρύθμιση του 1923-1932 (Παπαγεωργίου, 2004).

Κατά τη διάρκεια της αγροτικής μεταρρύθμισης ιδρύθηκε η Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος το 1929. Ιδρύθηκε για την ικανοποίηση του χρόνιου αιτήματος των αγροτών για τη δημιουργία μιας καθαρά γεωργικής τράπεζας. Ιδρύθηκαν πολλά υποκαταστήματα σε όλη την Ελλάδα για την εξυπηρέτηση όσο το δυνατόν μεγαλύτερου αριθμού αγροτών. Κύρια χαρακτηριστικά της Αγροτικής Τράπεζας ήταν η παροχή χαμηλότοκων δανείων και επιχορηγήσεων, η παροχή υψηλών τόκων στις καταθέσεις, η προμήθεια των καλλιεργητών με φυτοφάρμακα και λιπάσματα σε τιμή κόστους, η ευλυγισία στη χρηματοδότηση της αγροτικής παραγωγής, η χρηματοδότηση των αυτόνομων οργανισμών καθώς και η ενίσχυση της γεωργικής έρευνας και εκπαίδευσης. Η ΑΤΕ αντικατέστησε την ΕΤΕ (Εθνική Τράπεζα Ελλάδος) στην ελληνική ύπαιθρο μετά το 1930 και αποτελεί από τότε μέχρι σήμερα, μετά το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, έναν πολύ βασικό μηχανισμό άσκησης κρατικής πολιτικής (Πατρώνης και Παπαγεωργίου, 2003). Η ΑΤΕ διαδραματίζει πολύ σημαντικό ρόλο στις συνεταιριστικές δραστηριότητες ως πιστωτής, εταίρος, θεσμικός ελεγκτής, συνέταιρος και σύμβουλος των συνεταιρισμών (Πετμεζάς, 2002).

Το 1942 δημιουργήθηκε η Επιτροπή Συνεργαζομένων Συνεταιρισμών Καταναλώσεως με τη συμμετοχή 105 καταναλωτικών συνεταιρισμών. Παράλληλα η ΕΣΣΕ πήρε και πάλι την αρχική της επωνυμία Πανελλήνια Συνομοσπονδία Γεωργικών Συνεταιρισμών (Παπαγεωργίου, 2004).

Με την πάροδο των ετών και συγκεκριμένα στο δεύτερο μισό του 20^{ου} αιώνα, οι αγροτικοί συνεταιρισμοί επεκτάθηκαν οικονομικά και γεωγραφικά. Λόγω της κατάστασης που επικρατούσε πριν, έγιναν μεγάλες προσπάθειες για την αύξηση της αγροτικής παραγωγής. Αν και η παραγωγή αυξήθηκε 2,5 φορές, διαπιστώθηκε μια ολοένα και μεγαλύτερη ανισότητα στις σχέσεις μεταξύ αγροτικού και αστικού τομέα της οικονομίας. Και πάλι ήταν εμφανής η κρατική παρέμβαση στην αγροτική οικονομία. Το Υπουργείο Γεωργίας, η ΕΤΕ και η ΑΤΕ εφάρμοσαν παρεμβατικούς μηχανισμούς για να καθοδηγήσουν την ανάπτυξη και παραγωγική δράση των συνεταιρισμών (Πατρώνης, Παπαγεωργίου, 2003). Παράλληλα, διάφοροι κρατικοί, ημικρατικοί και συνεταιριστικοί οργανισμοί, συγκέντρωναν και διακινούσαν εμπορεύματα. Με τον τρόπο αυτό συνέβαλαν στον μηχανισμό υλοποίησης και κρατικής παρέμβασης (Σακελλαρόπουλος, 1992).

Επίσης ιδρύθηκαν μια σειρά από μεγάλες κεντρικές τριτοβάθμιες ενώσεις, όπως η ΣΕΚΕ (Συνεταιριστική Ένωση Καπνοπαραγωγών Ελλάδος), η ΣΠΕ (Συνεταιριστική Προμηθευτική Ένωση), η ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗ, η ΟΙΝΙΚΗ. Ο συντονισμός όμως των οικονομικών δραστηριοτήτων ξεκίνησε το 1940 με την ίδρυση της ΚΥΔΕΠ (Κεντρική Υπηρεσία Διαχείρισεως Εγχωρίων Προϊόντων), η οποία λίγα χρόνια αργότερα μετονομάστηκε σε Κοινοπραξία Συνεταιριστικών Οργανώσεων.

Αμέσως μετά τον πόλεμο η συνεταιριστική κίνηση ήταν η ακόλουθη:

- 6522 συνεταιρισμοί με 750.000 μέλη
- 100 Ενώσεις Συνεταιρισμών
- 2 Κοινοπραξίες Συνεταιριστικών Οργανώσεων (ΚΥΔΕΠ, ΚΣΟΣ)
- Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών (ΠΑΣΕΓΕΣ)

Το 1935 είχε ιδρυθεί η Ένωση Σουλτανοπαραγωγών Κρήτης με τη μορφή ανώνυμης εταιρίας και το 1947 η ΣΕΚΕ (Συνεταιριστική Ένωση Καπνοπαραγωγών Ελλάδος). Μετά τη ΣΕΚΕ ιδρύθηκαν τρεις ενώσεις με πανελλαδικό χαρακτήρα: η Ελαιουργική, η Συκική και η ΚΕΟΣΟΕ (Κεντρική Ένωση Οινοποιητικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων Ελλάδος). Επίσης, το 1949 ιδρύθηκε η Συνεταιριστική Προμηθευτική Ένωση και η Συνεταιριστική Σχολή στους κόλπους της ΠΑΣΕΓΕΣ.

Σημαντικοί επίσης σταθμοί στην εξέλιξη και ανάπτυξη των συνεταιρισμών στην Ελλάδα είναι οι εξής (Παπαγεωργίου, 2004 και Νικολινάκος κ.ά., 1986):

1949 – Κεντρική Ένωση Οινοποιητικών Συνεταιρισμών Οργανώσεων Ελλάδος (ΚΕΟΣΟΕ)

1949 – Συνεταιριστική Προμηθευτική Ένωση (ΣΠΕ)

1949 – Ίδρυση Συνεταιριστικής Σχολής

1957 – Συνεταιριστική Τεχνική Εμπορική Εταιρία (ΣΠΕΚΑ)

1958 – Ίδρυση της συνεταιριστικής εταιρίας ΑΣΕ – Αγροτικές Συνεταιριστικές Εκδόσεις

1962 – Κτηνοτροφική Κεντρική Ένωση

1963 – Συνεταιριστική Κοινοπραξία Οπωροκηπευτικών Προϊόντων (ΣΚΟΠ)

1963 – Ελληνική Βιομηχανία Ζωοτροφών (ΕΛΒΙΖ)

1975 – Συνεταιριστική Εταιρία Καπνού (ΣΕΚΑΠ)

1975 – Συνεταιριστική Εταιρία Βιομηχανικής Ανάπτυξης Θράκης (ΣΕΒΑΘ)

1977 – ΕΛΣΥ διανομές

1977 – Δήμητρα

1978 – Νέστος

1978 – Συνεταιριστική Ασφαλιστική Εταιρία

1980 – Συνεταιριστική Εταιρία Διεθνών Μεταφορών (ΣΥΝΕΔΙΜ)

1980 – Αγροτική Ασφαλιστική Εταιρία της ΑΤΕ

1981 – Συνεταιριστική Διαφημιστική (ΣΥΝΕΔΙΑ)

1981 – Συνεταιριστική Εταιρία Λιπασμάτων (ΣΥΝΕΛ)

Από το 1982 και μετά, διαπιστώνεται κάθε χρόνο η ολοένα και μεγαλύτερη αύξηση των κρατικών επιχορηγήσεων προς τους συνεταιρισμούς, ενώ πολλοί και σημαντικοί πόροι διοχετεύτηκαν σε διάφορες οργανώσεις με τη μορφή επενδύσεων, δανείων και φοροαπαλλαγών. Ιδιαίτερα μεγάλη ήταν η αύξηση δανείων της ΑΤΕ προς τους συνεταιρισμούς το 1985 για την αποκατάσταση των ζημιών της φυτικής παραγωγής εξαιτίας φυσικών καταστροφών. Οι πολιτικές αλλαγές και εναλλαγές των κυβερνήσεων, καθώς και η μη ριζική αντιμετώπιση του ζητήματος των αγροτικών χρεών, οδήγησαν, το 1989, στη διόγκωση των συνεταιριστικών χρεών σε ανεξέλεγκτα επίπεδα. Οι προσπάθειες που κατεβλήθησαν για τη ρύθμιση των χρεών αυτών έγιναν σε κλίμα έντονων πιέσεων και αποτέλεσαν την αφορμή για την εκδήλωση διαμάχης μεταξύ συνεταιριστικών οργανώσεων και ιδιωτικών επιχειρήσεων. Οι κακοσχεδιασμένες και μη βιώσιμες επενδυτικές επιλογές κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1980 υπήρξαν καταστροφικές για τις ελληνικές συνεταιριστικές οργανώσεις.

Συμπερασματικά, η σημερινή εικόνα που χαρακτηρίζει τη δράση των φορέων κοινωνικής οικονομίας στην ελληνική ύπαιθρο μπορεί να χαρακτηριστεί ως προβληματική. Ο χαρακτηρισμός αυτός οφείλεται στην παρουσίαση προβλημάτων, τα οποία είναι:

- Αστάθεια θεσμικού και νομοθετικού πλαισίου
- Αδιαφάνεια και στενές σχέσεις εξάρτησης και διαπλοκής με τον κρατικό μηχανισμό
- Άσκηση κοινωνικής πολιτικής και άστοχες επενδυτικές επιλογές
- Υπερχρέωση και δυσφήμιση των συνεταιρισμών στα μάτια της κοινής γνώμης

Για τους λόγους αυτούς προτάσσει επιτακτική η ανάγκη ανασυγκρότησης των συνεταιρισμών σε μια νέα και υγιή επιχειρηματική βάση. Αυτή θα πρέπει να είναι η πρώτη προτεραιότητα της αγροτικής πολιτικής (Πατρώνης και Παπαγεωργίου, 2003).

Παράλληλα, ένα μεγάλο πλήθος αλλαγών πραγματοποιούνται στο οικονομικό και επιχειρηματικό περιβάλλον των συνεταιρισμών. Πιο συγκεκριμένα (Κολύρης, 2003):

- Μέγεθος και ρυθμός τεχνολογικής ανάπτυξης στον αγροτικό τομέα
- Αλλαγές στη σύνθεση των φορέων της αγροτικής αλυσίδας
- Συνεχώς αυξανόμενος ο ρόλος των καταναλωτών στην αγροδιατροφική αλυσίδα
- Μεταβολές στην ταχύτητα οικονομικών συναλλαγών στη διαδικασία λιανεμπορίου
- Μεταβολή στην ταχύτητα απελευθέρωσης του διεθνούς εμπορίου αγροτροφίμων
- Ταχύτατη επέκταση των περιορισμών και των ελέγχων στην πρωτογενή γεωργική παραγωγή
- Ταχεία γήρανση του αγροτικού πληθυσμού
- Μειωμένη δυνατότητα συσσώρευσης επαρκούς συνεταιριστικού κεφαλαίου
- Διαφοροποίηση και απόκλιση μεταξύ των χαρακτηριστικών των μελών των συνεταιρισμών
- Έντονες διαφορές στη σύνθεση και την αποτελεσματικότητα των διοικητικών συμβουλίων των συνεταιρισμών
- Έντονες διαφορές στην ικανότητα και αποτελεσματικότητα του μανάτζμεντ των διευθυντών των συνεταιρισμών.

2.2) Συνεταιριστική Νομοθεσία

Το Σύνταγμα του 1864 αποτέλεσε την πρώτη προσπάθεια νομοθεσίας του συνεταιριστικού θεσμού. Το Σύνταγμα έλεγε τότε «δικαίωμα συνεταιρίζεσθαι». Από τότε μέχρι σήμερα έχουν γίνει αρκετές αλλαγές στη συνεταιριστική νομοθεσία. Σημαντικοί σταθμοί είναι: Ν. 602/1915, Ν. 921/1979, Ν. 1541/1985, Ν. 2169/1993, Ν. 2810/2000

Με βάση τον νόμο 2810/2000, για να ιδρυθεί συνεταιρισμός πρέπει να συνεταιριστούν 7 τουλάχιστον άτομα και να δοθεί έγκριση από το Ειρηνοδικείο της έδρας του συνεταιρισμού. Για την έγγραφη ενός μέλους στον συνεταιρισμό, θα αποφασίσει το Διοικητικό Συμβούλιο, ενώ σε περίπτωση απόρριψης ενός μέλους, γίνεται προσφυγή στη Γενική Συνέλευση. Η εποπτεία και ο έλεγχος γίνονταν μέχρι το 1993 από το εποπτικό συμβούλιο και από ένα σώμα ειδικών ελεγκτών. Με τον νόμο όμως 2810/2000 καταργήθηκε το εποπτικό συμβούλιο.

Το καταστατικό του κάθε συνεταιρισμού είναι μοναδικό και καθορίζει ένα μεγάλο αριθμό θεμάτων σχετικά με τη λειτουργία του συνεταιρισμού. Με βάση το καταστατικό ορίζεται το ύψος της κάθε συνεταιριστικής μερίδας και ευθύνης. Επίσης ορίζει τις ψήφους που αντιστοιχούν στις μερίδες κάθε μέλους, καθώς και το ποσοστό του υπολοίπου του ενεργητικού κεφαλαίου που διατίθεται στα μέλη. Τέλος, καθορίζει τη συμμετοχή του συνεταιρισμού στην Ένωση με μια υποχρεωτική μερίδα και μια ψήφο.

Το υπόλοιπο των πλεονασμάτων, δηλαδή τη συναλλαγή συνεταιρισμού κα μελών, διατίθεται για την ανάπτυξη του συνεταιρισμού, την απόδοση στα μέλη του ανάλογα με τις συναλλαγές τους με τον συνεταιρισμό και τέλος την υποστήριξη άλλων δραστηριοτήτων.

Το καταστατικό τέλος ορίζει ότι, δυο ή περισσότεροι συνεταιρισμοί μπορούν να συστήσουν Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών και επίσης δυο ή και περισσότερες ενώσεις μπορούν να συστήσουν μεταξύ τους Κεντρικές Συνεταιριστικές Ενώσεις (Παπαγεωργίου, 2004).

2.3) Δομή του Συνεταιριστικού Κινήματος

Οι αγροτικοί συνεταιρισμοί είναι οργανωμένοι και λειτουργούν σε 3 βαθμίδες ή επίπεδα. Η δομή του αγροτοσυνεταιριστικού κινήματος στην Ελλάδα παρουσιάζεται με τη μορφή πυραμίδας. Στη βάση της πυραμίδας βρίσκονται οι πρωτοβάθμιοι γεωργικοί συνεταιρισμοί, οι οποίοι αποτελούν τη βάση όλου του συστήματος λειτουργίας των συνεταιρισμών. Η συνεργασία των πρωτοβάθμιων συνεταιρισμών μεταξύ τους οδηγεί στη δημιουργία Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών. Οι Ενώσεις με τη σειρά τους συνεργάζονται σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο και σχηματίζουν Τριτοβάθμιες Κεντρικές Ενώσεις. Οι συνεταιριστικές οργανώσεις (δευτεροβάθμιες και τριτοβάθμιες) μπορούν να ιδρύσουν μεταξύ τους ή σε συνεργασία με την

Αγροτική Τράπεζα εμπορικές εταιρίες ή Κοινοπραξίες. Στην κορυφή της πυραμίδας βρίσκεται η Πανελλήνια Συνομοσπονδία Γεωργικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων (ΠΑΣΕΓΕΣ).

2.3.1) Πρωτοβάθμιοι Γεωργικοί Συνεταιρισμοί

Οι πρωτοβάθμιοι συνεταιρισμοί δημιουργούνται στον τόπο απασχόλησης και κατοικίας των αγροτών. Τα μέλη τους είναι φυσικά πρόσωπα, κοινωφελή ιδρύματα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και νομικά πρόσωπα που ασκούν γεωργική δραστηριότητα.

Οι δραστηριότητες των συνεταιρισμών αντιμετωπίζουν διάφορα προβλήματα που επηρεάζουν τον συντονισμό και την αποδοτικότητά τους. Τα προβλήματα αυτά είναι η διασπορά των αγροτικών κοινοτήτων και οι δυσκολίες στις συγκοινωνίες και επικοινωνίες λόγω της ορεινής φύσης της χώρας μας και των πολλών νησιών.

Οι δραστηριότητες των πρωτοβάθμιων συνεταιρισμών είναι (Παπαγεωργίου, 2004 και Νικολινάκος κ.ά., 1986):

- Προμήθεια γεωργικών εφοδίων
- Λειτουργία μεταποιητικών εγκαταστάσεων
- Εμπορία γεωργικών προϊόντων
- Αγροτική πίστη
- Αποθήκευση

Οι δραστηριότητες αυτές περιορίζονται κυρίως στα όρια ενός δήμου ή μιας κοινότητας, χωρίς βέβαια να αποκλείεται η επέκτασή τους σε περισσότερους δήμους ή κοινότητες. Σε πολλές περιπτώσεις είναι δυνατό να λειτουργούν σε ένα δήμο περισσότεροι από ένας συνεταιρισμοί με ίδιες δραστηριότητες.

Τέλος, οι πρωτοβάθμιοι συνεταιρισμοί μπορούν να χωριστούν στις εξής κατηγορίες:

- Πολλαπλού σκοπού
- Πωλήσεως
- Παραγωγής και επεξεργασίας
- Διαφόρων σκοπών

(Νικολινάκος κ.ά, 1986)

Σήμερα λειτουργούν στην Ελλάδα 6.350 Πρωτοβάθμιοι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί και αντιπροσωπεύουν 746.812 αγρότες (www.paseges.gr).

2.3.2) Ενώσεις Γεωργικών Συνεταιρισμών

Οι 6.350 πρωτοβάθμιοι συνεταιρισμοί συνεργάζονται μεταξύ τους σε ευρύτερο γεωγραφικό επίπεδο και ενώνονται για να σχηματίσουν Ενώσεις Γεωργικών Συνεταιρισμών. Ο λόγος σύστασης τέτοιων ενώσεων είναι η ανάληψη ευρύτερων δραστηριοτήτων και η βελτίωση της συνεταιριστικής κίνησης γενικότερα. (Νικολινάκος, Γκέκος, Παρασκευαΐδης, 1986). Αποτελούν τη σπονδυλική στήλη της συνεταιριστικής κίνησης επειδή λόγω μεγέθους μπορούν να (Παπαγεωργίου, 2004):

- επηρεάσουν τις αγορές γεωργικών προϊόντων
- προσφέρουν μεγαλύτερο αριθμό και ποικιλία γεωργικών εφοδίων και υπηρεσιών
- αναλαμβάνουν ρόλους εφαρμογής μέτρων πολιτικής του κράτους ή της Ε.Ε.

Σήμερα υπάρχουν συνολικά 122 Ενώσεις Γεωργικών Συνεταιρισμών. Αυτές κατανέμονται όπως παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 2.1) Αριθμός Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών ανά περιφέρεια

Θράκη	6
Μακεδονία	30
Ήπειρος	6
Θεσσαλία	10
Στ. Ελλάδα και Εύβοια	20
Πελοπόννησος	19
Κρήτη	17
Νησιά Αιγαίου	11
Νησιά Ιονίου	4

Πηγή: ΠΑΣΕΓΕΣ

Πιο συγκεκριμένα, στην περιφέρεια Θεσσαλίας υπάρχουν 9 Ενώσεις Γεωργικών Συνεταιρισμών. Αναλυτικότερα παρουσιάζονται οι συνεταιρισμοί στον ακόλουθο πίνακα:

Πίνακας 2.2) Αριθμός Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών ανά νομό στην περιφέρεια Θεσσαλίας

Ν. Λάρισας	3
Ν. Μαγνησίας	3
Ν. Τρικάλων	3
Ν. Καρδίτσας	1

Πηγή: ΠΑΣΕΓΕΣ

2.3.3) Κεντρικές Συνεταιριστικές Ενώσεις

Οι δευτεροβάθμιες Ενώσεις Γεωργικών Συνεταιρισμών συνεργάζονται για να σχηματίσουν τριτοβάθμιες Κεντρικές Ενώσεις. Οι Ενώσεις αυτές αποτελούν τον τρίτο βαθμό στη συνεταιριστική ιεραρχία. Η ανάγκη συντονισμού των δραστηριοτήτων και οι αυξημένες

απαιτήσεις εμπορίας και μεταποίησης των γεωργικών προϊόντων οδήγησαν στον σχηματισμό αυτό. Τα μέλη τους είναι όχι μόνο οργανώσεις δεύτερου βαθμού αλλά και πρωτοβάθμιοι συνεταιρισμοί οι οποίοι δεν μετέχουν σε ενώσεις (Νικολινάκος κ.ά, 1986).

Σήμερα ο αριθμός των Κεντρικών Συνεταιριστικών Ενώσεων ανέρχεται σε 25 Οργανώσεις με τη μορφή Κεντρικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων (ΚΕΣΕ), Κοινοπραξιών Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων (ΚΑΣΟ) και Συνεταιριστικών Επιτροπών (ΠΑΣΕΓΕΣ).

2.3.4) Συνεταιριστικές Εταιρίες

Πρόκειται για εταιρίες των οποίων το 50% του κεφαλαίου τους ανήκει σε συνεταιριστικές οργανώσεις ή εταιρίες τους. Λειτουργούν σύμφωνα με τη νομοθεσία των Α.Ε. και Ε.Π.Ε. Έχουν δημιουργηθεί από συνεταιριστικές οργανώσεις με την Α.Τ.Ε. και οι λόγοι σύστασής τους είναι (Παπαγεωργίου, 2004):

- Σταθερότητα της νομοθεσίας για τις Α.Ε. και Ε.Π.Ε.
- Επιδίωξη συνεργασίας συνεταιρισμών με μη κερδοσκοπικούς φορείς
- Περιορισμός επιχειρηματικών κινδύνων
- Περιορισμοί προς τις συνεταιριστικές οργανώσεις
- Επιχειρηματική ευελιξία
- Περιορισμοί στους συνεταιρισμούς από την ελληνική νομοθεσία

2.3.5) Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών (ΠΑΣΕΓΕΣ)

Η ΠΑΣΕΓΕΣ είναι η κορυφαία αγροτική συνεταιριστική οργάνωση στην Ελλάδα. Αποτελεί την κορυφή της συνεταιριστικής πυραμίδας και εκπροσωπεί σε εθνικό επίπεδο το σύνολο των συνεταιρισμών. Ιδρύθηκε το 1935, είναι Ν.Π.Ι.Δ. και μη κερδοσκοπικός οργανισμός. Εκφράζει τις απόψεις των συνεταιρισμών σε όλους τους εθνικούς αγροτικούς φορείς. Μέλη της είναι οι Ενώσεις Γεωργικών Συνεταιρισμών, οι Κεντρικές Ενώσεις και οι Συνεταιριστικές Εταιρίες.

Η ΠΑΣΕΓΕΣ προσφέρει στα μέλη της νομικές συμβουλές, διαχειριστικές και οργανωτικές συμβουλές, μελέτες σκοπιμότητας και συνεταιριστική εκπαίδευση. Παράλληλα εκπροσωπεί τους ελληνικούς συνεταιρισμούς στο εξωτερικό.

Ανώτατο καθοδηγητικό όργανο της ΠΑΣΕΓΕΣ, σύμφωνα με το καταστατικό της, αποτελεί η Γενική Συνέλευση. Αυτή αποτελείται από εκλεγμένους αντιπροσώπους από όλες τις Συνεταιριστικές Οργανώσεις – Μέλη. Με τη διενέργεια εκλογών η Γενική Συνέλευση εκλέγει το Διοικητικό Συμβούλιο το οποίο αποτελείται από είκοσι ένα (21) μέλη, τα οποία με τη σειρά τους εκλέγουν το πενταμελές Προεδρείο. Με εισήγηση του Προεδρείου το Διοικητικό Συμβούλιο ορίζει το Γενικό Διευθυντή, ο οποίος έχει την ευθύνη της διοικητικής, οικονομικής και διαχειριστικής λειτουργίας της ΠΑΣΕΓΕΣ. Το Προεδρείο και ο Γενικός Διευθυντής υποστηρίζονται από ένα ευέλικτο σχήμα διοικητικής οργάνωσης το οποίο αποτελείται αφ' ενός μεν από μονίμους υπαλλήλους υψηλής εξειδίκευσης και ανωτάτης κατάρτισης αφετέρου δε από εξωτερικούς ειδικούς επιστημονικούς συνεργάτες συμβούλους.

Αντιμετωπίζοντας ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον, εντός του οποίου καλούνται να λειτουργήσουν τα μέλη της, η ΠΑΣΕΓΕΣ σχεδιάζει αποτελεσματικές πολιτικές με σκοπό να επιτύχει τους παρακάτω στρατηγικούς στόχους (ΠΑΣΕΓΕΣ):

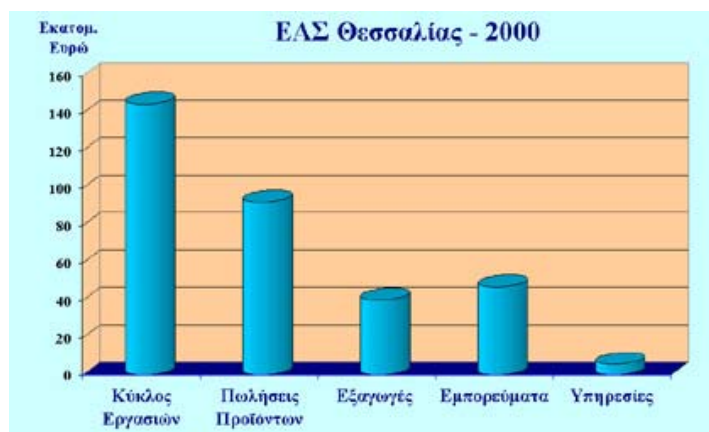
1. Ανάπτυξη και διάδοση των αρχών του συνεργατισμού σε Εθνικό επίπεδο.
2. Αποτελεσματικό συντονισμό στην ανάπτυξη των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων των Συνεταιριστικών Οργανώσεων τόσο σε Εθνικό όσο και σε Διεθνές επίπεδο.
3. Αποτελεσματική αντιπροσώπευση των Συνεταιριστικών Οργανώσεων εντός και εκτός Ελλάδος.

Αξιοσημείωτη είναι τέλος η έκδοση δυο τριμηνιαίων περιοδικών:

- Αγροτικός Συνεργατισμός
- Συνεργασία (για μαθητές γυμνασίου)

2.3.6) Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Θεσσαλίας

Η Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Θεσσαλίας αποτελείται από εννιά επιμέρους αγροτικές ενώσεις, μια εκ των οποίων είναι η Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Λαρίσης – Τυρνάβου – Αγιάς. Στην ένωση αυτή ανήκει και ο Αγροτικός Οινοποιητικός Συνεταιρισμός Τυρνάβου. Η Ε.Α.Σ. Θεσσαλίας ιδρύθηκε για να οργανώσει και να ενισχύσει την ανάπτυξη του αγροτικού τομέα της Θεσσαλίας. Όλα δείχνουν πως η πορεία της είναι αρκετά καλή. Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται κάποια οικονομικά μεγέθη της ΕΑΣ:

Γράφημα 1: Οικονομικά μεγέθη της ΕΑΣ Θεσσαλίας για το έτος 2000

Πηγή: ΠΑΣΕΓΕΣ

Οι Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών στην περιφέρεια Θεσσαλίας είναι (Ε.Α.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ – ΤΥΡΝΑΒΟΥ – ΑΓΙΑΣ):

- Ε.Α.Σ. ΑΛΜΥΡΟΥ
- Ε.Α.Σ. ΒΟΛΟΥ
- Ε.Α.Σ. ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ
- Ε. ΔΑΣΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΔΥΤ. ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
- Ε.Α.Σ. ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ
- Ε.Α.Σ. ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
- Ε.Α.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ – ΤΥΡΝΑΒΟΥ - ΑΓΙΑΣ
- Ε.Α.Σ. ΠΗΛΙΟΥ – Β. ΣΠΟΡΑΔΩΝ
- Ε.Α.Σ. ΤΡΙΚΑΛΩΝ
- Ε.Α.Σ. ΦΑΡΣΑΛΩΝ

Γράφημα 2: Οικονομικά μεγέθη της ΕΑΣ Ν. Λάρισας για το έτος 200

Πηγή: ΠΑΣΕΓΕΣ

Η Ε.Α.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ – ΤΙΡΝΑΒΟΥ – ΑΓΙΑΣ ιδρύθηκε το 1925. Λειτουργεί ως δευτεροβάθμια συνεταιριστική οργάνωση, η οποία λειτουργεί στα πλαίσια του νόμου «περί συνεταιρισμών». Έχει σαν μέλη της, στο σύνολο, 163 πρωτοβάθμιους συνεταιρισμούς των επαρχιών Λάρισας, Τυρνάβου και Αγιάς του νομού Λάρισας. Εκπροσωπεί περίπου 20.500 φυσικά πρόσωπα – εργάτες.

Σκοπός της Ένωσης είναι η βελτίωση της ιδιωτικής οικονομίας των παραγωγών – μελών της με τη δραστηριοποίησή της στον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα της οικονομίας. Αναπτύσσει επίσης ενέργειες συγκέντρωσης, επεξεργασίας και εμπορίας των προϊόντων των αγροτών της περιοχής αλλά και άλλων αγροτών της χώρας.

Κύριοι τομείς δράσης της ένωσης είναι το βαμβάκι, οι σύνθετες ζωοτροφές, τα φρούτα, οι ελιές, τα δημητριακά, οι σπόροι, τα γεωργικά εφόδια (λιπάσματα, γεωργικά και κτηνοτροφικά φάρμακα) καθώς και η παροχή υπηρεσιών στους συνεταιρισμούς και τα φυσικά μέλη τους, όπως λογιστική ενημέρωση, ασφάλειες, επιδοτήσεις και γεωτεχνική υποστήριξη.

Το κεφάλαιό της ανέρχεται σε 175 υποχρεωτικές μερίδες με 3.000€ η κάθε μια και άλλες 27 μερίδες προαιρετικές με 1000€ η κάθε μια. Από τα 163 μέλη της ένωσης, τα 153 είναι ενεργά ενώ τα υπόλοιπα 10 είναι αδρανή (Ε.Α.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ – ΤΥΡΝΑΒΟΥ – ΑΓΙΑΣ)

Πίνακας 2.3) Δραστηριότητες της Ε.Α.Σ. Λαρίσης –Τυρνάβου - Αγιάς

Δραστηριότητες	
✓	Τρία Εκκοκκιστήρια βάμβακος. Απαχνοωτήριο βαμβακοσπόρου. Εργοστάσιο Ζωοτροφών
✓	Εργοστάσια βρώσιμων ελιών
✓	Εμπορία Γεωργικών φαρμάκων, λιπασμάτων, δημητριακών, σπόρων
✓	Ομάδες παραγωγών βιομηχανικής τομάτας, καπνών, δημητριακών, φρούτων, ξηρών καρπών
✓	Εμπορία για λογαριασμό των Ο.Π. (17.000.000 ΕΥΡΩ)
✓	Πρακτόρευση ασφαλιστικών εργασιών
✓	Εξυπηρέτηση των Συνεταιρισμών – μελών της
✓	Συμμετοχή στο Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Επιδοτήσεων

Πηγή: ΠΑΣΕΓΕΣ

Πίνακας 2.4) Προϊόντα της Ε.Α.Σ. Λαρίσης –Τυρνάβου - Αγιάς

Προϊόντα	Παραγωγή (τον.)	Πωλήσεις στην εγχώρια αγορά		Εξαγωγές	
		Ποσότητα (τον.)	Αξία (ευρώ)	Ποσότητα (τον.)	Αξία (ευρώ)
Βαμβάκι Εκκοκκισμένο	20.660	5.400	9.330.000	16.330	16.724.000
Βαμβακόσπορος	32.900	32.350	3.775.000	550	65.000
Ελιές	14.000	1.500	2.337.000	11.070	16.372.000
Ζωοτροφές σύνθετες	13.000	27.900	6.054.000	0	0
Μηδική	8.050	5.900	10.600.000	0	0

Πηγή: ΠΑΣΕΓΕΣ

Πίνακας 2.5) Βασικά Οικονομικά Μεγέθη και Απασχολούμενο προσωπικό της Ε.Α.Σ. Λαρίσης
–Τυρνάβου - Αγιάς

Βασικά Οικονομικά Μεγέθη (2002)		Απασχολούμενο Προσωπικό	
	ΕΥΡΩ	Κατηγορία Προσωπικού	Άτομα
Κύκλος Εργασιών	77.009.000	Μόνιμο	257
Πωλήσεις προϊόντων	65.257.000	Έκτακτο - εποχιακό	155
Εμπορεύματα	9.172.000	Σύνολο	412
Υπηρεσίες	2.580.000	Πτυχιούχοι ΑΕΙ-ΤΕΙ	74

Πηγή: ΠΑΣΕΓΕΣ

Πίνακας 2.6) Πιστοποίηση προϊόντων και διαδικασιών της Ε.Α.Σ. Λαρίσης –Τυρνάβου - Αγιάς

Πιστοποιήσεις Προϊόντων - Διαδικασιών	
✓	Εφαρμόζεται από την Ομάδα Παραγωγών της Ένωσης Σύστημα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης στην καλλιέργεια βιομηχανικής Τομάτας, πιστοποιημένο (AGRO-1 και AGRO-2) από τον ΟΠΕΓΕΠ
✓	Προβλέπεται εφαρμογή συστήματος HACCP στο εργοστάσιο ελιάς
✓	Προβλέπεται εφαρμογή Ολοκληρωμένης Διαχείρισης στην καλλιέργεια βρώσιμης ελιάς
✓	Προβλέπεται η εφαρμογή συστήματος ποιότητας ISO – 9000 στην παραγωγή ζωοτροφών BIOTEΛ

Πηγή: ΠΑΣΕΓΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Ο ΑΜΠΕΛΟΟΙΝΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.) αποτελεί τον μεγαλύτερο παραγωγό κρασιού παγκοσμίως. Κατέχει το 60% της παγκόσμιας παραγωγής κρασιού και αποτελεί τον μεγαλύτερο καταναλωτή, με κατανάλωση του 55% της παγκόσμιας παραγωγής. Κύριες χώρες παραγωγής είναι η Ιταλία, η Γαλλία, η Ισπανία και τέλος η Γερμανία. Στις χώρες αυτές παράγεται το 92% της συνολικής παραγωγής, ενώ η Ελλάδα παράγει μόνο το 2% (Παπαγεωργίου και Σπαθής, 2000).

Κάθε χρόνο καθορίζεται ενδεικτική τιμή για κάθε τύπο επιτραπέζιου κρασιού και τιμή ενεργοποίησης, δηλαδή μια τιμή για την ενεργοποίηση του μηχανισμού παρέμβασης, που αποτελεί το 92% της ενδεικτικής τιμής.

Από την Ε.Ε. χορηγούνται ενισχύσεις για την ενθάρρυνση χρησιμοποίησης μούστου ή συμπυκνωμένου μούστου για τον εμπλουτισμό κρασιών ή για την παραγωγή οίνου για οικιακή χρήση. Επίσης ελήφθησαν μέτρα περιορισμού της παραγωγής για τη μείωση των μεγάλων διαρθρωτικών πλεονασμάτων. Τα μέτρα αυτά αναφέρονται σε απαγόρευση νέων φυτεύσεων και σε κίνητρα εκρίζωσης. Τα κίνητρα αυτά χρησιμοποιήθηκαν σε μεγάλο βαθμό στην Ελλάδα. Συγκεκριμένα, μεταξύ 1991/92 και 1994/95, οι ελληνικοί αμπελώνες με οινοποιήσιμες ποικιλίες μειώθηκαν κατά 23% (το μεγαλύτερο ποσοστό στην Ευρώπη).

Η παραγωγή οίνων ονομασίας προελεύσεως ανωτέρας ποιότητας (Ο.Π.Α.Π. ή v.q.p.r.d.) προϋποθέτει τον καθορισμό ζώνης παραγωγής. Σήμερα υπάρχουν επτά τέτοιες ζώνες (Παπαγεωργίου και Σπαθής, 2000).

- Ζώνη Α (Γερμανία, Λουξεμβούργο, Βέλγιο, Ολλανδία, Δανία, Ιρλανδία, Σουηδία και Ηνωμένο Βασίλειο)
- Ζώνη Β (περιοχή Baden της Γερμανίας, Γαλλία και Αυστρία)
- Ζώνη Γ Ια (Περιοχές της Γαλλίας, περιοχές της Ισπανίας, περιοχές της Πορτογαλίας)
- Ζώνη Γ Ιβ (περιοχές της Ιταλίας)

- Ζώνη Γ II (περιοχές της Γαλλίας, περιοχές της Ιταλίας, περιοχές της Ισπανίας)
- Ζώνη Γ IIIα (οι νομοί της Ελλάδας: Φλώρινα, Ημαθία, Κιλκίς, Γρεβενά, **Λάρισα**, Ιωάννινα, Λευκάδα, Αχαΐα, Μεσσηνία, Αρκαδία, Κορινθία, Ηράκλειο, Χανιά, Ρέθυμνο, Σάμος, Λασιθί, Σαντορίνη)
- Ζώνη Γ IIIβ (περιοχές της Γαλλίας, περιοχές της Ιταλίας, περιοχές της Ελλάδας, περιοχές της Ισπανίας, περιοχές της Πορτογαλίας).

Η κατάσταση του αμπελοοινικού τομέα σε παγκόσμιο και ευρωπαϊκό επίπεδο παρουσιάζει αλλαγές τα τελευταία χρόνια και συγκεκριμένα παρατηρείται μείωση της παγκόσμιας παραγωγής κατά 13% και της ευρωπαϊκής κατά 17% την περίοδο από το 1986 μέχρι το 2001. Από το 2001 και μετά παρατηρείται αύξηση σε κάποιες χώρες και μείωση σε κάποιες άλλες.

Πιο συγκεκριμένα, η κυριαρχία των Γάλλων στην παγκόσμια αγορά του κρασιού απειλείται και παρατηρήθηκε μείωση στις εξαγωγές από 23% το 2001 σε 18% το 2005. Τη θέση της φαίνεται να καταλαμβάνει η Αυστραλία, η οποία έχει πενταπλασιάσει τις εξαγωγές της. Επιπλέον, από το 2003 και μετά ισχυροποιείται και η θέση της Ισπανίας και της Ιταλίας (www.allwines.gr).

3.1) Ο Αμπελοοινικός Τομέας σε Παγκόσμιο Επίπεδο¹

Ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει στις χώρες του Ν. Ημισφαιρίου (Αυστραλία, Ν. Αφρική, Χιλή, Αργεντινή) καθώς και στις ΗΠΑ που δεν έχουν περιορισμούς φύτευσης αμπελώνων.

Στην Αυστραλία, στη Χιλή και στις ΗΠΑ, ο αμπελώνας αυξάνεται με ρυθμό 10% ετησίως και η αύξηση των εξαγωγών τους ανέρχεται στο 15-20% ετησίως. Επιπλέον παρατηρείται αύξηση της επιφάνειας των αμπελώνων για παραγωγή οίνου τις περιόδους

¹ Πηγή: Γενική Συνέλευση ΚΕΟΣΟΕ (Κεντρική Συνεταιριστική Ένωση Αμπελοοινικών Προϊόντων)

2002/2003 και 1999/2000. Το σύνολο της επιφάνειας αυτής αυξήθηκε κατά 390.000 στρέμματα, εκ των οποίων τα 160.000 ήταν στη Χιλή.

3.1.1) Νότιος Αφρική

Σε αυτή τη γεωγραφική περιοχή, πάνω από το ήμισυ της συνολικής παραγωγής πραγματοποιείται από τη Νοτιοαφρικανική Ένωση. Σημαντικός παράγοντας ανάπτυξης ήταν οι πολύ καλές κλιματολογικές συνθήκες, οι οποίες συνετέλεσαν στην παραγωγή ισορροπημένων οίνων και στην πολύ καλή ποιότητα. Η παραγωγή οίνων το 2004 ξεπέρασε κατά 7,5% την παραγωγή της προηγούμενης χρονιάς. Η αύξηση αυτή οφείλεται στην είσοδο στην παραγωγή των νέων ποικιλιών αμπελιών με κόκκινες ποικιλίες, όπως οι syrah, cabernet franc και cabernet sauvignon.

Το 2001 η ζήτηση των κρασιών της Ν. Αφρικής αυξήθηκε στο εσωτερικό κατά 4% ενώ οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 26%.

3.1.2) Νότιος Αμερική

Αργεντινή

Εξαιτίας κάποιων οικονομικών προβλημάτων, οδηγήθηκε η εσωτερική κατανάλωση σε μαρasmus και παρατηρήθηκε μια μεγάλη πίεση του κράτους για εξαγωγές, με αύξηση 40% σε όγκο και μείωση 14% στην αξία για το 2002. Παρά το γεγονός ότι η κυβέρνηση είχε αρχικά αποφασίσει να φορολογήσει με 20% τις εξαγωγές, μείωσε τελικά τους φόρους στο 5%, γεγονός που επέτρεψε την αύξηση των εξαγωγών και τη μείωση των αποθεμάτων κατά 6%.

Χιλή

Οι πολύ ευνοϊκές συνθήκες που επικράτησαν το 2003 συνετέλεσαν στην εξαιρετική ποιότητα των σταφυλιών. Πρέπει να ληφθεί υπ' όψη και η αύξηση των καλλιεργούμενων εκτάσεων, οι οποίες προκαλούν αύξηση στην παραγωγή. Ωστόσο η μεγάλη αυτή αύξηση δημιούργησε προβλήματα χώρου αποθήκευσης, τα οποία όμως ξεπεράστηκαν χάρις στον έλεγχο του αμπελώνα και στην επίτευξη *plafon* στις αποδόσεις, με στόχο τον περιορισμό της παραγωγής. Έτσι η εσωτερική κατανάλωση ανέκαμψε και οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 12%.

3.1.3) Ωκεανία

Αυστραλία

Παρά τη συνεχή αύξηση των εκτάσεων παραγωγής, η παραγωγή σημειώνει πτώση της τάξης του 12% (9% για κόκκινες ποικιλίες και 16% για λευκές), λόγω των καιρικών συνθηκών. Η επάρκεια της παραγωγής που υπάρχει σήμερα σχετίζεται μόνο με την αντιμετώπιση των αυξανόμενων αναγκών για εξαγωγές.

Νέα Ζηλανδία

Οι αμπελώνες της χτυπήθηκαν από το χαλάζι το 2003 με αποτέλεσμα τη μείωση της παραγωγής. Έτσι η μεγάλη παραγωγή του 2002 (αύξηση κατά 69%) διοχετεύτηκε εύκολα στην αγορά.

3.1.4) ΗΠΑ

Καλιφόρνια

Ο όγκος παραγωγής το 2001 ξεπέρασε τους 3.000.000 τόνους, ενώ το 1980 δεν ξεπερνούσε τους 1.500.000. Στην Καλιφόρνια υπάρχει σταθερή ζήτηση με αποτέλεσμα η αύξηση παραγωγής να μην μπορεί να απορροφηθεί λόγω κορεσμού της αγοράς. Η

υπερπαραγωγή οδήγησε σε πτώση των τιμών, με αποτέλεσμα πολλοί καλλιεργητές ανησυχώντας για αυτή την πτώση, να εγκαταστήσουν υποτυπώδη οινοποιεία, προκειμένου να επωφεληθούν από την πτωτική τάση των τιμών και να διαθέσουν την παραγωγή τους.

3.2) Ο Αμπελοοινικός Τομέας σε Ευρωπαϊκό Επίπεδο²

3.2.1) Γερμανία

Οι καιρικές συνθήκες και κυρίως η ζέστη και η ξηρασία πριν το καλοκαίρι του 2003 είχαν ως αποτέλεσμα να καταστραφεί η μικρότερη, από άποψη ποσότητας, παραγωγή των τελευταίων δέκα ετών.

3.2.2) Αυστρία

Οι βροχές στην Αυστρία κατά το μήνα Αύγουστο συνετέλεσαν στη μείωση της παραγωγής παρά τις αρχικές προβλέψεις για αύξηση του όγκου της παραγωγής. Παρόλα αυτά, οι ειδικοί εκτιμούν πως η παραγωγή της περιόδου 2003/04 θεωρείται η καλύτερη, από άποψη ποιότητας, των τελευταίων 100 ετών.

3.2.3) Ισπανία

Όπως στην Αυστρία έτσι και στην Ισπανία υπήρχαν βροχές κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού. Οι βροχές αυτές ωφέλησαν τις περιοχές που υπέφεραν από ξηρασία και οδήγησαν σε αύξηση της παραγωγής. Η ποιότητα των παραγόμενων σταφυλιών χαρακτηρίστηκε από καλή έως εξαιρετική.

² Πηγή: Γενική Συνέλευση ΚΕΟΣΟΕ

3.2.4) Γαλλία

Οι βροχές του Αυγούστου και του Σεπτεμβρίου επέδρασαν αρνητικά στα σταφύλια που τρυγούνται όψιμα ενώ στις υπόλοιπες περιοχές θετικά, σε βαθμό τέτοιο ώστε η χρονιά 2003/04 να αποτελέσει τη χρονιά του οινοποιού.

3.2.5) Ιταλία

Την περίοδο 2003-2004, παρατηρήθηκε ετερογένεια στην παραγωγή. Συγκεκριμένα, το κύμα καύσωνα από τον Μάιο έως τον Αύγουστο έπληξε τις αποδόσεις σε κάποιες περιοχές. Οι βροχές που διαδέχτηκαν τον καύσωνα ωφέλησαν μόνο τα όψιμα σταφύλια.

3.2.6) Πορτογαλία

Την περίοδο 2003/04 παρατηρήθηκε αύξηση της παραγωγής, η οποία ήταν αναμενόμενη λόγω της κακής περιόδου 2002/03. Ο καύσωνας του καλοκαιριού δεν επηρέασε την ποιότητα.

3.3) Ο Αμπελοοινικός Τομέας σε Εθνικό Επίπεδο

Στην Ελλάδα έχουν καταγραφεί περισσότερες από 350 ελληνικές ή ελληνογενούς προέλευσης ποικιλίες αμπέλου. Πρόκειται για έναν πολύ μεγάλο αριθμό ποικιλιών σε σχέση με το μικρό μέγεθος του ελληνικού αμπελώνα, του οποίου το μέγεθος δεν ξεπερνά τα 1.300.000 στρέμματα, όταν ο παγκόσμιος αμπελώνας έχει έκταση περίπου 80.000.000 στρέμματα.

Ο μεγάλος αυτός αριθμός οφείλεται τόσο στον πλούτο της ελληνικής γλώσσας όσο και στην εφευρετικότητα των ελλήνων αμπελοκαλλιεργητών. Κάθε νέα ποικιλία δημιουργείται από τη διασταύρωση άλλων δυο. Ο μεγάλος βαθμός ετερογένειας των ευρωπαϊκών ποικιλιών συντελεί στη δημιουργία ποικιλιών, οι οποίες διαφέρουν αρκετά από τις αρχικές της διασταύρωσης.

Σήμερα επιβάλλεται η ανάληψη πρωτοβουλιών σε εθνικό επίπεδο με σκοπό τον εντοπισμό ξεχασμένων ελληνικών ποικιλιών και τον εμπλουτισμό τους με νέες ποικιλίες. Η διάσωση, η διατήρηση και η μελέτη και αξιολόγηση των ελληνικών ποικιλιών αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την παραγωγή οίνων νέου τύπου και τη βελτίωση της ποιότητας των ήδη υπαρχόντων (Περιοδικό «Αγροτικός», 2005).

Στη δεκαετία του '90, ο ΟΠΕ βοήθησε στην οργάνωση εκδηλώσεων για την προώθηση των ελληνικών κρασιών, με τη χρηματοδότηση του τότε Υπουργείου Γεωργίας. Συγκεκριμένα εφαρμόστηκαν προγράμματα προβολής του κρασιού, έναντι των άλλων αλκοολούχων ποτών, προγράμματα εκπαίδευσης των εμπόρων – διακινητών, υπήρξε ενημέρωση των καταναλωτών για τα πλεονεκτήματα και τους τρόπους αξιοποίησης του κρασιού καθώς και αξιοποίηση μηχανισμών για τη διάθεση των πλεονασμάτων (Καραμπάτσου-Παχάκη, 1996).

Ήδη από το 1981 η Ελλάδα εισέπραττε εγγυήσεις για τον αμπελοοινικό τομέα από τον FEOGA. Στους πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζονται τα ποσά που εισέπραξε η Ελλάδα (σε εκατ. δραχμές):

Πίνακας 3.1: Ποσά εισπράξεων εγγυήσεων στην Ελλάδα (σε εκατ. δραχμές)

1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
205,5	1344,4	2496,6	2982,7	3421,2	1903,0	1818,4	2362,7	3779,5	3356,8

1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
20094,9	5916,0	15367,2	11099,3	9240,0	9010,1	6237,0	3735,0	3143,0

Πηγή: *Η ελληνική γεωργία με αριθμούς*, Υπουργείο Γεωργίας, Δ/ση Αγροτικής Πολιτικής και Τεκμηρίωσης, (2000).

Επιπλέον, η παραγωγή των επιτραπέζιων σταφυλιών τα τελευταία χρόνια ήταν (σε χιλιάδες τόνους):

Πίνακας 3.2: Παραγωγή επιτραπέζιων σταφυλιών (σε χιλιάδες τόνους)

1980	1985	1990	1995	1996	1997	1998
253	271	220	226	246	248	230

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, (2001), Γεν. Δ/νση Φυτικής Παραγωγής, Τμήμα Αμπέλου & Ξηρών Καρπών

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται οι καλλιεργούμενες εκτάσεις ανά περιφέρεια σε Ha.

Πίνακας 3.3: Καλλιεργούμενες εκτάσεις ανά περιφέρεια σε Ha:

Περιφέρεια Ανατολική Μακεδονίας - Θράκης	1181
Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας	4035
Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας	2390
Περιφέρεια Θεσσαλίας	4408
Περιφέρεια Ηπείρου	698
Περιφέρεια Ιονίων Νήσων	3556
Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας	10697
Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας	8599
Περιφέρεια Πελοποννήσου	11913
Περιφέρεια Αττικής	11540
Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	2806
Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου	5545
Περιφέρεια Κρήτης	10098

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, (2001), Γεν. Δ/νση Φυτικής Παραγωγής, Τμήμα Αμπέλου & Ξηρών Καρπών

Ο όγκος της παραγωγής αυξήθηκε το 2004 κατά 24,75% σε σχέση με το 2003, ενώ οι τιμές των σταφυλιών παρέμειναν στα επίπεδα του 2003. Ο όγκος των αποθεμάτων το 2003 ήταν κατά 10% υψηλότερος σε σχέση με το 2002 και κατά 81% σε σχέση με το 1996, που θεωρείται το έτος με τα μικρότερα αποθέματα των τελευταίων ετών (Γενική Συνέλευση ΚΕΟΣΟΕ). Αντίθετα, το 2004, υπήρχαν αποθέματα της τάξης των 240.000 τόνων, γεγονός που συντέλεσε

στη μείωση των τιμών και στη συρρίκνωση των εισοδημάτων των αμπελουργών (Περιοδικό «Αγροτικός», 2005).

Επίσης, μείωση τιμών παρατηρήθηκε και λόγω αύξησης των εισαγωγών από άλλες χώρες, όπως τη Γαλλία, την Ιταλία, την Πορτογαλία, τη Χιλή, τη Ν. Αφρική, την Αμερική και την Αυστραλία (www.allwines.gr).

Το 2004 οι εξαγωγές των επιτραπέζιων κρασιών από τη χώρα μας ήταν 106.856 ενώ το 2003 ήταν 92.226 τόνοι. Την περσινή περίοδο οι εξαγωγές ήταν 98.533 τόνοι (Υπουργείο Γεωργίας, *Η ελληνική γεωργία με αριθμούς*, Δ/ση Αγροτικής Πολιτικής και Τεκμηρίωσης).

3.3.1) Περιφέρεια Μακεδονίας - Θράκης

Η ξηρασία και οι υψηλές θερμοκρασίες του καλοκαιριού του 2002-2003 οδήγησαν τους αμπελοκαλλιεργητές σε πρώιμο τρύγο κατά την περίοδο 2003-2004, ενώ οι αποδόσεις ήταν πιο χαμηλές, κατάσταση η οποία συνέβαλε στην καλύτερη ποιότητα της παραγωγής. Η επόμενη περίοδος, το 2004, ήταν καλύτερη, τόσο από ποσοτική όσο και από ποιοτική άποψη. Στο Αμύνταιο παρατηρήθηκε μια μικρή μείωση της παραγωγής αλλά η ποιοτική κατάσταση των σταφυλιών ήταν σε υψηλά επίπεδα. Οι πολύ καλές κλιματολογικές συνθήκες στην περιοχή της Νάουσας κατέστησαν την ωρίμανση των σταφυλιών ομαλή και την εξέλιξη της τεχνολογίας δυνατή. Στη Χαλκιδική εφαρμόστηκαν κατάλληλες καλλιεργητικές τεχνικές, οι οποίες βοήθησαν τα σταφύλια να φτάσουν στο βέλτιστο σημείο ωρίμανσης (Γενική Συνέλευση ΚΕΟΣΟΕ, 2004, Περιοδικό «Αγροτικός», 2005).

3.3.2) Περιφέρεια Θεσσαλίας

Οι μεγάλοι πληθυσμοί της ευδεμίδας και οι άσχημες καιρικές συνθήκες της περιόδου του 2001, λόγω του παγετού, ευνόησαν την ανάπτυξη ασθενειών στην περιοχή του Τυρνάβου. Η

έγκαιρη όμως αντιμετώπισή τους συντέλεσε στη σημερινή υγιεινή κατάσταση των σταφυλιών. Η υγιεινή αυτή κατάσταση των σταφυλιών κρίθηκε αρκετά ικανοποιητική την περίοδο του 2004 και οδήγησε σε οίνους καλής ποιότητας και νέους οίνους. Παράλληλα, μια απρόσμενη χαλαζόπτωση στην Καρδίτσα, δημιούργησε μερικά προβλήματα παραγωγής, τα οποία αντιμετωπίστηκαν εγκαίρως με ψεκασμούς. Γενικά η χρονιά κρίθηκε ικανοποιητική. Η κατάσταση των σταφυλιών όλων των ποικιλιών ήταν πολύ καλή. Η ωρίμανση εξελίσσεται κανονικά και η παραγωγή φάνηκε πως θα αυξηθεί. Η παραγωγή του 2004 στην Ν. Αγχίαλο ήταν ποσοτικά μικρότερη από εκείνη του 2003, η οποία χαρακτηρίστηκε ως χρονιά υπερπαραγωγής (Γενική Συνέλευση ΚΕΟΣΟΕ, 2004, Περιοδικό «Αγροτικός», 2005).

3.3.3) Περιφέρεια Ηπείρου

Το 2003 μπορεί να χαρακτηριστεί ως μεγάλη οινική χρονιά. Τόσο η ποιότητα όσο και η παραγωγή ήταν σε καλά επίπεδα. Ο τρυγητός ήταν πρώιμος, ενώ οι τιμές σημείωσαν μικρή άνοδο. Ο τρύγος του 2004 στην περιοχή του Μετσόβου ήταν οψιμότερος από εκείνον του 2003 λόγω της ψυχρής άνοιξης που οδήγησε σε καθυστερημένη ανάπτυξη του αμπελιού. Το ίδιο όψιμος ήταν και ο τρύγος στην περιοχή των Ιωαννίνων (Γενική Συνέλευση ΚΕΟΣΟΕ, 2004, Περιοδικό «Αγροτικός», 2005).

3.3.4) Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας και Εύβοιας

Η παραγωγή της περιόδου 2003-2004 ήταν αυξημένη και με πολύ καλή ποιότητα. Στη Βοιωτία, οι ποιοτικές προδιαγραφές αναφέρονταν όχι μόνο στις ελληνικές ποικιλίες, όπως το Σαββατιανό, αλλά και στις ξένες, όπως τα Chardonnay και Cabernet S. Στην Αττική, η χρονιά ήταν πολύ καλή, εκτός από την περιοχή των Σπάτων όπου τα λιμνάζοντα νερά δεν επέτρεψαν την καλλιέργεια. Το 2004 ήταν άλλη μια πολύ καλή χρονιά για την Αττική, αφού η παραγωγή ήταν αυξημένη και η υγιεινή των σταφυλιών εξαιρετική. Η παραγωγή στην περιοχή της Ευβοίας

ήταν πολύ καλή και από ποσοτική και από ποιοτική άποψη κατά το 2003. Η παραγωγή στη Θήβα το 2004 ήταν μειωμένη και η ανομβρία στους καλοκαιρινούς μήνες επίσπευσε την πορεία ωρίμανσης των σταφυλιών. Αντίθετα στο Κορωπί, η ποιότητα των σταφυλιών το 2004 θεωρήθηκε η καλύτερη των τελευταίων ετών (Γενική Συνέλευση ΚΕΟΣΟΕ, 2004, Περιοδικό «Αγροτικός», 2005).

3.3.5) Περιφέρεια Πελοποννήσου

Τόσο από άποψη ποιότητας όσο και από άποψη ποσότητας, η παραγωγή του 2003 ήταν ικανοποιητική. Στην Αχαΐα, ο βαθμός ωρίμανσης, η οξύτητα και η υγιεινή κατάσταση των σταφυλιών κατέστησαν την παραγωγή της προηγούμενης περιόδου ικανοποιητική, με τάση να αυξηθεί. Η ίδια περίπου κατάσταση διατηρήθηκε και το 2004. Στη Νεμέα, η παραγωγή εξελίχθηκε ικανοποιητικά παρά την ολοσχερή καταστροφή του 2002-2003. Το ίδιο ικανοποιητική κρίθηκε και η παραγωγή του 2004 καθώς και η υγιεινή κατάσταση των σταφυλιών. Μόνο ο τρύγος παρουσίασε μια μικρή καθυστέρηση, η οποία μειώθηκε αρκετά λόγω των τελευταίων θερμών ημερών πριν τον τρύγο. Οι ξηρασίες και η ζέστη στην περιοχή της Μεσσηνίας και της Ηλείας δεν εμπόδισαν αλλά αντίθετα συνέβαλαν στην αύξηση της παραγωγής του 2003 από ποσοτική και ποιοτική πλευρά. Τέλος, η τεχνολογική ωρίμανση των σταφυλιών το 2004 συντέλεσε θετικά στη βελτίωση των ποιοτικών χαρακτηριστικών (Γενική Συνέλευση ΚΕΟΣΟΕ, 2004, Περιοδικό «Αγροτικός», 2005).

3.3.6) Περιφέρεια Κρήτης

Στην περιφέρεια Κρήτης, η παραγωγή της περιόδου 2003-2004 δεν σημείωσε ιδιαίτερες αυξομειώσεις. Στο Ηράκλειο, η παραγωγή σημείωσε μια μικρή μείωση της τάξης του 25% λόγω των καιρικών συνθηκών της προηγούμενης περιόδου, ενώ οι τιμές διατηρήθηκαν στα ίδια επίπεδα εκτός από την τιμή της σουλτανίνας η οποία αυξήθηκε. Η κατάσταση στο νομό Χανίων

ήταν η ίδια με της προηγούμενης περιόδου, με τις ποσότητες και τις τιμές να κυμαίνονται στα ίδια επίπεδα. Παρόμοια κατάσταση ισχύει και στη Σητεία. Η παραγωγή του 2004 χαρακτηρίζεται από μεγάλο όγκο παραγωγής σουλτανίνας αλλά και μεγάλη παραγωγή οινοποιήσιμων ποικιλιών. Παράλληλα υπήρξε υπερπαραγωγή, η οποία δημιούργησε κάποια προβλήματα στη διάθεση του προϊόντος (Γενική Συνέλευση ΚΕΟΣΟΕ, 2004, Περιοδικό «Αγροτικός», 2005).

3.3.7) Περιφέρεια Ν. Αιγαίου

Η αναμενόμενη ποιότητα και ποσότητα παραγωγής επιτεύχθηκαν στο διάστημα 2003-2004. Η άριστη, από πλευράς υγιεινής, κατάσταση των σταφυλιών και η αύξηση της παραγωγής αποτελούν τα χαρακτηριστικά της παραγωγής στη Σαντορίνη. Πολύ καλή είναι επίσης και η κατάσταση στην Πάρο. Παρατηρήθηκε όμως στο διάστημα αυτό ανομοιομορφία στην ωρίμανση. Στη Ρόδο, εξελίχθηκε η παραγωγή σε καλά επίπεδα. Λόγω παρουσίας περονόσπορου σε κάποιες περιοχές, παρατηρήθηκε μείωση της παραγωγής, ενώ οι τιμές παρέμειναν σταθερές. Οι καλές καιρικές συνθήκες του 2004, στην περιφέρεια, οδήγησαν σε αύξηση της παραγωγής, άριστη υγιεινή κατάσταση σταφυλιών και θετική εξέλιξη ωρίμανσης των σταφυλιών (Γενική Συνέλευση ΚΕΟΣΟΕ, 2004, Περιοδικό «Αγροτικός», 2005).

3.3.8) Περιφέρεια Β. Αιγαίου

Η περίοδος 2003-2004 ήταν μια καλή χρονιά. Στη Λήμνο, η ωρίμανση ήταν όψιμη λόγω των καιρικών συνθηκών. Η υγιεινή όμως των σταφυλιών ήταν σε πολύ καλή κατάσταση. Καθόλου καλή όμως δεν ήταν η παραγωγή του 2004, λόγω της εμφάνισης περονόσπορου. Οι περιοχές που επλήγησαν, παρουσίασαν μείωση της παραγωγής έως και 50%, ενώ οι υπόλοιπες περιοχές χαρακτηρίστηκαν από καλή παραγωγή και κανονική ωρίμανση. Στη Σάμο, το 2003, παρατηρήθηκε κανονικός τρύγος. Αντιμετωπίστηκαν βέβαια κάποια προβλήματα λόγω έλλειψης

υγρασίας, αλλά η παραγωγή ήταν πολύ καλή. Η οξύτητα, το χρώμα των σταφυλιών και ο ζαχαρικός τίτλος ήταν σε πολύ καλά επίπεδα, κατάσταση η οποία συνεχίστηκε και το 2004 (Γενική Συνέλευση ΚΕΟΣΟΕ, 2004, Περιοδικό «Αγροτικός», 2005).

3.3.9) Περιφέρεια Ιονίων Νήσων

Πολύ καλή ήταν και η κατάσταση στα Ιόνια Νησιά κατά το 2003. Οι καλές κλιματολογικές συνθήκες στη Ζάκυνθο και τη Λευκάδα συνέβαλαν στην ποιοτική και ποσοτική ευημερία. Οι υψηλές θερμοκρασίες στην Κεφαλονιά οδήγησαν σε πρώιμο τρυγητό. Η ποιότητα ήταν πολύ καλή και η παραγωγή επανήλθε στα φυσιολογικά της επίπεδα. Οι τιμές παρέμειναν σταθερές(Γενική Συνέλευση ΚΕΟΣΟΕ, 2004). Ανάλογη ήταν και η κατάσταση που παρατηρήθηκε στην περιφέρεια κατά το 2004 (Περιοδικό «Αγροτικός», 2005).

3.4) Ο ρόλος του οίνου στην υγεία και τη διατροφή του ανθρώπου

Η καλλιέργεια της αμπέλου άρχισε στις ανατολικές ακτές της Μαύρης Θάλασσας πριν από 10.000 χρόνια περίπου και από εκεί εξαπλώθηκε προς την Αίγυπτο, περνώντας από την Περσία και τη Βαβυλωνία, κατόπιν στην Ελλάδα και τη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία. Από έρευνες που έχουν γίνει έχει προκύψει ότι στην αρχαία Αίγυπτο δεν υπήρχε αρχικά κόκκινο κρασί. Εικάζεται ότι το κόκκινο κρασί πήρε το όνομά του από το αίμα του θεού Όσιρις και ότι δεν υπήρχε λευκό κρασί κατά τη διάρκεια της περιόδου της Δυναστείας (3150-332 π.Χ.). Το λευκό κρασί στην Αίγυπτο πρωτοεμφανίστηκε κοντά στην πόλη της Αλεξάνδρειας γύρω στον τρίτο αιώνα (Guasch-Jane κ.α., 2005).

Οι γιατροί της εποχής, ανάμεσα τους ο Ιπποκράτης και ο Γαληνός, αναγνώρισαν τις ευεργετικές ιδιότητες του κρασιού στην υγεία, το χρησιμοποιούσαν θεραπευτικά, κάνοντας το, ίσως το παλιότερο φάρμακο, γνωστό εδώ και 5.000 χρόνια.

Το κρασί χρησιμοποιήθηκε ως αντισηπτικό των τραυμάτων και του δέρματος πριν από χειρουργικές επεμβάσεις, για την αποστείρωση του πόσιμου νερού, αλλά και ως καταπραϋντικό, υπνωτικό, αναισθητικό, διεγερτικό της όρεξης, τονωτικό, θεραπευτικό της αναιμίας, προστατευτικό της διάρροιας, αλλά και υπακτικό, διουρητικό κ.λ.π.

Επίσης, γνωστή ήταν η ψυχοσωματική επίδραση του οίνου στον ανθρώπινο οργανισμό. Οι ήρωες του Ομήρου έπιναν κρασί κατά την αναχώρησή τους για τη μάχη και στην επιστροφή τους από αυτή για να ξεδιψάσουν ή για να πάρουν δυνάμεις και κουράγιο.

Το κρασί εμφανίζεται ανά τους αιώνες δεμένο με τον άνθρωπο, και κατέχει εξέχουσα θέση σε πολλούς πολιτισμούς και θρησκείες ως μοναδικό ποτό που συνδέεται με το μέτρο, την καλή σωματική και ψυχική κατάσταση, τον ισορροπημένο τρόπο ζωής και τη μακροζωία. Παράλληλα, όμως το οινόπνευμα, το οποίο σε ποσοστό περίπου 12% περιέχεται στο κρασί, μπορεί να ευθύνεται για κάποιες βλαβερές επιδράσεις στον οργανισμό όταν γίνεται κατάχρηση, οδηγώντας ακόμα και στον αλκοολισμό. Προκαλεί άμεσες τοξικές βλάβες στον εγκέφαλο και τα νεύρα, (οίδημα, εκφύλιση) στην καρδιά (μυοκαρδιοπάθεια), στο στομάχι (γαστρίτιδες), στο πάγκρεας (παγκρεατίτιδες), ενώ έμμεσα θεωρείται υπεύθυνο και για άλλες βλάβες που οφείλονται στην κακή, συνήθως, διατροφή των ατόμων που κάνουν κατάχρηση. Παρά το γεγονός ότι οι αλκοολικοί κρασιού είναι ελάχιστοι (1-2% των αλκοολικών) η περιστασιακή κατάχρηση αλλά και ο κακός τρόπος μέτριας χρήσης, προκαλεί προβλήματα, όπως πονοκέφαλο, μείωση της κρίσης, της προσοχής και των αντανεκλαστικών (ατυχήματα), αλλαγή της συμπεριφοράς κ.ά. (Τούσης, 2005).

Η επιστημονική ερμηνεία της δράσεως του κρασιού στα αγγεία της καρδιάς δόθηκε τα τελευταία χρόνια, μετά τις παρατηρήσεις και συμπεράσματα της παγκόσμιας μελέτης για την καρδιαγγειακή νόσο υπό τον κωδικό MONIKA. Διαπιστώθηκε ότι στη Γαλλία οι θάνατοι από τη νόσο είναι λιγότεροι από τις ΗΠΑ (κατά 57%) και τη Βρετανία (κατά 79% της Γλασκόβης) παρά την υψηλή κατανάλωση κεκορεσμένων λιπαρών, το γνωστό δηλαδή ΓΑΛΛΙΚΟ ΠΑΡΑΔΟΞΟ. Η μείωση αυτή των θανάτων αποδόθηκε στο κρασί που πίνουν οι Γάλλοι (Κωσταρέλη, 2006).

Η αλκοόλη αυξάνει την HDL ή υψηλής πυκνότητας λιποπρωτεΐνη (καλή χοληστερίνη) και τα παράγωγά της (HDL2 και HDL 3) τα οποία εμποδίζουν τη δημιουργία αθηρωματωδών πλακών στα αγγεία.

Έτσι, το κρασί λόγω των ευεργετικών του επιδράσεων στην υγεία, έχει περιληφθεί στη διαιτητική πυραμίδα, όπως αυτή διαμορφώθηκε σε συνέδριο του Harvard. Η πυραμίδα συνιστά

λίγες φορές το μήνα κρέας, λίγες φορές την εβδομάδα ψάρι και καθημερινά φαγητό με βάση ελιές, ελαιόλαδο, γαλακτοκομικά, όσπρια, δημητριακά, φρούτα, λαχανικά, και κρασί. Το κρασί, επομένως, είναι το ποτό του καθημερινού φαγητού και πρέπει να πίνεται με σύνεση και μέτρο (Μανιός, 2006).

Είναι σαφές από όλα αυτά ότι το να ξέρεις να πίνεις, σημαίνει να ξέρεις να ζεις. Το κρασί με σύνεση και μέτρο είναι ποτό του οικογενειακού τραπέζιου και της συντροφιάς. Είναι το καλύτερο, ίσως “λιπαντικό” για τις τριβές των ανθρωπίνων σχέσεων, και προάγει την επικοινωνία. Σε αντίθεση με τα άλλα ποτά, επιδρά ψυχολυτρωτικά με τον διαφορετικό τρόπο ζωής και την καλή υγεία και την απόλαυση. Ωστόσο η ψυχολυτρωτική επίδραση του κρασιού δεν είναι ίδια στον καθένα μας και δεν είναι δυνατό να μετρηθεί (Τούσης, 2005).

3.5) Ποικιλίες κρασιών

Οι ποικιλίες του κρασιού χωρίζονται σε δυο μεγάλες κατηγορίες ανάλογα με το χρώμα του, τις ερυθρές και τις λευκές. Στους ακόλουθους πίνακες παρουσιάζονται οι διάφορες ποικιλίες κρασιών.

Πίνακας 3.4: Ερυθρές ποικιλίες

ΠΟΙΚΙΛΙΑ	ΤΥΠΟΙ ΚΡΑΣΙΩΝ	ΑΡΩΜΑΤΑ	ΓΕΥΣΗ	ΤΟΠΟΙ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ
ΑΓΙΩΡΓΙΤΙΚΟ	Ξηρά	Έντονα, συχνά πυκνά και πολύπλοκα, φρουτώδη & μπαχαρικά	Μέτριας οξύτητας, σχετικά υψηλού αλκοόλ, μαλακιά – βελούδινη, με ήπιες τανίνες, συχνά καλής ποιότητας & αρκετά σωματώδης, με μακρά επίγευση (συχνά)	Πελοπόννησος (κυρίως Νεμέα) & ελάχιστα αλλού
ΚΟΤΣΙΦΑΛΙ	Ξηρά	Ζωικά (δέρμα) & φρουτώδη	Χαμηλής - μέτριας οξύτητας, αρκετά υψηλού αλκοόλ, με σχετικά μαλακές, όχι ιδιαίτερης ποιότητας, τανίνες & αρκετά σωματώδης	Κρήτη
ΛΗΜΝΙΟ	Ξηρά	Σχετικά ελαφρά, φρουτώδη & μπαχαρικά (πιπέρι)	Μέτριας οξύτητας, υψηλού αλκοόλ, μαλακιά, με αρκετά ήπιες τανίνες μεσαίας ποιότητας & αρκετά σωματώδης	Μακεδονία (Χαλκιδική) & Λήμνο (με το όνομα Καλαμπάκι)
ΛΙΑΤΙΚΟ	Ξηρά & Γλυκά	Σχετικά έντονα, φρουτώδη, λουλουδάτα & γλυκών κουταλιού	Μέτριας οξύτητας, σχετικά υψηλού αλκοόλ, μαλακιά, με ελάχιστες τανίνες &, ελαφρύ	Κρήτη

			σώμα	
ΜΑΝΤΗΛΑΡΙ	Ξηρά	Σχετικά ελαφρά, φρουτώδη & βοτανικά (λιγότερο)	Μέτριας οξύτητας, υψηλού αλκοόλ, με έντονες, μάλλον τραχιές, τανίνες, όχι τόσο καλής ποιότητας (συνήθως) & ελαφρύ - μέτριο σώμα	Νησιά του Αιγαίου (ονομάζεται & Μαντηλάρι ή Αμοργιανό)
ΜΑΥΡΟΔΑΦΝΗ	Γλυκά & Ξηρά (πολύ πιο σπάνια)	Σχετικά πυκνά σύνθετα, φρουτώδη (αποξηραμένων φρούτων)	Μέτριας οξύτητας & αρκετά σωματώδης, με μακρά επίγευση (γλυκά κρασιά)	Πελοπόννησος, Κεφαλονιά και αλλού
ΞΙΝΟΜΑΥΡΟ	Ξηρά	Αρκετά έντονα, συχνά αρκετά πυκνά και σύνθετα, φρουτώδη, καρπών (ντομάτα, ελιά) & μπαχαρικά	Υψηλής οξύτητας, αρκετά υψηλού αλκοόλ, με έντονες, συχνά στυφές ή τραχιές τανίνες, μέτριου βάρους, με αρκετά μακρά επίγευση (συχνά)	Θεσσαλία & Μακεδονία (κυρίως δυτική & κεντρική

Πηγή: www.allwines.gr

Πίνακας 3.5: Λευκές ποικιλίες

ΠΟΙΚΙΛΙΑ	ΤΥΠΟΙ ΚΡΑΣΙΩΝ	ΑΡΩΜΑΤΑ	ΓΕΥΣΗ	ΤΟΠΟΙ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ
ΑΘΗΡΙ	Ξηρά	Ελαφρά & φρουτώδη	Μέτριας οξύτητας, αλκοόλ & όγκου	Νησιά του Αιγαίου (Ρόδος) Μακεδονία και αλλού
ΑΣΥΡΤΙΚΟ	Ξηρά & Γλυκά	Διακριτικά, φρουτώδη, συχνά πολύπλοκα & βοτανικά (τσάι, χαμομήλι)	Υψηλής - πολύ υψηλής οξύτητας & αλκοόλ, γεμάτη, με μακρά επίγευση (συνήθως)	Σαντορίνη, Μακεδονία, Πελοπόννησος και αλλού
ΒΗΛΑΝΑ	Ξηρά	Φρουτώδη & λουλουδάτα	Αισθητής οξύτητας, μέτριου αλκοόλ & όγκου	Κρήτη
ΜΑΛΑΓΟΥΖΙΑ	Ξηρά	Έντονα, συχνά σύνθετα, λουλουδάτα & βοτανικά	Σχετικά χαμηλής οξύτητας, υψηλού αλκοόλ, γεμάτη, με αρκετά μακρά επίγευση (συνήθως)	Μακεδονία (κυρίως)
ΜΟΣΧΑΤΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ	Ξηρά & Γλυκά	Έντονα, φρουτώδη & λουλουδάτα	Αρκετά υψηλής οξύτητας & αλκοόλ, αρωματική, με μέτριο βάρος (ξηρά κρασιά)	Λήμνος.
ΜΟΣΧΑΤΟ ΛΕΥΚΟ	Ξηρά & Γλυκά	Πολύ έντονα, λουλουδάτα (τριαντάφυλλο) & φρουτώδη	Μέτριας οξύτητας & υψηλού αλκοόλ, αρωματική, με μέτριο βάρος (ξηρά κρασιά)	Σάμος, Κεφαλονιά, Ρόδος, Αχαΐα (Πάτρα, Ρίο) και αλλού
ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑ	Ξηρά	Σχετικά έντονα, φρουτώδη &	Χαμηλής οξύτητας & υψηλού αλκοόλ,	Νησιά του Αιγαίου

		λουλουδάτα	σχετικά ογκώδης	(Κυκλάδες) & ηπειρωτική Ελλάδα (λιγότερο).
ΜΟΣΧΟΦΙΛΕΡΟ	Ξηρά	Πολύ έντονα, φρουτώδη & λουλουδάτα	Υψηλής οξύτητας & μέτριου αλκοόλ, αρωματική, με μέτριο όγκο	Πελοπόννησος (Αρκαδία, Μεσσηνία)
NTEMPHINA	Ξηρά ημίξηρα	Φρουτώδη & μπαχαρικά (κανέλλα)	Μέτριας - αισθητής οξύτητας, μέτριου αλκοόλ & όγκου	Ζίτσα
ΡΟΔΙΤΗΣ	Ξηρά, Ημίγλυκα & Γλυκά	Φρουτώδη	Χαμηλής - μέτριας (πεδινός ροδίτης), αρκετά υψηλής οξύτητας (ορεινός ροδίτης), μέτριου αλκοόλ & όγκου	Ηπειρωτική Ελλάδα (σχεδόν παντού)
POMPIOΛA	Ξηρά	Φίνα, πολύπλοκα, φρουτώδη & λουλουδάτα	Αισθητής οξύτητας, σχετικά υψηλού αλκοόλ & όγκου, με αρκετά μακρά επίγευση (συχνά)	Νησιά του Ιονίου (Κεφαλονιά) & ηπειρωτική Ελλάδα (ελάχιστα)
ΣΑΒΒΑΤΙΑΝΟ	Ξηρά	Χορτώδη, φρουτώδη & λουλουδάτα	Χαμηλής - μέτριας οξύτητας & σχετικά υψηλού αλκοόλ, με μέτριο όγκο	Κεντρική Ελλάδα (Αττική, Βοιωτία και αλλού)

Πηγή: www.allwines.gr

3.6) Κατανάλωση κρασιού

3.6.1) Οι ιδανικοί βαθμοί και το ιδανικό φαγητό απόλαυσης του κρασιού

Η θερμοκρασία παίζει σημαντικό ρόλο για την καλλιέργεια των σταφυλιών, την παραγωγή, τη διαδικασία ωρίμανσης και τη συντήρηση του κρασιού. Είναι όμως πάνω απ' όλα καθοριστική για τη γεύση του: η θερμοκρασία στην οποία σερβίρεται ένα κρασί επηρεάζει σημαντικά τη μυρωδιά και το άρωμά του.

Ο κανόνας που επικρατεί ότι τα κόκκινα κρασιά σερβίρονται σε θερμοκρασία δωματίου ενώ τα λευκά παγωμένα, είναι αρχικά σωστός (σε περίπτωση που δεν υπερβαίνει τους 20° C). Δεν ταιριάζει όμως σε πολλά κρασιά, διότι υπάρχουν πολλές ποικιλίες σταφυλιού, διαφορετικές μέθοδοι παραγωγής, νέας και παλιάς εσοδείας, γλυκά και ξηρά, κρασιά που ωριμάζουν σε βαρέλια και άλλα που ωριμάζουν σε μπουκάλια. Συνεπώς δεν μπορούν να σερβιριστούν όλα στην ίδια θερμοκρασία.

Μερικές τροφές συνδυάζονται τόσο ταιριαστά και ευχάριστα με συγκεκριμένα κρασιά που το "πάντρεμά" τους μας έρχεται αυτόματα στο μυαλό. Είναι οι περιπτώσεις:

- των λευκών ξηρών, φρέσκων και ζωηρών κρασιών με τα οστρακοειδή και τα ψητά ψάρια.
- των λευκών λιπαρών κρασιών δίπλα σε ψάρια μαγειρεμένα με άσπρες σάλτσες.
- των ξηρών ροζέ με τα αλλαντικά και τα φρούτα.
- των ελαφρών ερυθρών κρασιών με βραστά κρέατα και πουλερικά.
- των μαλακών ερυθρών κρασιών με ψητά χοιρινά κρέατα.
- των ερυθρών παλαιώσης με το κυνήγι και τα λευκά, πικάντικα τυριά.
- των γλυκών κρασιών που μπορούν να αποτελέσουν ένα εξαιρετο aperitif και ακόμη να συνοδεύουν τυριά, φρούτα, και γλυκά επιδόρπια.
- των αφρωδών που εκτιμούνται κυρίως σαν aperitif, μπορούν όμως να συνοδεύσουν και ένα ολόκληρο γεύμα.

Η αντίληψη που επικρατεί σε πολλούς, ότι η αλλαγή κρασιών κατά τη διάρκεια ενός γεύματος επιτυγχάνει τα συμπτώματα της μέθης, είναι μύθος. Από τη στιγμή που θα σερβιριστούν περισσότερα από ένα πιάτα αξίζει να προσφερθούν περισσότερα από ένα κρασιά, ένα για κάθε διαφορετικό πιάτο (www.nyheteri.gr).

Έκπληξη προκαλεί η ιαπωνική τεχνολογία, η οποία έφτασε στο σημείο να κατασκευάζει ρομπότ για δοκιμή κρασιών. Πιο συγκεκριμένα, η εταιρία NEC Technologies και το Mie University κατασκεύασαν ένα ηλεκτρομηχανικό ρομπότ το οποίο έχει την ικανότητα να δοκιμάζει διάφορα κρασιά, τυριά και hors d'oeuvres. Έχει χρώμα πράσινο με άσπρο και ανθρώπινη μορφή. Μπορεί να δοκιμάσει κρασί και να βρει το όνομά του καθώς επίσης και να προτείνει ποιο τυρί ταιριάζει καλύτερα στη γεύση (Cussons, 2006).

3.6.1.1) Κόκκινα κρασιά

Τα κρασιά που σερβίρονται σε θερμοκρασία μεταξύ 14° C και 16° C είναι τα δροσερά, ελαφρά κόκκινα κρασιά. Σε θερμοκρασία σερβιρίσματος 14 βαθμών είναι πολύ δροσιστικά και φρουτώδη και είναι τα πιο κατάλληλα κρασιά για τις θερμές μέρες του χρόνου, τόσο με το μεσημεριανό φαγητό όσο και για τα βραδινά γεύματα.

Η ιδανική θερμοκρασία σερβιρίσματος για τα κόκκινα κρασιά είναι μεταξύ 17° και 18° C. Η θερμοκρασία αυτή αναδεικνύει τα δυνατά κόκκινα κρασιά με το ξεχωριστό έντονο άρωμά τους. Η θερμοκρασία δεν αφήνει παράλληλα την τανίνη να κυριαρχήσει στη γεύση. Αν η θερμοκρασία όμως υπερβεί τους 20 βαθμούς, τότε ακόμα και το πιο καλό κόκκινο κρασί γίνεται δυσάρεστα αλκοολούχο.

3.6.1.2) Λευκά κρασιά

Η ιδανική θερμοκρασία σερβιρίσματος για τα περισσότερα λευκά κρασιά είναι μεταξύ 8° C και 10° C. Συνήθως τα λευκά κρασιά έχουν αχνό κίτρινο έως χρυσαφί κίτρινο χρώμα και χωρίζονται σε δύο κατηγορίες: η μια περιλαμβάνει τα φρουτώδη κρασιά με το φρουτώδες άρωμά τους και μια ευχάριστη υπόξινη γεύση. Η περιεκτικότητα αυτών των κρασιών σε αλκοόλ είναι συνήθως γύρω στο 12,5Vol%. Η άλλη κατηγορία αφορά δυνατά λευκά κρασιά, που παράγονται σε μικρά δρύινα βαρέλια. Η περιεκτικότητά τους σε αλκοόλ είναι από 12,5 έως 14 Vol %. Κατά την παραγωγή τους στα βαρέλια η γεύση των κρασιών αυτών επηρεάζεται από τα στοιχεία του ξύλου. Γι' αυτό το λόγο και για να μη ξεχωρίζει πολύ η τανίνη στη γεύση, η ιδανική θερμοκρασία σερβιρίσματος είναι γύρω στους 10° C.

3.6.1.3) Ροζέ κρασιά

Τα ροζέ κρασιά σερβίρονται μεταξύ 10° C και 13° C. Τα ροζέ κρασιά παράγονται αποκλειστικά από σκούρες ποικιλίες σταφυλιών, που πατιούνται αμέσως. Λόγω της γρήγορης συμπίεσης των σταφυλιών καταλήγει στο κρασί μόνο λίγη από την χρωστική ουσία του φλοιού των σταφυλιών, που δίνει ένα ανοιχτό κόκκινο μούστο. Παλιότερα, το ροζέ κρασί γινόταν από σταφύλια β' διαλογής, τα οποία δεν ήταν αρκετά καλά για την παραγωγή κόκκινου κρασιού. Τότε υιοθετήθηκε και η φράση « το ροζέ είναι καλό για τον οινοπαραγωγό αλλά όχι για τον καταναλωτή». Σήμερα τα ροζέ κρασιά είναι τόσο αγαπητά, ώστε παράγονται από υγιή και καλής ποιότητας σταφύλια.

3.6.2) Το ποτήρι

Το σωστό ποτήρι χαρίζει στα κρασιά αξία. Είναι εντυπωσιακό το πόσο σημαντικό είναι το ποτήρι με το οποίο πίνουμε το κρασί. Με το σωστό ποτήρι προβάλλεται θετικά ο χαρακτήρας του καλού κρασιού, ενώ με λανθασμένο ποτήρι ακόμα και το καλύτερο κρασί δεν έχει καμιά πιθανότητα να αναδειχθεί. Το σημαντικό είναι να βρεθεί το κατάλληλο ποτήρι για κάθε κρασί χωρίς ωστόσο αυτό να είναι πολύ δύσκολο.

Το ποτήρι με μεγάλο στόμιο είναι κατάλληλο για τα λευκά κρασιά νέας εσοδείας, καθώς αφήνει να ελευθερωθούν εν μέρει τα επιπλέον έντονα αρώματα και οξέα.

Ένα μεγάλο ποτήρι κόκκινο κρασί με μικρό στόμιο λειτουργεί σαν απορροφητήρας, που επιτρέπει στις ευχάριστες μυρωδιές να φτάσουν στη μύτη αλλά ταυτόχρονα συγκρατεί το αλκοόλ.

Το ποτήρι της σαμπάνιας ψηλό με λεπτό οβάλ σχήμα επιτρέπει στο άρωμα να αναδυθεί, χωρίς να αφήνει το ανθρακικό να ερεθίζει τη μύτη (www.greekwines.gr).

3.6.3) Κανάτες

Οι κανάτες δεν βελτιώνουν μόνο την εμφάνιση αλλά και τη γεύση του κρασιού. Βοηθούν τα κρασιά νέας εσοδείας σε ένα πραγματικό «μπάνιο οξυγόνου» Ιδανική για αυτά τα κρασιά είναι μια μεγάλη κανάτα, που επιτρέπει την άνετη επαφή με τον αέρα. Κατά το σερβίρισμα το ίζημα των ώριμων κόκκινων κρασιών κατακάθεται. Γι' αυτά τα κρασιά συνιστώνται μικρότερες κανάτες που δεν επιτρέπουν την έντονη οξείδωση. Μια καλή κανάτα πρέπει να έχει μακρύ λαιμό για να μην στάζει κατά το σερβίρισμα και να μην είναι πολύ βαριά (www.greekwines.gr).

3.6.4) Σερβίρισμα

- Σειρά Σερβίρισματος:

Εάν κατά τη διάρκεια του γεύματος θα σερβιριστούν περισσότερα από ένα κρασιά, η σειρά που ακολουθείται είναι:

- τα λευκά κρασιά πριν από τα ερυθρά
- τα νεαρά, φρέσκα και ελαφρά πριν από τα παλαιώσης
- τα μαλακά κρασιά πριν από τα τανικά
- τα ξηρά πριν από τα γλυκά.

- Διαδικασία Σερβίρισματος:

Στο εστιατόριο, ο σερβιτόρος ακολουθεί ορισμένα συγκεκριμένα βήματα, όταν προσφέρει το κρασί στον πελάτη. Αρχικά δείχνει την ετικέτα. Από την στιγμή που ο πελάτης συμφωνήσει, κόβει το καψύλλιο με το ειδικό εξάρτημα του tire-bouchon. Καθαρίζει το στόμιο της φιάλης με μία πετσέτα για την απομάκρυνση πιθανής υγρασίας. Βιδώνει την σπείρα του tire-bouchon στο πώμα. Σηκώνει το πώμα και το απομακρύνει με μαλακές κινήσεις για να αποφύγει το σπάσιμο και τη δημιουργία θραυσμάτων φελλού. Καθαρίζει το στόμιο της φιάλης με μία πετσέτα για να απομακρύνει πιθανά θραύσματα φελλού. Σερβίρει μία μικρή ποσότητα κρασιού στο ποτήρι με κυκλική κίνηση. Περιμένει να δοκιμάσει ο πελάτης το κρασί, αφήνοντας ελεύθερη τη θέα της ετικέτας. Ο πελάτης δοκιμάζει και στην περίπτωση που αποφαινεται θετικά σερβίρει κανονικά το κρασί στα 2/3 του ποτηριού (www.greekwines.gr)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΤΥΡΝΑΒΟΥ

Ο Οινοποιητικός Συνεταιρισμός Τυρνάβου ιδρύθηκε το 1961 από τους αμπελουργούς της επαρχίας Τυρνάβου με σκοπό την αξιοποίηση του πλούσιου δυναμικού της σταφυλικής παραγωγής της περιοχής (Ενημερωτικό φυλλάδιο Αγροτικού Οινοποιητικού Συνεταιρισμού Τυρνάβου). Στην επαρχία Τυρνάβου συμπεριλαμβάνεται και η επαρχία Αμπελώνα. Στον δήμο Τυρνάβου συμπεριλαμβάνονται και τα γεωγραφικά διαμερίσματα Δαμασίου, Αργυροπουλίου, Πλατανουλίων και Αγίας Σοφίας. Στον δήμο Αμπελώνα συμπεριλαμβάνονται, εκτός από το γεωγραφικό διαμέρισμα Αμπελώνα και τα γεωγραφικά διαμερίσματα Ροδιάς και Δελερίων.

Από το 1961 μέχρι το 1978, ο Οινοποιητικός Συνεταιρισμός ανήκε στην Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Λαρίσης – Αγίας – Τυρνάβου. Από το 1978, που αποσπάστηκε από την Ένωση, έγινε αυτόνομος συνεταιρισμός με την επωνυμία Αγροτικός Οινοποιητικός Συνεταιρισμός Τυρνάβου. Σήμερα αριθμεί περίπου 550 μέλη, τα οποία κατέχουν το 80% του τυρναβίτικου αμπελώνα. Κάθε μέλος έχει δικαίωμα να φέρνει τα σταφύλια του στο οινοποιείο ανάλογα με την καρτέλα που διαθέτει, ένα είδος μετοχής, πάνω στην οποία αναγράφεται η ποσότητα των σταφυλιών που φέρνει κάθε φορά ο παραγωγός στον συνεταιρισμό.

Στον αμπελώνα Τυρνάβου, συνολικής έκτασης περίπου 25.000 στρεμμάτων, καλλιεργούνται εκλεκτές οινοποιήσιμες ποικιλίες με επικρατέστερη την ερυθρή ποικιλία Μοσχάτο Αμβούργου, η οποία χρησιμοποιείται και στην παραγωγή τσίπουρου. Πρόκειται για μια ποικιλία που επικράτησε κυρίως στην περιοχή Τυρνάβου, καθώς η καλλιεργούμενη έκταση της ποικιλίας αυτής στην υπόλοιπη Ελλάδα δεν ξεπερνά τα 1600 στρέμματα.

Οι οινοποιήσιμες ποικιλίες του συνεταιρισμού είναι λευκές και ερυθρές. Τα κρασιά που παράγονται είναι λευκά, ροζέ, ερυθρά, γλυκά και ημίγλυκα. Κάθε χρόνο οινοποιούνται περίπου 8.000 τόνοι σταφυλιών (Ενημερωτικό φυλλάδιο Αγροτικού Οινοποιητικού Συνεταιρισμού Τυρνάβου)

Ο οινοποιητικός συνεταιρισμός Τυρνάβου ήταν ο πρώτος συνεταιρισμός που παρήγαγε και εμφιάλωσε τσίπουρο (46% vol με ή χωρίς γλυκάνισο), ούζο (40% vol) καθώς και παλαιωμένο απόσταγμα σε δρύινα βαρέλια (Συνέντευξη κ. Παπρά Αστερίου, Οινολόγος και

διευθυντής του οινοποιείου). Διαθέτει επίσης μονάδα παραγωγής ανακαθορισμένου συμπυκνωμένου γλεύκους. Η μονάδα αυτή είναι μια από τις δύο υπάρχουσες στον ελλαδικό χώρο. Το προϊόν που παράγεται πωλείται και σε άλλα οινοποιεία καθώς και σε κάθε ενδιαφερόμενο της χώρας.

Αξιοσημείωτο είναι τέλος το γεγονός ότι ο συνεταιρισμός διαθέτει ISO 9002 από το 1999 (Ενημερωτικό φυλλάδιο Αγροτικού Οινοποιητικού Συνεταιρισμού Τυρνάβου).

4.1) Ποικιλίες που εκμεταλλεύεται ο Συνεταιρισμός

Ο συνεταιρισμός εκμεταλλεύεται διάφορες ποικιλίες σταφυλιών. Αυτές είναι:

(Συνέντευξη κ. Γκατζηρούλη Δημητρίου, Γεωπόνος και Ενημερωτικό φυλλάδιο Αγροτικού Οινοποιητικού Συνεταιρισμού Τυρνάβου)

➤ Λευκές

1. Ροδίτης
2. Ούνι Μπλάνκ (Ugni Blanc)
3. Μπαντίκι
4. Μακαμπέο (Maccabeu)
5. Grenache-Blanche
6. Ντεμπίνα
7. Σαββατιανό

➤ *Ερυθρές*

1. Μοσχάτο Αμβούργου
2. Καπερνέ (Cabernet Sauvignon)
3. Σιράχ (Syrah)
4. Μέρλοτ (Merlot)
5. Λημνιώνα

Οι τιμές των αντίστοιχων ποικιλιών είναι οι εξής:

Μοσχάτο		0,32€
Ροδίτης		
Ούνι Μπλάνκ (Ugni Blanc)		
Grenache-Blanche		
Μακαμπέο		
Μπαντίκι	⇒	0,40€

Καπερνέ (Cabernet Sauvignon)		0,45€
Μερλότ		
Σιράχ		

Πηγή: Συνέντευξη κ. Γκατζηρούλη Δημητρίου, Γεωπόνος

Οι τιμές αυτές κινούνται στα περσινά επίπεδα με μικρές αποκλίσεις. Σε σχέση όμως με παλαιότερα έτη είναι αυξημένες.

Οι αντίστοιχες τιμές σε άλλες περιοχές της Ελλάδας είναι κατά πολύ καλύτερες. Συγκεκριμένα, σε πολλές περιοχές, ο μέσος όρος των τιμών κυμαίνεται 0,20-0,22€ το κιλό σταφυλιών.

Οι τιμές αυτές είναι αρκετά ικανοποιητικές για τους παραγωγούς και τον συνεταιρισμό.

4.2) Προϊόντα του Συνεταιρισμού³

Τα προϊόντα του οινοποιείου είναι τα εξής:

- Ρετσίνα: Αμπελόφυλλο
- Λευκός Ξηρός
- Μαϊστράλι
- Εξήντα Ένα «61»
- Μεθυστικό
- Λευκός Ημίγλυκος
- Ερυθρός Ημίγλυκος
- Θεσσαλικός Τοπικός Οίνος
- Αρχαϊκός
- Άλικος

³ Πηγή: Ενημερωτικό φυλλάδιο Αγροτικού Οινοποιητικού Συνεταιρισμού Τυρνάβου

- Παλαιωμένο
- Ρετσινάκι
- Αρετάκι
- Μοσχάτο
- Ρετσίνα
- Αρέτο
- Κοκκινέλι
- Τσίπουρο (με ή χωρίς γλυκάνισο)
- Ούζο

Ρετσίνα «Αμπελόφυλλο»

Αυθεντική ρετσίνα που παράγεται από εκλεκτές ποικιλίες της περιοχής Τυρνάβου με την προσθήκη ρητίνης πεύκου, τεχνική γνωστή από τα αρχαία χρόνια. Συνοδεύει άριστα την ελληνική παραδοσιακή κουζίνα. Πίνεται σε θερμοκρασία 8-10°C.

Λευκός Ξηρός

Λευκό κρασί που ξεχωρίζει για την ποιότητα του αρώματός του, της γεύσης και για το λαμπερό του χρώμα. Πρόκειται για ισορροπημένο κρασί που οφείλει τα χαρακτηριστικά του στις ποικιλίες Ροδίτη και Ugni Blanc του Τυρναβίτικου Αμπελώνα. Πίνεται σε θερμοκρασία 8-10°C.

Μαϊστράλι

Ροζέ ξηρό κρασί που παράγεται από την αρωματική ποικιλία Μοσχάτο Αμβούργου. Η οينوποίησή του γίνεται με την κλασική μέθοδο σε ανοξείδωτους οινοποιητές όπου ο

σταφυλοπολτός παραμένει για μερικές ώρες σε συνθήκες που ευνοούν την ανάπτυξη του αρώματος και τον κατάλληλο ροζέ χρωματισμό. Η αλκοολική ζύμωση γίνεται σε χαμηλή θερμοκρασία για τη διατήρηση των ωραίων χαρακτηριστικών που οφείλονται στην ποικιλία του σταφυλιού. Πίνεται δροσερό στους 10-12° C.

Εζήντα ένα «61»

Ερυθρό ξηρό κρασί που το όνομά του συνδέθηκε με το έτος της δημιουργίας του οινοποιείου. Παράγεται από σταφύλια της ποικιλίας Μοσχάτο Αμβούργου με τη μέθοδο της ερυθρής οινοποίησης. Το γλεύκος παραμένει μερικές μέρες μαζί με τα στέμφυλα σε ανοξείδωτες οινοποιητές χωρητικότητας περίπου 50 τόνων, ώστε να επιτευχθεί η εκχύλιση των χρωστικών ουσιών, ενώ ακολουθεί η αλκοολική ζύμωση. Πρόκειται για ελαφρύ κόκκινο κρασί που διακρίνεται για το άρωμά του. Πίνεται σε θερμοκρασία περιβάλλοντος στους 14-16° C.

Μεθυστικό

Ροζέ ξηρό κρασί, 250 ml.

Λευκός Ημίγλυκος.

Ο Λευκός Ημίγλυκος προέρχεται από συνινοποίηση της αρωματικής ποικιλίας Μοσχάτο Τυρνάβου με τις εκλεκτότερες λευκές ποικιλίες της περιοχής. Πίνεται σε θερμοκρασία 10-12° C.

Ερυθρός Ημίγλυκος.

Ο Ερυθρός Ημίγλυκος οίνος παράγεται αποκλειστικά από Μοσχάτο Τυρνάβου και ξεχωρίζει για την αρωματική «πινελιά» *τριαντάφυλλου*. Πίνεται δροσερό όλες τις στιγμές της ημέρας.

Θεσσαλικός

Το λευκό ξηρό κρασί που τιμάει τον τόπο της καταγωγής του, φέρνει μέσα του τον πλούτο της Θεσσαλικής γης φτιαγμένο με μεράκι από διαλεγμένα σταφύλια των εκλεκτών ποικιλιών μπαντίκι (30%) και ροδίτη (70%). Παράγεται από τον Οινοποιητικό Συνεταιρισμό Τυρνάβου σε περιορισμένη ποσότητα.

Αρχαϊκός

Ο Αρχαϊκός είναι ερυθρό γλυκό κρασί (vine de liqueur) από Μοσχάτο Αμβούργου. Η ποικιλία αυτή των σταφυλιών ευδοκίμει στην περιοχή του Τυρνάβου και αποτελεί σημαντικό κομμάτι του ελληνικού αμπελώνα αφού σπάνια την συναντάται σε άλλες περιοχές της χώρας.

Τα έντονα αρωματικά και γευστικά στοιχεία τονίζονται από τα *αζύμωτα ζάχαρα*. Κατά την πολύχρονη παλαίωση του Αρχαϊκού σε δρύινα βαρέλια αναπτύσσεται πλούσιο μπουκέ, μεγάλη επίγευση που ολοκληρώνεται με το βαθύ κόκκινο χρώμα. Πίνεται σε θερμοκρασία περιβάλλοντος *σαν απεριτίφ* μετά το δείπνο.

Άλικος

Είναι οινοεπιλογή που σηματοδοτεί μία ακόμη διαδρομή της Οινοαμπέλου στην περιοχή του Τυρνάβου. Ο οίνος αυτός εμφιαλώνεται σε περιορισμένο αριθμό φιαλών. Πίνεται σε θερμοκρασία περιβάλλοντος 18°C.

Παλαιωμένο

Το ιδιαίτερο αυτό ποτό είναι προϊόν πολλαπλής απόσταξης που διατηρεί τον ποικιλιακό χαρακτήρα του Μοσχάτου. Διαθέτει σύνθετο άρωμα και πλούσια γεύση, στοιχεία που αποκτήθηκαν από τη διεργασία της μακρόχρονης παραμονής του σε δρύινα βαρέλια. Στη φιάλη αυτή προσφέρεται μια πολύ καλή εκδοχή των αποσταγμάτων της περιοχής του Τυρνάβου.

Ρετσίνακι

Χρυσοκίτρινη ρετσίνα, με διακριτικό «βαλσαμικό» άρωμα ρητίνης πεύκου.

Αρετάκι

Αρμονική σύνθεση λευκών ποικιλιών με φρεσκάδα και ευχάριστο άρωμα.

Μοσχάτο

Το άρωμα του Μοσχάτου κυριαρχεί στο κρασί αυτό με τη γεμάτη γεύση και το φυσικό κόκκινο χρώμα.

Ρετσίνα

Παραδοσιακό κρασί με ρητίνη πεύκου που το κάνει να πίνεται ευχάριστα.

Αρέτο

Λευκό κρασί με ξεχωριστή γεύση και λεπτό άρωμα που παράγεται από ποικιλίες Ροδίτη και Ugni Blanc.

Κοκκινέλι

Ερυθρός ξηρός οίνος από την ποικιλία Μοσχάτο. Συνοδεύει απολαυστικά μεγάλη ποικιλία φαγητών.

Τσίπουρο

Με γλυκάνισο ή χωρίς γλυκάνισο.

Εκλεκτό απόσταγμα από τις αξιόλογες ποικιλίες σταφυλιών της περιοχής Τυρνάβου. Βασισμένο στη μακραίωνα παράδοση της περιοχής στην παραγωγή τσίπουρου αλλά και στη σύγχρονη τεχνολογία που εξασφαλίζει ποιότητα στο προϊόν. Η παραγωγή του γίνεται σε σύγχρονους αποστακτήρες που προσδίδουν λεπτή γεύση, εξαιρετικό άρωμα και εγγυημένη ποιότητα. Διατίθεται σε φιάλες: 0,05 – 0,10 – 0,20 – 0,35 – 0,7 – 2,0 – 5,0 Lit.

Ούζο

Ο Τύρναβος είναι μια πόλη που ονομάτισε το Ούζο και το προσέφερε στην Ελλάδα και τον κόσμο. Είναι προϊόν που φέρει μέσα του τα αρώματα και τις γεύσεις των αμπελιών της περιοχής. Παράγεται ολοκληρωτικά από σταφύλια και γι' αυτό θεωρείται εξαιρετικής ποιότητας και ανεπανάληπτης γεύσης. Διατίθεται σε φιάλες: 0,05 – 0,10 – 0,20 – 0,35 – 0,5 – 0,7 – 2,0 – 5,0 Lit.

4.3) Παραγωγή των προϊόντων

4.3.1) Διαδικασία ζύμωσης του σταφυλιού

Οι παραγωγοί αφού μαζέψουν την παραγωγή τους πηγαίνουν στον Συνεταιρισμό. Εκεί ζυγίζουν το φορτίο και πηγαίνουν στη σταφυλοδόχο, μια μεγάλη στέρνα όπου γίνεται το πάτημα των σταφυλιών.

Αμέσως μετά γίνεται εκραγισμός και έκθλιψη του καρπού, γίνεται δηλαδή διαχωρισμός της ρόγας και του τσαμπιού (του κοτσανιού) του σταφυλιού στο εκραγιστήριο. Αυτό που μένει είναι ο σταφυλοπολτός, από τον οποίο θα γίνει η παραγωγή κρασιού. Τα σταφύλια μπαίνουν στο εκραγιστήριο κατά ποικιλίες.

Το κοτσάνι απομακρύνεται μέσω ειδικών αγωγών και δεν μπαίνει στη διαδικασία της ζύμωσης. Συλλέγεται σε φορτηγά, τα οποία τα μεταφέρουν είτε για λίπασμα στα χωράφια, είτε για ζωτροφή. Όταν τα κοτσάνια χρησιμοποιούνται ως ζωτροφή, χρειάζεται προσοχή στην τροφή των ζώων που είναι έτοιμα να γεννήσουν, γιατί τα κοτσάνια έχουν υψηλή περιεκτικότητα σε οξέα (Συνέντευξη Δ. Γκατζηρούλη, Βλέπε παράρτημα: Διαδικασία ζύμωσης σταφυλιού, Εικόνες 1-8).

4.3.2) Ερυθρή Οινοποίηση

Ο σταφυλοπολτός οδηγείται στους οινοποιητές, όπου διαβρέχεται ο μούστος που έχει η ρόγα με το εξωτερικό μέρος του φρούτου, παραμένοντας το γλεύκος μαζί με τα στέμφυλα. Τα στέμφυλα είναι αυτά που περιέχουν χρωστικές ουσίες και δίνουν το χρώμα στο χυμό. Το χρώμα παρατηρείται κάθε μέρα σε κάθε οινοποιητή.

Όταν ο χυμός αποκτήσει το επιθυμητό χρώμα, ανάλογα με το επιθυμητό επίπεδο, μεταφέρεται με αγωγούς μέσα σε δεξαμενές. Πρόκειται για δεξαμενές στις οποίες ο μούστος θα βράσει και θα μετατραπεί σε κρασί. Το πόσο χρειάζεται κάθε δεξαμενή για να γίνει η

μετατροπή, δηλαδή το διάστημα που απαιτείται για να γίνει η ζύμωση εξαρτάται από πολλούς παράγοντες και κυρίως από το είδος του κρασιού που θα παραχθεί. Σημαντικοί παράγοντες θεωρούνται οι συνθήκες υγιεινής του σταφυλιού, ο βαθμός ωρίμανσης, η ποσότητα σακχάρων και οξέων, η ημερομηνία του τελευταίου ψεκασμού και ποτίσματος καθώς και η θερμοκρασία και η υγρασία την ημέρα της συγκομιδής.

Για να διατηρηθεί σταθερή η θερμοκρασία στις δεξαμενές, υπάρχει ένα σύστημα ελέγχου σύμφωνα με το οποίο η θερμοκρασία διατηρείται σταθερή στους 18-20°C. Στη θερμοκρασία αυτή δρουν πιο αποτελεσματικά οι ζυμομύκητες. Όταν η θερμοκρασία του περιβάλλοντος είναι μεγαλύτερη από την επιθυμητή, διαβρέχονται οι δεξαμενές ώστε να μειωθεί η θερμοκρασία στα επιθυμητά επίπεδα. Όταν η θερμοκρασία του περιβάλλοντος είναι μικρότερη, γίνεται ανάδευση του προϊόντος με αποτέλεσμα την έκλυση θερμότητας και την άνοδό της στους 18-20°C.

Τα στέμφυλα, αφού ολοκληρωθεί η ζύμωση και έχουν περάσει μέσα από πιεστήρια για να βγάλουν και το υπόλοιπο του χυμού τους, δεν χρειάζονται πλέον στη διαδικασία της ζύμωσης, οπότε είτε χρησιμοποιούνται για την παραγωγή τσίπουρου είτε μεταφέρονται και αυτά για λίπασμα. Κανένα μέρος δηλαδή του σταφυλιού δεν πετιέται, αλλά όλα τα μέρη του κάπου χρησιμοποιούνται. Για την παραγωγή τσίπουρου χρησιμοποιούνται μόνο στέμφυλα από την ποικιλία Μοσχάτο Αμβούργου.

Από τη στιγμή που θα γίνει η μετατροπή του μούστου σε κρασί, ξεκινά η διαδικασία καθαριότητας του. Περνάει δηλαδή από διάφορα φίλτρα, από διάφορα μηχανήματα διαχωριστές και πρέσες για να καθαρίσει και να μείνει διαυγές, να φύγουν όλα τα στερεά υπολείμματα που έχει μέσα ο μούστος. Μεταφέρεται στη συνέχεια το καθαρό προϊόν σε δεξαμενές όπου και παραμένει μέχρι την εμφιάλωση του (Συνέντευξη Δ. Γκατζηρούλη, Βλέπε παράρτημα: Ερυθρή και Λευκή Οινοποίηση, Εικόνες 9-14).

4.3.3) Λευκή Οινοποίηση

Στη λευκή οινοποίηση δεν υπάρχει το στάδιο των οινοποιητών, δηλαδή δε διαβρέχεται ο μούστος με το εξωτερικό μέρος της ρώγας, αφού το κρασί που θέλουμε είναι λευκό. Ο μούστος πηγαίνει κατευθείαν στις δεξαμενές για να μετατραπεί σε κρασί. Μετά τη μετατροπή ακολουθεί

η διαδικασία της καθαριότητας του κρασιού με την ίδια διαδικασία που χρησιμοποιείται και στην ερυθρή οиноποίηση, δηλαδή με τη χρήση ειδικών φίλτρων. Το καθαρό προϊόν θα οδηγηθεί στη συνέχεια σε δεξαμενές αποθήκευσης μέχρι την εμφιάλωσή του. (Συνέντευξη Δ. Γκατζηρούλη, Βλέπε παράρτημα: Ερυθρή και Λευκή Οινόποίηση, Εικόνες 9-14).

4.3.4) Εμφιάλωση

Αφού γίνει ο μούστος κρασί και το κρασί περάσει όλα τα στάδια καθαρισμού, είναι έτοιμο προς εμφιάλωση. Διατηρείται σε ανοξείδωτες δεξαμενές, οι οποίες ελέγχονται κάθε μέρα από το χημείο για την κατάσταση στην οποία βρίσκονται. Ο μεγαλύτερος εχθρός του κρασιού είναι ο αέρας. Όταν κάποια ποσότητα κρασιού έρθει σε επαφή με τον αέρα και διατηρηθεί αυτή η κατάσταση για μεγάλο χρονικό διάστημα, υπάρχει πιθανότητα να ξινίσει το κρασί. Για το λόγο αυτό ελέγχονται κάθε μέρα όλες οι δεξαμενές από το χημείο για να ελεγχθεί σε τι κατάσταση βρίσκεται το κρασί και αν υπάρχει πρόβλημα. Από τη στιγμή που έρχεται η σειρά της κάθε δεξαμενής να οδηγηθεί προς εμφιάλωση, ελέγχεται ξανά, ακόμα και την ημέρα της εμφιάλωσης, ώστε να δοθεί έγκριση από το χημείο στη γραμμή παραγωγής ότι η συγκεκριμένη δεξαμενή είναι εντάξει και μπορούν να πάρουν το κρασί για εμφιάλωση.

Τα μπουκάλια σχηματοποιούνται από τη μήτρα, από ειδικές δηλαδή μηχανές σχηματοποίησης (περιστροφική και γραμμική). Ορισμένα από τα μπουκάλια είναι επιστρεφόμενα, όπως για παράδειγμα τα μπουκάλια της ρετσίνας.

Τα επιστρεφόμενα μπουκάλια και τα τελάρα όπου θα τοποθετηθούν πλένονται πολύ καλά ένα – ένα και ακολουθείται μια κυκλική διαδρομή εμφιάλωσης. Τα μπουκάλια εισέρχονται στη μηχανή καθαρισμού και με ειδικούς ψεκαστήρες καθαρίζονται.

Τα καθαρά μπουκάλια, στη συνέχεια, γεμίζονται με κρασί αφήνοντας κάποιο μικρό κενό στο λαιμό του μπουκαλιού, το οποίο γεμίζεται με άζωτο για να μην οξειδωθεί το κρασί. Ακολουθώντας, μπαίνουν τα καπάκια και οι ταινίες στο πόμα των μπουκαλιών. Έπειτα, κολλούνται οι ετικέτες με την ονομασία του κρασιού στα μπουκάλια και σφραγίζονται οι ταινίες στα πόματα. Καθ' όλη τη διαδικασία της εμφιάλωσης γίνεται έλεγχος για το εάν έχει ραγίσει ή σπάσει κάποιο μπουκάλι. Η παρουσία του ανθρώπινου παράγοντα είναι απαραίτητη

και συμπληρωματική της χρήσης των μηχανών. Αφού γίνει ο έλεγχος, τα μπουκάλια μπαίνουν σε κιβώτια και είναι έτοιμα για το εμπόριο.

Όσον αφορά την εμφιάλωση των ασκών, η διαδικασία είναι πιο σύντομη. Το κρασί, μέσω ειδικών σωληνώσεων, εισέρχεται από την δεξαμενή στους ασκούς. Οι ασκοί στη συνέχεια τοποθετούνται μέσα σε χάρτινα κουτιά και σφραγίζονται. Το κρασί τώρα είναι έτοιμο για το εμπόριο. Η συμβολή του ανθρώπου είναι πιο εμφανής σε αυτό το είδος εμφιάλωσης.

Τα τελάρα και τα χάρτινα κιβώτια με τα κρασιά φυλάσσονται σε αποθήκες σκιερές και δροσερές. (Συνέντευξη Δ. Γκατζηρούλη, Βλέπε παράρτημα: Εμφιάλωση, Εικόνες 15-25).

4.3.5) Τσίπουρο

Το τσίπουρο αποτελεί απόσταγμα του κρασιού. Η διαδικασία παρασκευής του είναι η ακόλουθη:

Από τις δεξαμενές στέλνεται το κρασί σε μια μικρή δεξαμενή όπου γίνεται ανάδευση του υλικού. Με την αντλία στέλνεται το κρασί σε μικρές δεξαμενές όπου υπάρχουν και εκεί αναδευτήρες και αντιστασεις για να γίνεται περιοδική ανάδευση του υλικού και ταυτόχρονα οι αντιστασεις να διατηρούν σταθερή τη θερμοκρασία. Η θερμοκρασία πρέπει να διατηρείται σε σταθερό επίπεδο για να μην υπάρχει μεγάλη διαφορά θερμοκρασίας στο εσωτερικό και εξωτερικό μέρος του κτιρίου, η οποία μπορεί να προκαλέσει προβλήματα στο βράσιμο στα καζάνια.

Στην αρχή τοποθετείται το κρασί μέσα στα καζάνια όπου υπάρχει αναδευτήρας, ο οποίος λειτουργεί καθ' όλη τη διάρκεια του βρασμού. Ο βρασμός γίνεται με ατμό με πίεση max 5bar και σε θερμοκρασία περίπου 75°C.

Οι υδρατμοί του αποστάγματος έρχονται από το καζάνι, μέσω ενός τόξου, μέσα στη στήλη για να γίνει διπλή απόσταξη. Ο ατμός έχει πάλι πίεση max 5bar.

Οι υδρατμοί πηγαίνουν στη συνέχεια στο ψυγείο νερού όπου και ψύχονται για να κατέβουν σε υγρή μορφή.

Το πρώτο απόσταγμα είναι περίπου 3 κιλά και περιέχει στοιχεία που δεν πρέπει να περάσουν στο προϊόν. Αυτό το πρώτο απόσταγμα ονομάζεται *κεφαλές*. Οι κεφαλές αυτές πάνε σε ψυγείο όπου αποθηκεύονται ώστε να ξαναβραστούν μετά στην επόμενη καζανιά.

Αφού παραχθούν τα 3 κιλά πρώτα κιλά αποστάγματος, λαμβάνεται το υπόλοιπο απόσταγμα από την καρδιά. Το απόσταγμα στη συνέχεια πηγαίνει μέσω ενός αγωγού στις δεξαμενές, οι οποίες είναι σφραγισμένες από το Χημείο του κράτους και από το τελωνείο. Το κομμάτι του αποστάγματος στους 55-60 αλκοολικούς βαθμούς, στο τέλος της απόσταξης είναι οι *ουρές*. Η διάρκεια του κύκλου απόσταξης είναι περίπου 3 ώρες και 30 με 40 λεπτά. Αφού τελειώσει ο κύκλος απόσταξης και κλείσουμε τους υδρατμούς, ξαναστέλλονται οι κεφαλές και οι ουρές στη στήλη του καζανιού για να ξαναβράσουν στον επόμενο κύκλο απόσταξης.

Αφού γίνει το ξεσφράγισμα των δεξαμενών, αντλείται το πυκνό από το βρασμένο τσίπουρο και στέλνεται στις μεγάλες δεξαμενές, χωρητικότητας 20 ή 30 τόνων.

Στη συνέχεια λαμβάνεται από εκεί όσο προϊόν πρόκειται να αραιωθεί. Η αραιώση γίνεται με απιονισμένο νερό. Το απιονισμένο νερό παρασκευάζεται στον απιονιστή.

Αφού γίνει η αραιώση με το νερό, στέλνεται το προϊόν στην ψυκτική μηχανή. Εκεί αποκτά τους επιθυμητούς βαθμούς (8°C ή 4°C) και αποθηκεύεται στην ψυκτική δεξαμενή στους ίδιους βαθμούς.

Στη συνέχεια περνά το προϊόν από δυο φίλτρα. Το πρώτο είναι ένα πιο πυκνό φίλτρο, το 1600, και αποθηκεύεται σε δεξαμενή.

Από εκεί θα πάει στο φίλτρο 1000 και από εκεί σε άλλες δεξαμενές όπου είναι έτοιμο για εμφιάλωση. (Συνέντευξη Δ. Γκατζηρούλη, Βλέπε παράρτημα: Τσίπουρο, Εικόνες 26-39).

4.3.6) Εμφιάλωση τσίπουρου

Από τη δεξαμενή πάει στη γεμιστική μηχανή από όπου αρχίζει η εμφιάλωση. Πριν οι φιάλες οδηγηθούν στη γεμιστική, πλένονται στο πλυντήριο πολύ καλά.

Αφού τα μπουκάλια γεμίσουν, πηγαίνουν στο μηχάνημα για τις τάπες. Στη συνέχεια οι φιάλες πηγαίνουν στην ετικετέζα όπου και τοποθετούνται οι ετικέτες. Έπειτα τυπώνεται πάνω στα καπάκια των φιαλών το λεγόμενο lot number. Πρόκειται για ένα κωδικό νούμερο που πρέπει να έχει η κάθε μέρα εμφιάλωσης.

Στη συνέχεια τοποθετούνται τα μπουκάλια στα κιβώτια και τέλος ακολουθεί το σφράγισμα των κιβωτίων. (Συνέντευξη Δ. Γκατζηρούλη, Βλέπε παράρτημα: Εμφιάλωση τσίπουρου, Εικόνες 40-43).

4.3.7) Ούζο

Πρώτη ύλη για την παρασκευή του ούζου είναι το οινόπνευμα. Το οινόπνευμα αυτό είναι αμπελοοινικής προέλευσης. Επίσης μπορεί να χρησιμοποιηθεί οινόπνευμα που παράγεται από τεύτλα, το οποίο όμως είναι κατώτερης ποιότητας. Πολλοί παραγωγοί βέβαια χρησιμοποιούν τα τεύτλα γιατί αποτελούν φθηνή πρώτη ύλη. Ο συνεταιρισμός χρησιμοποιεί αποκλειστικά και μόνο οινόπνευμα αμπελοοινικής προέλευσης.

Το κρασί στέλνεται από το οινοποιείο στο εργοστάσιο Χατζηδήμα στο Μορφοχώρι για την παραγωγή οινόπνευματος. Συγκεκριμένα, μέσω διαφόρων διαδικασιών, γίνεται το κρασί οινόπνευμα 96% Vol. Από εκεί μεταφέρεται στον συνεταιρισμό και αποθηκεύεται σε δεξαμενές.

Το οινόπνευμα αυτό βράζεται και γίνεται ούζο. Η διαδικασία βρασμού γίνεται στο ουζοκάζανο.

Πιο συγκεκριμένα, γεμίζει το καζάνι με οινόπνευμα, προστίθεται νερό και τα επιθυμητά μυρωδικά, γλυκάνισος και αστερίας.

Θερμαίνεται το μίγμα και μέσω του ψυγείου γίνεται απόσταξη. Το απόσταγμα πέφτει σε μια δεξαμενή από όπου το μαζεύουμε και το αποθηκεύουμε σε δεξαμενές. Συνέντευξη Δ. Γκατζηρούλη, Βλέπε παράρτημα: Ούζο, Εικόνες 44-46).

4.3.8) Μονάδα παραγωγής ανακαθορισμένου συμπυκνωμένου γλεύκους

Ο οινοποιητικός συνεταιρισμός διαθέτει μονάδα παραγωγής ανακαθορισμένου συμπυκνωμένου γλεύκους. Η μονάδα αυτή είναι μια από τις δύο υπάρχουσες στον ελλαδικό χώρο. Το προϊόν που παράγεται πωλείται και σε άλλα οινοποιεία καθώς και σε κάθε ενδιαφερόμενο της χώρας.

Σκοπός της παραγωγής γλεύκους είναι η αύξηση των αλκοολικών βαθμών των προϊόντων του οινοποιείου. Όταν τα στέμφυλα είναι χαμηλών αλκοολικών βαθμών, βάζουμε μέσα γλεύκος ώστε να αυξηθούν οι αλκοολικοί βαθμοί. Παλιότερα, σε κάποια σπιτικά καζάνια παραγωγής κρασιού, έβαζαν ζάχαρη μέσα στα στέμφυλα, κάτι που απαγορεύεται δια νόμου. (Συνέντευξη Δ. Γκατζηρούλη, Βλέπε παράρτημα: Μονάδα παραγωγής ανακαθορισμένου συμπυκνωμένου γλεύκους, Εικόνες 47-49).

4.3.9) Αποθήκευση προϊόντων

Η αποθήκευση των προϊόντων του οινοποιείου γίνεται σε μεγάλες αποθήκες. Τα κτίρια των αποθηκών είναι καινούργια, ενώ μερικά βρίσκονται ακόμη υπό κατασκευή. (Συνέντευξη Δ. Γκατζηρούλη, Βλέπε παράρτημα: Αποθήκευση προϊόντων, Εικόνες 50-52).

4.4) Εξαγωγές του Συνεταιρισμού

Ο οινοποιητικός συνεταιρισμός κάνει εξαγωγές και στο εξωτερικό και συγκεκριμένα στην Αυστραλία, τη Γερμανία και την Ισπανία. Κάθε χρόνο εξάγει περίπου 5-6 container στην Αυστραλία, δηλαδή περίπου 25-30 κιβώτια κρασί τσίπουρο και ούζο.

Στη Γερμανία εξάγονται μικρές ποσότητες «Ημίγλυκος» της ποικιλίας μοσχάτου. Η Ισπανία δείχνει ιδιαίτερη προτίμηση στη ρετσίνα (όλες οι συσκευασίες) και λιγότερη στο τσίπουρο (Συνέντευξη κ. Παπρά Αστερίου, Οινολόγος και διευθυντής του οινοποιείου).

4.5) Επενδύσεις του Συνεταιρισμού

Σύμφωνα με τον κανονισμό 1257 του 1999, ο συνεταιρισμός έλαβε επιδότηση 50% για την αντικατάσταση των παλιών δεξαμενών με νέες ανοξείδωτες. Το ύψος του κόστους ήταν 1.600.000€. Πρόκειται για δεξαμενές με χωρητικότητα 2000 τόνων.

Το 2004 ξεκίνησε και η κατασκευή καινούριων εγκαταστάσεων με έκταση 2000m². Κατασκευάστηκαν νέα εμφιαλωτήρια και συσκευαστήρια και ήρθαν καινούρια μηχανήματα. Πρόκειται για μηχανήματα παραλαβής και εμφιάλωσης σταφυλιών, για αντλίες, εκραγιστήριο καθώς και πλυντήριο φιαλών. Επιπλέον θα γκρεμιστεί ο χώρος φόρτωσης και το χημείο και θα γίνει καινούργιο κτίριο έκτασης 1600-1700m².

Εδώ και λίγα χρόνια κατασκευάστηκε μονάδα παραγωγής γλεύκους και ανακαθορισμένου γλεύκους (Συνέντευξη κ. Παπρά Αστερίου, Οινολόγος και διευθυντής του οινοποιείου).

4.6) Οργάνωση και Διοίκηση

Η οργάνωση του συνεταιρισμού καθορίζεται από το καταστατικό του (παράρτημα, μέρος Ε). Διευθυντής του συνεταιρισμού είναι ο κ. Παπράς Αστέριος. Η διοίκηση γίνεται από επταμελές διοικητικό συμβούλιο το οποίο εκλέγεται κάθε τρία χρόνια:

Πρόεδρος:	Βασιλείου Ευάγγελος
Αντιπρόεδρος:	Αγραφιώτης Δημήτριος
Μέλη:	Κακάλης Θωμάς
	Γκουντελίτσας Χρήστος
	Ραψανιώτης Αγησίλαος
	Αρβανίτης Γεώργιος
	Χατζημίκης Ιωάννης

4.7) Δραστηριότητες του Συνεταιρισμού

Ο συνεταιρισμός γίνεται κάθε χρόνο χορηγός του Τυρναβίτικου Καρναβαλιού και της Γιορτής Κρασιού Αμπελώνα.

Συγκεκριμένα, κάθε χρόνο τις απόκριες, ο οινοποιητικός συνεταιρισμός προσφέρει δωρεάν κρασί στους επισκέπτες του Τυρνάβου. Στη γέφυρα εισόδου για τον Τύρναβο στήνεται ένας πάγκος και μοιράζεται δωρεάν κρασί στους διερχόμενους οδηγούς. Επίσης, την Κυριακή πριν την αποκριάτικη παρέλαση και την Καθαρή Δευτέρα γίνεται γιορτή και εκδηλώσεις στην πλατεία του Τυρνάβου. Και πάλι το κρασί είναι δωρεάν από το οινοποιείο.

Επιπλέον, κάθε χρόνο, το τελευταίο Σαββατοκύριακο του Αυγούστου ξεκινά η Γιορτή Κρασιού Αμπελώνα η οποία διαρκεί μια εβδομάδα. Το κρασί που προσφέρεται είναι δωρεάν και σε μεγάλες ποσότητες. Με βάση τα στοιχεία του οινοποιείου, τον Αύγουστο του 2005 καταναλώθηκαν περίπου 5 τόνοι κρασιού. Το κρασί που προσφέρεται είναι: ρετσίνα, κοκκινέλι και αρέτο (Οινοποιητικός Συνεταιρισμός Τυρνάβου).

4.8) Πωλήσεις

Από τους πίνακες πωλήσεων, που βρίσκονται στο Παράρτημα Β της παρούσας εργασίας, μπορούμε να παρατηρήσουμε, όσον αφορά τα εμφιαλωμένα κρασιά (λαϊκά και πολυτελείας), ότι ενώ τα έτη 2000-2001 και 2001-2002 υπήρχε αύξηση της παραγωγής και των πωλήσεων, από το έτος 2002-2003 υπάρχει συνεχής μείωση. Βέβαια η μείωση αυτή ήταν μικρή. Όμως την προηγούμενη αμπελοοινική χρονιά, 2004-2005, υπήρξε μείωση της τάξης του 12%.

Επιπλέον, τα πιο «δημοφιλή» και με μεγαλύτερη ζήτηση όσον αφορά τα λαϊκά κρασιά, είναι η Ρετσίνα 0,5 lt, το Αρέτο, το Ρετσινάκι, το Μοσχάτο, το Αρετάκι και το Κοκκινέλι 0,5lt. Λιγότερη ζήτηση έχουν τα αντίστοιχα είδη σε μεγαλύτερες συσκευασίες.

Όσον αφορά τα κρασιά πολυτελείας, το πιο γνωστό και με μεγάλη ζήτηση είναι το Θεσσαλικό 0,75 lt και 0,25 lt. Ακολουθούν ο Λευκός Ξηρός 0,75lt, το Μεθυστικό 0,25 lt, το 61, το Μαϊστράλι, ο Ημίγλυκος Κόκκινος και Λευκός, ο Άλικος και τέλος ο Αρχαϊκός 0,75lt.

Επίσης, όσον αφορά τις δαμιτζάνες και τους ασκούς, μεγαλύτερη κίνηση παρατηρείται στη Ρετσίνα 5lt. Ακολουθούν το Αρετσίνωτο, το Κόκκινο, το Ημίγλυκο και τέλος ο Πορφυρός 5lt. Και σε αυτή την κατηγορία κρασιών παρατηρήθηκε μείωση της εμπορίας των προϊόντων το 2003-2004, 14,61% στα τεμάχια και 12,75% στα κιλά. Το έτος 2004-2005 η μείωση ήταν της τάξης του 8,5% για τα τεμάχια και 15,5% για τα κιλά.

Άξιο λόγου αποτελεί το γεγονός ότι τα κρασιά χύμα, δηλαδή αυτά που πωλούνται σε βαρέλια, παρουσίασαν αύξηση στα κιλά το 2003-2004 κατά 35,76% και το έτος 2004-2005 έφτασε το 350,24%. Τα ποσοστά αυτά αντιπροσωπεύουν τόσο τα κρασιά κοκκινέλι, αρετσίνωτο, ρετσίνα και ημίγλυκο, όσο και το γλεύκος και το κρασί που πωλείται σε βυτία. Συγκεκριμένα, το κρασί άρχισε να πωλείται και σε βυτία το 2005.

Όσον αφορά το τσίπουρο, παρατηρείται και εκεί μείωση της παραγωγής και εμπορίας του προϊόντος για το τσίπουρο με γλυκάνισο. Το τσίπουρο χωρίς γλυκάνισο παρουσιάζει αύξηση πωλήσεων. Βέβαια η αύξηση αυτή δεν είναι τον τελευταίο χρόνο τόσο μεγάλη όσο των παλαιότερων ετών. Πάντως, ο αριθμός των τεμαχίων του τσίπουρου χωρίς γλυκάνισο είναι μικρότερος εκείνου με γλυκάνισο. Δηλαδή, παρόλη την αύξηση στις πωλήσεις του τσίπουρου χωρίς γλυκάνισο, είναι ο αριθμός των τεμαχίων πώλησης μικρότερος από τον αντίστοιχο του τσίπουρου με γλυκάνισο.

Οι συσκευασίες που πωλούνται περισσότερο είναι αυτές των 0,10 lt και 0,05 lt για το τσίπουρο με γλυκάνισο και οι συσκευασίες 0,05 lt, 0,10 lt και 0,20 lt.

Το ούζο ακολουθεί την καθοδική πορεία των κρασιών και συγκεκριμένα παρατηρήθηκε μείωση τον τελευταίο χρόνο (2004-2005) κατά 11% ενώ το 2003-2004 η μείωση είχε φτάσει το 41,73%, όσον αφορά τα τεμάχια πώλησης. Τη μεγαλύτερη ζήτηση έχουν οι συσκευασίες 0,70lt, 0,05lt, 0,20lt, και 2lt.

Ο οινοποιητικός συνεταιρισμός Τυρνάβου έχει πελάτες σε όλη την Ελλάδα. Σχεδόν κάθε νομός εμπορεύεται τα υψηλής ποιότητας και γεύσης προϊόντα του συνεταιρισμού. Ο αριθμός των πελατών έχει ξεπεράσει τους 300. Τα προϊόντα δεν προορίζονται μόνο για ιδιωτική κατανάλωση αλλά περισσότερο για μεταπώληση και εμπορία. Σούπερ μάρκετ, κάβες, καφετέριες και κέντρα διασκέδασης, πρατήρια προμήθειας οίνων και ποτών είναι μερικοί μόνο από τους «μεγάλους» και «καλούς» πελάτες. Ένας από τους αξιοσημείωτους πελάτες είναι το Άγιο Όρος.

Η εμπορία των προϊόντων όμως δεν περιορίζεται μόνο στα σύνορα της χώρας μας. Γίνονται, όπως προαναφέρθηκε, και εξαγωγές σε άλλες χώρες. Η μεγαλύτερη σε αριθμό πελατών χώρα είναι η Γερμανία. Παράλληλα όμως αρκετοί είναι και οι πελάτες σε χώρες όπως η Γαλλία, η Ισπανία, η Αυστραλία. Μικρότερες πωλήσεις γίνονται σε Ελβετία, Σουηδία, Ολλανδία, Δανία, Αυστρία, Νιγηρία και Ιρλανδία.

Η γενική πορεία του συνεταιρισμού είναι πολύ καλή, αφού ο ισολογισμός του 2005 έκλεισε θετικός με πλεόνασμα. Το ενεργητικό του κεφάλαιο για το 2005 ήταν 306.000€.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Σκοπός της παρούσας πτυχιακής μελέτης ήταν η διερεύνηση της διαδικασίας παραγωγής και εμπορίας των προϊόντων του Αγροτικού Οινοποιητικού Συνεταιρισμού Τυρνάβου. Παράλληλα, με τη διεξαγωγή της έρευνας έγινε προσπάθεια να διερευνηθούν τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των αμπελοπαραγωγών, ο βαθμός ικανοποίησης των παραγωγών-μελών από τον συνεταιρισμό και την αμπελουργία, καθώς και λεπτομέρειες για την απασχόληση της υπόλοιπης οικογένειας με την αμπελοκαλλιέργεια.

Η επίτευξη του σκοπού αυτού πραγματοποιήθηκε με έρευνα πεδίου, η οποία βασίστηκε στη συλλογή ερωτηματολογίων που συμπλήρωσαν οι αμπελοπαραγωγοί με τη βοήθεια του ερευνητή.

Συγκεκριμένα, μοιράστηκαν 150 ερωτηματολόγια, η συλλογή των οποίων έγινε κατά τη διάρκεια του Σεπτεμβρίου, για το λόγο ότι το μήνα αυτό γίνεται ο τρύγος και ήταν πιο εύκολη η προσωπική επαφή του ερευνητή με τους παραγωγούς. Η επιτόπια έρευνα έγινε στον οινοποιητικό συνεταιρισμό στην περιοχή Τύρναβος, 18 χλμ. βορειοδυτικά της Λάρισας. Το δείγμα των 150 παραγωγών κάλυπτε το ένα τρίτο των παραγωγών-μελών που ήταν εγγεγραμμένοι στον συνεταιρισμό.

Το ερωτηματολόγιο περιείχε 36 ερωτήσεις ανοικτού και κλειστού τύπου. Το πρώτο μέρος αποτελείτο από ερωτήσεις που αφορούσαν τα δημογραφικά και εκπαιδευτικά χαρακτηριστικά των παραγωγών. Οι υπόλοιπες ερωτήσεις αφορούσαν την παρακολούθηση ειδικών σεμιναρίων, τους λόγους ενασχόλησης με τη γεωργία και την αμπελουργία, το βαθμό ικανοποίησης από την αμπελουργία και τον συνεταιρισμό, το εισόδημα, τον αριθμό των καλλιεργούμενων στρεμμάτων, την προοπτική του συνεταιρισμού και της αμπελοκαλλιέργειας, τον αριθμό των απασχολούμενων στην αγροτική εκμετάλλευση κ.ά.

Στη συνέχεια, ακολούθησε η κωδικοποίηση των απαντήσεων και η καταγραφή τους σε στατιστικούς πίνακες. Η ανάλυση των ερωτηματολογίων έγινε αρχικά με το πρόγραμμα Excel. Μέσω του προγράμματος αυτού έγινε η περιγραφική στατιστική με τα αντίστοιχα διαγράμματα. Αναλύθηκαν τα ερωτηματολόγια και πραγματοποιήθηκε η εύρεση συχνοτήτων και ποσοστών.

Ακολούθως έγινε χρήση του στατιστικού προγράμματος Statgraphics Plus 5.1. Με τη βοήθεια του προγράμματος αυτού πραγματοποιήθηκαν συσχετίσεις μεταξύ των μεταβλητών των ερωτήσεων του ερωτηματολογίου, προκειμένου να διαπιστωθεί η ανεξαρτησία ή μη των μεταβλητών αυτών.

Προκειμένου να μετρηθεί ο βαθμός εξάρτησης δυο μεταβλητών X και Y χρησιμοποιήθηκε ο συντελεστής συσχέτισης X^2 . Πιο συγκεκριμένα, πραγματοποιείται έλεγχος υποθέσεων για να καθοριστεί η ύπαρξη ή μη συσχέτισης μεταξύ των δυο μεταβλητών, καθορίζεται δηλαδή εάν η συσχέτιση είναι θετική ή αρνητική. Η διατύπωση κάθε ελέγχου περιλαμβάνει δυο υποθέσεις, τη **μηδενική (H_0)** και την **εναλλακτική (H_A)**, και έχει την ακόλουθη μορφή:

H_0 : Οι μεταβλητές X και Y είναι ανεξάρτητες μεταξύ τους

H_A : Οι μεταβλητές X και Y είναι εξαρτημένες μεταξύ τους

Στη συνέχεια γίνεται σύγκριση της τιμής X^2 και της τιμής P-value και η οποία οδηγεί στα ακόλουθα συμπεράσματα:

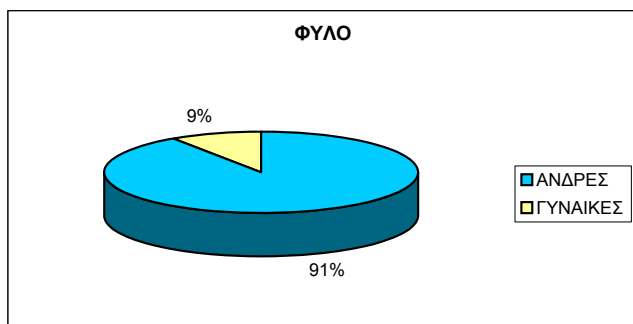
- ♦ **P-value>0,10** γίνεται αποδεκτή η υπόθεση H_0 , δηλαδή, οι μεταβλητές είναι ανεξάρτητες
- ♦ **P-value<0,10** απορρίπτεται την υπόθεση H_0 και γίνεται δεκτή η υπόθεση H_A , δηλαδή οι δυο μεταβλητές είναι εξαρτημένες σε επίπεδο σημαντικότητας 10%
- ♦ **P-value<0,05** απορρίπτεται την υπόθεση H_0 και γίνεται δεκτή η υπόθεση H_A , δηλαδή οι δυο μεταβλητές είναι εξαρτημένες σε επίπεδο σημαντικότητας 5%
- ♦ **P-value<0,01** απορρίπτεται την υπόθεση H_0 και δίνεται δεκτή η υπόθεση H_A , δηλαδή οι δυο μεταβλητές είναι εξαρτημένες σε επίπεδο σημαντικότητας 1%.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

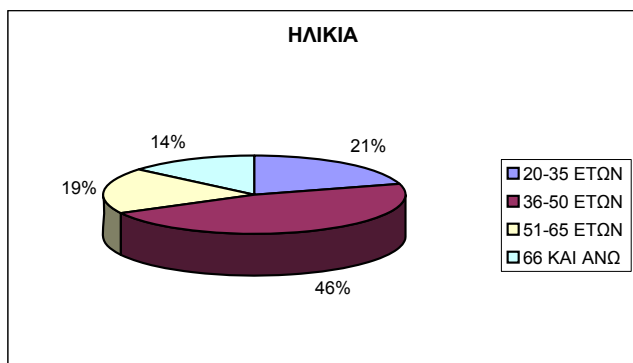
6.1)Αποτελέσματα Περιγραφικής Στατιστικής

Στην παρούσα έρευνα το 91% των ερωτηθέντων ήταν άντρες και μόνο το 9% γυναίκες. Παρατηρείται ότι το ποσοστό των απασχολουμένων γυναικών στον αγροτικό χώρο και συγκεκριμένα στον αμπελοοινικό τομέα είναι πολύ μικρότερο από το αντίστοιχο των ανδρών.

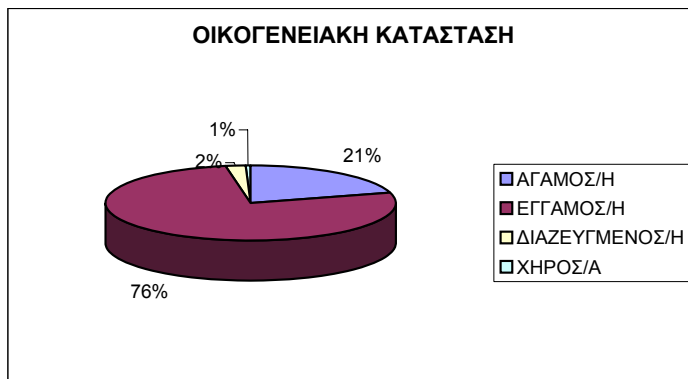
Γράφημα 1: Κατανομή για φύλο ερωτηθέντων

Οι μισοί περίπου παραγωγοί ήταν μεταξύ 36 και 50 ετών και ακολουθούν με ποσοστό 21% οι ηλικίες 20-35 ετών και σε ποσοστό 19% οι ηλικίες 51-65 ετών. Επίσης, ένα ποσοστό της τάξης του 14% ήταν ηλικιωμένοι (άνω των 65 ετών) και πιθανόν συνταξιούχοι οι οποίοι απασχολούνται ακόμα με την καλλιέργεια των αμπελιών.

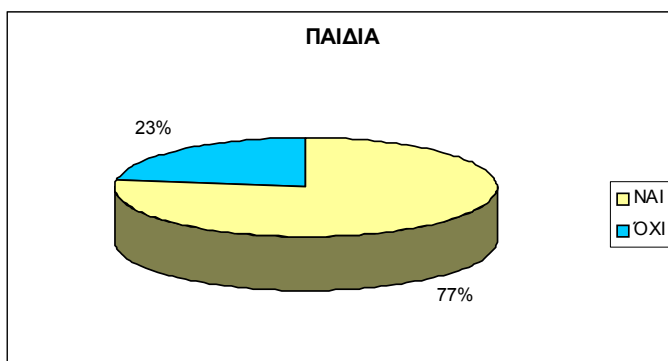
Γράφημα 2: Κατανομή για ηλικία ερωτηθέντων

Όσον αφορά την οικογενειακή κατάσταση των παραγωγών του δείγματος, η πλειοψηφία (76%) είναι έγγαμοι, το 21% άγαμοι και ένα πολύ μικρό ποσοστό διαζευγμένοι και χήροι (2% και 1% αντίστοιχα).

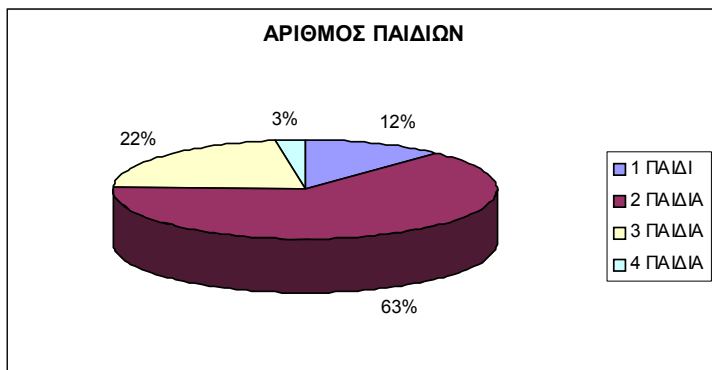
Γράφημα 3: Κατανομή για οικογενειακή κατάσταση ερωτηθέντων

Στην ερώτηση εάν έχουν παιδιά, τα τρία τέταρτα περίπου των παραγωγών έχουν παιδιά (77%) και μόνο το 23% δεν έχει αποκτήσει ακόμα.

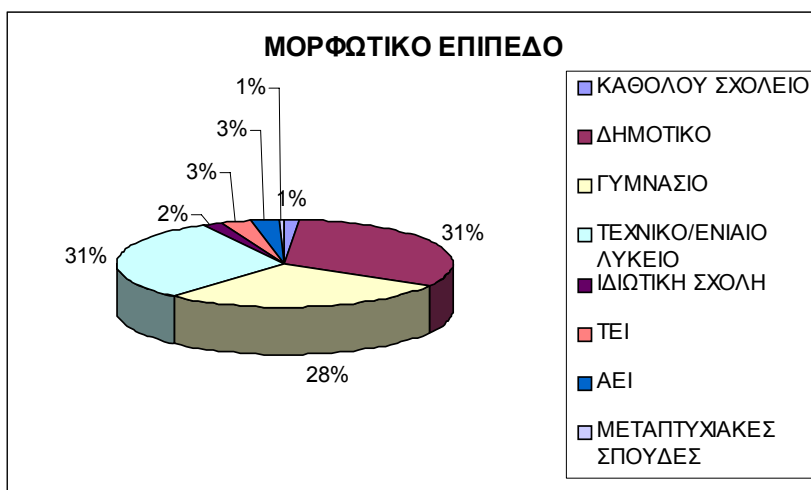
Γράφημα 4α: Κατανομή για την ύπαρξη παιδιών

Το 63% των παραγωγών που έχουν παιδιά, έχει 2 παιδιά, το 22% έχει 3 παιδιά, το 12% έχει ένα παιδί και μόνο το 3% έχει 4 παιδιά.

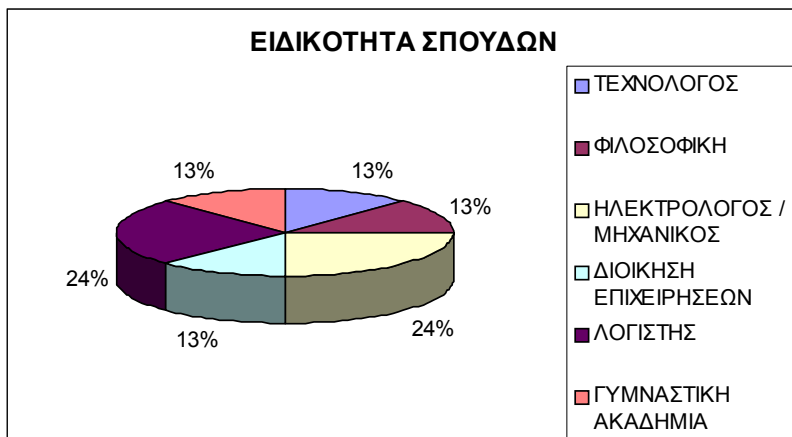
Γράφημα 4β: Κατανομή για αριθμό παιδιών

Όσον αφορά το μορφωτικό επίπεδο των παραγωγών, η πλειοψηφία του δείγματος (31%), έχει τελειώσει το δημοτικό και το λύκειο αντίστοιχα, ενώ το 28% έχει τελειώσει το γυμνάσιο. Μόνο το 8% του δείγματος διαθέτει υψηλό μορφωτικό επίπεδο.

Γράφημα 5: Κατανομή για μορφωτικό επίπεδο ερωτηθέντων

Από το ποσοστό του δείγματος που έχει τελειώσει ΤΕΙ ή ΑΕΙ, η πλειοψηφία (24%) ειδικεύτηκε στους κλάδους Ηλεκτρολόγος/Μηχανικός και Λογιστής. Σε ίσα ποσοστά (13%) κατανέμονται και εκείνοι που έχουν τελειώσει τα τμήματα Τεχνολογία, Φιλοσοφική, Διοίκηση Επιχειρήσεων και Γυμναστική Ακαδημία.

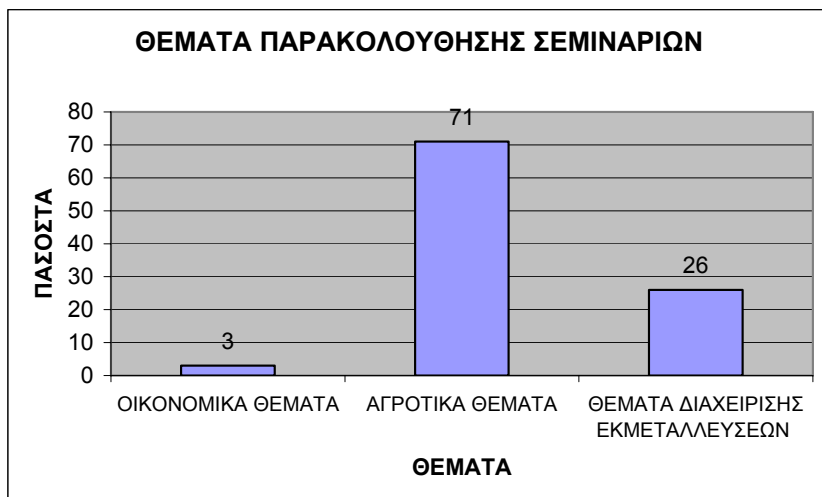
Γράφημα 6: Κατανομή για ειδικότητα σπουδών ερωτηθέντων

Η παρακολούθηση σεμιναρίων ανέρχεται σε ποσοστό 40%. Το ποσοστό αυτό είναι αρκετά ικανοποιητικό αν αναλογιστεί κανείς ότι ένα μεγάλο ποσοστό των ερωτηθέντων είναι άτομα μέσης ηλικίας (36-50 ετών).

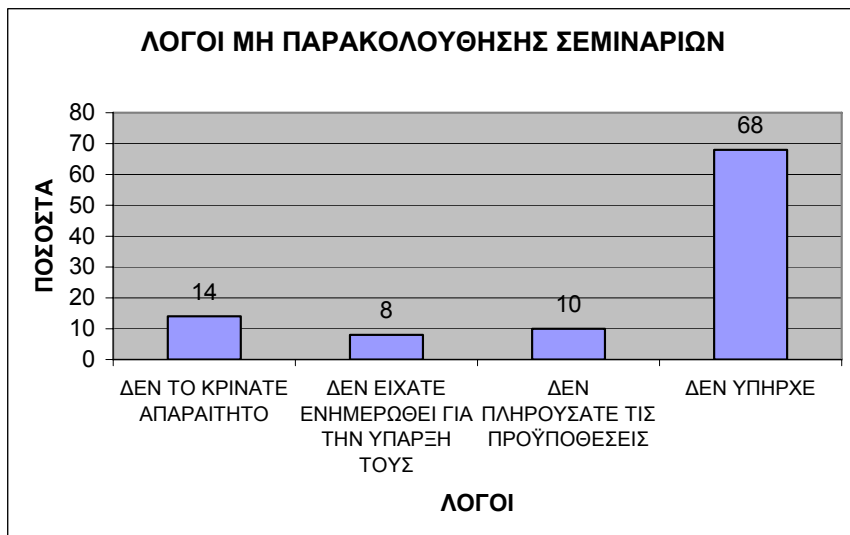
Γράφημα 7: Κατανομή για παρακολούθηση σεμιναρίων των ερωτηθέντων

Σεμινάρια με θέμα τα διάφορα αγροτικά θέματα, παρακολυθήθηκαν από την πλειοψηφία (71%) των ερωτηθέντων. Το 26% των παραγωγών που ερωτήθηκαν παρακολούθησαν σεμινάρια με θέματα διαχείρισης εκμεταλλεύσεων και μόλις το 3% σεμινάρια με οικονομικά θέματα. Συγκεκριμένα, πριν λίγα χρόνια είχαν διοργανωθεί σεμινάρια στην περιοχή της Λάρισας για τους νέους αγρότες. Σε αυτά είχαν λάβει μέρος αρκετά νέα άτομα που ενδιαφέρονταν να ασχοληθούν με τη γεωργία.

Γράφημα 8: Κατανομή για θέματα παρακολούθησης σεμιναρίων

Το 60% των παραγωγών που δεν έχει παρακολουθήσει κάποιο σεμινάριο εξήγησε πως αυτό οφείλεται, σε ποσοστό 68%, στο γεγονός πως την εποχή που ασχολήθηκαν με τη γεωργία δεν είχαν πραγματοποιηθεί αντίστοιχα σεμινάρια. Σε μικρότερα ποσοστά παρουσιάζονται και άλλοι λόγοι, όπως το ότι δεν έκριναν απαραίτητη μια τέτοια παρακολούθηση, το ότι δεν ενημερώθηκαν για την ύπαρξη σεμιναρίων ή γιατί δεν πληρούσαν, σύμφωνα με τους ίδιους, τις προϋποθέσεις.

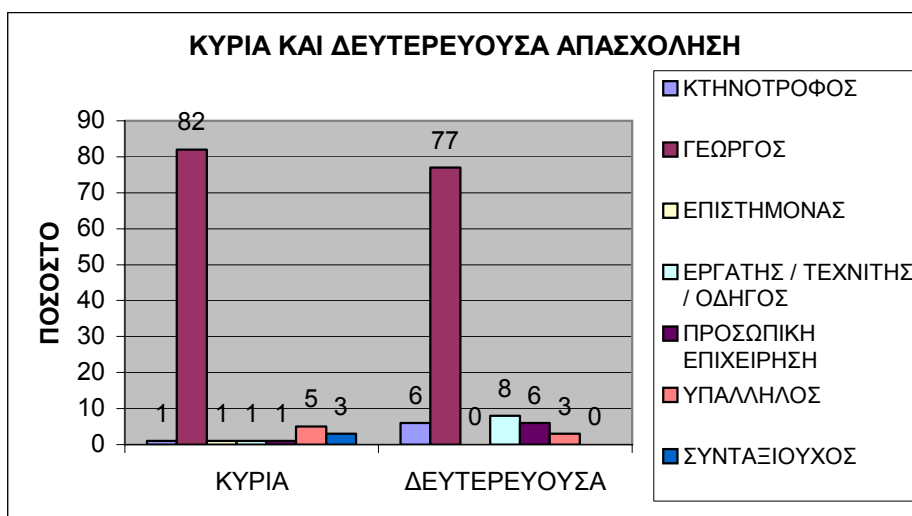
Γράφημα 9: Κατανομή για λόγους μη παρακολούθησης σεμιναρίων

Το 60% των παραγωγών που δεν παρακολούθησε κάποιο σεμινάριο ερωτήθηκε στη συνέχεια εάν επιθυμεί να παρακολουθήσει τώρα ένα σεμινάριο. Το 63% απάντησε θετικά στην προοπτική παρακολούθησης ειδικών επιμορφωτικών σεμιναρίων και το 37% απάντησε αρνητικά. Στο ποσοστό αυτό (37%) ανήκουν κυρίως άτομα άνω των 50 ετών, γεγονός που αιτιολογεί και την απάντησή τους.

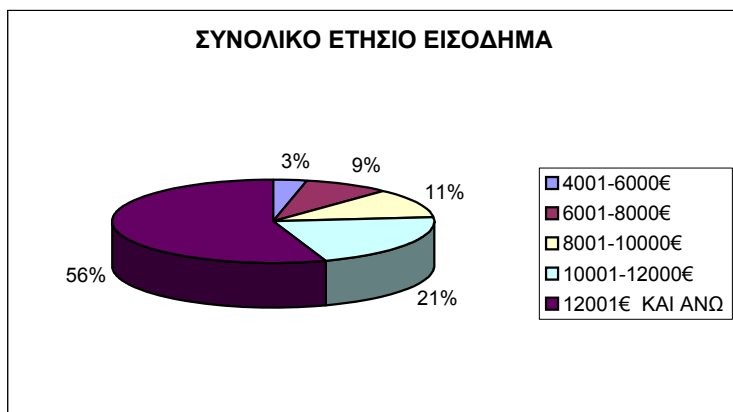
Γράφημα 10: Κατανομή για την επιθυμία ερωτηθέντων για παρακολούθηση σεμιναρίων

Όσον αφορά την κύρια και τη δευτερεύουσα απασχόληση των παραγωγών του οινοποιείου, το 82% έχει ως κύρια απασχόληση τη γεωργία και ένα πολύ μικρό ποσοστό είναι υπάλληλοι ή συνταξιούχοι. Όσοι δεν έχουν ως κύρια απασχόληση τη γεωργία, την έχουν ως δευτερεύουσα, σε ποσοστό 77%.

Γράφημα 11: Κατανομή για κύρια και δευτερεύουσα απασχόληση ερωτηθέντων

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων διαθέτει ετήσιο εισόδημα πάνω από 12.000€ σε ποσοστό 56%. Το 21% των γεωργών διαθέτει ετήσιο εισόδημα 10.000-12.000€ ενώ ακολουθούν μικρότερα ποσοστά.

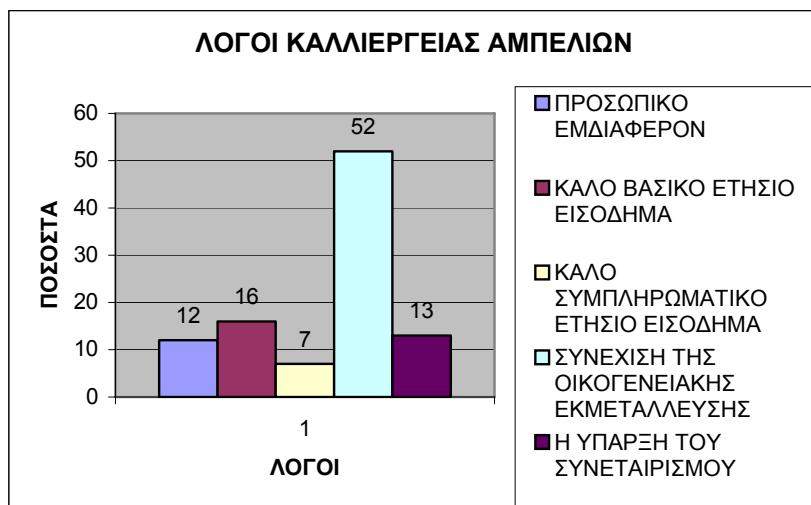
Γράφημα 12: Κατανομή για συνολικό ετήσιο εισόδημα ερωτηθέντων

Ο κύριος λόγος που οδήγησε την πλειοψηφία του δείγματος στην ενασχόληση με τη γεωργία ήταν η συνέχιση της οικογενειακής παράδοσης, καθώς πολλοί κληρονόμησαν στρέμματα γης από τους γονείς ή τους συγγενείς τους και αποφάσισαν να συνεχίσουν τη γεωργία. Άλλοι σημαντικοί λόγοι ήταν η έλλειψη εναλλακτικών επιλογών και το καλό βασικό ετήσιο εισόδημα που προσφέρεται από την αμπελοκαλλιέργεια.

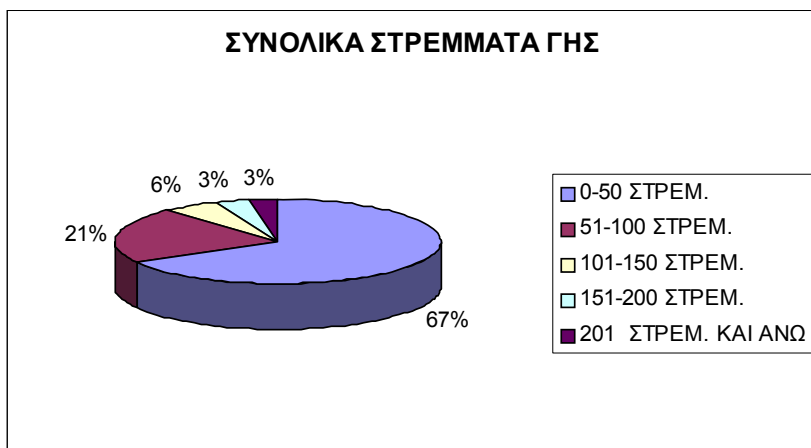
Γράφημα 13: Κατανομή για λόγους ενασχόλησης με τη γεωργία

Ειδικότερα, όσον αφορά τους λόγους για τους οποίους καλλιεργούν αμπέλια, η πλειοψηφία του δείγματος δήλωσε ότι τα καλλιεργεί από οικογενειακή παράδοση (52%), ενώ το 16% διότι θεωρεί την καλλιέργειά τους ικανή να αποφέρει ένα καλό βασικό ετήσιο εισόδημα. Μόνο το 7% του δείγματος πιστεύει ότι μπορεί να προσφέρει η καλλιέργεια ένα επιπλέον συμπληρωματικό εισόδημα.

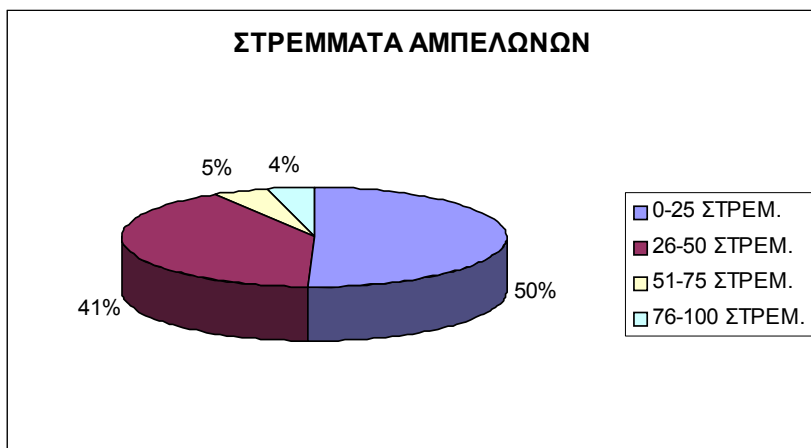
Γράφημα 14: Κατανομή για λόγους καλλιέργειας αμπελιών

Τα συνολικά στρέμματα γης που κατέχει κάθε παραγωγός αντιστοιχούν σε 0-50 στρέμματα σε ποσοστό 67%. Το 21% κατέχει 51-100 στρέμματα και ένα μικρό ποσοστό (11%) κατέχει γη άνω των 100 στρεμμάτων.

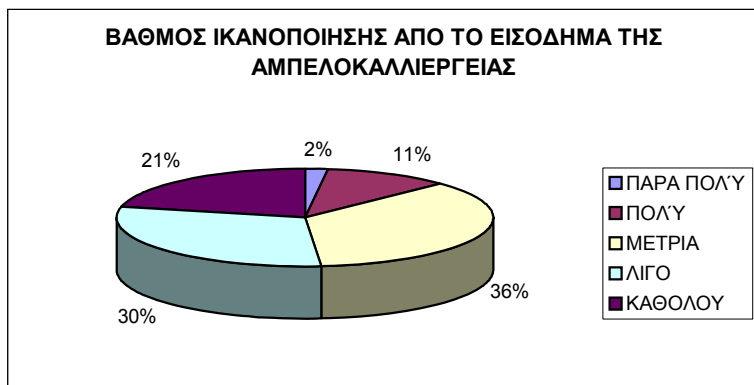
Γράφημα 15: Κατανομή για αριθμό καλλιεργούμενων στρεμμάτων γης

Οι μισοί παραγωγοί (50%) διαθέτουν 0-25 στρέμματα αμπελώνων και το 41% 26-50 στρέμματα. Το υπόλοιπο 9% διαθέτει 51-100 στρέμματα αμπελώνων.

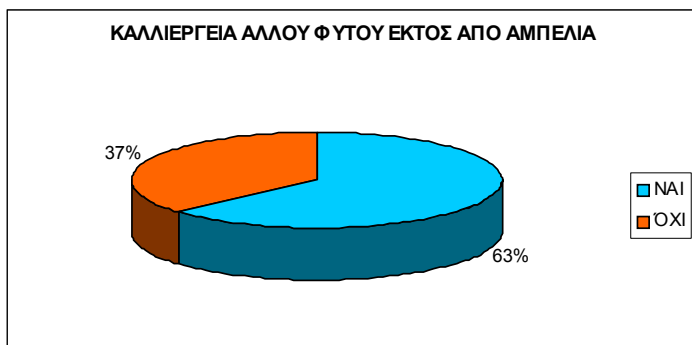
Γράφημα 16: Κατανομή για αριθμό καλλιεργούμενων στρεμμάτων αμπελώνων.

Παράλληλα, η πλειονηφία των παραγωγών είναι μέτρια ικανοποιημένη από το εισόδημα της αμπελοκαλλιέργειας (36%), ενώ το 30% είναι λιγότερο ικανοποιημένο. Επίσης, ένα σημαντικό ποσοστό (21%) δεν είναι καθόλου ικανοποιημένο, ενώ μόνο το 2% απολαμβάνει πάρα πολύ μεγάλη ικανοποίηση από το εισόδημά του που προέρχεται από την αμπελοκαλλιέργεια.

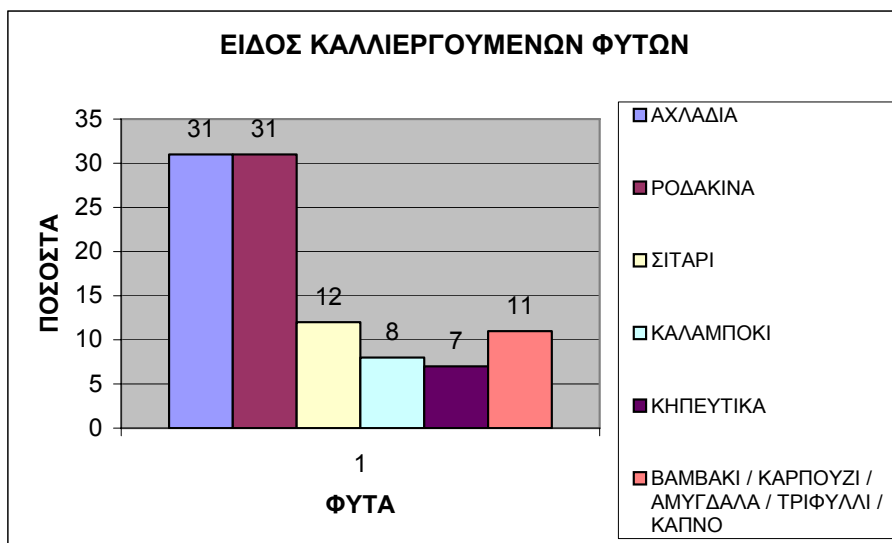
Γράφημα 17: Κατανομή για βαθμό ικανοποίησης από το εισόδημα της αμπελοκαλλιέργειας

Αρκετοί γεωργοί της περιοχής καλλιεργούν όχι μόνο αμπέλια αλλά και άλλα φυτά. Πιο συγκεκριμένα, το 63% των παραγωγών του οινοποιείου ασχολείται με την καλλιέργεια και άλλων φυτών εκτός των σταφυλιών.

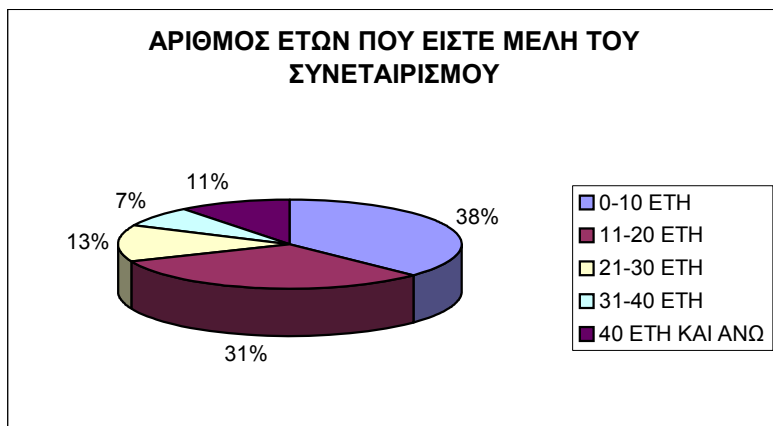
Γράφημα 18: Κατανομή για καλλιέργεια άλλων φυτών εκτός από αμπέλια

Η πλειοψηφία καλλιεργεί εκτός από αμπέλια, αχλάδια και ροδάκινα σε ποσοστά 31% το κάθε φυτό, και με ποσοστά καλλιέργειας 12% και 8% αντίστοιχα ακολουθούν οι καλλιέργειες του σιταριού και του καλαμποκιού. Ένα μικρότερο μέρος ασχολείται με την καλλιέργεια κηπευτικών (7%), βαμβακιού, τριφυλλίου και καπνού (11%).

Γράφημα 19: Κατανομή για είδος καλλιεργούμενων φυτών

Το 38% των παραγωγών είναι μέλη του συνεταιρισμού έως 10 χρόνια, ενώ το 31% συμμετέχει στο συνεταιρισμό 11-20 έτη. Μόνο το 11% είναι μέλη από τα πρώτα χρόνια ίδρυσης του συνεταιρισμού, δηλαδή από το 1961.

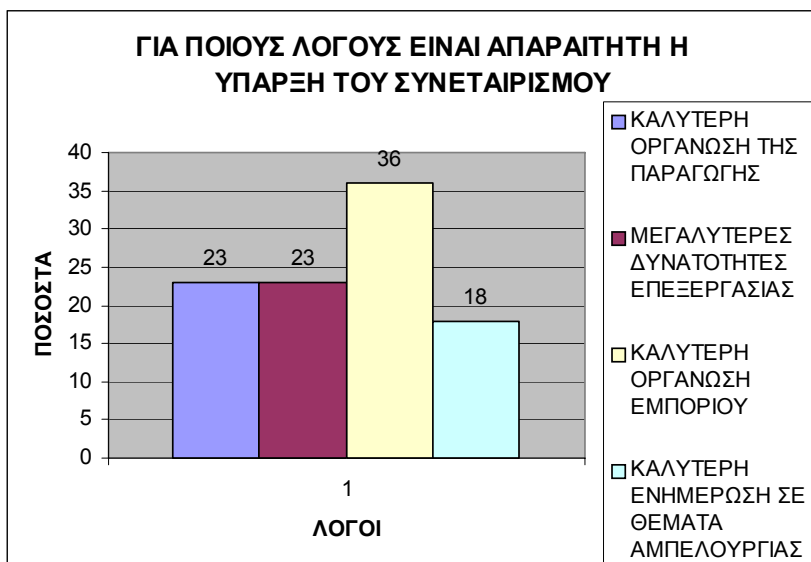
Γράφημα 20: Κατανομή για αριθμό ετών συμμετοχής των ερωτηθέντων στο συνεταιρισμό

Όλοι οι παραγωγοί του δείγματος συμφώνησαν ότι είναι απαραίτητη η ύπαρξη του συνεταιρισμού.

Γράφημα 21: Κατανομή για υπόθεση απαραίτητης ύπαρξης του συνεταιρισμού

Η ομοφωνία στην παραπάνω απάντηση εξηγείται από τους ακόλουθους λόγους. Σε ποσοστό 36%, οι παραγωγοί υποστηρίζουν ότι ο συνεταιρισμός βοηθά στην καλύτερη οργάνωση του εμπορίου. Επίσης ποσοστό 23% του δείγματος θεωρεί ότι ο συνεταιρισμός μπορεί να οδηγήσει σε καλύτερη οργάνωση της παραγωγής και σε μεγαλύτερες δυνατότητες επεξεργασίας των σταφυλιών. Τέλος, σημαντική θεωρείται και η ενημέρωση που προσφέρει ο συνεταιρισμός στους παραγωγούς της περιοχής.

Γράφημα 22: Κατανομή για λόγους για τους οποίους θεωρείται απαραίτητη η ύπαρξη του συνεταιρισμού

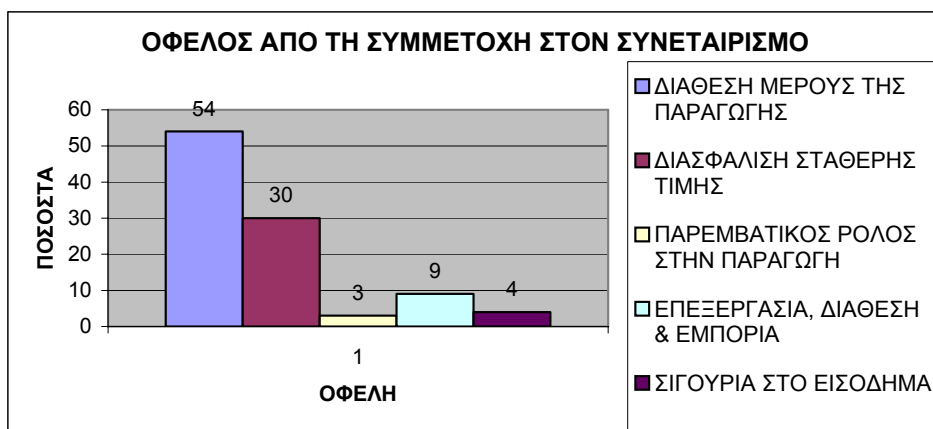
Η άποψη ότι η ύπαρξη του συνεταιρισμού είναι απαραίτητη, ενισχύεται με το βαθμό ικανοποίησης που απολαμβάνουν οι παραγωγοί από τη συμμετοχή στο συνεταιρισμό. Πιο συγκεκριμένα, το 92% των παραγωγών είναι ικανοποιημένο από τη συμμετοχή του και μόνο το 8% είναι δυσαρεστημένο.

Γράφημα 23: Κατανομή για ικανοποίηση των ερωτηθέντων από τη συμμετοχή τους στο συνεταιρισμό

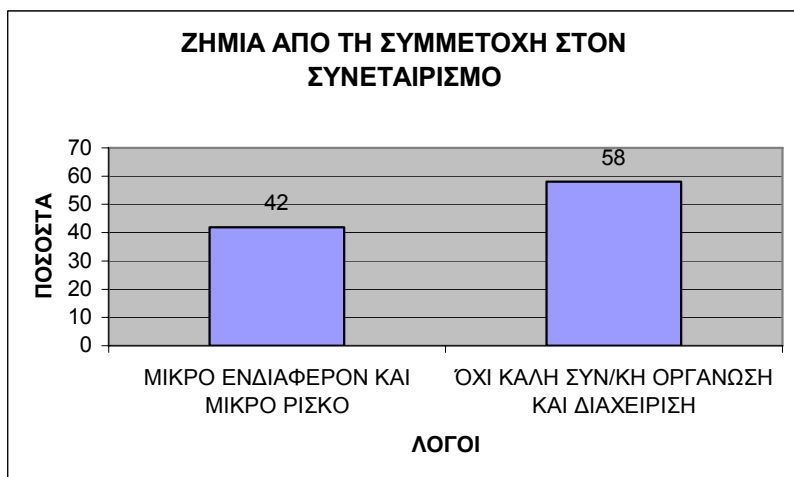
Από το 92% των ικανοποιημένων παραγωγών, το 54% απολαμβάνει το όφελος της σίγουρης διάθεσης ενός μέρους της παραγωγής του, ανάλογα με το μερίδιο και την κάρτα του στο

συνεταιρισμό. Επίσης, η διασφάλιση από το οινοποιείο μιας σταθερής τιμής για τα σταφύλια, είναι μια ακόμη ωφέλεια που προκύπτει από το συνεταιρισμό. Σίγουρα η σωστή επεξεργασία, διάθεση και εμπορία των προϊόντων, η ασφάλεια για το εισόδημα και ο παρεμβατικός ρόλος του οινοποιείου στην περιοχή, αποτελούν οφέλη που απολαμβάνουν τα μέλη και ενισχύουν τη δράση και εξέλιξη του συνεταιρισμού.

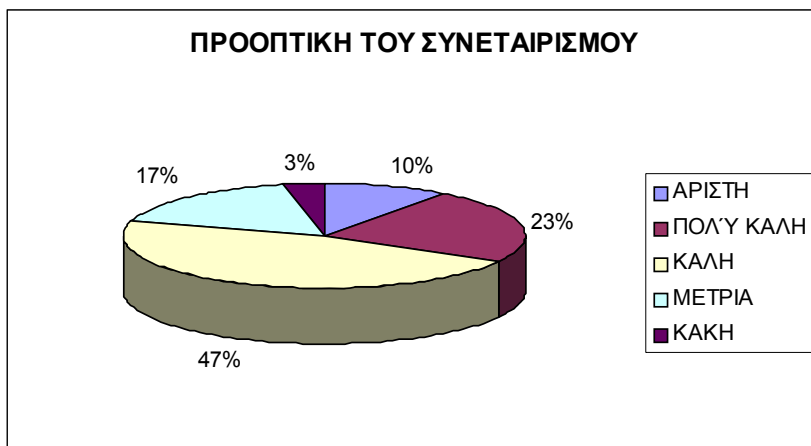
Γράφημα 24: Κατανομή για όφελος από τη συμμετοχή στο συνεταιρισμό

Το 8% των μελών του οινοποιητικού συνεταιρισμού υποστηρίζει ότι η ζημιά που υπέστησε από τη συμμετοχή του στο συνεταιρισμό οφείλεται είτε στην όχι και τόσο ορθή συνεταιριστική οργάνωση και διαχείριση, είτε στο ελλιπές ενδιαφέρον από μέρους του συνεταιρισμού, είτε στη μη ανάληψη επιχειρηματικών κινδύνων και ρίσκου.

Γράφημα 25: Κατανομή για ζημιά από τη συμμετοχή στο συνεταιρισμό

Τα μισά περίπου μέλη του συνεταιρισμού πιστεύουν πως η προοπτική του συνεταιρισμού είναι καλή, ενώ το 23% τη θεωρεί πολύ καλή. Ευχή όλων είναι πάντως η όσο το δυνατόν καλύτερη και δυνατή εξέλιξη του οινοποιητικού συνεταιρισμού.

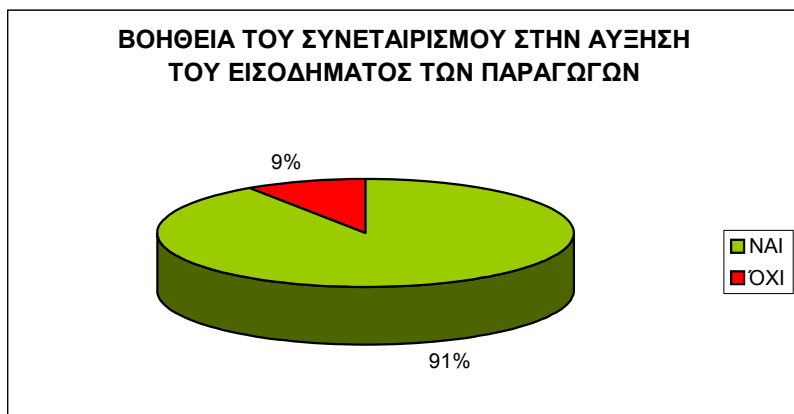
Γράφημα 26: Κατανομή για προοπτική του συνεταιρισμού

Το 50% των παραγωγών κρίνει πως η προοπτική της αμπελουργίας τα επόμενα χρόνια θα είναι μέτρια, ενώ το 34% τη χαρακτηρίζει ως κακή. Όπως δείχνει η σημερινή κατάσταση, τα επόμενα χρόνια θα είναι δύσκολα για την αμπελοκαλλιέργεια. Οι παραγωγοί – μέλη το αποδίδουν αυτό στη συνεχή μείωση της τιμής αγοράς των σταφυλιών τους.

Γράφημα 27: Κατανομή για προοπτική της αμπελουργίας

Η ασφάλεια που προσδίδει στο εισόδημα ο συνεταιρισμός αποτελεί στοιχείο της καλής και ευοίωνης εξέλιξής του. Ο συνεταιρισμός όχι μόνο προσδίδει αυτή την ασφάλεια, αλλά παράλληλα βοηθά στην αύξηση του εισοδήματος των σταφυλοπαραγωγών. Αυτό υποστηρίζει άλλωστε και το 91% των μελών του.

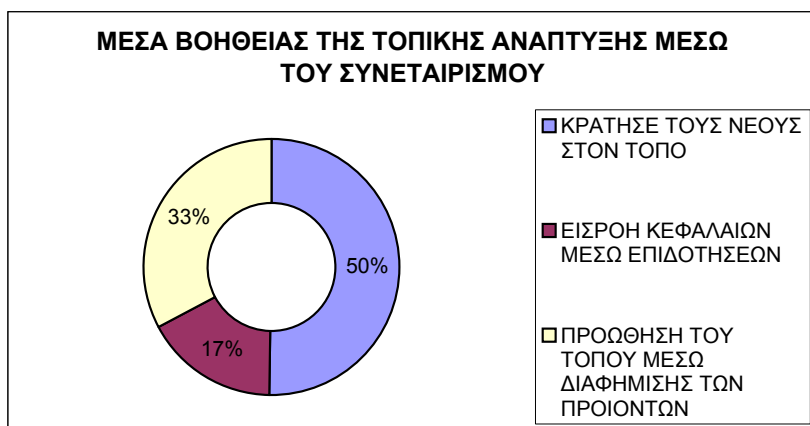
Γράφημα 28: Κατανομή για συμβολή του συνεταιρισμού στην αύξηση του εισοδήματος των παραγωγών

Επιπλέον, σημαντική είναι και η βοήθεια και ώθηση που έδωσε ο συνεταιρισμός στην τοπική ανάπτυξη της περιοχής. Σε ποσοστό 98%, τα μέλη του υποστηρίζουν ότι ήταν πολύ σημαντική η συμβολή του συνεταιρισμού στην ανάπτυξη του τόπου.

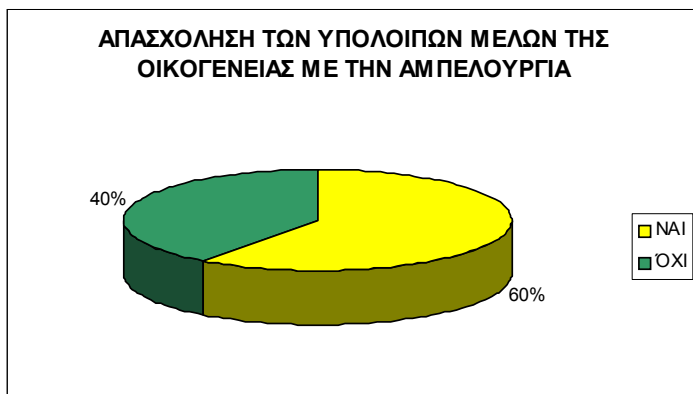
Γράφημα 29: Κατανομή για συμβολή του συνεταιρισμού στην τοπική ανάπτυξη

Η συμβολή του συνεταιρισμού στην τοπική ανάπτυξη φαίνεται από το γεγονός ότι κράτησε τους νέους ανθρώπους στον τόπο τους, άποψη την οποία υποστηρίζει το 50% των παραγωγών. Σημαντική είναι και η προώθηση που δόθηκε μέσω της διαφήμισης των προϊόντων (33%) και της εισροής κεφαλαίων μέσω επιδοτήσεων που εξασφάλισε.

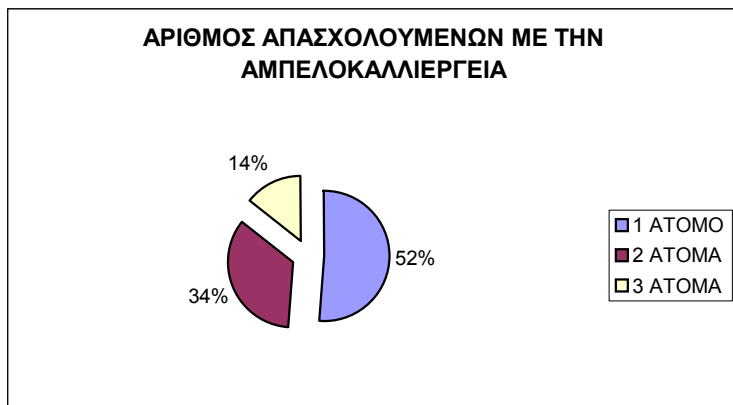
Γράφημα 30: Κατανομή για τα μέσα συμβολής του συνεταιρισμού στην τοπική ανάπτυξη

Όσον αφορά την απασχόληση των υπολοίπων μελών της οικογένειας με την αμπελοκαλλιέργεια, το 60% των μελών του συνεταιρισμού απασχολούνται στην εκμετάλλευση και τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειας.

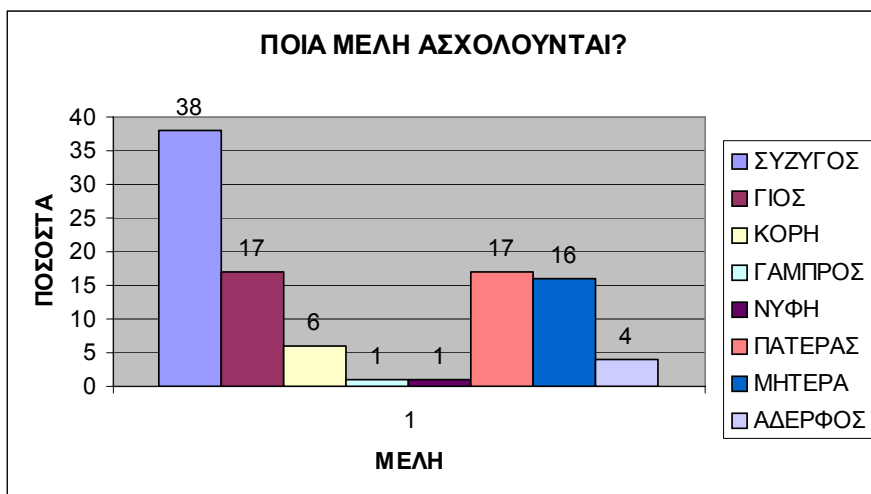
Γράφημα 31: Κατανομή για απασχόληση των υπόλοιπων μελών της οικογένειας με την αμπελοκαλλιέργεια

Από το 60% των μελών που απασχολούν στην εκμετάλλευση και μέλη της οικογένειας, το 52% απασχολεί άλλο ένα άτομο, το 34% άλλα δυο άτομα και μόνο το 14% απασχολεί τρία άτομα.

Γράφημα 32: Κατανομή για τον αριθμό απασχολουμένων στην αμπελοκαλλιέργεια

Ειδικότερα, από τα μέλη της οικογένειας, ασχολούνται κυρίως με την αμπελουργία οι σύζυγοι, σε ποσοστό 38%, οι γιοι και οι πατεράδες σε ποσοστό 17% και οι μητέρες σε ποσοστό 16%. Αρκετά μικρότερα είναι τα ποσοστά που αφορούν τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειας. Φαίνεται δηλαδή, πως κατά κύριο λόγο απασχολούνται τα πρόσωπα της κυρίως οικογένειας.

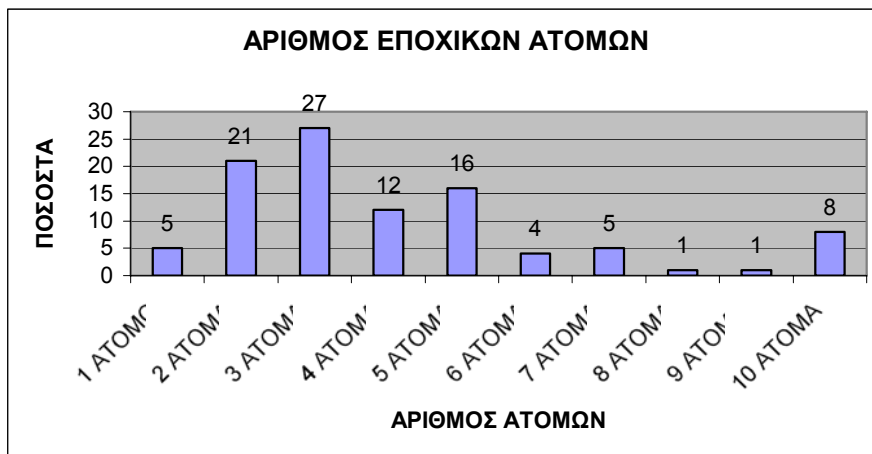
Γράφημα 33: Κατανομή για τα μέλη της οικογένειας που ασχολούνται με την αμπελοκαλλιέργεια

Πέραν των ατόμων της οικογένειας, απασχολούνται στις εκμεταλλεύσεις και εργάτες εποχικοί σε ποσοστό 90%. Πολλές φορές, είτε τα μέλη της αγροτικής οικογένειας δεν μπορούν να ασχοληθούν, είτε βρίσκονται σε περίοδο η οποία απαιτεί μεγάλο φόρτο εργασίας, όπως για παράδειγμα η περίοδος της συγκομιδής των καρπών.

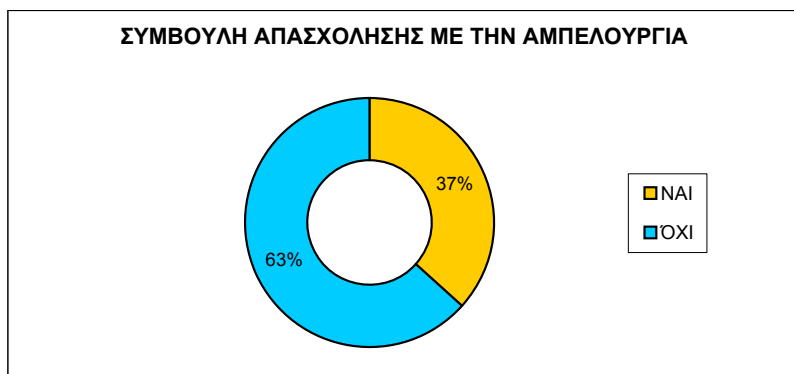
Γράφημα 34: Κατανομή για την απασχόληση άλλων ατόμων εποχικά

Τα εποχικά άτομα είναι συνήθως 3 σε ποσοστό 35%. Ακολουθούν τα 2 με 28% , τα 5 άτομα με 22% και τα 4 άτομα σε ποσοστό 16%. Στις πιο μεγάλες εκμεταλλεύσεις απασχολούνται και περισσότερα άτομα. Παρατηρείται επίσης ότι κανείς δεν απασχολεί πάνω από 10 εποχικούς εργάτες. Συμπερασματικά, κατά μέσο όρο, σε κάθε εκμετάλλευση απασχολούνται περίπου 4 εποχικά άτομα.

Γράφημα 35: Κατανομή για τον αριθμό εποχικών ατόμων

Το 63% των ερωτηθέντων παραγωγών δήλωσε πως δεν θα συμβούλευε κάποιον να ασχοληθεί με την αμπελουργία. Το ποσοστό αυτό επιβεβαιώνει και την εκτίμηση των παραγωγών για την προοπτική της αμπελουργίας, την οποία χαρακτήρισαν κατά πλειοψηφία από μέτρια έως κακή.

Γράφημα 36: Κατανομή για συμβουλή για απασχόληση με την αμπελουργία

Συμπερασματικά, οι παραγωγοί – μέλη του συνεταιρισμού είναι στην πλειοψηφία τους άντρες, μέσης ηλικίας (36-50 ετών), έγγαμοι με μέσο όρο δύο παιδιά και μεσαίου μορφωτικού επιπέδου. Κατά κύριο λόγο είναι αγρότες και ασχολούνται με τη γεωργία και την αμπελοκαλλιέργεια ειδικότερα λόγω συνέχισης της οικογενειακής εκμετάλλευσης. Εκτός από αμπέλια, καλλιεργούν και άλλα φυτά όπως αχλάδια, ροδάκινα, σιτάρι και καλαμπόκι. Η πλειοψηφία των αγροτών διαθέτει 0-50 στρέμματα γης, ενώ το εισόδημα από την καλλιέργεια των εκτάσεων αυτών δεν το θεωρούν ιδιαίτερα ικανοποιητικό. Στις εκμεταλλεύσεις τους εργάζονται συνήθως και τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειας, κυρίως η σύζυγος, ο γιος και οι γονείς του παραγωγού. Ιδιαίτερα σε περιόδους που απαιτούν μεγάλο φόρτο εργασίας, απασχολούνται στους αμπελώνες και εποχικά άτομα. Ο μέσος όρος των ατόμων αυτών είναι τέσσερις εργάτες.

Το μεγαλύτερο μέρος των παραγωγών είναι μέλη στο συνεταιρισμό τα τελευταία 20 χρόνια, ενώ είναι αρκετά μικρότερο το ποσοστό των παραγωγών που είναι μέλη από την ίδρυσή του (1961). Ο αριθμός αυτός αυξάνεται με το πέρασμα των ετών. Αυτό δείχνει πως ο συνεταιρισμός θεωρείται από τους παραγωγούς απαραίτητος, είτε λόγω καλύτερης οργάνωσης του εμπορίου και της παραγωγής, είτε λόγω των μεγαλύτερων δυνατοτήτων επεξεργασίας που προσφέρει. Τα μέλη του είναι ικανοποιημένα από τη δράση του εφόσον είναι σίγουρη η σταθερή διάθεση ενός μέρους της παραγωγής τους και διασφαλίζεται μια σταθερή τιμή για τα σταφύλια

τους. Επίσης ο συνεταιρισμός έχει βοηθήσει τόσο στην αύξηση του εισοδήματος των παραγωγών όσο και στην τοπική ανάπτυξη γενικότερα. Όλα αυτά εξηγούν το γεγονός ότι τα μέλη χαρακτηρίζουν την προοπτική του συνεταιρισμού καλή έως πολύ καλή. Δεν συμβαίνει όμως το ίδιο και για την προοπτική της αμπελουργίας την οποία χαρακτηρίζουν μέτρια έως κακή. Έτσι δικαιολογείται και το γεγονός ότι το 63% των παραγωγών – μελών δεν θα συμβούλευε κάποιον να ασχοληθεί με την αμπελοκαλλιέργεια.

6.2) Αποτελέσματα ελέγχου χ^2 test

Πραγματοποιήθηκε έρευνα για να διαπιστωθεί η συσχέτιση μεταξύ της «ηλικίας» των ερωτηθέντων και του «επιπέδου μόρφωσης». Ο έλεγχος έγινε μέσω του ελέγχου χ^2 και προέκυψαν τα εξής αποτελέσματα:

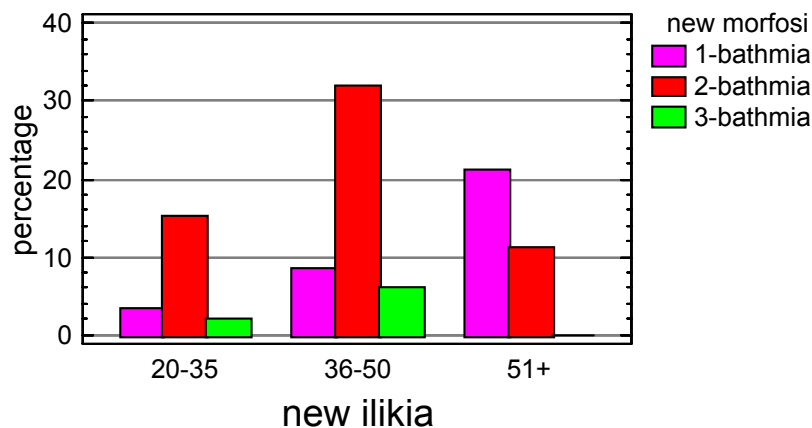
Chi-Square Test

Chi-Square	Df	P-Value
35,69	4	0,0000

Πίνακας 1: Πίνακας διπλής εισόδου για ηλικία και μόρφωση

Ηλικία	Επίπεδο Μόρφωσης			
	A-βάθμια	B-βάθμια	Γ-βάθμια	Σύνολο
20-35 ετών	5	23	3	31
	3,33%	15,33%	2,00%	20,67%
	16,13%	74,19%	9,68%	100,00%
	10,00%	26,14%	25,00%	
36-50 ετών	13	48	9	70
	8,67%	32,00%	6,00%	46,67%
	18,57%	68,57%	12,86%	100,00%
	26,00%	54,55%	75,00%	
51+ ετών	32	17	0	49
	21,33%	11,33%	0,00%	32,67%
	64,31%	34,69%	0,00%	100,00%
	64,00%	19,32%	0,00%	
Σύνολο	50	88	12	150
	33,33%	58,67%	8,00%	100,00%
	100,00%	100,00%	100,00%	

Εφόσον η p-value είναι 0,00 και μικρότερη του 0,01 μπορεί να απορριφθεί η υπόθεση ότι οι δύο μεταβλητές είναι ανεξάρτητες σε επίπεδο σημαντικότητας 1%. Από τον παραπάνω πίνακα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των παραγωγών έχουν δευτεροβάθμια εκπαίδευση και βρίσκονται στη μέση ηλικία, δηλαδή 36-50 ετών. Επιπλέον όσο ανεβαίνουμε στην κλίμακα της ηλικίας, τόσο χαμηλότερο είναι το μορφωτικό επίπεδο και φτάνει στο σημείο της μηδενικής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Όσον αφορά τις μικρότερες ηλικίες, 20-35 ετών, το επίπεδο μόρφωσης είναι κυρίως της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ακολουθεί η πρωτοβάθμια και τέλος η τριτοβάθμια.

Επίσης εξετάστηκε η συσχέτιση μεταξύ της «ηλικίας» των ερωτηθέντων και της μεταβλητής «παρακολούθηση σεμιναρίων». Ο έλεγχος έγινε μέσω του ελέγχου χ^2 και προέκυψαν τα εξής αποτελέσματα:

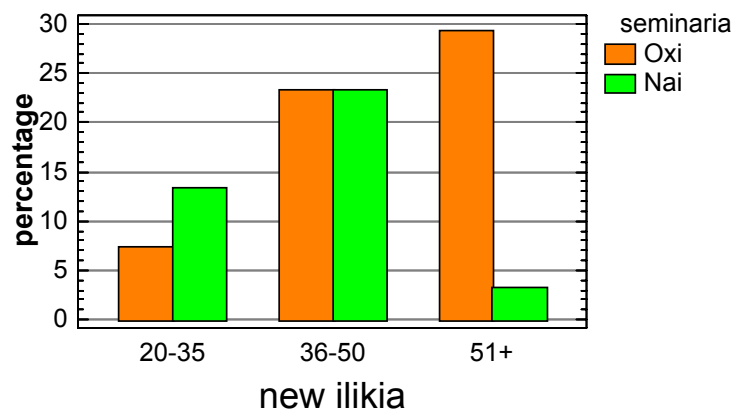
Chi-Square Test

Chi-Square	Df	P-Value
28,81	2	0,0000

Πίνακας 2: Πίνακας διπλής εισόδου για ηλικία και παρακολούθηση σεμιναρίων

Ηλικία	Παρακολούθηση Σεμιναρίων		
	Όχι	Ναι	Σύνολο
20-35	11 7,33% 35,48% 12,22%	20 13,33% 64,52% 33,33%	31 20,67% 100,00%
36-50	35 23,33% 50,00% 38,89%	35 23,33% 50,00% 38,89%	70 46,67% 100,00%
51+	44 29,33% 89,90% 48,89%	5 3,33% 10,20% 8,33%	49 32,67% 100,00%
Σύνολο	90 60,00% 100,00%	60 40,00% 100,00%	150 100,00%

Εφόσον η p-value είναι 0,00 και μικρότερη του 0,01 μπορεί να απορριφθεί η υπόθεση ότι οι δύο μεταβλητές είναι ανεξάρτητες σε επίπεδο σημαντικότητας 1%. Από τον παραπάνω πίνακα φαίνεται ότι η μέση ηλικία (36-50 ετών) έχει παρακολουθήσει σεμινάρια σε μεγαλύτερο ποσοστό από τις άλλες ηλικίες.

Πραγματοποιήθηκε έρευνα για να εξεταστεί η υπόθεση ένα το «**επίπεδο μόρφωσης**» των ερωτηθέντων επηρεάζει την «**παρακολούθηση σεμιναρίων**» Ο έλεγχος έγινε μέσω του ελέγχου χ^2 και προέκυψαν τα εξής αποτελέσματα:

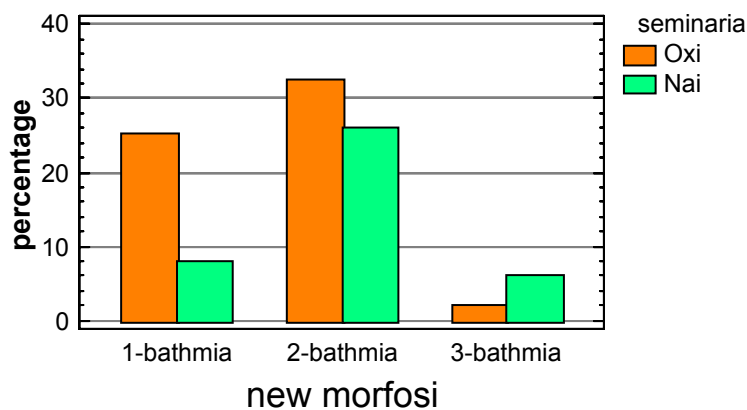
Chi-Square Test

Chi-Square	Df	P-Value
12,14	2	0,0023

Πίνακας 3: Πίνακας διπλής εισόδου για το επίπεδο μόρφωσης και την παρακολούθηση σεμιναρίων

Επίπεδο Μόρφωσης	Παρακολούθηση Σεμιναρίων		
	Όχι	Ναι	Σύνολο
Α/βάθμια	38	12	50
	25,33%	8,00%	33,33%
	76,00%	24,00%	100,00%
	42,22%	20,00%	
Β/βάθμια	49	39	88
	32,67%	26,00%	58,67%
	55,68%	44,32%	100,00%
	54,44%	65,00%	
Γ/βάθμια	3	9	12
	2,00%	6,00%	8,00%
	25,00%	75,00%	100,00%
	3,33%	15,00%	
Σύνολο	90	60	150
	60,00%	40,00%	100,00%
	100,00%	100,00%	

Εφόσον η p-value είναι 0,0023 και μικρότερη του 0,01 μπορεί να απορριφθεί η υπόθεση ότι οι δύο μεταβλητές είναι ανεξάρτητες σε επίπεδο σημαντικότητας 1%. Από τον παραπάνω πίνακα φαίνεται αρχικά ότι η πλειοψηφία των παραγωγών, οι οποίοι έχουν παρακολουθήσει ειδικά επιμορφωτικά σεμινάρια είναι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Αξιοσημείωτο είναι και το γεγονός ότι η πλειοψηφία αυτών που δεν έχουν παρακολουθήσει σεμινάρια είναι πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ενώ το μικρότερο ποσοστό είναι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Επομένως, προκύπτει το συμπέρασμα ότι το μορφωτικό επίπεδο επιδρά θετικά στην παρακολούθηση σεμιναρίων, καθώς τα άτομα χαμηλού επιπέδου είναι εκείνα που δεν έχουν παρακολουθήσει κάποιο σεμινάριο.

Παράλληλα, διερευνήθηκε εάν υφίσταται συσχέτιση μεταξύ της «ηλικίας» των ερωτηθέντων και της μεταβλητής «αν θα ήθελαν να παρακολουθήσουν μελλοντικά κάποιο σεμινάριο». Με βάση τον έλεγχο χ^2 προέκυψαν τα εξής αποτελέσματα:

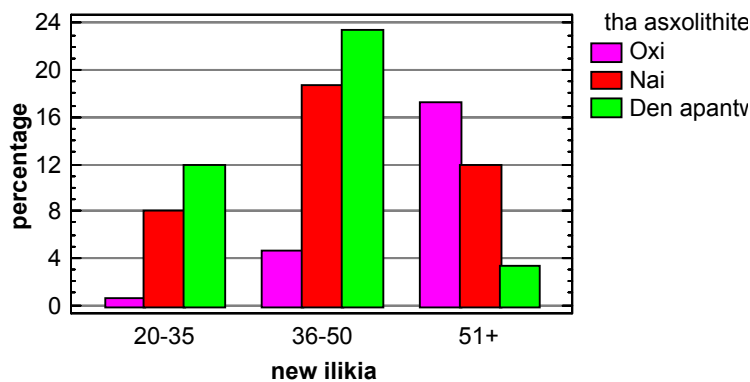
Chi-Square Test

Chi-Square	Df	P-Value
45,78	4	0,0000

Πίνακας 4: Πίνακας διπλής εισόδου για την ηλικία και την επιθυμία των παραγωγών να παρακολουθήσουν κάποιο επιμορφωτικό σεμινάριο

Ηλικία	Επιθυμία για μελλοντική παρακολούθηση σεμιναρίων			
	Όχι	Ναι	Δεν απαντώ	Σύνολο
20-35	1	12	18	31
	0,67%	8,00%	12,00%	20,67%
	3,23%	38,71%	58,06%	100,00%
	2,94%	20,69%	31,03%	
36-50	7	28	35	70
	4,67%	18,67%	23,33%	46,67%
	10,00%	40,00%	50,00%	100,00%
	20,59%	48,28%	60,34%	
51+	26	18	5	49
	17,33%	12,00%	3,33%	32,67%
	53,06%	36,73%	10,20%	100,00%
	76,47%	31,03%	8,62%	
Σύνολο	34	58	58	150
	22,67%	38,67%	38,67%	100,00%
	100,00%	100,00%	100,00%	

Εφόσον η p-value είναι 0,00 και μικρότερη του 0,01 μπορεί να απορριφθεί η υπόθεση ότι οι δύο μεταβλητές είναι ανεξάρτητες σε επίπεδο σημαντικότητας 1%. Από τον παραπάνω πίνακα φαίνεται ότι η μέση ηλικία (36-50 ετών) θα ήθελε να παρακολουθήσει κάποιο σεμινάριο μελλοντικά σε αντίθεση με τις ηλικίες 51+ που έχουν το μεγαλύτερο ποσοστό άρνησης. Η άρνηση αυτή οφείλεται, ενδεχομένως, στο γεγονός ότι οι παραγωγοί αυτοί έχουν φτάσει σε κάποια ηλικία η οποία τους αποτρέπει από την παρακολούθηση κάποιου σεμιναρίου. Δεν έχουν τη δύναμη και το κουράγιο να παρακολουθήσουν κάποιο. Κάποιοι από τους ερωτηθέντες, έχουν ήδη αναθέσει τη φροντίδα των καλλιιεργειών στα παιδιά τους, με αποτέλεσμα να μην τους ενδιαφέρει άμεσα η πληροφόρηση που θα λάβουν από κάποιο σεμινάριο.

Επίσης, εξετάστηκε η υπόθεση εάν η «ηλικία» των παραγωγών επηρεάζει την άποψή τους για την «προοπτική του συνεταιρισμού». Ο έλεγχος έγινε μέσω του ελέγχου χ^2 και προέκυψαν τα εξής αποτελέσματα:

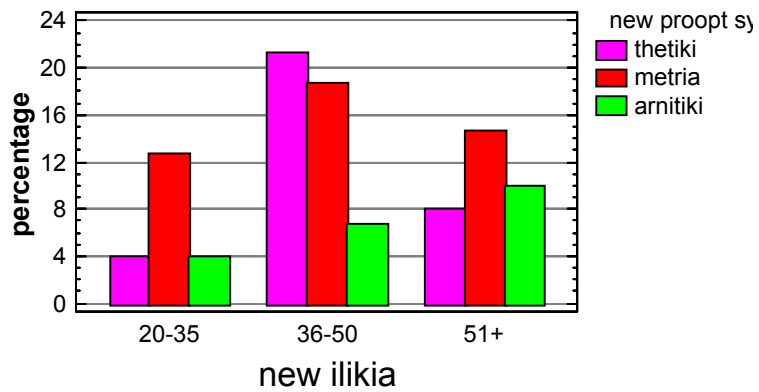
Chi-Square Test

Chi-Square	Df	P-Value
12,07	4	0,0168

Πίνακας 5: Πίνακας διπλής εισόδου για την ηλικία και την προοπτική του συνεταιρισμού

Ηλικία	Προοπτική του Συνεταιρισμού			
	Θετική	Μέτρια	Αρνητική	Σύνολο
20-35	6 4,00% 19,35% 12,00%	19 12,67% 61,29% 27,54%	6 4,00% 19,35% 19,35%	31 20,67% 100,00%
36-50	32 21,33% 45,71% 64,00%	28 18,67% 40,00% 40,58%	10 6,67% 14,29% 32,26%	70 46,67% 100,00%
51+	12 8,00% 24,49% 24,00%	22 14,67% 44,90% 31,88%	15 10,00% 30,61% 48,39%	49 32,67% 100,00%
Σύνολο	50 33,33% 100,00%	69 49,00% 100,00%	31 20,67% 100,00%	150 100,00%

Εφόσον η p-value είναι 0,0168 και μικρότερη του 0,05 μπορεί να απορριφθεί η υπόθεση ότι οι δύο μεταβλητές είναι ανεξάρτητες σε επίπεδο σημαντικότητας 5%. Από τον παραπάνω πίνακα φαίνεται ότι οι μικρότερες ηλικίες, 20-35 ετών, και οι μεγαλύτερες, 51 ετών και άνω βλέπουν την προοπτική του συνεταιρισμού μέτρια, ενώ η μέλη ηλικία, 36-50 ετών, τη βλέπει περισσότερο θετικά.

Εξετάστηκε επίσης η υπόθεση εάν η άποψη των ερωτηθέντων για την «ικανοποίηση που νιώθουν από τον συνεταιρισμό» επηρεάζει την άποψή τους για την «προοπτική του συνεταιρισμού». Ο έλεγχος έγινε μέσω του ελέγχου χ^2 και προέκυψαν τα εξής αποτελέσματα:

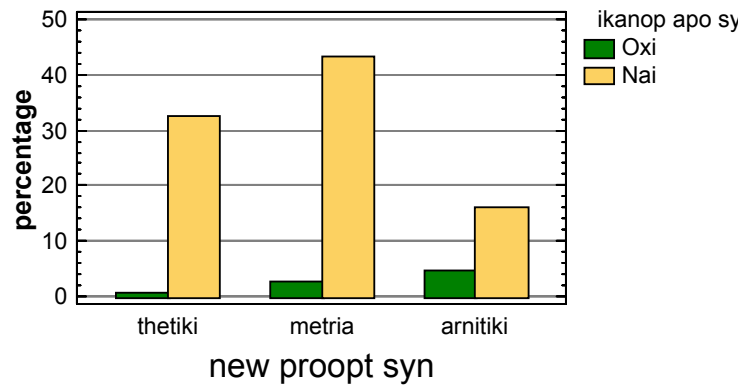
Chi-Square Test

Chi-Square	Df	P-Value
11,86	2	0,0027

Πίνακας 6: Πίνακας διπλής εισόδου για την προοπτική του συνεταιρισμού και την ικανοποίηση των παραγωγών από τον συνεταιρισμό.

Προοπτική του Συνεταιρισμού	Ικανοποίηση παραγωγών από τον Συνεταιρισμό		
	Όχι	Ναι	Σύνολο
Θετική	1	49	50
	0,67%	32,67%	33,33%
	2,00%	98,00%	100,00%
	8,33%	35,51%	
Μέτρια	4	65	69
	2,67%	43,33%	46,00%
	5,8%	94,20%	100,00%
	33,33%	47,10%	
Αρνητική	7	24	31
	4,67%	16,00%	20,67%
	22,58%	77,42%	100,00%
	58,33%	17,39%	
Σύνολο	12	138	150
	8,00%	92,00%	100,00%
	100,00%	100,00%	

Εφόσον η p-value είναι 0,0027 και μικρότερη του 0,01 μπορεί να απορριφθεί η υπόθεση ότι οι δύο μεταβλητές είναι ανεξάρτητες σε επίπεδο σημαντικότητας 1%. Από τον παραπάνω πίνακα φαίνεται ότι γενικά οι παραγωγοί είναι ικανοποιημένοι από τον συνεταιρισμό. Οι παραγωγοί που βλέπουν το μέλλον του συνεταιρισμού μέτριο έχουν το μεγαλύτερο ποσοστό ικανοποίησης και ακολουθούν όσοι το βλέπουν θετικό και τέλος αυτοί που το βλέπουν αρνητικό.

Επίσης, εξετάστηκε η υπόθεση εάν η άποψη των ερωτηθέντων για την «**προοπτική της αμπελουργίας**» επηρεάζει την άποψή τους για την «**προοπτική του συνεταιρισμού**». Ο έλεγχος έγινε μέσω του ελέγχου χ^2 και προέκυψαν τα εξής αποτελέσματα:

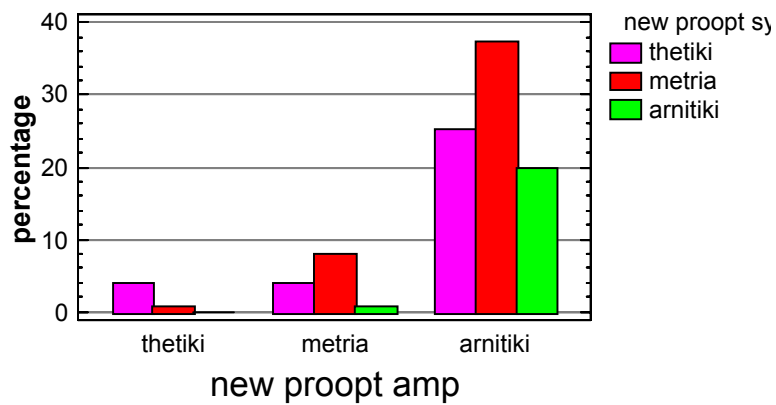
Chi-Square Test

Chi-Square	Df	P-Value
13,19	4	0,0104

Πίνακας 7: Πίνακας διπλής εισόδου για την προοπτική της αμπελουργίας και την προοπτική του συνεταιρισμού

Προοπτική της Αμπελουργίας	Προοπτική του Συνεταιρισμού			
	Θετική	Μέτρια	Αρνητική	Σύνολο
Θετική	6 4,00% 85,71% 12,00%	1 0,67% 14,29% 1,45%	0 0,00% 0,00% 0,00%	7 4,67 100,00%
Μέτρια	6 4,00% 31,58% 12,00%	12 8,00% 63,16% 17,39%	1 0,67% 5,26% 3,23%	19 12,67% 100,00%
Αρνητική	38 25,33% 30,65% 76,00%	56 37,33% 45,16% 81,16%	30 20,00% 24,19% 96,77%	124 82,67% 100,00%
Σύνολο	50 33,33% 100,00%	69 46,00% 100,00%	31 20,67% 100,00%	150 100,00%

Εφόσον η p-value είναι 0,0104 και μικρότερη του 0,05 μπορεί να απορριφθεί η υπόθεση ότι οι δύο μεταβλητές είναι ανεξάρτητες σε επίπεδο σημαντικότητας 5%. Από τον παραπάνω πίνακα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των ερωτηθέντων που βλέπει την προοπτική της αμπελουργίας αρνητικά, δηλαδή μέτρια ή κακή, βλέπει την προοπτική του συνεταιρισμού μέτρια, ένα μικρότερο ποσοστό τη βλέπει θετική και ακόμα μικρότερο αρνητική. Αντιλαμβάνεται λοιπόν κανείς ότι παρόλο που η πλειοψηφία βλέπει αρνητική την προοπτική της αμπελουργίας, βλέπει καλύτερο το μέλλον του συνεταιρισμού.

Παράλληλα, έγινε εξέταση της υπόθεσης εάν η «**προοπτική του συνεταιρισμού**» επηρεάζει το «**εάν ο συνεταιρισμός βοήθησε στην αύξηση του εισοδήματος των παραγωγών**». Ο έλεγχος έγινε μέσω του ελέγχου χ^2 και προέκυψαν τα εξής αποτελέσματα:

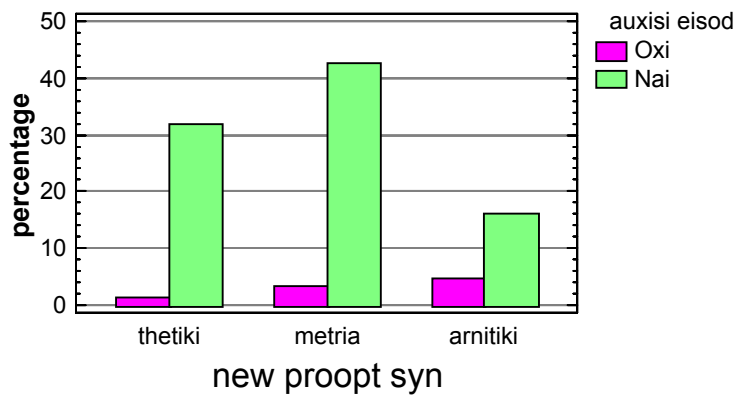
Chi-Square Test

Chi-Square	Df	P-Value
8,46	2	0,0145

Πίνακας 8: Πίνακας διπλής εισόδου για την προοπτική του συνεταιρισμού και το εάν ο συνεταιρισμός βοήθησε στην αύξηση του εισοδήματος των παραγωγών

Προοπτική του Συνεταιρισμού	Βοήθεια του Συνεταιρισμού στην αύξηση του εισοδήματος		
	Όχι	Ναι	Σύνολο
Θετική	2	48	50
	1,33%	32,00%	33,33%
	4,00%	96,00%	100,00%
	14,29%	35,29%	
Μέτρια	5	64	69
	3,33%	42,67%	46,00%
	7,25%	92,75%	100,00%
	35,71%	47,06%	
Αρνητική	7	24	31
	4,67%	16,00%	20,67%
	22,58%	77,42%	100,00%
	50,00%	17,65%	
Σύνολο	14	136	150
	9,33%	90,67%	100,00%
	100,00%	100,00%	

Εφόσον η p-value είναι 0,0145 και μικρότερη του 0,05 μπορεί να απορριφθεί η υπόθεση ότι οι δύο μεταβλητές είναι ανεξάρτητες σε επίπεδο σημαντικότητας 5%. Από τον παραπάνω πίνακα φαίνεται αρχικά ότι οι περισσότεροι παραγωγοί συμφωνούν ότι ο συνεταιρισμός βοήθησε στην αύξηση του εισοδήματός τους. Όσο καλύτερη θεωρείται η προοπτική του συνεταιρισμού, τόσο μεγαλύτερο είναι το ποσοστό εκείνων που θεωρούν ότι ο συνεταιρισμός συντέλεσε στην αύξηση του εισοδήματος.

Ακόμα, εξετάστηκε η υπόθεση εάν οι «**λόγοι απασχόλησης με τη γεωργία**» επηρεάζουν τους «**λόγους απασχόλησης με την καλλιέργεια των αμπελιών**». Ο έλεγχος έγινε μέσω του ελέγχου χ^2 και προέκυψαν τα εξής αποτελέσματα:

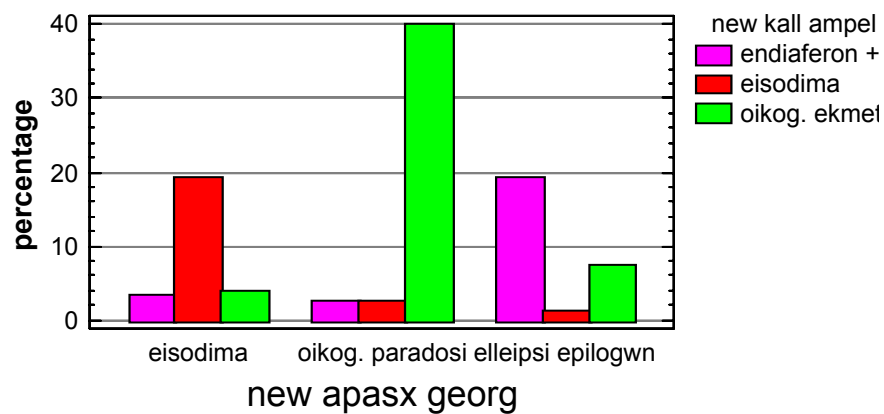
Chi-Square Test

Chi-Square	Df	P-Value
134,46	4	0,0000

Πίνακας 9: Πίνακας διπλής εισόδου για τους λόγους απασχόλησης με τη γεωργία και τους λόγους καλλιέργειας των αμπελιών

Λόγοι απασχόλησης με τη γεωργία	Λόγοι απασχόλησης με την αμπελοκαλλιέργεια			
	Προσωπικό ενδιαφέρον και η ύπαρξη του συνεταιρισμού	Καλό βασικό και συμπληρωματικό ετήσιο εισόδημα	Συνέχιση της οικογενειακής εκμετάλλευσης	Σύνολο
Καλό βασικό και συμπληρωματικό ετήσιο εισόδημα	5	29	6	40
	3,33%	19,33%	4,00%	26,67%
	12,50%	72,50%	15,00%	100,00%
	13,16%	82,86%	7,79%	
Συνέχιση της οικογενειακής εκμετάλλευσης	4	4	60	68
	2,67%	2,67%	40,00%	45,33%
	5,88%	5,88%	88,24%	100,00%
	10,53%	11,43%	77,92%	
Έλλειψη εναλλακτικών επιλογών	29	2	11	42
	19,33%	1,33%	7,33%	28,00%
	69,05%	4,76%	26,19%	100,00%
	76,32%	5,71%	14,29%	
Σύνολο	38	35	77	150
	25,33%	23,33%	51,33%	100,00%
	100,00%	100,00%	100,00%	

Εφόσον η p-value είναι 0,00 και μικρότερη του 0,01 μπορεί να απορριφθεί η υπόθεση ότι οι δύο μεταβλητές είναι ανεξάρτητες σε επίπεδο σημαντικότητας 1%. Από τον παραπάνω πίνακα φαίνεται ότι οι παραγωγοί που ασχολήθηκαν με τη γεωργία λόγω καλού βασικού και συμπληρωματικού εισοδήματος της γεωργίας, ασχολήθηκαν για τον ίδιο ακριβώς λόγο και με την καλλιέργεια των αμπελιών. Όσοι έγιναν γεωργοί για να συνεχίσουν την οικογενειακή παράδοση, είχαν κάποια οικογενειακή εκμετάλλευση, την οποία συνέχισαν να καλλιεργούν. Τέλος, όσοι είχαν έλλειψη εναλλακτικών επιλογών και ασχολήθηκαν με τη γεωργία, καλλιεργήσαν αμπελώνες είτε από προσωπικό ενδιαφέρον είτε λόγω της ύπαρξης του συνεταιρισμού.

Εξετάστηκε, επίσης, η υπόθεση εάν η «**στάση των παραγωγών απέναντι στη μελλοντική ενασχόληση κάποιου με την αμπελουργία**» επηρεάζεται από την άποψή τους σχετικά με την «**προοπτική της αμπελουργίας**». Ο έλεγχος έγινε μέσω του ελέγχου χ^2 και προέκυψαν τα εξής αποτελέσματα:

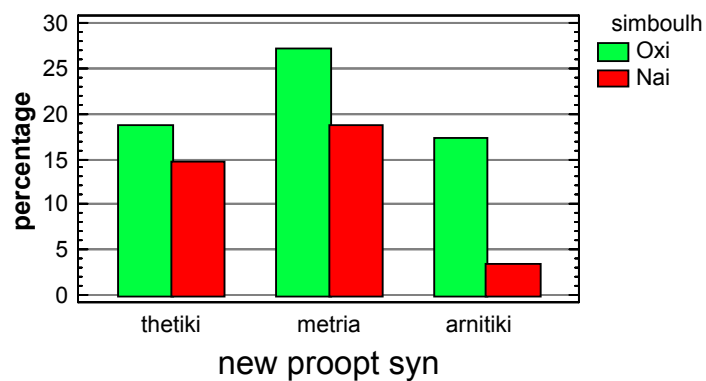
Chi-Square Test

Chi-Square	Df	P-Value
11,32	2	0,0035

Πίνακας 10: Πίνακας διπλής εισόδου για την προοπτική της αμπελουργίας και τη συμβουλή σε κάποιον για την απασχόληση με την αμπελουργία

Προοπτική της Αμπελουργίας	Συμβουλή για ενασχόληση με την αμπελουργία		
	Όχι	Ναι	Σύνολο
Θετική	2	5	7
	1,33%	3,33%	4,67%
	28,57%	71,43%	100,00%
	2,11%	9,09%	
Μέτρια	7	12	19
	4,67%	8,00%	12,67%
	36,84%	63,16%	100,00%
	7,37%	21,82%	
Αρνητική	86	38	124
	57,33%	25,33%	82,67%
	69,35%	30,65%	100,00%
	90,53%	69,09%	
Σύνολο	96	55	150
	63,33%	36,67%	100,00%
	100,00%	100,00%	

Εφόσον η p-value είναι 0,0035 και μικρότερη του 0,01 μπορεί να απορριφθεί η υπόθεση ότι οι δύο μεταβλητές είναι ανεξάρτητες σε επίπεδο σημαντικότητας 1%. Από τον παραπάνω πίνακα φαίνεται ότι όσο πιο θετικά βλέπουν οι ερωτηθέντες την προοπτική του συνεταιρισμού, τόσο περισσότερο θα συμβούλευαν κάποιον να ασχοληθεί με την αμπελοκαλλιέργεια.

6.3) Αποτελέσματα Παλινδρόμησης

ΠΙΝΑΚΑΣ 1
Τοπική Ανάπτυξη

ΜΕΤΑΒΛΗΤΕΣ	ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ
ΣΤΑΘΕΡΑ	0,79*** (10,44)
IKAN APO SYN	0,16*** (3,87)
R- squared	10,01
F- ratio	3,20

Σημειώσεις: Στην παρένθεση κάθε μεταβλητής παρουσιάζονται οι αριθμοί της στατιστικής t. Το σύμβολο *** υποδηλώνει τη στατιστική σημαντικότητα του καθενός σε επίπεδο 1%.

Η μεταβλητή Τοπική Ανάπτυξη αναφέρεται στην υπόθεση εάν ο συνεταιρισμός βοηθά στην τοπική ανάπτυξη. Η μεταβλητή IKAN APO SYN δηλώνει την ικανοποίηση των παραγωγών – μελών από τη συμμετοχή τους στο συνεταιρισμό.

Το μοντέλο της παλινδρόμησης είναι:

Τοπική Ανάπτυξη = $0,796277 + 0,160846 * IKAN APO SYN$

Όπως προκύπτει από τον παραπάνω πίνακα, η μεταβλητή επιδρά θετικά στην τοπική ανάπτυξη. Ειδικότερα, οι παραγωγοί – μέλη που συμμετέχουν στο συνεταιρισμό και νιώθουν ικανοποίηση από τη συμμετοχή τους αυτή, πιστεύουν ότι προωθείται με τον τρόπο αυτό η βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής. Πιστεύουν ότι με την καλή λειτουργία του συνεταιρισμού και τη δική τους συμμετοχή εκεί ενισχύεται η βιώσιμη και τοπική ανάπτυξη της περιοχής του Τυρνάβου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σκοπός της εκπόνησης της παρούσας πτυχιακής εργασίας ήταν η μελέτη του Αγροτικού Οινοποιητικού Συνεταιρισμού Τυρνάβου και η διερεύνηση της συμβολής του στην αύξηση του αγροτικού εισοδήματος και την τοπική ανάπτυξη. Συγκεκριμένα έγινε μελέτη της διαδικασίας παραγωγής και εμπορίας των προϊόντων του, διερευνήθηκε η διαδικασία παραγωγής κρασιού, τσίπουρου και ούζου και παρουσιάστηκαν τα προϊόντα του συνεταιρισμού. Ακολούθως μελετήθηκαν οι πίνακες πωλήσεων και έγινε παρουσίαση της έρευνας που πραγματοποιήθηκε στο χώρο του Συνεταιρισμού, μέσω της οποίας εξήχθησαν συμπεράσματα τόσο για την οικονομική κατάσταση των αγροτικών οικογενειών όσο και για την κατάσταση της περιοχής λόγω της ύπαρξης του συνεταιρισμού.

Αρχικά, εξετάστηκε η διαχρονική πορεία και εξέλιξη του συνεταιριστικού θεσμού παγκοσμίως. Η έννοια του συνεταιρισμού δεν έχει μόνο έναν ορισμό. Κατά καιρούς έχουν διατυπωθεί αρκετοί ορισμοί, καθένας από τους οποίους δίνει έμφαση σε ένα συγκεκριμένο σημείο. Η ανάπτυξη και σωστή λειτουργία ενός συνεταιρισμού βασίζεται πάνω σε κάποιες συνεταιριστικές αξίες και αρχές οι οποίες διατυπώθηκαν το 1844 από τους σκαπανείς της πόλης Ροτσντέιλ και ολοκληρώθηκαν το 1995 στο διεθνές Συνέδριο στο Μάντσεστερ.

Το συνεταιριστικό κίνημα όμως είχε ήδη κάνει την εμφάνισή του πολύ νωρίτερα. Ήδη από την αρχαία Ρώμη και την αρχαία Ελλάδα έκαναν την εμφάνισή τους οι αμφικτιονίες. Οι συντεχνίες ως τη Γαλλική Επανάσταση, τα Μιρ, Αρτέλ, Εγίτος, Ζάντρονγκα, Μιτάτα, Σεμπριές και τα Μπουλούκια ήταν παλιές συνεταιριστικές μορφές. Τα Αμπελάκια της Θεσσαλίας, οι Συντροφοναύτες των νησιών, τα Τσελιγκάτα και η Κοινή Αλιεία στη Μαύρη Θάλασσα ήταν συνεταιρισμοί σταθμοί στη συνεταιριστική εξέλιξη. Η διέγερση των συναισθημάτων πολλών προδρόμων του συνεργατισμού και το μίγμα πολλών ιδεών οδήγησε στον συνεταιρισμό σύγχρονης μορφής. Σημείο σταθμός σε όλη αυτή την εξέλιξη του συνεργατισμού αποτέλεσε ο συνεταιρισμός της πόλης Ροτσντέιλ, ο οποίος αποτέλεσε την απαρχή για τους σημερινούς συνεταιρισμούς.

Την ίδια εποχή δημιουργήθηκαν και οι πιστωτικοί συνεταιρισμοί, οι οποίοι ξεκίνησαν από τη Γερμανία, και οι συνεταιρισμοί κοινής παραγωγής. Επίσης, πρόδρομοι των συνεταιρισμών σύγχρονης μορφής, οι οποίοι ήταν φορείς ιδεών για αυτοβοήθεια και αλληλεγγύη, ήταν οι Ρόμπερτ Όουεν, Ουίλιαμ Κιγκ, Κάρολος Φουριέ, Φίλιπ Μπουσέ, Λουί Μπλαν, Βίκτωρ Αιμέ Χούμπερ και Φερδινάνδος Λασσάλ.

Η πρώτη προσπάθεια ίδρυσης συνεταιρισμού σύγχρονης μορφής στην Ελλάδα έγινε το 1870 στην Αθήνα με τον Συνεταιρισμό «Εταιρία Εργατικού λαού, η αυτοβοήθεια». Από τότε έγιναν πολλές ακόμη προσπάθειες σύστασης συνεταιρισμών, πολλές από τις οποίες ήταν επιτυχημένες. Το 1917 ιδρύθηκε η πρώτη Ένωση Γεωργικών Συνεταιρισμών και το 1936 ιδρύθηκε η Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών (ΠΑΣΕΓΕΣ). Η ΠΑΣΕΓΕΣ με έδρα την Αθήνα και περιφερειακά γραφεία στη Θεσσαλονίκη και τις Βρυξέλλες εκπροσωπεί σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο το σύνολο των συνεταιρισμών και εκφράζει τις απόψεις τους σε όλους τους εθνικούς αγροτικούς φορείς. Επίσης, το 1929 ιδρύθηκε η Αγροτική Τράπεζα Ελλάδος (Α.Τ.Ε.), η οποία έπαιξε σημαντικό ρόλο στην ενδυνάμωση και ανάπτυξη του αγροτικού τομέα της χώρας μας, μέσω των επιδοτήσεων και των χαμηλότοκων δανείων που εξασφάλιζε για τους Έλληνες αγρότες.

Οι κυριότερες κατηγορίες συνεταιρισμών σήμερα είναι οι αγροτικοί και οι αστικοί, οι οποίοι διακρίνονται σε συνεταιρισμούς φαρμακοποιών, συνεταιριστικές τράπεζες, συνεταιρισμούς ηλεκτρολόγων, υδραυλικών, οικοδόμων, εταιρίες λαϊκής βάσης και γυναικείου αγροτουριστικούς συνεταιρισμούς.

Επιπλέον έγινε αναφορά στην κατάσταση του αμπελοοινικού τομέα τόσο σε παγκόσμιο και ευρωπαϊκό επίπεδο όσο και σε εθνικό. Κυρίαρχη θέση στην παγκόσμια αγορά κρασιού κατέχουν η Γαλλία και η Ιταλία, και ακολουθούν η Ισπανία και η Γερμανία. Στις χώρες αυτές παράγεται το 92% του κρασιού στην Ευρώπη. Αντίθετα στην Ελλάδα παράγεται μόλις το 2%. Σε γενικές γραμμές, η πορεία του αμπελοοινικού τομέα είναι ικανοποιητική. Σημαντική ανάπτυξη σημειώνεται τα τελευταία χρόνια στην Αυστραλία. Όσον αφορά την κατάσταση στην Ελλάδα, η ποσότητα δεν παρουσιάζει ιδιαίτερα ανοδική πορεία. Η ποιότητα όμως των ελληνικών κρασιών είναι εξαιρετική.

Η καλλιέργεια της αμπέλου άρχισε στις Ανατολικές ακτές της Μαύρης Θάλασσας πριν από 10.000 χρόνια περίπου και από εκεί εξαπλώθηκε σε άλλες χώρες, μέσα στις οποίες είναι και η Ελλάδα. Οι γιατροί της αρχαιότητας, όπως ο Ιπποκράτης και ο Γαληνός, αναγνώρισαν τις ευεργετικές επιδράσεις του κρασιού στην υγεία. Χρησιμοποιήθηκε ήδη από τα αρχαία χρόνια ως αντισηπτικό τραυμάτων, για την αποστείρωση του πόσιμου νερού, ως καταπραυντικό, υπνωτικό,

αναισθητικό, υπακτικό και διουρητικό. Το κρασί φαίνεται να είναι στενά συνδεδεμένο με τον άνθρωπο, ως το μοναδικό ποτό που είναι αρμονικά συνδεδεμένο με το μέτρο, την καλή σωματική και ψυχική κατάσταση, τον ισορροπημένο τρόπο ζωής και τη μακροζωία. Παρά το γεγονός ότι οι αλκοολικοί βαθμοί του κρασιού είναι ελάχιστοι, η περιστασιακή κατάχρηση αλλά και ο κακός τρόπος μέτριας χρήσης, προκαλεί πονοκέφαλο, μείωση της κρίσης, της προσοχής και των αντανακλαστικών.

Είναι σαφές ότι το να ξέρεις να πίνεις σημαίνει να ξέρεις να ζεις. Το κρασί με σύνεση και μέτρο είναι το ποτό της συντροφιάς και του οικογενειακού τραπέζιου. Επιδρά ψυχολυτρωτικά με το διαφορετικό τρόπο ζωής και την καλή υγεία, ενώ παράλληλα προάγει την επικοινωνία μεταξύ των ανθρώπων.

Υπάρχουν διάφορες ποικιλίες κρασιού οι οποίες χωρίζονται σε 2 κατηγορίες: λευκά κρασιά και ερυθρά κρασιά.

Ο Αγροτικός Οινοποιητικός Συνεταιρισμός Τυρνάβου ιδρύθηκε το 1961 και παρασκευάζει κρασί, τσίπουρο και ούζο από πολλές και διαφορετικές ποικιλίες σταφυλιού, όπως: μοσχάτο, ροδίτης, uni blank, Grenache – branche, μακαμπέο, μπαντίκι, καπερνέ, μερλότ, σιράχ, και σαββατιανό. Η τιμή των σταφυλιών που παίρνουν οι παραγωγοί για τα σταφύλια που πηγαίνουν στον συνεταιρισμό είναι πολύ καλή και ικανοποιητική. Πιο συγκεκριμένα είναι πιο πάνω από τον μέσο όρο των τιμών που ισχύουν σε άλλες περιοχές της χώρας. Η τιμή που ίσχυε για την παραγωγή του 2005 ήταν καλύτερη και πιο υψηλή από παλαιότερα έτη.

Τα προϊόντα του συνεταιρισμού είναι: Ρετσίνα, Αμπελόφυλλο, Λευκός Ξηρός, Μαϊστράλι, Εξήντα Ένα «61», Μεθυστικό, Λευκός Ημίγλυκος, Ερυθρός Ημίγλυκος, Θεσσαλικός Τοπικός Οίνος, Αρχαϊκός, Άλικος, Παλαιωμένο, Ρετσινάκι, Αρετάκι, Μοσχάτο, Ρετσίνα, Αρέτο, Κοκκινέλι, Τσίπουρο (με ή χωρίς γλυκάνισο), Ούζο.

Η διαδικασία παραγωγής του κρασιού αποτελείται από τα στάδια της ζύμωσης του σταφυλιού, της οινοποίησης και στη συνέχεια της εμφιάλωσης. Στη συνέχεια, μεταφέρεται ένα μέρος του κρασιού σε άλλες εγκαταστάσεις για να γίνει η παραγωγή του τσίπουρου. Γίνεται βρασμός και στη συνέχεια καθαρισμός του προϊόντος και εμφιάλωση. Ανάλογη διαδικασία ακολουθείται και για την παρασκευή ούζου.

Η πορεία του συνεταιρισμού είναι πολύ καλή, κάτι που το επιβεβαιώνουν και οι παραγωγοί – μέλη. Ο ισολογισμός που έκλεισε για το προηγούμενο έτος ήταν θετικός και το ενεργητικό παρουσίασε πλεόνασμα 306.000€. Το μέλλον του οινοποιητικού συνεταιρισμού μπορεί να γίνει ακόμα πιο ικανοποιητικό αν πορεύεται με τα σωστά βήματα.

Πιο συγκεκριμένα στην περιοχή Τυρνάβου γίνεται σημαντική προσπάθεια για τη συνέχιση και την ανάπτυξη της αμπελοκαλλιέργειας, μέσω της οποίας επιδιώκεται η βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των ανθρώπων και η αναβάθμιση της ίδιας της τοπικής κοινωνίας. Τόσο οι άντρες όσο και οι γυναίκες, σε αρκετά μικρότερο βαθμό, συμμετέχουν ενεργά στην παραγωγή σταφυλιών. Οι παραγωγοί – μέλη του συνεταιρισμού είναι κατά κύριο λόγο άντρες. Πολλοί όμως από αυτούς καλλιεργούν τις εκμεταλλεύσεις τους μαζί με τις συζύγους. Προκύπτει λοιπόν το συμπέρασμα ότι και τα δυο φύλα ασχολούνται με την αμπελοκαλλιέργεια είτε ως μέλη του συνεταιρισμού είτε ως εργάτες. Η συγκεκριμένη περιοχή είναι κατά βάση αγροτική περιοχή και τα χωράφια περνούν από γενιά σε γενιά. Άλλωστε οι μισοί περίπου παραγωγοί ισχυρίζονται ότι ασχολήθηκαν με τη γεωργία και την αμπελουργία ειδικότερα λόγω συνέχισης της οικογενειακής παράδοσης και εκμετάλλευσης. Επιπλέον είναι ως επί το πλείστον μεσαίων και μικρότερων ηλικιακών ομάδων, γεγονός που σημαίνει ότι οι πιο ηλικιωμένοι αποσύρονται και κληροδοτούν τα χωράφια στα παιδιά τους.

Η πλειοψηφία των παραγωγών έχει οικογένεια με δυο παιδιά και ασχολείται κυρίως με την αμπελοκαλλιέργεια. Υπάρχουν βέβαια και παραγωγοί οι οποίοι έχουν ως δεύτερη απασχόληση τη γεωργία για να έχουν κυρίως συμπληρωματικό εισόδημα ή γιατί έχουν οικογενειακές εκμεταλλεύσεις. Το γεγονός ότι πολλοί από τους παραγωγούς άρχισαν να δουλεύουν σε μικρή ηλικία είχε ως αποτέλεσμα να σταματήσουν νωρίς το σχολείο και να έχουν ολοκληρώσει οι περισσότεροι την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Είναι γνωστή η έκφραση στις αγροτικές περιοχές ότι για να καλλιεργήσει κανείς δεν χρειάζονται πολλές γνώσεις.

Ωστόσο, ένα μεγάλο σχετικά μερίδιο των παραγωγών έχει παρακολουθήσει κάποιο επιμορφωτικό σεμινάριο για να βελτιώσει τις γνώσεις του σχετικά με την καλλιέργεια και τη γεωργία γενικότερα. Τα σεμινάρια αφορούν κατά κύριο λόγο αγροτικά θέματα ή θέματα διαχείρισης εκμεταλλεύσεων. Όσοι δεν έχουν παρακολουθήσει κάποιο σεμινάριο είναι κυρίως άνω των 35 ετών και οι περισσότεροι δεν θα ήθελαν τώρα πια να ασχοληθούν με την παρακολούθηση κάποιου σεμιναρίου.

Η αμπελοκαλλιέργεια από μόνη της δεν ικανοποιεί τους παραγωγούς από την πλευρά του εισοδήματος. Οι περισσότεροι θεωρούν ότι το εισόδημα αυτό τους προσφέρει μέτρια ή λίγη ικανοποίηση. Για το λόγο αυτό πολλοί είναι αυτοί οι οποίοι καλλιεργούν και άλλα φυτά εκτός από αμπέλια, όπως αγγούρια, ροδάκινα, σιτάρι, καλαμπόκι και διάφορα κηπευτικά.

Ο κάμπος της Θεσσαλίας είναι δώρο Θεού για τους κατοίκους, αφού η γεωργία αποτελεί το κατ' εξοχήν επάγγελμα πολλών Θεσσαλών. Οι μεγάλες, σε σχέση με την υπόλοιπη Ελλάδα,

γεωργικές εκτάσεις καλλιεργούνται εδώ και πολλά χρόνια. Η πλειονηφία των παραγωγών έχει από 0 έως 50 στρέμματα καλλιεργήσιμων εκτάσεων. Η ύπαρξη του συνεταιρισμού αποτέλεσε σημαντική βάση για τη συνέχιση της αμπελοκαλλιέργειας αλλά και την ενασχόληση μαζί της νέων ανθρώπων. Τα τελευταία χρόνια ο αριθμός των μελών αυξήθηκε αρκετά ώστε σήμερα να είναι εγγεγραμμένοι στους καταλόγους του οиноποιητικού συνεταιρισμού περίπου 500 παραγωγοί. Όλο το δείγμα που επιλέχθηκε τυχαία για τη συμμετοχή στην έρευνα συμφώνησε ότι η ύπαρξη του συνεταιρισμού είναι απαραίτητη. Η καλύτερη οργάνωση της παραγωγής και του εμπορίου, οι μεγαλύτερες δυνατότητες επεξεργασίας που προσφέρονται και η καλύτερη ενημέρωση σε θέματα αμπελουργίας είναι στοιχεία που καθιστούν αναγκαία την ύπαρξη του συνεταιρισμού.

Η ύπαρξη του συνεταιρισμού παρέχει διάφορα οφέλη στα μέλη της, όπως σίγουρη διάθεση ενός μεγάλου μέρους της παραγωγής τους και διασφάλιση σταθερής τιμής αγοράς των σταφυλιών. Όλα αυτά παρέχουν σιγουριά στους παραγωγούς οι οποίοι νιώθουν πως έχουν διασφαλισμένο ένα σταθερό εισόδημα για την οικογένειά τους.

Η ολοένα και καλύτερη πορεία του συνεταιρισμού δείχνει μια πολύ καλή προοπτική για το μέλλον. Αυτό πιστεύουν και οι παραγωγοί οι οποίοι όμως κρίνουν αρνητικά την προοπτική της αμπελουργίας. Από τη μια λοιπόν χαρακτηρίζουν μέτρια και κακή την προοπτική της αμπελουργίας αλλά από την άλλη κρίνουν καλή έως πολύ καλή την προοπτική του συνεταιρισμού. Αυτό εξηγεί και την πολύ καλή πορεία του συνεταιρισμού. Η σπουδαία αυτή ανάπτυξη βοήθησε τόσο στην αύξηση του εισοδήματος των παραγωγών όσο και την τοπική ανάπτυξη. Η ανάπτυξη του συνεταιρισμού επηρέασε πολλούς νέους να λάβουν την απόφαση να παραμείνουν στον τόπο τους και διαφήμιζε πολύ την περιοχή μέσω της προβολής και διαφήμισης των προϊόντων του. Άλλωστε η ύπαρξη ενός μεγάλου αστικού κέντρου, όπως είναι η Λάρισα, σε κοντινή απόσταση ενίσχυσε την απόφαση για διαμονή στην ύπαιθρο και όχι για μετακόμιση στα αστικά κέντρα.

Πολλοί νέοι λοιπόν αποφάσισαν να μείνουν στον τόπο τους και να δημιουργούν οικογένεια. Σε αρκετές περιπτώσεις οι σύζυγοι, οι γονείς και τα μεγαλύτερα παιδιά ασχολούνται με την αμπελουργία. Ο / η σύζυγος αποτελεί το μέλος που συμμετέχει πιο συχνά στην καλλιέργεια. Εκτός όμως από τα άτομα της οικογένειας, απασχολούνται και άλλα άτομα εποχικά. Ο αριθμός των εποχικών ατόμων εξαρτάται από τον αριθμό των μελών που ασχολούνται και από τον αριθμό των στρεμμάτων που καλλιεργούνται. Έτσι ενισχύεται η οικογενειακή φύση της αμπελοκαλλιέργειας.

Το δείγμα τέλος κράτησε αρνητική στάση απέναντι στην περίπτωση να συμβουλευτεί κάποιον να ασχοληθεί με την αμπελοκαλλιέργεια. Παρόλη την ικανοποίηση που απολαμβάνουν οι παραγωγοί από το εισόδημά τους και από τη στήριξη από τον συνεταιρισμό, δεν επιθυμούν τα παιδιά τους να ασχοληθούν με την οικογενειακή εκμετάλλευση. Όσα παιδιά έχουν την οικονομική και μορφωτική ικανότητα και δυνατότητα να φύγουν μακριά για να σπουδάσουν και να βρουν εργασία, επιλέγουν να το κάνουν και όχι να ασχοληθούν με τη γεωργία. Αυτό δεν είναι μόνο δική τους απόφαση αλλά και προτροπή των γονιών τους. Επειδή οι ίδιοι δεν κατάφεραν, σε πολλές περιπτώσεις, να σπουδάσουν, θέλουν να το κάνουν τα παιδιά τους. Με τον τρόπο αυτό θέλουν να τα προστατέψουν από τη δύσκολη και σκληρή δουλειά του γεωργού.

Αρκετά σημαντικά και χρήσιμα είναι τα συμπεράσματα που εξήχθησαν από τις συσχετίσεις μεταξύ διαφόρων μεταβλητών. Οι μεσαίες ηλικίες αποτελούν την πλειοψηφία των παραγωγών και κατά κάποιο τρόπο επηρεάζουν οι απόψεις και απαντήσεις τους τα αποτελέσματα της έρευνας. Η πλειοψηφία των παραγωγών είναι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, κυρίως οι μικρότερες και μεσαίες ηλικίες. Οι μεγαλύτερες ηλικίας, δηλαδή άνω των 50 ετών είναι κατά κύριο λόγο πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, ενώ σχεδόν κανείς τους δεν είναι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Αυτό συνδέεται και με το γεγονός ότι οι άνω των 50 ετών παραγωγοί έχουν το μικρότερο ποσοστό παρακολούθησης σεμιναρίων. Αντίθετα, οι μεσαίες ηλικίες έχουν παρακολουθήσει σεμινάρια επιμορφωτικά σε αρκετά μεγαλύτερο βαθμό και από τις μικρότερες ηλικίες. Επίσης, όσοι δεν έχουν παρακολουθήσει σεμινάρια και είναι κάτω των 50 ετών εξέφρασαν την επιθυμία να παρακολουθήσουν στο μέλλον κάποιο σεμινάριο, ενώ οι μεγαλύτεροι σε ηλικία δεν επιθυμούν τώρα πια κάτι τέτοιο. Τέλος, η προοπτική του συνεταιρισμού κρίνεται θετικά από τις μεσαίες ηλικίες και μέτρια από τις μικρότερες και τις άνω των 50 ετών ηλικίες. Αυτό έχει άμεση σχέση με το μορφωτικό επίπεδο και την παρακολούθηση σεμιναρίων, τα οποία συμβάλουν στην καλύτερη κατανόηση από μέρους των παραγωγών των προσπαθειών που κάνει ο συνεταιρισμός προς όφελός τους.

Ο καθοριστικός ρόλος της ύπαρξης του συνεταιρισμού για την αμπελοκαλλιέργεια στην περιοχή της Λάρισας φαίνεται μέσα από το γεγονός ότι η προοπτική του συνεταιρισμού σχετίζεται σε μεγάλο βαθμό με την προοπτική του συνεταιρισμού. Από τη μια οι παραγωγοί βλέπουν την προοπτική της αμπελουργίας μέτρια και αρνητική, αλλά από την άλλη αναγνωρίζουν την πολύ καλή πορεία του συνεταιρισμού, ο οποίος προσπαθεί πάντα για το καλό των παραγωγών. Η αρνητική γνώμη που έχουν τα μέλη για το μέλλον της αμπελουργίας γενικότερα, επιβεβαιώνεται και από τη δήλωσή τους ότι δεν θα συμβούλευαν κάποιον να ασχοληθεί με την αμπελοκαλλιέργεια. Η πλειοψηφία έδειξε πως ακόμα κι αν η προοπτική του συνεταιρισμού κρίνεται καλή, δύσκολα θα συμβούλευαν κάποιον να ασχοληθεί μαζί της. Το

όφελος του συνεταιρισμού στα μέλη του φαίνεται και από το γεγονός ότι ο συνεταιρισμός βοήθησε στην αύξηση των εισοδημάτων τους, αφού με τη διάθεση στο συνεταιρισμό σταθερής ποσότητας της παραγωγής και μέσω της διασφάλισης σταθερής τιμής για τα σταφύλια, οι παραγωγοί νιώθουν πιο σίγουροι και έχουν εξασφαλισμένο ένα μέρος του εισοδήματός τους. Γενικότερα, η στάση και οι ενέργειες του συνεταιρισμού αφήνουν ικανοποιημένο το μεγαλύτερο ποσοστό των παραγωγών – μελών.

Όσον αφορά το εισόδημα των παραγωγών, αν και ένα μέρος του εξασφαλίζεται από τον συνεταιρισμό, οι παραγωγοί δεν είναι ικανοποιημένοι με το ύψος του. Αυτό αιτιολογεί εν μέρει και το γεγονός ότι πολλοί παραγωγοί ασχολήθηκαν με τη γεωργία και πιο συγκεκριμένα με την αμπελουργία όχι λόγω καλού ετήσιου εισοδήματος προσφερόμενο από τη γεωργία, αλλά είτε λόγω οικογενειακής παράδοσης είτε λόγω έλλειψης εναλλακτικών επιλογών. Αν και όπως προαναφέρθηκε, η προοπτική της αμπελουργίας κρίνεται αρνητική, αρκετοί παραγωγοί «αναγκάζονται» να ασχοληθούν με τα αμπέλια λόγω προϋπάρχουσας οικογενειακής εκμετάλλευσης.

Συμπερασματικά, οι συνεταιρισμοί είναι ένας θεσμός που έκανε την εμφάνισή του στην αρχαία Ελλάδα και την αρχαία Ρώμη. Από τότε μέχρι σήμερα έχει εξελιχθεί αρκετά για να πάρει τη σημερινή μορφή του. Ο Αγροτικός Οινοποιητικός Συνεταιρισμός Τυρνάβου είναι ένας συνεταιρισμός με πολύ καλή πορεία από τη στιγμή της ίδρυσής του (1961). Από τότε μέχρι σήμερα έχει βοηθήσει πολύ τόσο τους παραγωγούς όσο και την τοπική κοινωνία. Ο Τύρναβος έγινε γνωστός μέσω του οινοποιητικού συνεταιρισμού σε πολύ κόσμο σε όλη την Ελλάδα. Τα εισοδήματα των παραγωγών – μελών έχουν αυξηθεί, με αποτέλεσμα τη βελτίωση του βιοτικού του επιπέδου. Τα μέλη του είναι ικανοποιημένα από τη διοίκηση του συνεταιρισμού, κάτι που φαίνεται και από το γεγονός ότι κρίνουν την προοπτική του συνεταιρισμού καλή. Τέλος, ο συνεταιρισμός προσπαθεί να είναι κοντά στα μέλη του, να τα βοηθά και να συνεισφέρει στην ανάπτυξη όλης της περιοχής, μιας περιοχής με καλό βιοτικό επίπεδο και άνετες συνθήκες διαβίωσης. Ευχή όλων είναι η συνέχιση της ανοδικής πορείας του συνεταιρισμού και η συμβολή του στην τοπική ανάπτυξη.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

- ❖ Αβδελίδης, Π. (1976), *Το αγροτικό συνεταιριστικό κίνημα στην Ελλάδα*, εκδ. Παπαζήσης, Αθήνα
- ❖ Αποστολόπουλος, Κ. (2005-2006), *Κοινωνική Οικονομία*, Πανεπιστημιακές Παραδόσεις, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, Αθήνα
- ❖ Βενιέρης, Γ. (1988), *Οικονομική πληροφόρηση και αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις*, Α.Τ.Ε., Αθήνα
- ❖ Γενική Συνέλευση ΚΕΟΣΟΕ, 2004, Πρακτικά συνέλευσης
- ❖ Δημόπουλος, Θ. (1987), *Ημερίδα Συνεταιρισμών Παραγωγών: Θεωρία και Πράξη*, ΚΕΠΕ, Αθήνα
- ❖ Ενημερωτικό φυλλάδιο Αγροτικού Οινοποιητικού Συνεταιρισμού Τυρνάβου
- ❖ Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών (Ε.Α.Σ.) ΛΑΡΙΣΑΣ – ΤΥΡΝΑΒΟΥ – ΑΓΙΑΣ
- ❖ Γαλανόπουλος, (2006), *Ομιλία σε Ημερίδα με θέμα τους Συνεταιρισμούς Φαρμακοποιών*, ΙΣΕΜ, Αθήνα
- ❖ Γιδάρáκου, Ι (2005), *Γυναικεία συνεταιριστική επιχειρηματικότητα: Θεωρία και πρακτική*, Εισήγηση στην Ημερίδα: Γυναικεία συνεταιριστική Επιχειρηματικότητα του ελληνικού αγροτικού χώρου, 2 Νοεμβρίου 2005, ΙΣΕΜ, Αθήνα
- ❖ Καραμπάτσου-Παχάκη, Κ. (1996), *Θέματα γεωργίας αγροτικής και τοπικής ανάπτυξης*, Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών, Εκθέσεις 23, Αθήνα

- ❖ Κλαδιανού-Παπαδάκη, (2005), *Γυναικεία συνεταιριστική επιχειρηματικότητα: Παραδείγματα καλών πρακτικών*, Εισήγηση στην Ημερίδα: Γυναικεία συνεταιριστική Επιχειρηματικότητα του ελληνικού αγροτικού χώρου, 2 Νοεμβρίου 2005, ΙΣΕΜ, Αθήνα
- ❖ Κολύρης, Π. (2003), *Συνεταιριστική Ιδέα και Επιχειρηματικότητα στα πλαίσια της Ε.Ε.*, ΙΣΕΜ, Αθήνα
- ❖ Κλήμης, Α. Ν. (1985), *Οι συνεταιρισμοί στην Ελλάδα*, τόμος 1, εκδ. Πιτσιλός, Αθήνα
- ❖ Κλήμης, Α. Ν. (1991), *Οι συνεταιρισμοί στην Ελλάδα*, τόμος 3, εκδ. Α. Ν. Κλήμη, Αθήνα
- ❖ Κωσταρέλη Β., (2006), *Διατροφή IV*, Πανεπιστημιακές παραδόσεις, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, Αθήνα
- ❖ Μανιός, Ι. (2006), *Συστάσεις για μια ισορροπημένη διατροφή*, Αθήνα
- ❖ Μπελώνης, (2006), *Ομιλία σε Ημερίδα με θέμα τους Συνεταιρισμούς Φαρμακοποιών*, ΙΣΕΜ, Αθήνα
- ❖ Νικολινάκος, Μ., Γκέκος, Γ., Παρασκευαΐδης Π. (1986), *Στρατηγική ανάπτυξης του συνεταιριστικού τομέα στη γεωργία*, Θέματα Προγραμματισμού 17, Αθήνα
- ❖ Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών (ΠΑΣΕΓΕΣ)
- ❖ Πάνος, Δ. Θ. (1981), *Οι Γεωργικοί Συνεταιρισμοί έως την ίδρυση της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδας*, Αθήνα
- ❖ Παπαγεωργίου, Κ., Δαμιανός, Δ., Σπαθής, Π. (2005), *Αγροτική Πολιτική*, εκδ. Στοχαστής, Αθήνα
- ❖ Παπαγεωργίου, Κ., Σπαθής, Π. (2000), *Αγροτική Πολιτική*, εκδ. Στοχαστής, Αθήνα
- ❖ Παπαγεωργίου, Κ. (2004), *Βιώσιμη Συνεταιριστική Οικονομία*, εκδ. Αθ. Σταμούλης, Αθήνα

- ❖ Πατρώνης, Β; Παπαγεωργίου, Θ. (2003), *Η ιστορική εξέλιξη των αγροτικών συνεταιρισμών στην Ελλάδα στον 20^ο αιώνα*, στο συλλογικό τόμο *Συνεταιριστικοί Προβληματισμοί 2002-2003*, εκδ. Σταμούλης, Αθήνα
- ❖ Πετμεζάς, Σ. (2002), *Αγροτική Οικονομία*, Ιστορία της Ελλάδας του 20^{ου} αιώνα, Βιβλιόραμα, Αθήνα
- ❖ Πιστωτικός Συνεταιρισμός Νομού Λάρισας
- ❖ Σακελλαρόπουλος, Θ. (1992), *Η μεταπολεμική αγροτική πολιτική και οι μακροπρόθεσμες τάσεις αλλαγής της*, Οικονομία και Πολιτική στη σύγχρονη Ελλάδα, Πληροφόρηση, Αθήνα
- ❖ Τζωρτζάκης, Θ. (1973), *Συνεταιριστική Οικονομία*, Β' εκδ., Αθήνα
- ❖ Τούσης, Δ. Α. (2005), *Οίνος και υγεία*, (www.nyhteri.gr)
- ❖ Τραντάς, Μ. (χ.χ.), *Τι είναι ο Συνεταιρισμός και ποιες αρχές τον διέπουν*, (www.in.gr)
- ❖ Τσίλιγκερη, Ι. (χ.χ.), *Βασικές οικονομικές έννοιες για τους συνεταιρισμούς*, www.google.gr
- ❖ Υπουργείο Γεωργίας, (2000), *Η ελληνική γεωργία με αριθμούς*, Δ/ση Αγροτικής Πολιτικής και Τεκμηρίωσης, Αθήνα
- ❖ Υπουργείο Γεωργίας, (2001), Γεν. Δ/ση Φυτικής Παραγωγής, Τμήμα Αμπέλου & Ξηρών Καρπών, Αθήνα
- ❖ Χατζηηλιάδης, Γ. (2006), *Συνεταιριστική Τράπεζα και η συνεισφορά της στην τοπική ανάπτυξη*, Εισήγηση στην Ημερίδα: Συνεταιριστικές Τράπεζες και τοπική ανάπτυξη, 29 Μαρτίου 2006, ΙΣΕΜ, Αθήνα

Ξενόγλωσση

- ❖ Bryden, J. (2003), *Rural Development Indicators and Diversity in the European Union*, Arkleton Centre for Rural Development Research, Scotland.
- ❖ Cussons, P. (2006), *Wine tasting goes robotic*, (www.scirus.com).
- ❖ Eurostat (1997), *The cooperative, mutual and non-profit sector in the European Union*, Luxemburg.
- ❖ Guasch, J.; Andres-Lacueva, C.; Jauregui, O.; Lamuela-Raventos, R. (2005), *First evidence of white wine in ancient Egypt from Tutankhamun's tomb*, Journal of Archaeological Science 33, 1075-1080.
- ❖ MacPherson, I. (1996), *Cooperative Principles for the 21st Century*, ICA, Geneva.
- ❖ MacPherson, I. (1997), *Συνεταιριστικές αρχές για τον 21^ο αιώνα*, ΙΣΕΜ, Αθήνα.
- ❖ Parnell, E. (2000), *Η επανεφεύρεση των συνεταιρισμών επιχειρήσεις για τον 21^ο αιώνα*, εκδ. Στοχαστής, Αθήνα.
- ❖ Scott, M. (2004), *Building institutional capacity in rural Northern Ireland: the role of partnership governance in the Leader II programme*, Journal of Rural Studies 20, 49-59.

Περιοδικά:

- ❖ Περιοδικό «Αγροτικός», ΠΑΣΕΓΕΣ, τεύχος Δεκ. 2004
- ❖ Περιοδικό «Αγροτικός», ΠΑΣΕΓΕΣ, τεύχος Ιαν. 2005

Ηλεκτρονικές Διευθύνσεις:

- ❖ www.paseges.gr
- ❖ www.allwines.gr
- ❖ www.greekwines.gr
- ❖ www.hungry.gr
- ❖ www.nyhteri.gr
- ❖ www.winwclub.gr
- ❖ en.wikipedia.org

Συνεντεύξεις:

- ❖ Συνέντευξη κ. Παπρά Αστερίου, Οινολόγος και διευθυντής του οινοποιείου
- ❖ Συνέντευξη κ. Γκατζηρούλη Δημητρίου, Γεωπόνος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΜΕΛΕΤΗ
«ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΤΥΡΝΑΒΟΥ:
ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΤΟΥ»

ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ: ΔΕΛΗΖΩΝΑ ΜΑΡΙΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

No.

ΑΘΗΝΑ, 2005-2006

1) ΦΥΛΟ:

ΑΝΔΡΑΣ	1
ΓΥΝΑΙΚΑ	2

2) ΗΛΙΚΙΑ:

3) ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ:

ΑΓΑΜΟΣ/Η	1
ΕΓΓΑΜΟΣ/Η	2
ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΟΣ/Η	3
ΧΗΡΟΣ/Α	4

4)α) ΕΧΕΤΕ ΠΑΙΔΙΑ;

ΝΑΙ	1
ΟΧΙ	0

4)β) ΑΝ ΝΑΙ, ΠΟΣΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΧΕΤΕ;

5) ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ:

ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ	1
ΔΗΜΟΤΙΚΟ	2
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	3
ΤΕΧΝΙΚΟ / ΕΝΙΑΙΟ ΛΥΚΕΙΟ	4
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	5
ΤΕΙ	6
ΑΕΙ	7
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ	8
ΑΛΛΟ.....	

**6) ΑΝ ΕΧΕΤΕ ΤΕΛΕΙΩΣΕΙ ΚΑΠΟΙΟ ΑΕΙ/ΤΕΙ, ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ ΣΑΣ;
.....**

7) ΕΧΕΤΕ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΕΙ ΕΙΔΙΚΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ;

ΝΑΙ	1
ΟΧΙ	0

8) ΑΝ ΝΑΙ ΣΕ ΠΟΙΟ ΘΕΜΑ; (ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΕΠΙΛΕΞΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΑΠΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ)

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	1
ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	2
ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ	3
ΘΕΜΑΤΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	4
ΑΛΛΟ.....	

9) ΑΝ ΟΧΙ, ΓΙΑ ΠΟΙΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ; (ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΕΠΙΛΕΞΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΑΠΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ)

ΔΕΝ ΤΟ ΚΡΙΝΑΤΕ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟ	1
ΔΕΝ ΕΙΧΑΤΕ ΕΝΗΜΕΡΩΘΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΤΟΥΣ	2
ΔΕΝ ΠΛΗΡΟΥΣΑΤΕ ΤΙΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	3
ΔΕΝ ΥΠΗΡΧΕ	4
ΑΛΛΟ.....	

10) ΘΑ ΘΕΛΑΤΕ ΝΑ ΑΣΧΟΛΗΘΕΙΤΕ;

ΝΑΙ	1
ΟΧΙ	0

11) ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΚΥΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΙΑ Η ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΑΣ;
(ΕΑΝ ΕΧΕΤΕ)

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΕΙΣ	ΚΥΡΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΑ
ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΟΣ		
ΓΕΩΡΓΟΣ		
ΤΕΧΝΙΤΗΣ		
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑΣ		
ΒΙΟΜΗΧ. ΕΡΓΑΤΗΣ		
ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ		
ΟΔΗΓΟΣ		
ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ		
ΙΔΙΩΤΙΚΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ		
ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ		
ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ		
ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΣ		
ΑΛΛΟ.....		

12) ΤΟ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΕΤΗΣΙΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΣΑΣ ΕΙΝΑΙ:

0 ΕΩΣ 2000 €	1
2001 ΕΩΣ 4000€	2
4001 ΕΩΣ 6000€	3
6001 ΕΩΣ 8000€	4
8001 ΕΩΣ 10000€	5
10001 ΕΩΣ 12000€	6
12001 ΚΑΙ ΑΝΩ	7

13) ΠΟΣΟ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ ΕΙΣΤΕ ΑΠΟ ΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΣΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΜΠΕΛΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ;

ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	1
ΠΟΛΥ	2
ΜΕΤΡΙΑ	3
ΛΙΓΟ	4
ΚΑΘΟΛΟΥ	5

14) ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΤΕ ΑΛΛΟ ή ΑΛΛΑ ΦΥΤΟ/Α ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΑΜΠΕΛΙΑ;

ΝΑΙ	1
ΟΧΙ	0

15) ΑΝ ΝΑΙ, ΠΟΙΟ ή ΠΟΙΑ;.....**16) ΤΙ ΣΑΣ ΟΔΗΓΗΣΕ ΚΥΡΙΩΣ ΣΤΟ ΝΑ ΑΣΧΟΛΗΘΕΙΤΕ ΜΕ ΤΗ ΓΕΩΡΓΙΑ;
(ΣΗΜΕΙΩΣΤΕ ΜΟΝΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ)**

ΚΑΛΟ ΒΑΣΙΚΟ ΕΤΗΣΙΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ	1
ΚΑΛΟ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟ ΕΤΗΣΙΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ	2
ΣΥΝΕΧΙΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	3
ΕΛΛΕΙΨΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΕΠΙΛΟΓΩΝ	4
ΧΑΜΗΛΟ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	5
ΑΛΛΟ.....	

17) ΤΙ ΣΑΣ ΟΔΗΓΗΣΕ ΚΥΡΙΩΣ ΣΤΟ ΝΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΣΕΤΕ ΑΜΠΕΛΙΑ;
(ΣΗΜΕΙΩΣΤΕ ΜΟΝΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ)

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ	1
ΚΑΛΟ ΒΑΣΙΚΟ ΕΤΗΣΙΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ	2
ΚΑΛΟ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟ ΕΤΗΣΙΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ	3
ΣΥΝΕΧΙΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ	4
Η ΥΠΑΡΞΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ	5
ΑΛΛΟ.....	

18) ΠΟΣΑ ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ ΓΗΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΤΕ ΣΥΝΟΛΙΚΑ;

19) ΠΟΣΑ ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ ΑΜΠΕΛΩΝΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΤΕ;

20) ΠΟΣΑ ΧΡΟΝΙΑ ΕΙΣΤΕ ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ;

21) ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ Η ΥΠΑΡΞΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΕΙΝΑΙ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΗ;

ΝΑΙ	1
ΟΧΙ	0

22) ΑΝ ΝΑΙ, ΓΙΑΤΙ; (ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΕΠΙΛΕΞΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΑΠΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ)

ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	1
ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ	2
ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	3
ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΑΣ	4
ΑΛΛΟ.....	

23) ΕΙΣΤΕ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ ΜΕ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΑΣ ΣΤΟΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟ;

ΝΑΙ	1
ΟΧΙ	0

24) ΑΝ ΝΑΙ, ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΟΦΕΛΟΣ ΣΑΣ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΑΣ ΣΤΟΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟ;

.....

25) ΑΝ ΟΧΙ, ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΖΗΜΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΑΣ ΣΤΟΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟ;

.....

26) ΠΟΙΑ Η ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗ ΓΝΩΜΗ ΣΑΣ;

ΑΡΙΣΤΗ	1
ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ	2
ΚΑΛΗ	3
ΜΕΤΡΙΑ	4
ΚΑΚΗ	5

27) ΠΟΙΑ Η ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΤΗΣ ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΓΝΩΜΗ ΣΑΣ;

ΑΡΙΣΤΗ	1
ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ	2
ΚΑΛΗ	3
ΜΕΤΡΙΑ	4
ΚΑΚΗ	5

28) ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ Ο ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΒΟΗΘΗΣΕ ΣΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗ ΤΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΣΑΣ;

ΝΑΙ	1
ΟΧΙ	0

29) ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ Ο ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΒΟΗΘΗΣΕ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ;

ΝΑΙ	1
ΟΧΙ	0

30) ΑΝ ΝΑΙ, ΜΕ ΠΟΙΟΝ ΤΡΟΠΟ;

ΚΡΑΤΗΣΕ ΝΕΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ ΣΤΟΝ ΤΟΠΟ ΣΑΣ	1
ΕΙΣΡΟΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΜΕΣΩ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕ	2
ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΤΟΥ	3
ΑΛΛΟ.....	

31) ΤΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΑΣΧΟΛΟΥΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΑ;

ΝΑΙ	1
ΟΧΙ	0

32)ΑΝ ΝΑΙ, ΠΟΣΑ;

33) ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΑΥΤΑ ΤΑ ΜΕΛΗ; (ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΕΠΙΛΕΞΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΑΠΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ)

ΣΥΖΥΓΟΣ	1
ΓΙΟΣ	2
ΚΟΡΗ	3
ΓΑΜΠΡΟΣ	4
ΝΥΦΗ	5
ΠΑΤΕΡΑΣ	6
ΜΗΤΕΡΑ	7
ΑΛΛΟ.....	8

34) ΑΠΑΣΧΟΛΕΙΤΕ ΑΛΛΑ ΑΤΟΜΑ ΕΠΟΧΙΚΑ;

ΝΑΙ	1
ΟΧΙ	0

35) ΑΝ ΝΑΙ, ΠΟΣΑ;

36) ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΑΤΕ ΚΑΠΟΙΟΝ ΝΑ ΑΣΧΟΛΗΘΕΙ ΜΕ ΤΗΝ ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΑ;

ΝΑΙ	1
ΟΧΙ	0

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΠΟΛΥ!

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

ΠΙΝΑΚΕΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ

ΠΙΝΑΚΕΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ

Πίνακας 1: Φύλο

Φύλο	Συχνότητα	Ποσοστό
ΑΝΔΡΕΣ	136	91
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	14	9
<u>ΣΥΝΟΛΟ</u>	<u>150</u>	<u>100</u>

Πίνακας 2: Ηλικία

Ηλικία	Συχνότητα	Ποσοστό
20-35 ΕΤΩΝ	31	21
36-50 ΕΤΩΝ	70	46
51-65 ΕΤΩΝ	28	19
66 ΚΑΙ ΑΝΩ	21	14
<u>ΣΥΝΟΛΟ</u>	<u>150</u>	<u>100</u>

Πίνακας 3: Οικογενειακή κατάσταση

Οικογενειακή Κατάσταση	Συχνότητα	Ποσοστό
ΑΓΑΜΟΣ/Η	31	21
ΕΓΓΑΜΟΣ/Η	115	76
ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΟΣ/Η	3	2
ΧΗΡΟΣ/Α	1	1
<u>ΣΥΝΟΛΟ</u>	<u>150</u>	<u>100</u>

Πίνακας 4α: Παιδιά

Παιδιά	Συχνότητα	Ποσοστό
ΝΑΙ	116	77
ΟΧΙ	34	23
<u>ΣΥΝΟΛΟ</u>	<u>150</u>	<u>100</u>

Πίνακας 4β: Αριθμός παιδιών

Αριθμός Παιδιών	Συχνότητα	Ποσοστό
1 ΠΑΙΔΙ	14	12
2 ΠΑΙΔΙΑ	74	63
3 ΠΑΙΔΙΑ	25	22
4 ΠΑΙΔΙΑ	3	3
<u>ΣΥΝΟΛΟ</u>	<u>116</u>	<u>100</u>

Πίνακας 5: Μορφωτικό επίπεδο

Μορφωτικό Επίπεδο	Συχνότητα	Ποσοστό
ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ	2	1
ΔΗΜΟΤΙΚΟ	48	31
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	42	28
ΤΕΧΝΙΚΟ/ΕΝΙΑΙΟ ΛΥΚΕΙΟ	46	31
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	3	2
ΤΕΙ	4	3
ΑΕΙ	4	3
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ	1	1
ΣΥΝΟΛΟ	150	100

Πίνακας 6: Ειδικότητα σε ΑΕΙ/ΤΕΙ

Ειδικότητα	Συχνότητα	Ποσοστό
ΤΕΧΝΟΛΟΓΟΣ	1	13
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ	1	13
ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΟΣ / ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ	2	24
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	1	13
ΛΟΓΙΣΤΗΣ	2	24
ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ	1	13
ΣΥΝΟΛΟ	8	100

Πίνακας 7: Παρακολούθηση σεμιναρίων

Παρακολούθηση σεμιναρίων	Συχνότητα	Ποσοστό
ΝΑΙ	60	40
ΟΧΙ	90	60
ΣΥΝΟΛΟ	150	100

Πίνακας 8: Θέματα των σεμιναρίων

Θέματα σεμιναρίων	Συχνότητα	Ποσοστό
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	2	3
ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	51	71
ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ	19	26
ΘΕΜΑΤΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	0	0
ΣΥΝΟΛΟ	72	100

Πίνακας 9: Λόγοι μη παρακολούθησης σεμιναρίων

Λόγοι μη παρακολούθησης σεμιναρίων	Συχνότητα	Ποσοστό
ΔΕΝ ΤΟ ΚΡΙΝΑΤΕ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟ	13	14
ΔΕΝ ΕΙΧΑΤΕ ΕΝΗΜΕΡΩΘΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΤΟΥΣ	7	8
ΔΕΝ ΠΛΗΡΟΥΣΑΤΕ ΤΙΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	9	10
ΔΕΝ ΥΠΗΡΧΕ	62	68
ΣΥΝΟΛΟ	91	100

Πίνακας 10: Επιθυμία μελλοντικής παρακολούθησης σεμιναρίων

Επιθυμία παρακολούθησης	Συχνότητα	Ποσοστό
ΝΑΙ	58	63
ΟΧΙ	34	37
ΣΥΝΟΛΟ	92	100

Πίνακας 11: Κύρια και δευτερεύουσα απασχόληση

Απασχόληση	ΚΥΡΙΑ		ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΑ	
	Συχνότητα	Ποσοστό	Συχνότητα	Ποσοστό
ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΟΣ	2	1	2	6
ΓΕΩΡΓΟΣ	122	82	28	77
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑΣ	2	1	0	0
ΕΡΓΑΤΗΣ / ΤΕΧΝΙΤΗΣ / ΟΔΗΓΟΣ	1	1	3	8
ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	2	1	2	6
ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ	8	5	1	3
ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΣ	13	3	0	0
ΣΥΝΟΛΟ	150	94	36	100

Πίνακας 12: Συνολικό ετήσιο εισόδημα

Συνολικό ετήσιο εισόδημα	Συχνότητα	Ποσοστό
0-2000€	0	0
2001-4000€	0	0
4001-6000€	5	3
6001-8000€	13	9
8001-10000€	17	11
10001-12000€	32	21
12001€ ΚΑΙ ΑΝΩ	83	56
ΣΥΝΟΛΟ	150	100

Πίνακας 13: Βαθμός ικανοποίησης από το αμπελοοινικό εισόδημα

Βαθμός ικανοποίησης	Συχνότητα	Ποσοστό
ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	3	2
ΠΟΛΥ	16	11
ΜΕΤΡΙΑ	54	36
ΛΙΓΟ	45	30
ΚΑΘΟΛΟΥ	32	21
ΣΥΝΟΛΟ	150	100

Πίνακας 14: Καλλιέργεια άλλων φυτών εκτός των αμπελιών

Καλλιέργεια φυτών	Συχνότητα	Ποσοστό
ΝΑΙ	95	63
ΟΧΙ	55	37
ΣΥΝΟΛΟ	150	100

Πίνακας 15: Φυτά που καλλιεργούνται εκτός των αμπελιών

Φυτά	Συχνότητα	Ποσοστό
ΑΧΛΑΔΙΑ	31	11
ΡΟΔΑΚΙΝΑ	31	12
ΣΙΤΑΡΙ	12	18
ΚΑΛΑΜΠΟΚΙ	8	20
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ	7	20
ΒΑΜΒΑΚΙ / ΚΑΡΠΟΥΖΙ / ΑΜΥΓΔΑΛΑ / ΤΡΙΦΥΛΛΙ / ΚΑΠΝΟ	11	19
ΣΥΝΟΛΟ	100	100

Πίνακας 16: Λόγοι ενασχόλησης με τη γεωργία

Λόγοι	Συχνότητα	Ποσοστό
ΚΑΛΟ ΒΑΣΙΚΟ ΕΤΗΣΙΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ	31	21
ΚΑΛΟ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟ ΕΤΗΣΙΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ	9	6
ΣΥΝΕΧΙΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	68	45
ΕΛΛΕΙΨΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΕΠΙΛΟΓΩΝ	37	25
ΧΑΜΗΛΟ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	5	3
ΣΥΝΟΛΟ	150	100

Πίνακας 17: Λόγοι ενασχόλησης με την καλλιέργεια των αμπελιών

Λόγοι	Συχνότητα	Ποσοστό
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ	18	12
ΚΑΛΟ ΒΑΣΙΚΟ ΕΤΗΣΙΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ	24	16
ΚΑΛΟ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟ ΕΤΗΣΙΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ	10	7
ΣΥΝΕΧΙΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ	78	52
Η ΥΠΑΡΞΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ	20	13
ΣΥΝΟΛΟ	150	100

Πίνακας 18: Συνολικός αριθμός καλλιεργούμενων στρεμμάτων

Αριθμός στρεμμάτων	Συχνότητα	Ποσοστό
0-50 ΣΤΡΕΜ.	100	67
51-100 ΣΤΡΕΜ.	32	21
101-150 ΣΤΡΕΜ.	9	6
151-200 ΣΤΡΕΜ.	5	3
201 ΣΤΡΕΜ. ΚΑΙ ΑΝΩ	4	3
ΣΥΝΟΛΟ	150	100

Πίνακας 19: Αριθμός στρεμμάτων των αμπελώνων

Αριθμός στρεμμάτων	Συχνότητα	Ποσοστό
0-25 ΣΤΡΕΜ.	76	50
26-50 ΣΤΡΕΜ.	61	41
51-75 ΣΤΡΕΜ.	7	5
76-100 ΣΤΡΕΜ.	6	4
ΣΥΝΟΛΟ	150	100

Πίνακας 20: Έτη συμμετοχής στο συνεταιρισμό

Έτη	Συχνότητα	Ποσοστό
0-10 ΕΤΗ	56	38
11-20 ΕΤΗ	47	31
21-30 ΕΤΗ	20	13
31-40 ΕΤΗ	11	7
40 ΕΤΗ ΚΑΙ ΑΝΩ	16	11
ΣΥΝΟΛΟ	150	100

Πίνακας 21: Απαραίτητη η ύπαρξη του συνεταιρισμού

Απαραίτητη ύπαρξη	Συχνότητα	Ποσοστό
ΝΑΙ	150	100
ΟΧΙ	0	0
ΣΥΝΟΛΟ	150	100

Πίνακας 22: Λόγοι της απαραίτητης ύπαρξης του συνεταιρισμού

Λόγοι απαραίτητης ύπαρξης	Συχνότητα	Ποσοστό
ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	54	23
ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ	53	23
ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	85	36
ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΑΣ	42	18
ΣΥΝΟΛΟ	230	100

Πίνακας 23: Ικανοποίηση των μελών από τη συμμετοχή στο συνεταιρισμό

Ικανοποίηση	Συχνότητα	Ποσοστό
ΝΑΙ	138	92
ΟΧΙ	12	8
ΣΥΝΟΛΟ	150	100

Πίνακας 24: Όφελος από τη συμμετοχή στο συνεταιρισμό

Όφελος	Συχνότητα	Ποσοστό
ΔΙΑΘΕΣΗ ΜΕΡΟΥΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	75	54
ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΣΤΑΘΕΡΗΣ ΤΙΜΗΣ	41	30
ΠΑΡΕΜΒΑΤΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ	4	3
ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ, ΔΙΑΘΕΣΗ & ΕΜΠΟΡΙΑ	12	9
ΣΙΓΟΥΡΙΑ ΣΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ	6	4
ΣΥΝΟΛΟ	138	100

Πίνακας 25: Ζημιά από τη συμμετοχή στο συνεταιρισμό

Ζημιά από τον συνεταιρισμό	Συχνότητα	Ποσοστό
ΜΙΚΡΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΚΑΙ ΜΙΚΡΟ ΡΙΣΚΟ	5	42
ΟΧΙ ΚΑΛΗ ΣΥΝ/ΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ	7	58
ΣΥΝΟΛΟ	12	100

Πίνακας 26: Προοπτική του συνεταιρισμού

Προοπτική	Συχνότητα	Ποσοστό
ΑΡΙΣΤΗ	15	10
ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ	35	23
ΚΑΛΗ	69	47
ΜΕΤΡΙΑ	26	17
ΚΑΚΗ	5	3
ΣΥΝΟΛΟ	150	100

Πίνακας 27: Προοπτική της αμπελουργίας

Προοπτική	Συχνότητα	Ποσοστό
ΑΡΙΣΤΗ	1	1
ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ	6	4
ΚΑΛΗ	17	11
ΜΕΤΡΙΑ	75	50
ΚΑΚΗ	51	34
ΣΥΝΟΛΟ	150	100

Πίνακας 28: Βοήθεια του συνεταιρισμού στην αύξηση του εισοδήματος

Βοήθεια στην αύξηση εισοδήματος	Συχνότητα	Ποσοστό
ΝΑΙ	136	91
ΟΧΙ	14	9
ΣΥΝΟΛΟ	150	100

Πίνακας 29: Βοήθεια του συνεταιρισμού στην τοπική ανάπτυξη

Βοήθεια στην τοπική ανάπτυξη	Συχνότητα	Ποσοστό
ΝΑΙ	147	98
ΟΧΙ	3	2
ΣΥΝΟΛΟ	150	100

Πίνακας 30: Τρόποι βοήθειας του συνεταιρισμού στην αύξηση του εισοδήματος

Τρόποι	Συχνότητα	Ποσοστό
ΚΡΑΤΗΣΕ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΣΤΟΝ ΤΟΠΟ	74	50
ΕΙΣΡΟΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΜΕΣΩ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΩΝ	25	17
ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΕΣΩ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	48	33
ΣΥΝΟΛΟ	147	100

Πίνακας 31: Απασχόληση με την αμπελοκαλλιέργεια των υπόλοιπων μελών της οικογένειας

Απασχόληση	Συχνότητα	Ποσοστό
ΝΑΙ	90	60
ΟΧΙ	60	40
ΣΥΝΟΛΟ	150	100

Πίνακας 32: Αριθμός των μελών της οικογένειας που ασχολούνται με την αμπελοκαλλιέργεια

Άτομα	Συχνότητα	Ποσοστό
1 ΑΤΟΜΟ	46	52
2 ΑΤΟΜΑ	31	34
3 ΑΤΟΜΑ	13	14
ΣΥΝΟΛΟ	90	100

Πίνακας 33: Μέλη της οικογένειας που ασχολούνται με την αμπελοκαλλιέργεια

Μέλη	Συχνότητα	Ποσοστό
ΣΥΖΥΓΟΣ	55	38
ΓΙΟΣ	25	17
ΚΟΡΗ	8	6
ΓΑΜΠΡΟΣ	1	1
ΝΥΦΗ	1	1
ΠΑΤΕΡΑΣ	24	17
ΜΗΤΕΡΑ	23	16
ΑΔΕΡΦΟΣ	6	4
ΣΥΝΟΛΟ	143	100

Πίνακας 34: Απασχόληση στην εκμετάλλευση εποχικών ατόμων

Απασχόληση	Συχνότητα	Ποσοστό
ΝΑΙ	135	90
ΟΧΙ	15	10
ΣΥΝΟΛΟ	150	100

Πίνακας 35: Αριθμός των εποχικών ατόμων που απασχολούνται στην εκμετάλλευση

Άτομα	Συχνότητα	Ποσοστό
1 ΑΤΟΜΟ	7	5
2 ΑΤΟΜΑ	28	21
3 ΑΤΟΜΑ	35	27
4 ΑΤΟΜΑ	16	12
5 ΑΤΟΜΑ	22	16
6 ΑΤΟΜΑ	6	4
7 ΑΤΟΜΑ	7	5
8 ΑΤΟΜΑ	2	1
9 ΑΤΟΜΑ	1	1
10 ΑΤΟΜΑ	11	8
ΣΥΝΟΛΟ	135	100

Πίνακας 36: Συμβουλή για απασχόληση κάποιου με την αμπελοκαλλιέργεια

Συμβουλή	Συχνότητα	Ποσοστό
ΝΑΙ	55	37
ΟΧΙ	95	63
<u>ΣΥΝΟΛΟ</u>	<u>150</u>	<u>100</u>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ
ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

ΑΜΠΕΛΟΦΥΛΛΟ

Πηγή: Αγροτικός Οινοποιητικός Συνεταιρισμός Τυρνάβου

ΛΕΥΚΟΣ
ΞΗΡΟΣ

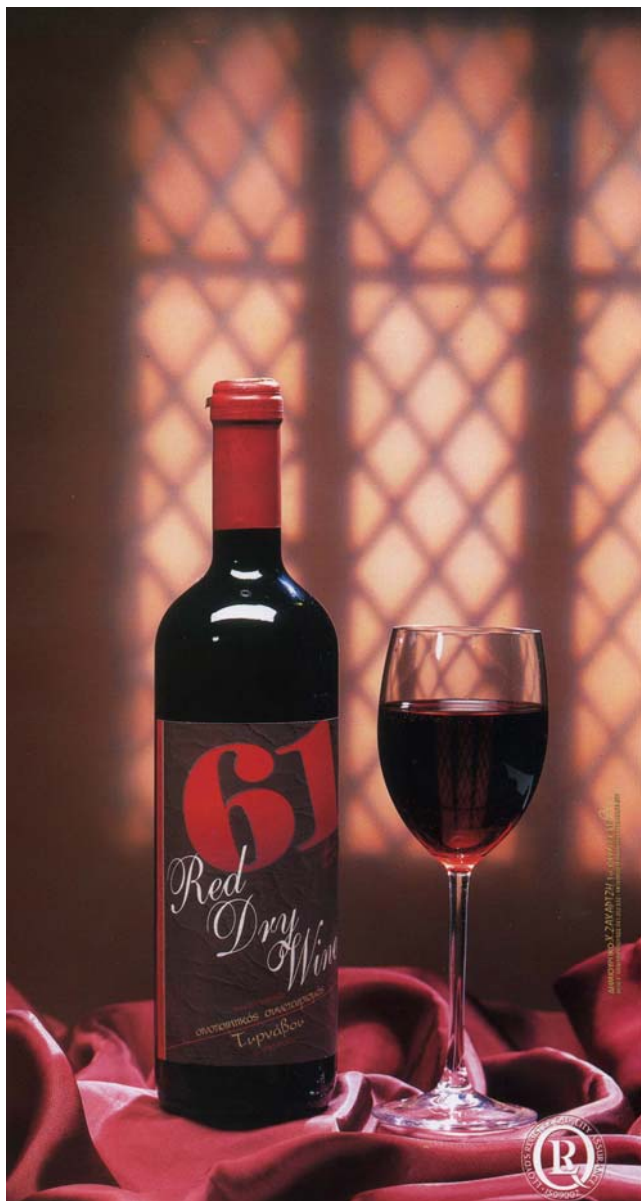

Πηγή: Αγροτικός Οινοποιητικός Συνεταιρισμός Τυρνάβου

ΜΑΪΣΤΡΑΛΙ

Πηγή: Αγροτικός Οινοποιητικός Συνεταιρισμός Τυρνάβου

ΕΞΗΝΤΑ ΕΝΑ “61”

Πηγή: Αγροτικός Οινοποιητικός Συνεταιρισμός Τυρνάβου

ΜΕΘΥΣΤΙΚΟ
Ροζέ ξηρό κρασί 250 ml

ΘΕΣΣΑΛΙΚΟΣ ΤΟΠΙΚΟΣ ΟΙΝΟΣ
Λευκό ξηρό κρασί 250 ml

Πηγή: Αγροτικός Οινοποιητικός Συνεταιρισμός Τυρνάβου

Ερυθρός Ημίγλυκος

Λευκός Ημίγλυκος

Πηγή: Αγροτικός Οινοποιητικός Συνεταιρισμός Τυρνάβου

**ΘΕΣΣΑΛΙΚΟΣ
ΤΟΠΙΚΟΣ
ΟΙΝΟΣ**

Πηγή: Αγροτικός Οινοποιητικός Συνεταιρισμός Τυρνάβου

ΑΡΧΑΪΚΟΣ

Πηγή: Αγροτικός Οινοποιητικός Συνεταιρισμός Τυρνάβου

ΑΛΙΚΟΣ

Πηγή: Αγροτικός Οινοποιητικός Συνεταιρισμός Τυρνάβου

ΠΑΛΑΙΩΜΕΝΟ

Πηγή: Αγροτικός Οινοποιητικός Συνεταιρισμός Τυρνάβου

Πηγή: Αγροτικός Οινοποιητικός Συνεταιρισμός Τυρνάβου

Πηγή: Αγροτικός Οινοποιητικός Συνεταιρισμός Τυρνάβου

ΑΣΚΟΙ (Bag in Box)
Συσκευάζεται σε 5L - 10L & 20L
στις Οινογένσεις:
PETRINA - ΑΡΕΤΟ - ΜΟΣΧΑΤΟ - ΗΜΙΓΛΥΚΟ

Πηγή: Αγροτικός Οινοποιητικός Συνεταιρισμός Τυρνάβου

ΤΣΙΠΟΥΡΟ ΤΥΡΝΑΒΟΥ

Πηγή: Αγροτικός Οινοποιητικός Συνεταιρισμός Τυρνάβου

Πηγή: Αγροτικός Οινοποιητικός Συνεταιρισμός Τυρνάβου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ
ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Α) ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΖΥΜΩΣΗΣ ΣΤΑΦΥΛΙΟΥ⁴

Εικόνα 1: Σταφυλοδόχος

⁴ Όλο το φωτογραφικό υλικό προέρχεται από το προσωπικό αρχείο του ερευνητή.

Εικόνα 2: Διαδικασία εκραγισμού

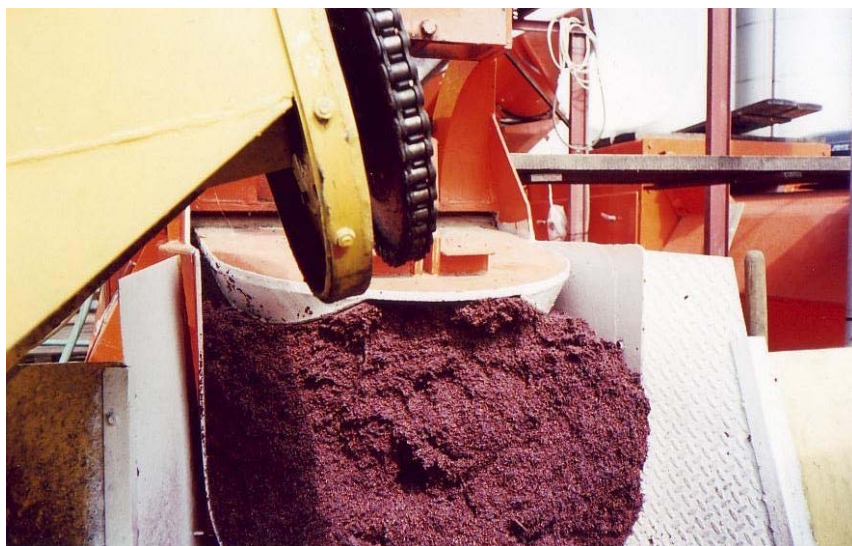
Εικόνα 3: Διαδικασία εκραγισμού

Εικόνα 4: Διαδικασία εκραγισμού

Εικόνα 5: Απομάκρυνση κοτσανιών και στεμφύλων

Εικόνα 6: Απομάκρυνση κοτσανιών και στεμφύλων

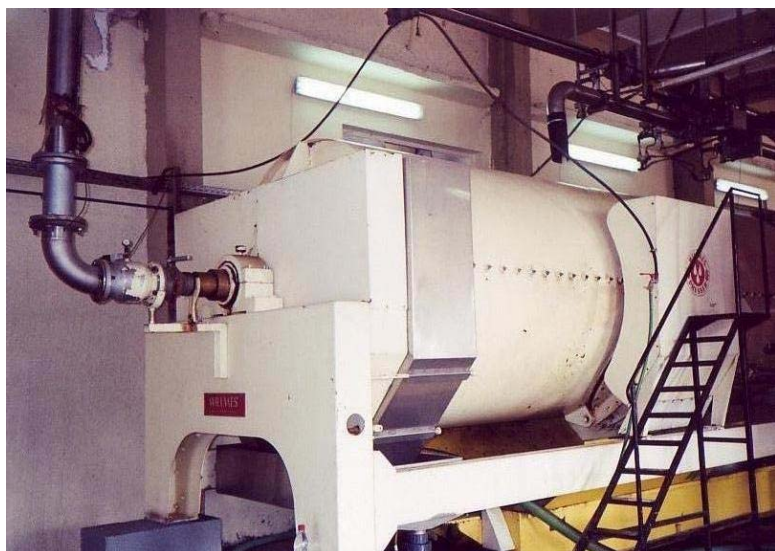

Εικόνα 7: Απομάκρυνση κοτσανιών και στεμφύλων

Εικόνα 8: Απομάκρυνση κοτσανιών και στεμφύλων

Β - Γ) ΕΡΥΘΡΗ ΚΑΙ ΛΕΥΚΗ ΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Εικόνα 9: Οινοποιητής

Εικόνα 10:

Σωλήνες μεταφοράς του χυμού των σταφυλιών από τον οινοποιητή στις δεξαμενές

Εικόνα 11: Σωλήνες μεταφοράς του χυμού των σταφυλιών από τον οινοποιητή στις δεξαμενές

Εικόνα 12: Δεξαμενές αποθήκευσης του χυμού των σταφυλιών για να γίνει η ζύμωση

Εικόνα 13: Δεξαμενές αποθήκευσης του σταφυλικού χυμού μετά τη ζύμωση

Εικόνα 14: Δεξαμενές αποθήκευσης του καθαρού προϊόντος μετά τον καθαρισμό του μέσα από φίλτρα

Δ) ΕΜΦΙΑΛΩΣΗ

Εικόνα 15: Μηχάνημα πλύσης των άδειων μπουκαλιών

Εικόνα 16: Μηχάνημα πλύσης των άδειων μπουκαλιών

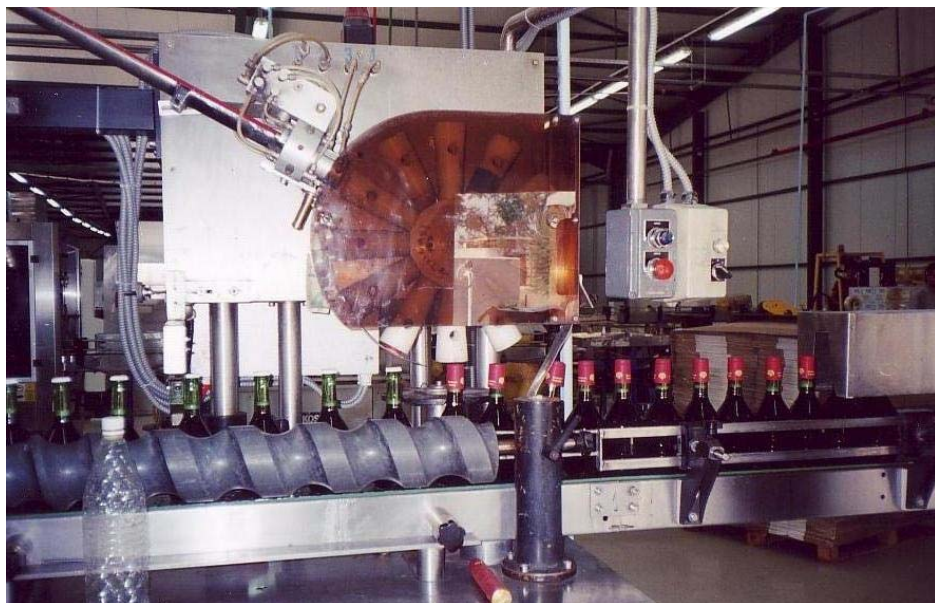
Εικόνα 17: Μηχάνημα πλύσης των άδειων μπουκαλιών

Εικόνα 18: Γέμισμα μπουκαλιών

Εικόνα 19: Μπαίνουν τα καπάκια και οι ταινίες στα πόματα των μπουκαλιών

Εικόνα 20: Εισαγωγή ετικετών με την ονομασία στα μπουκάλια και ταινιών στα πόματα.

Εικόνα 21: Σφράγιση των ταινιών στα πόματα

Εικόνα 22: Σφράγιση των ταινιών στα πόματα

Εικόνα 23: Συσκευασία των μπουκαλιών σε κιβώτια

Εικόνα 24: Εμφιάλωση των ασκών

Εικόνα 25: Συσκευασία των ασκών

Ε) ΤΣΙΠΟΥΡΟ

Εικόνα 26: Δεξαμενές αποθήκευσης του κρασιού

Εικόνα 27: Καζάνι βρασμού

Εικόνα 28: Καζάνι
βρασμού

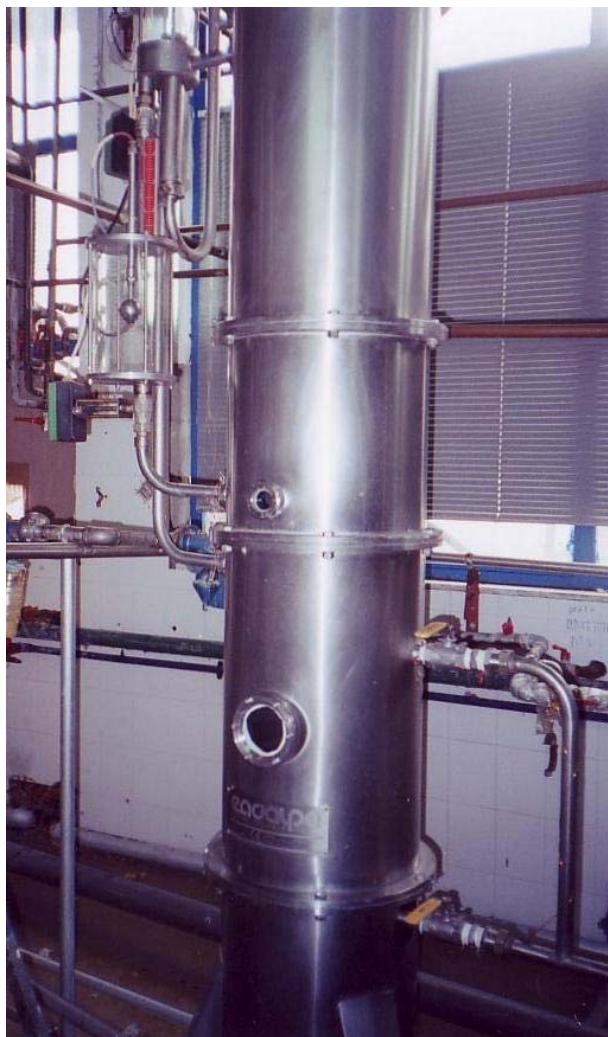
Εικόνα 29: Τόξο μεταφοράς των υδρατμών του αποστάγματος στη στήλη

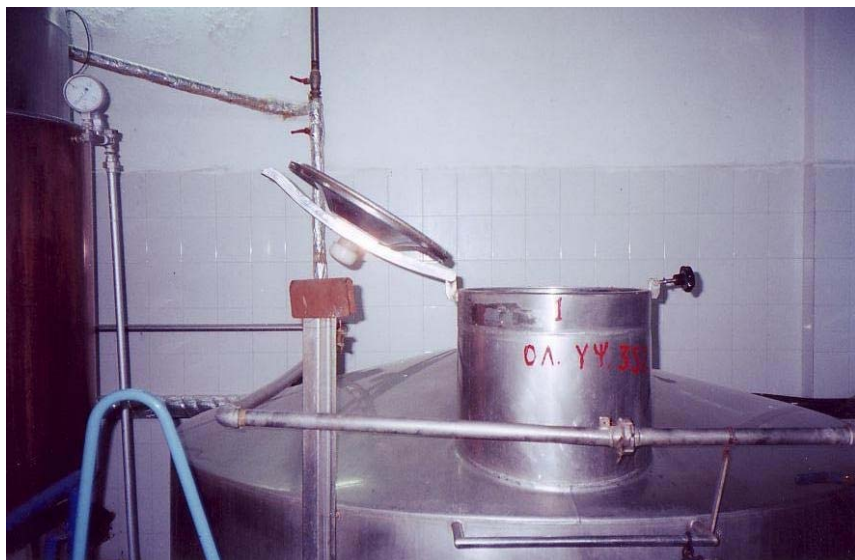
Εικόνα 30: Στήλη για διπλή απόσταξη

Εικόνα 31: Υγροποίηση των υδρατμών

Εικόνα 32: Υγροποίηση των υδρατμών

Εικόνα 33: Δεξαμενές αποθήκευσης αποστάγματος

Εικόνα 34: Δεξαμενές αποθήκευσης βρασμένου τσίπουρου

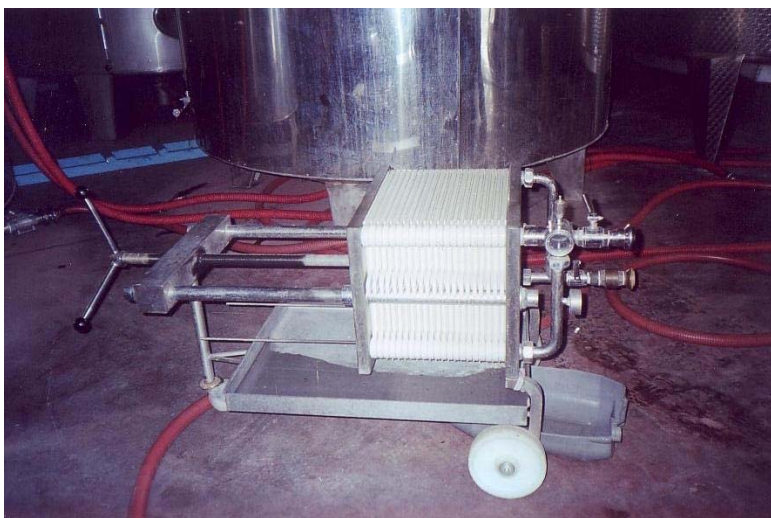
Εικόνα 35: Απιονιστής

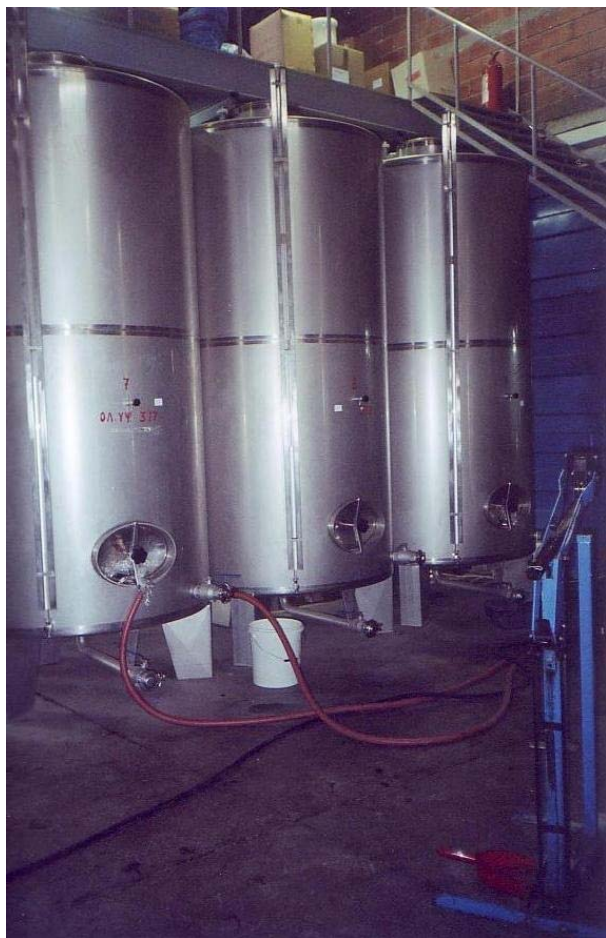
Εικόνα 36: Ψυκτική δεξαμενή

Εικόνα 37: Μηχάνημα φιλτραρισμού

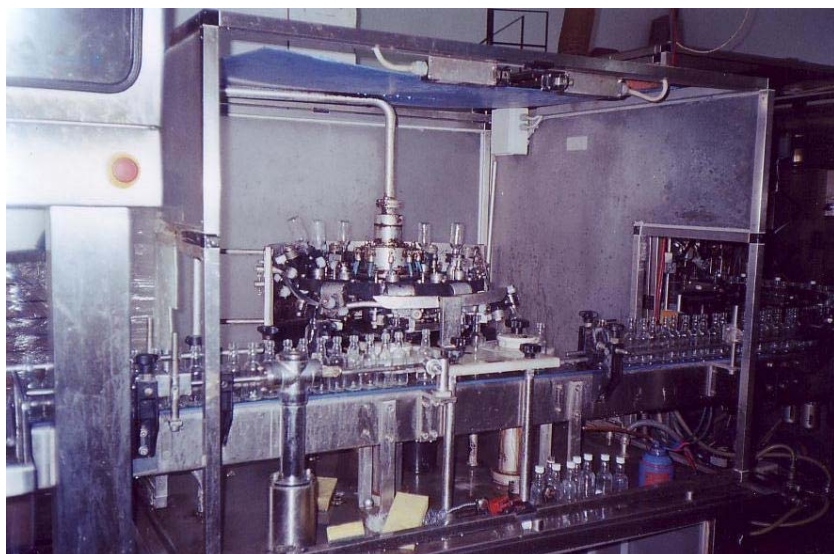

Εικόνα 38: Φίλτρα

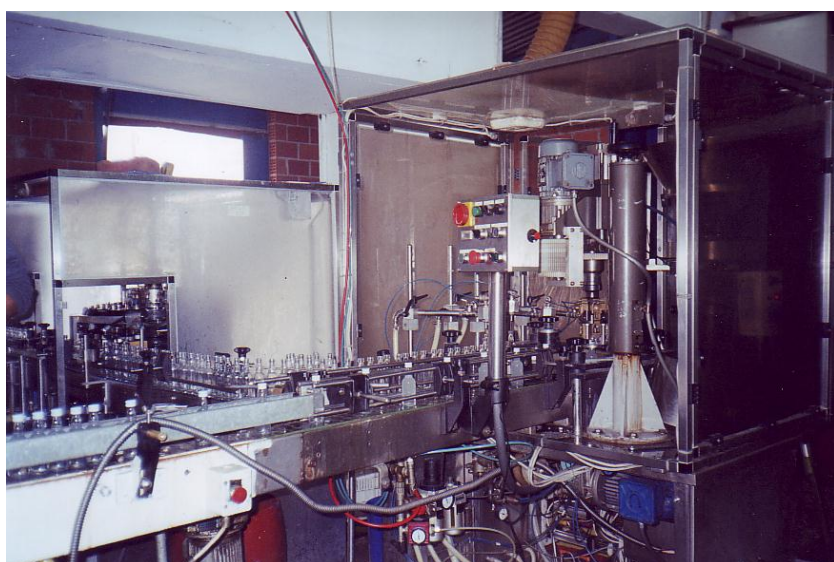

Εικόνα 39: Δεξαμενές αποθήκευσης καθαρού τσίπουρου

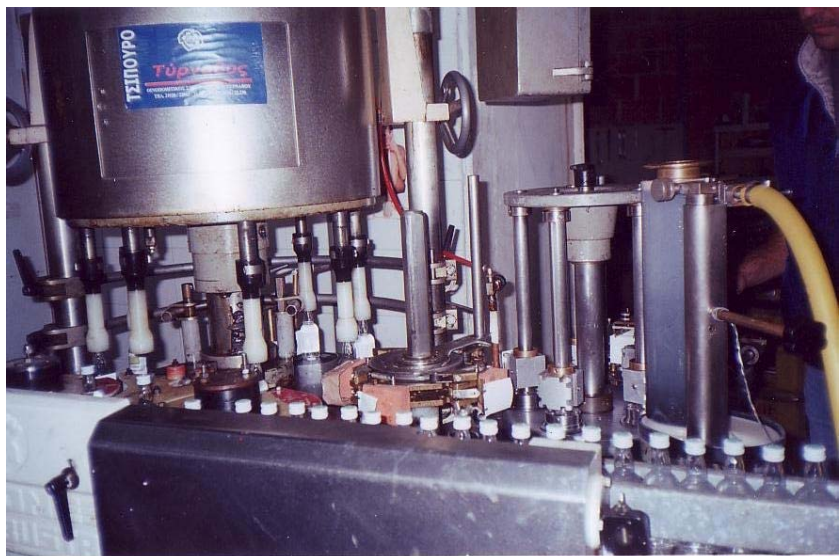
ΣΤ) ΕΜΦΙΑΛΩΣΗ ΤΣΙΠΟΥΡΟΥ

Εικόνα 40: Πλύσιμο μπουκαλιών

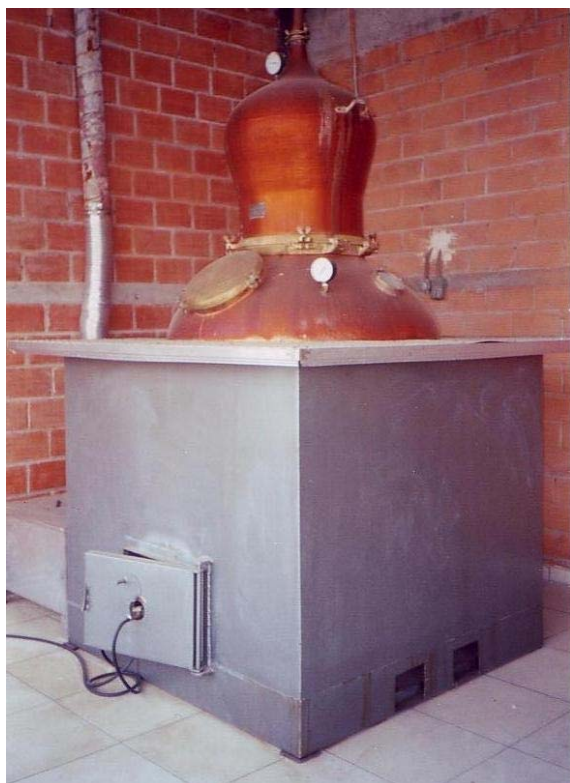
Εικόνα 41: Γέμισμα μπουκαλιών

Εικόνα 42: Σφράγιση μπουκαλιών

Εικόνα 43: Συσκευασία μπουκαλιών

Εικόνα 44: Ουζοκάζανο

Εικόνα 45: Γλυκάνισο

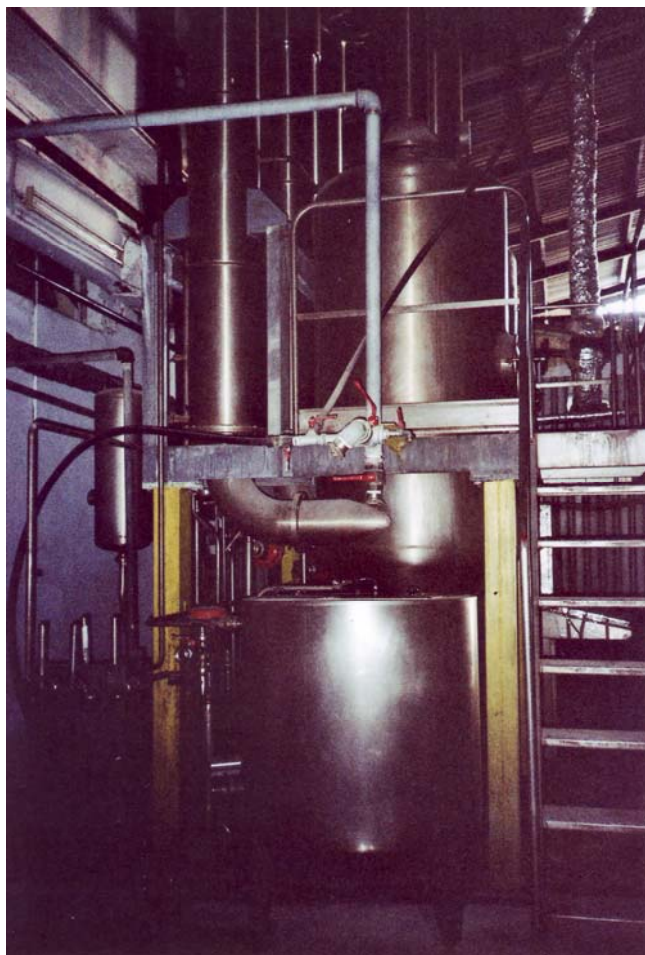

Εικόνα 46: Δεξαμενή
συλλογής του
αποστάγματος

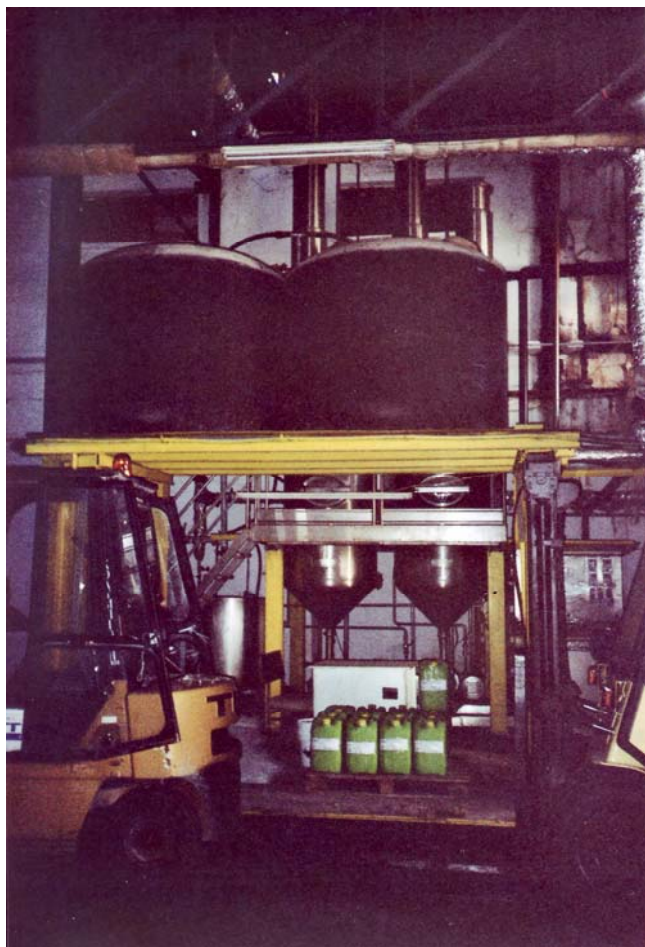
Η) ΜΟΝΑΔΑ ΑΝΑΚΑΘΟΡΙΣΜΕΝΟΥ ΣΥΜΠΥΚΝΩΜΕΝΟΥ ΓΛΕΥΚΟΥΣ

Εικόνα 47: Ανακαθαριστής γλεύκους

Εικόνα 48: Συμπυκνωτής γλεούκους

Εικόνα 49: Συμπυκνωτής γλεύκους

Θ) ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Εικόνα 50: Εγκαταστάσεις αποθήκευσης

Εικόνα 51: Εγκαταστάσεις αποθήκευσης

Εικόνα 52: Εγκαταστάσεις αποθήκευσης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε
ΠΙΝΑΚΕΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ

Πίνακας 4.1: Ετήσιος πίνακας πωλήσεων κρασιών λαϊκών και πολυτελείας σε τεμάχια

ΕΤΗΣΙΑ (12 ΜΗΝΟ)						
ΚΡΑΣΙΑ ΛΑΙΚΑ - ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ			ΤΕΜΑΧΙΑ			
ΕΙΔΗ	2000	2001	2002	2003	2004	2005
ΡΕΤΣΙΝΑ 0,5	4.384.318	4.325.970	4.486.568	3.887.545	3.656.363	3.030.943
ΑΡΕΤΟ 0,5	821.655	950.708	1.155.902	1.193.547	1.268.185	1.234.902
ΚΟΚΚΙΝΕΛΙ 0,5	87.583	101.035	125.826	138.047	137.456	103.028
ΡΕΤΣΙΝΑΚΙ 0,5	588.187	733.383	856.622	840.652	915.034	828.572
ΑΡΕΤΑΚΙ 0,5	111.774	183.612	292.381	364.310	495.597	565.018
ΜΟΣΧΑΤΟ 0,5	129.439	160.100	192.439	244.883	255.196	209.341
ΡΕΤΣΙΝΑ 1,5	3.546	1.260	-----	-23	-60	0
ΑΡΕΤΟ 1,5	2.850	510	-36			
ΚΟΚΚΙΝΟ 1,5	2.574	168	-----			
ΜΙΓΛΥΚΟ 1,5	1.836	1.152	-----			
ΡΕΤΣΙΝΑ 2	20.998	23.360	13.127	7.698	10.699	7.957
ΑΡΕΤΟ 2	9.900	11.123	9.452	7.554	8.299	4.898
ΚΟΚΚΙΝΕΛΙ 2	26.071	40.617	29.211	26.584	25.332	17.178
ΗΜΙΓΛΥΚΟ 2	24.235	31.000	19.572	19.642	20.316	11.809
ΗΜΙΓΛ.ΛΕΥΚ. 2	5.769	2.256	-----	-65		0
ΡΕΤΣΙΝΑ ΚΟΚ. 2	-----	-----	-----			
ΜΕΘΥΣΤΙΚΟ 0,25	13.525	11.844	12.867	13.108	21.637	18.452
ΘΕΣΣΑΛΙΚΟ 0,25	24.065	25.434	28.559	35.389	42.638	49.768
ΘΕΣΣΑΛΙΚΟ 0,75	69.659	68.008	75.573	70.304	57.716	52.106
Λ. ΞΗΡΟΣ 0,75	41.159	34.193	27.996	29.924	29.244	25.520
ΡΕΤΣΙΝΑ 0,75	205.738	208.345	182.129	162.324	149.793	114.815
--- 61 --- 0,75	17.423	14.863	14.206	17.617	15.851	16.175
ΔΙΣΤΡΑΛΙ 0,75	11.756	11.383	8.860	10.713	8.793	9.460
ΗΜΙΓΛ ΚΟΚ 0,75	4.465	6.789	8.737	8.214	7.494	4.205
ΗΜΙΓΛ. ΛΕΥ 0,75	1.779	2.282	1.248	1.300	590	0
ΡΕΤΣ.ΚΟΚ. 0,75	28	-----	-----	-236	0	0
ΑΛΙΚΟΣ 0,75	-----	1.756	1.593	2.667	3.520	2.542
ΑΡΧΑΙΚΟΣ 0,75	1.737	1.019	1.159	1.202	699	1.034
ΣΥΝΟΛΟ	6.612.069	6.952.170	7.543.991	7.084.900	7.130.392	6.307.715
	5,14%	8,50%	-6%	0,64%	-12%	

Πηγή: Αγροτικός Οινοποιητικός Συνεταιρισμός Τυρνάβου

Πίνακας 4.2: Ετήσιος πίνακας πωλήσεων κρασιών λαϊκών και πολυτελείας σε κιλά

ΕΤΗΣΙΑ (12 ΜΗΝΟ)						
ΚΡΑΣΙΑ ΛΑΙΚΑ - ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ				ΚΙΛΑ		
ΕΙΔΗ	2000	2001	2002	2003	2004	2005
ΡΕΤΣΙΝΑ 0,5	2.192.161	2.162.984	2.243.284	1.943.773	1.828.182	1.515.472
ΑΡΕΤΟ 0,5	410.809	475.355	577.951	596.774	634.093	617.451
ΚΟΚΚΙΝΕΛΙ 0,5	43.792	50.517	62.913	69.024	68.728	51.514
ΡΕΤΣΙΝΑΚΙ 0,5	294.096	366.691	428.311	420.326	457.517	414.286
ΑΡΕΤΑΚΙ 0,5	55.888	91.806	146.191	182.155	247.799	282.509
ΜΟΣΧΑΤΟ 0,5	64.722	80.051	96.220	122.442	127.598	104.671
ΡΕΤΣΙΝΑ 1,5	5.319	1.890	0	-35	-90	0
ΑΡΕΤΟ 1,5	4.275	765	-54	0	0	0
ΚΟΚΚΙΝΟ 1,5	3.861	252	0	0	0	0
ΗΜΙΓΛΥΚΟ 1,5	2.754	1.728	0	0	0	0
ΡΕΤΣΙΝΑ 2	41.996	46.720	26.254	15.396	21.398	15.914
ΑΡΕΤΟ 2	19.800	22.246	18.904	15.108	16.598	9.796
ΚΟΚΚΙΝΕΛΙ 2	52.142	81.234	58.422	57.168	50.664	34.356
ΗΜΙΓΛΥΚΟ 2	48.470	62.000	39.144	39.284	40.632	23.618
ΗΜΙΓΛ.ΛΕΥΚ. 2	11.538	4.512	0	-132	0	0
ΡΕΤΣΙΝΑ ΚΟΚ. 2	0	0	0	0	0	0
ΜΕΘΥΣΤΙΚΟ 0,25	3.381	2.961	3.217	3.277	5.409	4.613
ΘΕΣΣΑΛΙΚΟ 0,25	6.016	6.359	7.140	8.847	10.660	12.442
ΘΕΣΣΑΛΙΚΟ 0,75	52.244	51.008	56.680	52.728	43.287	39.080
Λ. ΞΗΡΟΣ 0,75	30.870	25.646	20.997	22.443	21.933	19.140
ΡΕΤΣΙΝΑ 0,75	154.305	156.256	136.597	121.743	112.345	86.111
— 61 — 0,75	13.069	11.373	10.655	13.213	11.888	12.131
ΜΑΙΣΤΡΑΛΙ 0,75	8.815	8.537	6.645	8.035	6.595	7.095
ΗΜΙΓΛ. ΚΟΚ 0,75	3.349	5.092	6.553	6.161	5.621	3.154
ΗΜΙΓΛ. ΛΕΥ 0,75	1.336	1.712	936	975	443	0
ΡΕΤΣ.ΚΟΚ. 0,75	21	0	0	-177	0	0
ΑΛΙΚΟΣ 0,75	0	1.317	1.195	2.000	2.640	1.907
ΑΡΧΑΙΚΟΣ 0,75	1.303	765	869	902	524	776
ΣΥΝΟΛΟ	3.526.332	3.719.777	3.949.024	3.701.430	3.714.464	3.256.028
	5,48%	6,16%	-6,27%	0,35%	-12%	

Πηγή: Αγροτικός Οινοποιητικός Συνεταιρισμός Τυρνάβου

Πίνακας 4.3: Ετήσιος πίνακας πωλήσεων κρασιών λαϊκών και πολυτελείας σε αξία

ΕΤΗΣΙΑ (12 ΜΗΝΟ)

ΚΡΑΣΙΑ ΛΑΙΚΑ - ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ				ΑΞΙΑ		
ΕΙΔΗ	2000	2001	2002 ΕΥΡΩ	2003	2004	2005
ΡΕΤΣΙΝΑ 0,5	699.648.759	734.093.242	2.376.571,92	2.118.943,45	2.013.429,41	1.810.379,05
ΑΡΕΤΟ 0,5	130.517.564	160.843.747	611.718,97	647.435,51	689.933,54	732.191,80
ΚΟΚΚΙΝΕΛΙ 0,5	14.232.620	17.350.973	67.668,32	75.826,52	77.280,22	62.230,36
ΡΕΤΣΙΝΑΚΙ 0,5	112.959.733	154.716.361	566.335,61	570.913,81	628.681,38	612.995,09
ΑΡΕΤΑΚΙ 0,5	21.119.473	38.477.094	192.551,82	246.105,41	338.894,39	415.618,62
ΜΟΣΧΑΤΟ 0,5	23.763.516	33.855.097	128.954,95	169.184,13	179.168,58	158.779,05
ΡΕΤΣΙΝΑ 1,5	1.615.520	549.809	-----	-28,37	-84,67	0
ΑΡΕΤΟ 1,5	1.315.368	229.381	-56,74		0,00	0
ΚΟΚΚΙΝΟ 1,5	1.160.485	77.586	-----		0,00	0
ΗΜΙΓΛΥΚΟ 1,5	947.119	619.639	-----		0,00	0
ΡΕΤΣΙΝΑ 2	10.918.208	13.419.328	25.228,74	15.482,60	20.902,76	17.313,03
ΑΡΕΤΟ 2	5.210.993	6.539.272	18.420,59	15.288,05	16.820,05	11.372,94
ΚΟΚΚΙΝΕΛΙ 2	14.313.145	24.680.808	61.081,95	60.887,37	57.723,13	42.219,38
ΗΜΙΓΛΥΚΟ 2	13.896.195	19.088.402	41.350,09	42.387,66	42.971,99	27.936,39
ΗΜΙΓΛ.ΛΕΥΚ. 2	3.286.017	1.423.189	-----	-123,84	0,00	0
ΡΕΤΣΙΝΑ ΚΟΚ. 2	-----	-----	-----		0,00	0
ΜΕΘΥΣΤΙΚΟ 0,25	2.945.200	2.751.430	9.407,87	10.152,35	17.338,28	16.081,35
ΘΕΣΣΑΛΙΚΟ 0,25	5.278.866	5.959.966	21.142,62	27.934,78	34.528,20	43.216,01
ΘΕΣΣΑΛΙΚΟ 0,75	43.643.651	46.635.392	164.424,36	159.023,76	133.169,99	121.117,18
Λ. ΞΗΡΟΣ 0,75	14.088.743	14.480.371	37.274,65	40.387,02	36.979,19	31.293,35
ΡΕΤΣΙΝΑ 0,75	74.571.635	90.183.926	242.407,52	218.826,14	197.725,32	150.175,28
— 61 — 0,75	6.606.777	6.273.449	19.481,21	25.060,27	22.306,76	22.657,83
ΜΑΙΣΤΡΑΛΙ 0,75	4.410.836	4.497.988	11.368,09	14.248,64	11.705,00	12.136,96
ΗΜΙΓΛ ΚΟΚ 0,75	1.887.465	3.081.692	12.754,20	12.256,68	11.338,98	6.033,65
ΗΜΙΓΛ. ΛΕΥ 0,75	746.633	1.040.627	1.810,46	1.926,84	909,56	-17,07
ΡΕΤΣ.ΚΟΚ. 0,75	9.334	-----	-----	-260,54	0,00	0,00
ΑΛΙΚΟΣ 0,75	-----	2.280.285	6.096,24	8.665,85	14.704,81	10.470,65
ΑΡΧΑΙΚΟΣ 0,75	3.817.476	2.292.232	7.467,62	8.031,68	4.043,48	6.539,63
	3.817.476					
ΣΥΝΟΛΟ	1.216.728.807	1.385.441.286	4.623.461,06	4.488.555,77	4.550.470,35	4.310.740,53
			1.575.444.356	1.529.475.379	1.550.572.772	1.468.884.836,00
	14,22%		13,70%	-2,90%	1,38%	-5,00%

Πηγή: Αγροτικός Οινοποιητικός Συνεταιρισμός Τυρνάβου

Πίνακας 4.4: Ετήσιος πίνακας πωλήσεων κρασιών σε δαμιτζάνες και ασκούς σε τεμάχια

ΕΤΗΣΙΑ (12 ΜΗΝΟ)						
ΚΡΑΣΙΑ ΔΑΜΙΤΖΑΝΕΣ - ΑΣΚΟΙ			ΤΕΜΑΧΙΑ			
ΕΙΔΗ	2000	2001	2002	2003	2004	2005
ΡΕΤΣΙΝΑ						
ΔΑΜΙΤΖΑΝΑ 5	66.583	74.834	75.245	68.737	56.239	41.802
ΑΣΚΟΣ 5 ΛΙΤ		2.312	4.287	8.211	8.513	4.720
ΑΣΚΟΣ 10 ΛΙΤ		215	793	1.284	1.343	947
ΑΣΚΟΣ 20 ΛΙΤ		243	1.644	3.682	3.150	2.001
PET 1.5 ΛΙΤ	0	-----	-----			5.040
ΚΟΚΚΙΝΟ						
ΔΑΜΙΤΖΑΝΑ 5	31.759	42.331	51.704	50.457	39.496	29.845
ΑΣΚΟΣ 5 ΛΙΤ		2.425	8.596	14.360	12.856	8.869
ΑΣΚΟΣ 10 ΛΙΤ		363	1.873	3.157	3.014	2.692
ΑΣΚΟΣ 20 ΛΙΤ		649	13.070	12.416	11.822	10.053
PET 1.5 ΛΙΤ	31	-----	-----			11.734
ΑΡΕΤΣΙΝΩΤΟ						
ΔΑΜΙΤΖΑΝΑ 5	38.990	44.707	42.174	43.985	36.485	32.728
ΑΣΚΟΣ 5 ΛΙΤ		2.405	7.376	12.504	12.869	11.172
ΑΣΚΟΣ 10 ΛΙΤ		345	2.170	3.983	2.890	2.912
ΑΣΚΟΣ 20 ΛΙΤ		443	2.920	5.754	5.675	5.588
PET 1.5 ΛΙΤ	36	-----	-----			7.790
ΗΜΙΓΛΥΚΟ						
ΔΑΜΙΤΖΑΝΑ 5	5.652	7.775	7.656	6.100	5.826	4.729
ΑΣΚΟΣ 5 ΛΙΤ		705	1.022	1.823	1.807	1.252
ΑΣΚΟΣ 10 ΛΙΤ		154	547	896	663	475
ΑΣΚΟΣ 20 ΛΙΤ		680	3.227	2.461	2.127	2.415
ΠΟΡΦΥΡΟΣ						
ΑΣΚΟΣ 5 ΛΙΤ						551
ΑΣΚΟΣ 10 ΛΙΤ						51
ΑΣΚΟΣ 20 ΛΙΤ						21
ΣΥΝΟΛΟ	143.051	180.586	224.304	239.810	204.775	187.387

26,20% 24,20% 6,91% -14,61% -8,50%

Πηγή: Αγροτικός Οινοποιητικός Συνεταιρισμός Τυρνάβου

Πίνακας 4.5: Ετήσιος πίνακας πωλήσεων κρασιών σε δαμιτζάνες και ασκούς σε κιλά

ΕΤΗΣΙΑ (12 ΜΗΝΟ)						
ΚΡΑΣΙΑ ΔΑΜΙΤΖΑΝΕΣ - ΑΣΚΟΙ			ΚΙΛΑ			
ΕΙΔΗ	2000	2001	2002	2003	2004	2005
ΡΕΤΣΙΝΑ						
ΔΑΜΙΤΖΑΝΑ 5	332.915	374.170	376.225	343685	281195	209.010
ΑΣΚΟΣ 5 ΛΙΤ		11.660	21.435	41055	42565	23.600
ΑΣΚΟΣ 10 ΛΙΤ		2.150	7.930	12840	13430	9.470
ΑΣΚΟΣ 20 ΛΙΤ		4.860	32.880	73640	63000	40.020
PET 1.5ΛΙΤ	0	0	0	0	0	7.560
ΚΟΚΚΙΝΟ						
ΔΑΜΙΤΖΑΝΑ 5	158.795	211.655	258.520	252285	197480	149.225
ΑΣΚΟΣ 5 ΛΙΤ		12.125	42.980	71800	64280	44.345
ΑΣΚΟΣ 10 ΛΙΤ		3.630	18.730	31570	30140	26.920
ΑΣΚΟΣ 20 ΛΙΤ		12.980	261.400	248320	236440	201.060
PET 1.5 ΛΙΤ	0	-----	-----			17.601
ΑΡΕΤΣΙΝΩΤΟ						
ΔΑΜΙΤΖΑΝΑ 5	194.950	223.535	210.870	219925	182425	163.640
ΑΣΚΟΣ 5 ΛΙΤ		12.025	36.880	62520	64345	55.860
ΑΣΚΟΣ 10 ΛΙΤ		3.450	21.700	39830	28900	29.120
ΑΣΚΟΣ 20 ΛΙΤ		8.860	58.400	115080	113500	111.760
PET 1.5 ΛΙΤ	0	-----	-----			11.685
ΗΜΙΓΛΥΚΟ						
ΔΑΜΙΤΖΑΝΑ 5	28.260	38.875	38.280	30500	29130	23.645
ΑΣΚΟΣ 5 ΛΙΤ		3.525	5.110	9115	9035	6.260
ΑΣΚΟΣ 10 ΛΙΤ		1.540	5.470	8960	6630	4.750
ΑΣΚΟΣ 20 ΛΙΤ		13.600	64.540	49220	42540	48.300
	-----	-----	-----			
ΠΟΡΦΥΡΟΣ						
ΑΣΚΟΣ 5 ΛΙΤ						2.755
ΑΣΚΟΣ 10 ΛΙΤ						510
ΑΣΚΟΣ 20 ΛΙΤ						420
ΣΥΝΟΛΟ	714.920	938.540	1.461.350	1.610.345	1.405.035	1.187.516

31,23% 55,70% 10,20% -12,75% -15,50%

Πηγή: Αγροτικός Οινοποιητικός Συνεταιρισμός Τυρνάβου

Πίνακας 4.6: Ετήσιος πίνακας πωλήσεων κρασιών σε δαμιτζάνες και ασκούς σε αξία

ΕΤΗΣΙΑ (12 ΜΗΝΟ)						
ΚΡΑΣΙΑ	ΔΑΜΙΤΖΑΝΕΣ - ΑΣΚΟΙ			ΑΞΙΑ		
ΕΙΔΗ	2000	2001	2002 ΕΥΡΩ	2003	2004	2005
ΡΕΤΣΙΝΑ						
ΔΑΜΙΤΖΑΝΑ 5	73.897.268	91.080.514	281.994.83	262.417,14	217.736,25	175.067,53
ΑΣΚΟΣ 5 ΛΙΤ		3.397.894	19.096,13	37.070,61	39.459,68	25.231,41
ΑΣΚΟΣ 10 ΛΙΤ		542.764	6.031,15	9.925,56	10.771,43	8.610,96
ΑΣΚΟΣ 20 ΛΙΤ		1.178.978	23.855,94	53.074,95	46.615,63	34.047,12
PET 1,5 ΛΙΤ	0	-----	-----			5.639,04
ΚΟΚΚΙΝΟ						
ΔΑΜΙΤΖΑΝΑ 5	34.719.238	50.749.821	195.017,07	197.090,32	157.213,36	128.570,48
ΑΣΚΟΣ 5 ΛΙΤ		3.868.906	40.082,05	71.652,94	66.834,25	48.232,28
ΑΣΚΟΣ 10 ΛΙΤ		1.017.378	15.344,17	28.253,84	27.769,18	25.968,48
ΑΣΚΟΣ 20 ΛΙΤ		3.364.505	200.637,22	207.911,54	202.988,29	182.136,80
PET 1,5 ΛΙΤ	0	-----	-----			13.838,38
ΑΡΕΤΣΙΝΩΤΟ						
ΔΑΜΙΤΖΑΝΑ 5	42.302.907	53.564.455	157.099,53	166.784,51	141.386,31	137.912,89
ΑΣΚΟΣ 5 ΛΙΤ		3.607.061	32.540,52	55.623,13	59.752,72	58.433,88
ΑΣΚΟΣ 10 ΛΙΤ		889.801	16.597,80	30.724,82	23.292,51	26.636,18
ΑΣΚΟΣ 20 ΛΙΤ		2.188.076	41.840,37	83.346,05	84.026,99	96.069,80
PET 1,5 ΛΙΤ	0	-----	-----			8.738,38
ΗΜΙΓΛΥΚΟ						
ΔΑΜΙΤΖΑΝΑ 5	7.692.137	11.323.532	35.104,18	29.361,28	28.640,64	25.228,45
ΑΣΚΟΣ 5 ΛΙΤ		1.352.050	5.630,48	10.923,92	11.263,35	8.050,49
ΑΣΚΟΣ 10 ΛΙΤ		526.888	5.536,29	9.818,66	7.679,73	5.466,78
ΑΣΚΟΣ 20 ΛΙΤ		4.366.552	61.174,51	50.936,69	45.725,89	53.651,63
ΠΟΡΦΥΡΟΣ						
ΑΣΚΟΣ 5 ΛΙΤ						6.686,28
ΑΣΚΟΣ 10 ΛΙΤ						1.057,39
ΑΣΚΟΣ 20 ΛΙΤ						1.026
ΣΥΝΟΛΟ	158.611.550	233.019.175	1.137.582,24	1.304.915,96	1.171.156,21	1.076.300,63
			387.631.128	444.650.113	399.071.479	366.749.440
			46,86%	66,35%	14,71%	-10,25%
						-8,10%

Πηγή: Αγροτικός Οινοποιητικός Συνεταιρισμός Τυρνάβου

Πίνακας 4.7: Ετήσιος πίνακας πωλήσεων εμφιαλωμένων κρασιών σε κιλά

ΕΜΦΙΑΛΩΜΕΝΑ ΣΕ ΚΙΛΑ 12 ΜΗΝΟ (ΕΤΗΣΙΟ)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
ΡΕΤΣΙΝΑ	2.687.877	2.734.541	2.834.446	2.501.203	2.419.352	2.031.783
ΑΡΕΤΣΙΝΩΤΟ	579.902	673.185	827.809	878.055	974.370	980.418
ΚΟΚΚΙΝΕΛΙ	191.085	237.007	240.136	276.061	274.046	217.063
ΗΜΙΓΛΥΚΟ	67.468	75.044	46.633	46.111	46.696	26.772
ΣΥΝΟΛΑ	3.526.332	3.719.777	3.949.024	3.701.430	3.714.464	3.256.028

ΕΜΦΙΑΛΩΜΕΝΑ ΣΕ ΚΙΛΑ 12 ΜΗΝΟ (ΕΤΗΣΙΟ)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
ΛΑΙΚΑ 0,5 ΛΙΤ	3.061.468	3.227.404	3.554.870	3.334.494	3.363.917	2.985.903
ΛΑΙΚΑ 1,5 & 2 ΛΙΤ	190.155	221.347	142.670	126.789	129.202	83.684
ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ 0,25	9.397	9.320	10.357	12.124	16.069	17.055
ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ 0,75	265.312	261.706	241.127	228.023	205.276	169.394
ΣΥΝΟΛΑ	3.526.332	3.719.777	3.949.024	3.701.430	3.714.464	3.256.028

Πηγ

ή: Αγροτικός Οινοποιητικός Συνεταιρισμός Τυρνάβου

Πίνακας 4.8: Ετήσιος πίνακας πωλήσεων χύμα κρασιών (βαρέλια) σε κιλά και αξία

ΕΤΗΣΙΑ ΧΥΜΑ

ΚΡΑΣΙΑ ΧΥΜΑ (ΒΑΡΕΛΙΑ)

ΕΙΔΗ	2000	2001	2002	2003	2004	2005
ΡΕΤΣΙΝΑ	138.468	138.468	54.949	37.352	32.585	20.705
ΚΟΚΚΙΝΕΛΙ	305.071	423.731	3.404	9.215	52.023	160.296
ΑΡΕΤΣΙΝΩΤΟ	97.623	134.331	46.357	32.534	22.204	33.142
ΗΜΙΓΛΥΚΟ	36.235	43.754	910	7.140	4.595	6.590
ΣΥΝΟΛΟ	577.397	740.284	103.800	86.241	111.407	220.733
ΣΥΜΠ. & ΑΝΑΚΑΘ.	83.525	72.302	103.778	29403	57891	40.508
ΓΛΕΥΚΟΣ	65.408	69.300		54.413	61.567	99.867
ΚΡΑΣΙ ΒΥΤΙΑ	258.460	198.370				447.480
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	984.790	1.080.256	207.578	170.057	230.865	808.588
		9,70%	-520,00%	-18,08%	35,76%	350,24%

ΚΡΑΣΙΑ ΧΥΜΑ (ΒΑΡΕΛΙΑ)

ΑΞΙΕΣ

ΕΙΔΗ	2000	2001	2002ευρω	2003ευρω	2004ευρω	2005 ευρω
ΡΕΤΣΙΝΑ	25.556.467	20.107.524	34.433,56	22.674,77	19.726,57	12.460,42
ΚΟΚΚΙΝΟ	57.814.671	91.944.794	2.452,80	6.671,91	37.470,22	107.620,88
ΑΡΕΤΣΙΝΩΤΟ	18.807.149	28.370.895	29.431,36	20.470,01	14.042,92	19.284,55
ΗΜΙΓΛΥΚΟ	8.359.428	12.331.805	-800,80	6.365,70	4.732,85	6.108,93
ΣΥΝΟΛΟ	110.537.715	152.755.018	65.516,92	56.182,39	75.972,56	145.474,78
ΣΥΜΠ. & ΑΝΑΚΑΘ.	47.659.797	46.207.727	201.723,52	56.788,26	117.676,19	74.171,78
ΓΛΕΥΚΟΣ	10.083.691	11.951.768		34.508,76	36.824,91	53.706,63
ΚΡΑΣΙ ΒΥΤΙΑ	39.038.120	31.739.200				206.289
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	207.319.323	242.653.713	267.240,44	147.479,41	230.473,66	479.642,19
		17,10%	91.062	50.253.609	78.533.899	163.438.076
			-62,47%	-44,82%	56,28%	102,80%

Πηγή: Αγροτικός Οινοποιητικός Συνεταιρισμός Τυρνάβου

Πίνακας 4.9: Ετήσιος πίνακας πωλήσεων τσίπουρου σε κιβώτια, αξία και κιλά

ΕΤΗΣΙΑ (12 ΜΗΝΟ)						
ΤΣΙΠΟΥΡΟ			ΚΙΒΩΤΙΑ			
ΕΙΔΗ	2000	2001	2002	2003	2004	2005
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,05	5.693	6.670	8.308	9.097	11.373	13.093
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,10	15.610	16.464	25.664	35.666	39.560	40.310
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,20	2.764	2.906	4.271	4.220	4.440	3.817
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,35	3.712	4.504	5.900	7.215	9.738	5.900
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,70	5.792	6.475	8.048	9.337	10.143	7.452
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 2	1.269	1.606	2.342	3.361	3.336	2.189
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 5	392	263	458	578	522	285
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,2 ΦΕΛΛΟΥ					173	568
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,5 ΦΕΛΛΟΥ					179	533
ΠΑΛΑΙΩΜΕΝΟ 0,5						515
ΣΥΝΟΛΑ	35.232	38.888	54.991	69.474	79.464	74.662

10,38% 41,41% 26,34% 14,38% -6,05%

ΕΤΗΣΙΑ (12 ΜΗΝΟ)						
ΤΣΙΠΟΥΡΟ			ΑΞΙΕΣ			
ΕΙΔΗ	2000	2001	2002	2003	2004	2005
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,05	32.639.140	38.618.817	153.527.15	181.664.09	229.169.07	289.730.88
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,10	69.306.443	73.834.018	369.091.87	539.930.81	604.500.79	676.951.54
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,20	24.298.479	25.832.179	121.762.04	130.332.16	138.665.47	133.837.93
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,35	36.363.686	44.399.906	184.473.07	244.416.83	271.661.03	228.324.71
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,70	83.596.968	94.021.558	373.442.65	465.133.35	512.095.53	422.380.51
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 2	23.862.235	30.174.334	143.354.54	217.484.31	216.477.87	160.624.03
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 5	6.134.466	4.154.826	23.408.40	30.719.37	27.746.38	16.297.14
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,2 ΦΕΛΛΟΥ					7.117.43	22.717.13
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,5 ΦΕΛΛΟΥ					8.617.03	33.871.84
ΠΑΛΑΙΩΜΕΝΟ 0,5						19.220.18
ΣΥΝΟΛΑ	276.201.417	311.035.638	1.369.059.72	1.809.680.92	2.016.050.60	2.003.955.89

12,62% 50,00% 32,19% 11,40% -0,64%

ΕΤΗΣΙΑ (12 ΜΗΝΟ)						
ΤΣΙΠΟΥΡΟ			ΚΙΛΑ			
ΕΙΔΗ	2000	2001	2002	2003	2004	2005
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,05	13.663	16.007	19.939	21834	27295	31.424
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,10	37.465	39.514	61.594	85598	94944	96.745
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,20	13.266	13.948	20.502	20257	21311	18.322
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,35	20.784	25.224	33.039	40405	44450	33.043
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,70	48.654	54.392	67.601	78429	85202	62.593
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 2	15.230	19.276	28.108	40330	40034	26.262
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 5	3.925	2.630	4.585	5780	5215	2.850
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,2 ΦΕΛΛΟΥ					830	2.727
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,5 ΦΕΛΛΟΥ					1077	3.198
ΠΑΛΑΙΩΜΕΝΟ 0,5						1.545
ΣΥΝΟΛΑ	152.987	170.991	235.368	292.633	320.358	278.709

11,77% 37,65% 24,33% 9,47% -13%

Πηγή: Αγροτικός Οινοποιητικός Συνεταιρισμός Τυρνάβου

Πίνακας 4.10: Ετήσιος πίνακας πωλήσεων τσίπουρου άνευ γλυκάνισου σε κιβώτια, αξία και κιλά

ΕΤΗΣΙΑ (12 ΜΗΝΟ)
Τ Σ Ι Π Ο Υ Ρ Ο άνευ **Γ Λ Υ Κ Α Ν Ι Σ Ο Ξ** ΚΙΒΩΤΙΑ

ΕΙΔΗ	2000	2001	2002	2003	2004	2005
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,05	265	340	1.149	2.657	4.243	5.881
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,10	306	265	337	619	1.427	2.286
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,20	532	527	775	828	1.340	1.452
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,35	149	90	142	165	145	160
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,70	820	879	634	549	808	972
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 2	159	105	196	365	457	371
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 5	83	109	71	546	265	322
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,2 ΦΕΛΛΟΥ					80	142
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,5 ΦΕΛΛΟΥ					62	54
ΠΑΛΑΙΩΜΕΝΟ 0,5	146	267	535	396	444	369
Σ Υ Ν Ο Λ Α	2.460	2.582	3.839	6.125	9.271	12.009

4,96% 48,69% 59,55% 51,36% 29,53%

Τ Σ Ι Π Ο Υ Ρ Ο άνευ **Γ Λ Υ Κ Α Ν Ι Σ Ο Ξ** ΚΙΛΑ

ΕΙΔΗ	2000	2001	2002	2003	2004	2005
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,05	634	817	2.757	6.376	10.183	14.113
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,10	733	637	809	1.486	3.425	5.487
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,20	2.556	2.532	3.721	3.976	6.432	6.970
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,35	838	503	792	925	810	893
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,70	6.893	7.385	5.321	4.612	6.789	8.166
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 2	1.912	1.266	2.235	4.378	5.478	4.448
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 5	2.480	1.090	2.130	5.460	2.655	3.220
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,2 ΦΕΛΛΟΥ					382	683
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,5 ΦΕΛΛΟΥ					372	325
ΠΑΛΑΙΩΜΕΝΟ 0,5	440	800	1.605	1.189	1.333	1.107
Σ Υ Ν Ο Λ Α	16.486	15.030	19.370	28.402	37.859	45.413

8,84% 28,88% 46,63% 33,30% 19,95%

Τ Σ Ι Π Ο Υ Ρ Ο άνευ **Γ Λ Υ Κ Α Ν Ι Σ Ο Ξ** ΑΞΙΕΣ

ΕΙΔΗ	2000	2001	2002	2003	2004	2005
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,05	1.493.256	1.913.549	21.280,82	51.844,71	83.744,46	127.234,60
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,10	1.325.903	1.157.662	4.681,34	9.136,54	21.230,92	37.262,97
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,20	4.554.879	4.530.801	20.477,21	24.265,80	39.401,78	46.967,39
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,35	1.352.909	782.920	4.153,42	5.107,61	4.542,98	5.527,17
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,70	12.261.554	13.403.963	28.919,39	25.557,13	38.931,68	55.228,19
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 2	2.848.425	1.893.285	11.105,21	21.988,36	28.038,14	25.129,37
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 5	3.853.199	1.702.545	10.653,24	28.721,44	14.066,18	18.283,35
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,2 ΦΕΛΛΟΥ					2.862,72	5.627,03
ΤΣΙΠΟΥΡΟ 0,5 ΦΕΛΛΟΥ					2.716,02	2.291,40
ΠΑΛΑΙΩΜΕΝΟ 0,5	1.546.571	2.752.627	20.731,33	12.970,80	15.371,73	13.777,69
Σ Υ Ν Ο Λ Α	29.236.696	28.137.352	122.001,96	179.592,39	250.906,61	337.329,16

-3,77% 47,75% 47,21% 39,71% 34,44%

Πηγή: Αγροτικός Οινοποιητικός Συνεταιρισμός Τυρνάβου

Πίνακας 4.11: Ετήσιος πίνακας πωλήσεων ούζου σε κιβώτια, κιλά και αξία

ΕΤΗΣΙΑ (12 ΜΗΝΟ)						
Ο Υ Ζ Ο ΚΙΒΩΤΙΑ						
ΕΙΔΗ	2000	2001	2002	2003	2004	2005
ΟΥΖΟ 0,05	203	114	154	172	264	315
ΟΥΖΟ 0,10	173	157	173	148	71	96
ΟΥΖΟ 0,20	511	612	355	143	231	181
ΟΥΖΟ 0,35	362	443	354	224	226	135
ΟΥΖΟ 0,70	2.020	1.766	950	2.218	1.153	1.085
ΟΥΖΟ 2	326	321	285	221	219	185
ΟΥΖΟ 5	104	728	140	89	59	96
ΟΥΖΟ 0,20 φελλου				1.002	188	105
ΟΥΖΟ 0,5 φελλου				165	110	48
ΣΥΝΟΛΑ	3.699	4.141	2.411	4.382	2.521	2.246
	11,94%	-41,78%	78,35%	-41,37%	-11%	
Ο Υ Ζ Ο ΚΙΛΑ						
ΕΙΔΗ	2000	2001	2002	2003	2004	2005
ΟΥΖΟ 0,05	486	274	371	413	632	757
ΟΥΖΟ 0,10	416	377	415	355	171	231
ΟΥΖΟ 0,20	2.452	2.942	1.704	686	1.107	870
ΟΥΖΟ 0,35	2.026	2.484	1.982	1.256	1.265	757
ΟΥΖΟ 0,70	16.972	14.384	7.980	18.629	9.686	9110
ΟΥΖΟ 2	3.912	3.850	3.424	2.650	2.626	2214
ΟΥΖΟ 5	1.035	7.275	1.405	890	585	955
ΟΥΖΟ 0,20 φελλου				1.203	903	503
ΟΥΖΟ 0,5 φελλου				993	661	285
ΣΥΝΟΛΑ	27.299	31.586	17.281	27.075	17.636	15.682
	17,35%	-46,06%	56,68%	-34,86%	-11,00%	
Ο Υ Ζ Ο ΑΞΙΕΣ						
ΕΙΔΗ	2000	2001	2002	2003	2004	2005
ΟΥΖΟ 0,05	1.041.209	533.696	2.735.75	3.135.24	5.006.19	6.114.92
ΟΥΖΟ 0,10	668.613	552.703	2.178.05	1.985.65	994.81	1.358.14
ΟΥΖΟ 0,20	3.500.008	4.336.356	8.132.04	3.611.94	5.678.71	5.040.50
ΟΥΖΟ 0,35	3.148.771	3.938.199	9.947.18	7.006.61	7.045.33	4.498.32
ΟΥΖΟ 0,70	17.502.431	16.946.516	36.101.46	56.575.19	41.994.95	39.798.52
ΟΥΖΟ 2	4.515.836	4.398.969	13.694.20	10.530.92	10.142.45	8.840.11
ΟΥΖΟ 5	1.204.208	7.919.770	4.880.75	3.327.52	2.108.33	3.693.24
ΟΥΖΟ 0,20 φελλου				7.398.37	5.698.26	3.748.71
ΟΥΖΟ 0,50 φελλου				7.154.78	4.396.79	1.858.74
ΣΥΝΟΛΑ	31.581.076	38.626.209	77.669.43	100.726.22	83.065.82	74.951.20
	22,30%	-31,48%	29,69%	-17,53%	-10,00%	

Πηγή: Αγροτικός Οινοποιητικός Συνεταιρισμός Τυρνάβου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΤ
ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΤΙΡΝΑΒΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Άρθρο 1°

ΣΥΣΤΑΣΗ – ΕΠΩΝΥΜΙΑ – ΈΔΡΑ

Συνίσταται, <<ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΤΙΡΝΑΒΟΥ >>, με έδρα τον Τύρναβο, της επαρχίας Τυρνάβου, του Νομού Λάρισας, όπου εγκατεστημένη και η Διοίκησή του. Για τις συναλλαγές του Συνεταιρισμού με το εξωτερικό θα χρησιμοποιείται η επωνυμία του Συνεταιρισμού στην αγγλική γλώσσα ως εξής: <<AGRICULTURE WINE COOPERATIVE OF TIRNABOS>>.

Άρθρο 2°

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

Ο Συνεταιρισμός έχει περιφέρεια τη γεωγραφική περιοχή, η οποία ορίζεται από τα διοικητικά όρια των Δήμων Τυρνάβου και Αμπελώνα, της επαρχίας Τυρνάβου του Νομού Λάρισας, όπου δραστηριοποιούνται τα μέλη του.

Άρθρο 3°

ΣΚΟΠΟΣ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1) Ο Συνεταιρισμός αποσκοπεί, με την ισότιμη συνεργασία και την αμοιβαία βοήθεια των συνεταίρων – μελών του, στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη και προαγωγή τους, μέσω μιας συνιδιοκτήτης και δημοκρατικά διοικούμενης επιχείρησης.

2) Για την επίτευξη των σκοπών του, ο Συνεταιρισμός αναπτύσσει οποιεσδήποτε δραστηριότητες, με τις οποίες καλύπτει ολόκληρο το φάσμα της παραγωγής, μεταποίησης και εμπορίας των αγροτικών προϊόντων, καταναλωτικών προϊόντων γενικά και ειδικά προϊόντων σταφυλιών και υποπροϊόντων τους, της παραγωγής, προμήθειας και εμπορίας γεωργικών

εφοδίων, καθώς και της κατασκευής, προμήθειας και εμπορίας μέσω της αγροτικής παραγωγής και της παροχής υπηρεσιών. Οι δραστηριότητες αυτές, ενδεικτικά, είναι οι ακόλουθες:

- 1) Η συγκέντρωση και η επεξεργασία των σταφυλιών, η οινοποίηση του γλεύκους, η διαχείριση και η εμπορία όλων των παραγόμενων οινοποιητικών προϊόντων και υποπροϊόντων για λογαριασμό των μελών του.
- 2) Η ίδρυση και λειτουργία των υποκαταστημάτων, παραρτημάτων ή γραφείων στο εσωτερικό και εξωτερικό.
- 3) Η παρέμβαση και η λήψη κάθε μέτρου προστασίας των αμπελουργικών προϊόντων των μελών του.
- 4) Η πρακτόρευση στην περιφέρειά του των ασφαλιστικών εταιρειών, των οποίων η πλειονότητα των μετοχών ανήκει σε Συνεταιριστικές Οργανώσεις.
- 5) Η παροχή τεχνικής βοήθειας στα μέλη.
- 6) Η δημιουργία συνεταιριστικών επιχειρήσεων, για την προμήθεια στα μέλη καταναλωτικών αγαθών.
- 7) Η παροχή συνεταιριστικής εκπαίδευσης.
- 8) Κάθε δραστηριότητα για τη βελτίωση της κοινωνικής και πολιτιστικής κατάστασης των μελών του και του βιοτικού τους επιπέδου.

3) Απαγορεύεται στο Συνεταιρισμό να χορηγεί χρηματικά δάνεια σε *μη μέλη του* ή να παρέχει εγγυήσεις υπέρ αυτών.

4) Για την εκπλήρωση των σκοπών του ο Συνεταιρισμός, μπορεί :

A. Να μετέχει σε Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών, που έχει έδρα την πρωτεύουσα του νομού της περιφέρειάς του, καθώς και σε άλλες Δευτεροβάθμιες ή Τριτοβάθμιες Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις, ανεξαρτήτως έδρας τους, που έχουν αντικείμενο της δραστηριότητάς τους, που εμπίπτουν στους σκοπούς του Συνεταιρισμού.

B. Να συμπράττει σε κοινές επιχειρήσεις με καταναλωτικούς, ή άλλους Συνεταιρισμούς, νομικά πρόσωπα του δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα, με κοινωφελείς Οργανισμών, με επιχειρήσεις Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), με συνεταιριστικές οργανώσεις άλλων χωρών και με φυσικά ή νομικά πρόσωπα στο πλαίσιο της διακρατικής και διεπαγγελματικής συνεργασίας.

Γ. Να συνιστά ή να μετέχει σε εταιρίες του Εμπορικού Νόμου ή του Αστικού Κώδικα, που έχουν αντικείμενό τους δραστηριότητα, που εμπίπτει στους σκοπούς του Συνεταιρισμού.

Δ. Να αναγνωρίζεται ως Ομάδα Παραγωγών.

5) Ο Συνεταιρισμός εκπροσωπείται στις Διεπαγγελματικές Οργανώσεις, οι οποίες συνιστώνται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 2732 / 1999 σε εθνικό επίπεδο από την ΠΑΣΕΓΕΣ, ή από άλλη αντιπροσωπευτική Συνεταιριστική Οργάνωση.

6) Τα μέλη του Αγροτικού Συνεταιρισμού μπορούν να συνιστούν Κλαδικές Οργανώσεις Παραγωγής Αγροτικού Συνεταιρισμού (Κ.Ο.Π.Α.Σ.) καθώς και Ομάδες Κοινής Εκμετάλλευσης (Ο.Κ.Ε.), σύμφωνα με το άρθρο 39 του Ν. 2810 / 2000.

Άρθρο 4^ο

ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

Η χρονική διάρκεια του Συνεταιρισμού είναι *απεριόριστη*.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ, ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ & ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Άρθρο 5^ο

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ & ΚΩΛΥΜΑΤΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ

1) Μέλη του Αγροτικού Συνεταιρισμού μπορούν να γίνουν φυσικά πρόσωπα, εφόσον πληρούν τις παρακάτω προϋποθέσεις:

Για να γίνει ένα φυσικό πρόσωπο μέλος του Συνεταιρισμού απαιτείται:

Α. Να έχει πλήρη ικανότητα για δικαιοπραξία.

Β. Να είναι κύριος νομέας ή μισθωτής, Οινοποιήσιμων αμπελιών στην περιφέρεια του Συνεταιρισμού, να κατοικεί σ' αυτήν, να αποδέχεται και να χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες του Συνεταιρισμού.

2) Δεν μπορεί να γίνει μέλος του Συνεταιρισμού όποιος:

Α. Ασκήι δραστηριότητες ανταγωνιστικές με εκείνες του Συνεταιρισμού, ή μετέχει σε κάποιο άλλο νομικό πρόσωπο, ή άλλη ένωση φυσικών προσώπων, που ασκήι τις δραστηριότητες αυτές.

Β. Τελεί υπό απαγόρευση ή δικαστική αντίληψη ή έχει καταδικαστεί αμετάκλητα για κακούργημα εκ δόλου ή πλημμέλημα, σε βάρος της περιουσίας του Αγροτικού Συνεταιρισμού.

Άρθρο 6^ο

ΟΡΟΙ ΕΙΣΔΟΧΗΣ

1) Τα φυσικά πρόσωπα, που συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις του άρθρου 5, για να εγγραφούν στο Συνεταιρισμό πρέπει να υποβάλλουν έγγραφη αίτηση στο Διοικητικό Συμβούλιο του Συνεταιρισμού. Η αίτηση πρέπει να περιλαμβάνει το ονοματεπώνυμο, το πατρώνυμο, το επάγγελμα ή τη δραστηριότητα και την κατοικία, καθώς και τη δήλωση του υποψήφιου μέλους ότι αποδέχεται ανεπιφύλακτα τους όρους του καταστατικού, ότι έχει τις προϋποθέσεις του καταστατικού να γίνει μέλος του Συνεταιρισμού και ότι δεν συντρέχουν στο πρόσωπό του κωλύματα, από αυτά που προβλέπονται από το νόμο και τα οποία αποκλείουν την εγγραφή του στο Συνεταιρισμό.

2) Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνεταιρισμού αποφασίζει για την αποδοχή ή όχι της αίτησης, μέσα σε χρονικό διάστημα ενός (1) μήνα από υποβολή της. Αποδοχή της αίτησης, μετά από τη λήψη της απόφασης και τη σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης, δεν επιτρέπεται.

3) Σε περίπτωση που το Διοικητικό Συμβούλιο απορρίψει την αίτηση ή παραλείψει να πάρει απόφαση, το υποψήφιο μέλος μπορεί να προσφύγει εγγράφως στην πρώτη τακτική Γενική Συνέλευση, η οποία επιλαμβάνεται του αιτήματος και αποφασίζει οριστικά.

Άρθρο 7^ο

ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΤΗΣ ΙΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΜΕΛΟΥΣ

- 1) Η Συνεταιριστική μερίδα αποκτάται από την ημερομηνία απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου ή της Γενικής Συνέλευσης, που δέχεται την αίτηση, εφόσον το ενδιαφερόμενο μέλος έχει καταβάλλει τη συνεταιριστική του μερίδα.
- 2) Με την απόκτηση της συνεταιριστικής ιδιότητας, το μέλος εγγράφεται στο Βιβλίο Μητρώου των Μελών.

Άρθρο 8^ο

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ

Τα μέλη του Συνεταιρισμού δικαιούνται:

- 1) Να συμμετέχουν και να ψηφίζουν στις Γενικές Συνελεύσεις του Συνεταιρισμού.
- 2) Να εκλέγονται στο Διοικητικό Συμβούλιο.
- 3) Να συνιστούν και να συμμετέχουν στις Ομάδες Παραγωγών του Αγροτικού Συνεταιρισμού και λοιπές μορφές συλλογικής δράσης του Συνεταιρισμού.
- 4) Να συμμετέχουν στις συγκαλούμενες συσκέψεις, για θέματα του Συνεταιρισμού ή των μελών του.
- 5) Να συμμετέχουν σε συσκέψεις, σεμινάρια και συνέδρια στο εσωτερικό και στο εξωτερικό, που υιοθετεί ο Συνεταιρισμός.
- 6) Να ζητούν με αίτησή τους στο Διοικητικό Συμβούλιο πληροφορίες σχετικά με την πορεία των υποθέσεων του Συνεταιρισμού. Το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να παρέχει τις σχετικές πληροφορίες στην πρώτη μετά την υποβολή της αίτησης στην Γενική Συνέλευση των μελών.
- 7) Να ζητούν με αίτησή τους στο Διοικητικό Συμβούλιο και να παίρνουν αντίγραφα των πρακτικών της Γενικής Συνέλευσης, του Ισολογισμού και του Λογαριασμού κερδών και ζημιών. Τα αντίγραφα αυτά χορηγούνται στο μέλος μέσα σε προθεσμία ενός μήνα το αργότερο.

8) Να λαμβάνουν με αίτησή τους στο Διοικητικό Συμβούλιο, γνώση του περιεχομένου των ατομικών τους λογαριασμών, και των αποφάσεων του Συνεταιρισμού. Το Διοικητικό Συμβούλιο, μπορεί με αιτιολογημένη απόφασή του, να αρνηθεί τη γνωστοποίηση του περιεχομένου των αποφάσεων, για τις εμπορικές δραστηριότητες του Συνεταιρισμού, αν από τη γνωστοποίησή τους πιθανολογείται βλάβη των συμφερόντων, του Συνεταιρισμού. Στην περίπτωση αυτή, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να φέρει το θέμα, για την λήψη οριστικής απόφασης, στην πρώτη Γενική Συνέλευση των μελών.

9) Να κάνουν χρήση των εγκαταστάσεων, εργαλείων, μηχανών και μεταφορικών μέσων, που ανήκουν στον Συνεταιρισμό, σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας.

10) Να συμμετέχουν στα οργανωμένα, από την ΠΑΣΕΓΕΣ, προγράμματα συνεταιριστικής εκπαίδευσης.

11) Να συμμετέχουν στη διανομή των πλεονασμάτων της διαχειριστικής χρήσης και στο προϊόν της εκκαθάρισης.

12) Να συμμετέχουν στις δραστηριότητες και στις συναλλαγές του Συνεταιρισμού και να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες του.

Άρθρο 9°

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ

1) Οι Συνεταίροι, υποχρεούνται να παραμείνουν μέλη του Συνεταιρισμού για οκτώ (8) χρόνια και αναλαμβάνουν την υποχρέωση εγγραφής στην Ομάδα Παραγωγών του Συνεταιρισμού, για την ελάχιστη χρονική περίοδο, που απαιτούν οι κοινοτικοί κανονισμοί. Κάθε μέλος του Συνεταιρισμού κοινοποιεί την τυχόν αποχώρησή του γραπτώς, έξι (6) τουλάχιστον μήνες πριν το τέλος της διαχειριστικής περιόδου. Αποχώρηση είναι δυνατή πριν τη λήξη της οκταετίας, μόνο ένεκα σπουδαίου λόγου κατόπιν απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου.

2) Τα μέλη του Συνεταιρισμού οφείλουν και δεσμεύονται:

Α. Να συμμορφώνονται πιστά με τις διατάξεις του Καταστατικού, του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Συνεταιρισμού, της Ομάδας Παραγωγών, τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης και τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνεταιρισμού.

Β. Να συμμετέχουν ενεργά και να συνεργάζονται στη λειτουργία και στις δραστηριότητες του Συνεταιρισμού, να υπερασπίζονται και να εξυπηρετούν τα συμφέροντα του Συνεταιρισμού και να μη προβαίνουν σε πράξεις που μπορεί να βλάψουν τα συμφέροντά του ή τα συμφέροντα των μελών του.

Γ. Να εκπληρώνουν όλες τις υποχρεώσεις που ορίζονται απ' το νόμο, τις διατάξεις του Καταστατικού και τους κανονισμούς του Συνεταιρισμού – Ομάδας Παραγωγών.

Δ. Να μη ανταγωνίζονται το Συνεταιρισμό στον οποίο είναι μέλη.

Ε. Να μετέχουν στις Γενικές Συνελεύσεις.

ΣΤ. Να μεταφέρουν με δαπάνες τους. Και να παραδίδουν στο Συνεταιρισμό, σύμφωνα με τις ειδικότερες προβλέψεις του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας, την ποσότητα σταφυλιών που καθορίστηκε με τις αρχικές δηλώσεις.

Ζ. Να εφαρμόζουν τους κανόνες παραγωγής και ποιότητας, που θεσπίζονται για κάθε ποικιλία σταφυλιών, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης.

Η. Να δέχονται και να διευκολύνουν τα υπηρεσιακά Όργανα του Συνεταιρισμού που είναι αρμόδια για τον έλεγχο της τήρησης των κανόνων παραγωγής και ποιότητας.

Θ. Να τηρούν όλες τις υποχρεώσεις, που επιβάλλονται στο Συνεταιρισμό.

3) Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, τα μέλη μπορούν να απαλλάσσονται, μερικά ή ολικά, από την υποχρέωση για παράδοση της δηλούμενης παραγωγής τους στο Συνεταιρισμό, εφόσον έχουν αντικειμενική αδυναμία ή άλλους σοβαρούς λόγους.

Πριν από την ένταξή τους στο Συνεταιρισμό είχαν συνάψει αποδεδειγμένα συμβάσεις πώλησης των προϊόντων τους σε τρίτους, εφόσον ο Συνεταιρισμός έχει ενημερωθεί έγκαιρα για τη διάρκεια, τον όγκο παραγωγής και τις άλλες λεπτομέρειες της σύμβασης.

Ο Συνεταιρισμός αδυνατεί να απορροφήσει την προσφερόμενη ποσότητα.

4) Συνεταίρος που αδικαιολόγητα δεν προσκομίζει ολόκληρη την δηλωθείσα ποσότητα σταφυλιών, με βάση το υποσχετικό του, στις εγκαταστάσεις του Συνεταιρισμού, ή διαθέτει την παραγωγή του, ολική ή μερική, σε άλλους φορείς, χωρίς την έγγραφη συγκατάθεση του Συνεταιρισμού:

A. Υπόκειται στην πληρωμή ποινικής ρήτρας μέχρι ποσοστού 30% επί της τιμής που καθορίστηκε για κάθε κιλό προϊόντος, που δεν παραδίδεται. Το ακριβές ποσό της ποινικής ρήτρας καθορίζεται από τη Γενική Συνέλευση.

B. Μπορεί να διαγραφεί με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, η οποία μπορεί να επιβάλλει ταυτόχρονα και ποινική ρήτρα.

Άρθρο 10^ο

ΑΠΟΧΩΡΗΣΗ ΜΕΛΩΝ

1. Τα μέλη του Συνεταιρισμού δεν μπορούν να αποχωρήσουν απ' αυτόν πριν περάσει το χρονικό διάστημα των οκτώ (8) χρόνων, εκτός εάν συντρέχει σπουδαίος λόγος.

2. Για την αποχώρηση απαιτείται έγγραφη αίτηση του μέλους προς το Συνεταιρισμό έξι (6) τουλάχιστον μήνες πριν τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου, στην οποία αναφέρεται η αποχώρηση και ισχύει για το τέλος αυτής. Αν η αίτηση υποβληθεί εκπρόθεσμα, η αποχώρηση ισχύει για το τέλος της επόμενης διαχειριστικής περιόδου.

Μέχρι τη χρονολογία της αποχώρησης εξακολουθεί να έχει το μέλος, που ζήτησε να αποχωρήσει, να έχει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των άλλων μελών.

3. Το μέλος που ζήτησε να αποχωρήσει, μπορεί να ανακαλέσει, με έγγραφη δήλωσή του προς το Συνεταιρισμό, μέχρι την λήξη της παραπάνω προθεσμίας.

4. Ο συνεταίρος υποχρεούται να επανορθώσει κάθε ζημιά του Συνεταιρισμού από την πρόωγη λύση της συνεταιριστικής σχέσης χωρίς σπουδαίο λόγο.

Άρθρο 11^ο

ΔΙΑΓΡΑΦΗ ΜΕΛΟΥΣ

1) Με αιτιολογημένη απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου διαγράφεται μέλος του Συνεταιρισμού όταν:

Α. Δεν έχει πλέον τις προϋποθέσεις εγγραφής.

Β. Τεθεί υπό απαγόρευση ή δικαστική αντίληψη.

Γ. Αρνείται χωρίς λόγο την ολοκλήρωση των υποχρεώσεών του απέναντι στο Συνεταιρισμό και δεν εφαρμόζει τις διατάξεις του καταστατικού, του νόμου, του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας και τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης.

Δ. Ανταγωνίζεται το Συνεταιρισμό, στον οποίο είναι μέλος.

Ε. Βλάπτει από πρόθεση τα συμφέροντα του Συνεταιρισμού και στρέφεται με τις πράξεις του εναντίον των οικονομικών ή ηθικών συμφερόντων του Συνεταιρισμού.

2) Το Διοικητικό Συμβούλιο πριν από την απόφασή του περί διαγραφής συνεταίρου, τάσσει σ' αυτό 10μερη προθεσμία για παροχή εξηγήσεων και άρση του λόγου διαγραφής, αν συντρέχει τέτοια περίπτωση.

3) Κατά της απόφασης διαγραφής επιτρέπεται προσφυγή του διαγραφέντος στη Γενική Συνέλευση. Τη διαγραφή στη Γενική Συνέλευση, εισηγείται το Διοικητικό Συμβούλιο, που υποχρεούται όπως και Γενική Συνέλευση να ακούσει προηγουμένως το υπό διαγραφή μέλος.

4) Η απώλεια της ιδιότητας του μέλους που διαγράφεται, επέρχεται με την κοινοποίηση της απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου ή της Γενικής Συνέλευσης.

Άρθρο 12^ο

1) Σε περίπτωση θανάτου μέλους του Συνεταιρισμού, ο κληρονόμος που υποδείχτηκε με έγγραφη συμφωνία τους, εφόσον έχει τις προϋποθέσεις του νόμου και του καταστατικού να γίνει μέλος, υπεισέρχεται σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του μέλους που πέθανε. Η δήλωση – αίτηση του κληρονόμου για τη συνέχιση στο πρόσωπό του της συνεταιριστικής ιδιότητας του μέλους που πέθανε, υποβάλλεται στο Διοικητικό Συμβούλιο του Συνεταιρισμού μέσα σε προθεσμία τεσσάρων (4) μηνών από την ημερομηνία του θανάτου του μέλους.

2) Αν δεν αποδειχθεί, η ονομαστική αξία της μερίδας, αποδίδεται στους κληρονόμους στο τέλος της διαχειριστικής χρήσης στη διάρκεια της οποίας επήλθε ο θάνατος του μέλους.

Άρθρο 13^ο

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΕΞΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΜΕΛΩΝ

1) Ο Συνεταίρος, που εξέρχεται από το Συνεταιρισμό, δεν μπορεί να ζητήσει την εκκαθάριση του, ούτε έχει καμιά απαίτηση ή αξίωση πάνω στην περιουσία του. Δικαιούται μόνο στην επιστροφή της υποχρεωτικής συνεταιριστικής του μερίδας ή μερίδων, που καταβλήθηκαν απ' αυτόν, όπως έχουν διαμορφωθεί, καθώς και το μέρος από το καθαρό πλεόνασμα της ετήσιας διαχείρισης, αν υπάρχει, που δικαιούται στο τέλος της χρήσης που εξήλθε, αφού αφαιρεθούν και στις δύο περιπτώσεις οι ζημιές των προηγούμενων χρήσεων και οι κρατήσεις για τα αποθεματικά κεφάλαια, που προβλέπονται από το νόμο και το καταστατικό.

2) Η απόδοση της συνεταιριστικής μερίδας και του δικαιώματος από το πλεόνασμα της χρήσης γίνεται μέσα σε ένα χρόνο από την ημερομηνία που το μέλος, σύμφωνα με το νόμο, έχασε τη συνεταιριστική του ιδιότητα όχι όμως νωρίτερα από έξι (6) μήνες απ' αυτή.

3) Αν κατά την έξοδο συνεταίρου, η εταιρική περιουσία, με συνυπολογισμό των αποθεματικών και των εταιρικών μερίδων, δεν επαρκεί για την κάλυψη των χρεών του Συνεταιρισμού, που τυχόν υπάρχουν, ο εξερχόμενος είναι υποχρεωμένος να καταβάλλει στον Συνεταιρισμό για την κάλυψη του ελλείμματος, την αναλογία του, που υπολογίζεται, ανάλογα με τις υποχρεωτικές συνεταιριστικές μερίδες όλων των συνεταίρων μέχρι το τέλος της εξόδου.

4) Το Διοικητικό Συμβούλιο πάντοτε παίρνει τα κατάλληλα μέτρα για την εξασφάλιση των απαιτήσεων του Συνεταιρισμού έναντι των συνεταίρων, που αποχωρούν ή διαγράφονται καθώς και για την εκπλήρωση όλων των υποχρεώσεών τους απέναντι στο Συνεταιρισμό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΜΕΡΙΔΑ – ΕΥΘΥΝΗ

Άρθρο 14°

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΜΕΡΙΔΑ

- 1) Κάθε μέλος συμμετέχει στον Συνεταιρισμό, υποχρεωτικά, με μία συνεταιριστική μερίδα και έχει μία (1) ψήφο.
- 2) Η υποχρεωτική συνεταιριστική μερίδα, ορίζεται σε εκατόν πενήντα (150). Η συνεταιριστική μερίδα καταβάλλεται σε πέντε (5) ισόποσες δόσεις.
- 3) Η υποχρεωτική συνεταιριστική μερίδα είναι αδιαίρετη και ίση για όλους τους συνεταίρους.
- 4) Τα μέλη μπορούν να αποκτήσουν πρόσθετες υποχρεωτικές μερίδες, με καταβολή εκατόν πενήντα (150) Ευρώ, για κάθε μία αναλογία με το ύψος των συναλλαγών τους ή των ισοδυνάμων τους με τις ποσότητες σταφυλιών που έχουν αναλάβει την υποχρέωση τα μέλη να προσκομίζουν στον Συνεταιρισμό με τις αρχικές δηλώσεις ή τυχόν μεταγενέστερες. Ειδικότερα τα μέλη που έχουν δηλώσει να προσκομίζουν ποσότητες σταφυλιών κιλών από 10.001 έως 20.000 μπορούν να αποκτήσουν μία πρόσθετη υποχρεωτική μερίδα και μία πρόσθετη ψήφο.
- 5) Τα μέλη που έχουν δηλώσει να προσκομίζουν ποσότητες σταφυλιών κιλών από 20.001 και άνω, μπορούν να αποκτήσουν δύο πρόσθετες υποχρεωτικές μερίδες και δύο πρόσθετες ψήφους. Η αξία των πρόσθετων υποχρεωτικών μερίδων καταβάλλεται εντός διετίας.
- 6) Σε περίπτωση διάλυσης του Συνεταιρισμού, τα μέλη θεωρούνται πιστωτές για το ποσό των υποχρεωτικών μερίδων, που έχουν καταβάλλει. Αυτές αποδίδονται, μετά την εξόφληση όλων των άλλων υποχρεώσεων του Συνεταιρισμού. Η αύξηση ή μείωση του ύψους της συνεταιριστικής μερίδας, γίνεται με τροποποίηση του καταστατικού από τη Γενική Συνέλευση.
- 7) Η μεταβίβαση των συνεταιριστικών μερίδων, είναι δυνατή μόνο με απόφαση του Δ.Σ. του Συνεταιρισμού, σε άλλα μέλη του Συνεταιρισμού ή σε πρόσωπο που έχει τις προϋποθέσεις του παρόντος καταστατικού

8) Απαγορεύεται στον Συνεταιρισμό:

- A. Να αγοράζει ή να δέχεται, σαν ενέχυρο, την μερίδα των μελών του.
- B. Να επιστρέφει την συνεταιριστική μερίδα στα μέλη του, αν αυτά δεν έχουν αποχωρήσει.
- Γ. Να κάνει δωρεά προς τα μέλη του, τις οφειλόμενες από αυτά δόσεις της μερίδας τους.

Άρθρο 15°

ΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΟΥ ΓΙΑ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

- 1) Η ευθύνη των μελών του Συνεταιρισμού για τις υποχρεώσεις του ως προς τους τρίτους είναι επικουρική.
- 2) Η έκταση της ευθύνης αυτής ορίζεται σε ποσό ίσο προς το εικοσαπλάσιο του ποσού της υποχρεωτικής μερίδας και των τυχόν πρόσθετων υποχρεωτικών συνεταιριστικών μερίδων που κατέχει το κάθε μέλος.
- 3) Κάθε νέο μέλος ευθύνεται για τις υποχρεώσεις του Συνεταιρισμού, που αναλήφθηκαν πριν την είσοδό τους.
- 4) Η επικουρική ευθύνη των συνεταίρων απέναντι στους δανειστές του Συνεταιρισμού, γεννάται μόνο εφόσον οι δανειστές δεν ικανοποιηθούν από τα περιουσιακά στοιχεία του Συνεταιρισμού ή των εγγυητών.
- 5) Οι συνεταίροι ευθύνονται με τον ίδιο τρόπο και μετά την έξοδό τους από τον Συνεταιρισμό για υποχρεώσεις, που δημιουργήθηκαν, όταν ήταν μέλη.
- 6) Οι αξιώσεις τρίτων από την ευθύνη των μελών του Συνεταιρισμού παραγράφονται μετά παρέλευση πενταετίας από τη λήξη του έτους μέσα στο οποίο γεννήθηκαν.
- 7) Η ευθύνη των συνεταίρων παύει οπωσδήποτε, όταν περάσει ένας χρόνος από το πέρας της πτώχευσης ή της εκκαθάρισης του Συνεταιρισμού, εκτός αν ασκήθηκε εναντίον τους αγωγή μέσα στο έτος.

8) Δεν επαγγέλλεται προσωπική κράτηση κατά των μελών του Συνεταιρισμού και των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου για υποχρεώσεις του Συνεταιρισμού προς τρίτους και προς το Δημόσιο καθώς και για υποχρεώσεις μεταξύ μελών και Συνεταιρισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

Άρθρο 17^ο

Τα όργανα του Συνεταιρισμού είναι:

- Η Γενική Συνέλευση
- Το Διοικητικό Συμβούλιο

I. ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Άρθρο 18^ο

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ – ΨΗΦΟΙ

1) Η Γενική Συνέλευση αποτελεί το ανώτατο Όργανο του Συνεταιρισμού και απαρτίζεται από όλα τα μέλη του, που έχουν εγγραφεί στο μητρώο του και διατηρούν την ιδιότητα του μέλους. Στη Γενική Συνέλευση μετέχουν όλα τα μέλη που έχουν εκπληρώσει όλες τις ληξιπρόθεσμες οικονομικές τους υποχρεώσεις προς τον Συνεταιρισμό.

2) Τα μέλη μετέχουν στη Γενική Συνέλευση αυτοπρόσωπα και ενασκούν τα δικαιώματα, που έχουν ως συνέταιροι, για τις υποθέσεις του Συνεταιρισμού.

3) Στη Γενική Συνέλευση κάθε μέλος έχει μία (1) ψήφο. Συνεταίρος που έχει πρόσθετες υποχρεωτικές μερίδες μπορεί να διαθέτει από μία μέχρι και τρεις ψήφους (1 – 3).

4) Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δικαιούνται να μετάσχουν στην ψηφοφορία για τα θέματα της απαλλαγής από την ευθύνη τους.

1) Η Γενική Συνέλευση αποφασίζει για κάθε θέμα, για το οποίο δεν προβλέπεται άλλο αρμόδιο Όργανο.

2) Στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης ανήκουν:

Α. Η τροποποίηση του καταστατικού.

Β. Η συγχώνευση ή μετατροπή ή παράταση της διάρκειας και η διάλυση του Συνεταιρισμού.

Γ. Η εκλογή και η ανάκληση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των αντιπροσώπων σε Συνεταιριστικές Οργανώσεις ανώτερου βαθμού.

Δ. Η έγκριση του Ισολογισμού και του Λογαριασμού «Αποτελέσματα Χρήσης», και ο καθορισμός του τρόπου διάθεσης των πλεονασμάτων χρήσης.

Ε. Η μεταβολή του ύψους των συνεταιριστικών μερίδων.

ΣΤ. Η επιβολή εισφοράς στα μέλη του Συνεταιρισμού, καθώς και η επιβάρυνση των μελών από τυχόν ζημιές.

Ζ. Η έγκριση του προγράμματος επιχειρησιακής δράσης και ανάπτυξης του Συνεταιρισμού και ο αντίστοιχος προϋπολογισμός.

Η. Η έγκριση του ετήσιου Προϋπολογισμού Εσόδων – Εξόδων.

Θ. Η απαλλαγή από κάθε ευθύνη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Ι. Η ψήφιση Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας και του Κανονισμού Υπηρεσιακής Κατάστασης Προσωπικού.

ΙΑ. Η απόφαση για την αγορά, την ανέγερση, την υποθήκευση, την ανταλλαγή και την πώληση ακινήτων του Συνεταιρισμού.

ΙΒ. Η απόφαση για την επιδίωξη αναγνώρισης του Συνεταιρισμού ως Ομάδας Παραγωγών, για συγκρότηση και λειτουργία από τα μέλη του Συνεταιρισμού Κλαδικών Οργανώσεων Παραγωγής Αγροτικού Συνεταιρισμού (Κ. Ο. Π. Α. Σ.), που αντιστοιχούν στους κλάδους παραγωγής και στα βασικά προϊόντα ή δραστηριότητες του Συνεταιρισμού, και για Ομάδες Κοινής Εκμετάλλευσης (Ο. Κ. Ε.)

ΙΓ. Ο καθορισμός του ανώτατου ποσού και των όρων για τα δάνεια που μπορεί να συνάψει ο Συνεταιρισμός ή να χορηγήσει στα μέλη του.

ΙΔ. Ο ορισμός των ελεγκτών του άρθρου 17 του Ν. 2180/2000 για την επόμενη οικονομική χρήση και ο καθορισμός της αμοιβής τους.

ΙΕ. Η απόφαση για συμμετοχή του Συνεταιρισμού σε κοινές επιχειρήσεις, σε νομικά πρόσωπα του δημοσίου ή του ιδιωτικού τομέα, σε κοινωφελείς Οργανισμούς, σε Επιχειρήσεις Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, σε Συνεταιριστικές Οργανώσεις ανώτερου βαθμού, σε Συνεταιριστικές Εταιρείες, και η αποχώρησή τους από αυτές.

ΙΣΤ. Η απόφαση για κάθε άλλο θέμα, που ειδικές διατάξεις του νόμου ή του παρόντος καταστατικού ορίζουν αρμόδια τη Γενική Συνέλευση.

ΙΖ. Ο καθορισμός της ποσότητας των σταφυλιών που θα προσκομίζει κάθε μέλος.

Άρθρο 20^ο

ΣΥΓΚΛΗΣΗ

1) Η Γενική Συνέλευση συγκαλείτε από το Διοικητικό Συμβούλιο σε τακτική συνεδρίαση μία (1) φορά το χρόνο. Η Συνέλευση πραγματοποιείται πάντοτε στην έδρα του Συνεταιρισμού μέσα σε έξι (6) το πολύ μήνες από τη λήξη της χρήσης. Η πρόσκληση περιέχει τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, τον τόπο και την ημερομηνία πραγματοποίησης και την έναρξη της

συνεδρίασης και γνωστοποιείται στα μέλη τουλάχιστον δέκα (10) ημέρες πριν από την έναρξη της συνεδρίασης.

2) Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να συγκαλέσει έκτακτη Γενική Συνέλευση του Συνεταιρισμού όταν συντρέχει σοβαρό ζήτημα.

3) Η Γενική Συνέλευση συγκαλείτε επίσης σε έκτακτη συνεδρίαση μετά από αίτηση του 1/5 των μελών του Συνεταιρισμού. Η αίτηση υποβάλλεται στο Διοικητικό Συμβούλιο. Αν το Διοικητικό Συμβούλιο αρνηθεί ή αδρανήσει να συγκαλέσει έκτακτη Γενική Συνέλευση μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την υποβολή της αίτησης, τα παραπάνω μέλη συγκαλούν απ' ευθείας μόνα τους Γενική Συνέλευση.

4) Οι προσκλήσεις της Γενικής Συνέλευσης υπογράφονται:

A. Από τον πρόεδρο ή τον αντιπρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου όταν συγκαλείτε από το Διοικητικό Συμβούλιο.

B. Από όλους τους συνεταίρους, που υπέγραψαν την αίτηση έκτακτης σύγκλησης της Γενικής Συνέλευσης.

Άρθρο 21^ο

ΑΠΑΡΤΙΑ

1) Η Γενική Συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία, εφόσον κατά την έναρξη της συνεδρίασης είναι παρόντα μέλη του Συνεταιρισμού με δικαίωμα ψήφου, τα οποία εκπροσωπούν πλέον του μισού ($\frac{1}{2}$) του όλου αριθμού των ψήφων.

2) Αν στην πρώτη σύσκεψη της Γενικής Συνέλευσης δεν υπάρξει απαρτία, τότε η Γενική Συνέλευση συνέρχεται, χωρίς νέα πρόσκληση, στον ίδιο τόπο, την ίδια ημέρα και ώρα της επόμενης εβδομάδας και με τα ίδια θέματα της ημερήσιας διάταξης.

3) Κατ' εξαίρεση αν πρόκειται για αποφάσεις που αφορούν στην:

- Μεταβολή του σκοπού του σκοπού του Συνεταιρισμού.
- Συγχώνευση με άλλο Συνεταιρισμό.

- Διάλυση του Συνεταιρισμού.
- Τροποποίηση του Καταστατικού.
- Ανάκληση του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Ανάκληση αντιπροσώπων σε Συνεταιριστικές Οργανώσεις ανώτερου βαθμού.

4) Η Γενική Συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει εγκαίρως, εφόσον στην έναρξη της συνεδρίασης είναι παρόντα τα μέλη του Συνεταιρισμού, που έχουν δικαίωμα ψήφου και εκπροσωπούν τουλάχιστον τα δύο τρίτα ($2/3$) του όλου αριθμού των ψήφων. Εάν δεν συντελεστεί η απαρτία αυτή, η Γενική Συνέλευση συνέρχεται σε επαναληπτική Συνέλευση, οπότε βρίσκεται σε απαρτία, εφόσον στην έναρξη της συνεδρίασης είναι παρόντα μέλη, που έχουν δικαίωμα ψήφου και εκπροσωπούν τουλάχιστον το μισό ($1/2$) του αριθμού των ψήφων.

Άρθρο 22°

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ – ΣΥΖΗΤΗΣΗ – ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ

1) Στην έναρξη της συνεδρίασης η Συνέλευση εκλέγει από τα μέλη της Πρόεδρο και Γραμματέα, και μία Εφορευτική Επιτροπή που αποτελείται από τρία (3) τουλάχιστον μέλη. Μέχρι την εκλογή του, καθήκοντα Προέδρου της Συνέλευσης ασκεί ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου ή αν αυτός απουσιάζει ο Αντιπρόεδρος, ή το μεγαλύτερης ηλικίας μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, που παρίσταται ή αν δεν παρίσταται κανένα, ένας από τους παλαιότερους συνεταίρους που υποδεικνύεται από την πλειοψηφία των παρόντων.

2) Για την συζήτηση και τις αποφάσεις που παίρνονται, κρατούνται πρακτικά από τον Γραμματέα, υπογράφονται από τον Πρόεδρο, τον Γραμματέα και τα μέλη της Εφορευτικής Επιτροπής.

3) Η Συνέλευση μπορεί να συζητήσει και να πάρει αποφάσεις μόνο πάνω στα θέματα, που αναγράφονται στην ημερήσια διάταξη και περιέχονται στην πρόσκληση.

4) Οι ψηφοφορίες της Γενικής Συνέλευσης διακρίνονται σε φανερές και μυστικές. Οι φανερές μπορούν να γίνουν με έγερση των μελών, ή με ανύψωση των χεριών, ή με ονομαστική κλήση, ποτέ όμως με βοή. Οι μυστικές ψηφοφορίες γίνονται πάντοτε με ψηφοδέλτια, που κλείνονται σε ομοιόμορφους φακέλους που φέρουν τη σφραγίδα του Συνεταιρισμού, υπό την εποπτεία και τον

έλεγχο της Εφορευτικής Επιτροπής. Τα ψηφοδέλτια θεωρούνται έγκυρα εφόσον είναι ομοιόμορφα και δεν παραβιάζουν τη μυστικότητα της ψηφοφορίας.

5) Ψηφοφορία, που αφορά σε εκλογή του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνεταιρισμού ή αντιπροσώπων του Συνεταιρισμού σε ανώτερου βαθμού Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις, στις οποίες συμμετέχει ή σε θέματα εμπιστοσύνης προς τη Διοίκηση ή απαλλαγή από ευθύνη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, σε έγκριση Ισολογισμού και Απολογισμού και του Πίνακα Αποτελεσμάτων Χρήσης, καθώς και σε προσωπικά θέματα, είναι μυστική και γίνεται πάντα με ψηφοδέλτια. Η ψηφοφορία πάνω στα άλλα θέματα είναι φανερή.

Άρθρο 23^ο

ΑΠΟΦΑΣΗ

1) Η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης πάνω στα θέματα της ημερήσιας διάταξης, παίρνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών σε αυτήν των εκπροσωπούμενων ψήφων. Σε περίπτωση ισοψηφίας, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται και αν υπάρχει και νέα ισοψηφία η πρόταση απορρίπτεται. Οι αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης είναι υποχρεωτικές για όλα τα μέλη του Συνεταιρισμού, έστω και αν διαφωνούν ή είναι απόντα.

2) Η Γενική Συνέλευση αποφασίζει με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) που εκπροσωπούνται σ' αυτήν, για την μεταβολή του σκοπού του Συνεταιρισμού, τη συγχώνευσή του με άλλον Συνεταιρισμό, τη μετατροπή του, τη διάλυσή του, την τροποποίηση του καταστατικού του, την ανάκληση του Διοικητικού Συμβουλίου, ή μελών αυτού και για κάθε άλλο θέμα όπου το παρόν καταστατικό ή ο νόμος απαιτεί αυξημένη πλειοψηφία.

3) Αν τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ανακληθούν, η Γενική Συνέλευση στην ίδια συνεδρίαση εκλέγει προσωρινό Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο υποχρεούται μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών να συγκαλέσει Γενική Συνέλευση των μελών του Συνεταιρισμού με θέμα την εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου.

II. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Άρθρο 24^ο

1) Η διοίκηση του Συνεταιρισμού ασκείται από το Διοικητικό Συμβούλιο, που αποτελείται από επτά (7) μέλη. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση του Συνεταιρισμού.

Η διάρκεια της θητείας του Διοικητικού Συμβουλίου είναι τρία (3) χρόνια.

2) Στο Διοικητικό Συμβούλιο συμμετέχει ως επιπλέον μέλος του, εκπρόσωπος του προσωπικού του Συνεταιρισμού, αν τρεις (3) μήνες πριν από τις εκλογές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ο αριθμός του τακτικού προσωπικού του Συνεταιρισμού είναι μεγαλύτερος από είκοσι (20) άτομα. Ο εκπρόσωπος του προσωπικού συμμετέχει στο Διοικητικό Συμβούλιο με δικαίωμα ψήφου μόνο σε θέματα προσωπικού, στα οποία δεν συμπεριλαμβάνονται οι με οποιονδήποτε τρόπο προσλήψεις και απολύσεις προσωπικού και τα θέματα, που αφορούν στον Γενικό Διευθυντή.

3) Το Διοικητικό Συμβούλιο μετά την εκλογή του, το αργότερο μέσα σε πέντε (5) ημέρες συνέρχεται και συγκροτείται σε σώμα, εκλέγοντας στην πρώτη μετά την εκλογή του συνεδρίαση από τα μέλη του, κατ' απόλυτη πλειοψηφία των συγκροτούντων την απαρτία μελών του, τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο, τον Γραμματέα και τον Ταμία. Την πρωτοβουλία συγκλήσεως έχει ο Σύμβουλος, που πλειοψήφησε. Η κατανομή των αξιωμάτων γίνεται με μυστική ψηφοφορία. Τα ανωτέρω αξιώματα δεν συμπίπτουν στο ίδιο πρόσωπο.

4) Σύμβουλοι που λόγω διαρκούς κωλύματός τους, απέχουν από τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από πέντε (5) μήνες, ή που αδικαιολόγητα δεν προσήλθαν σε πέντε συνεχεία συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, θεωρούνται ότι παραιτήθηκαν από την ιδιότητα του Συμβούλου.

5) Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου ή σε περίπτωση κωλύματός του, από τον Αντιπρόεδρο. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να ορίσει τακτές ημέρες συνεδρίασης. Τότε δεν χρειάζεται προηγούμενη πρόσκληση των μελών του. Συγκαλείτε επίσης υποχρεωτικά από τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο όταν το ζητήσουν δύο (2) τουλάχιστον απ' τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου με έγγραφη αίτηση, η οποία περιέχει το σκοπό και τους λόγους της σύγκλησης ως και προτεινόμενη ημερομηνία σύγκλησης.

Σε περίπτωση άρνησης ή παράλειψης του Προέδρου ή του Αντιπροέδρου να συγκαλέσουν Διοικητικό Συμβούλιο, σύμφωνα με την αίτηση, το Διοικητικό Συμβούλιο συγκαλείτε με πρόσκληση, αφού υπογράψουν *τρία (3) μέλη*.

6) Στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου δεν μπορούν να παραβρίσκονται άλλα μέλη του Συνεταιρισμού εκτός από:

α. Υπηρεσιακά στελέχη

β. Συνεταίροι ή εμπειρογνώμονες

γ. Ειδικοί σύμβουλοι που προσκαλούνται από το Διοικητικό Συμβούλιο.

7) Το Διοικητικό Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία, όταν τα παρόντα μέλη είναι περισσότερα από τα απόντα.

8) Οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου παίρνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών. Απόλυτη πλειοψηφία υπάρχει όταν ο αριθμός των θετικών ψήφων είναι μεγαλύτερος του μισού του αριθμού των ψήφων των παρόντων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Άρθρο 25^ο

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

1) Το Διοικητικό Συμβούλιο εκπροσωπεί το Συνεταιρισμό δικαστικά και εξώδικα. Την εκπροσώπησή του αυτή μπορεί να την αναθέσει στον Πρόεδρο ή σε άλλο μέλος του ή στον Γενικό Διευθυντή (Μάνατζερ). Αποφασίζει πάνω σε όλα τα θέματα που αφορούν την διοίκηση, τη διαχείριση της περιουσίας και των υποθέσεων του και γενικά τη λειτουργία του Συνεταιρισμού για την επίτευξη του σκοπού του, μέσα στο πλαίσιο του νόμου, του παρόντος καταστατικού, του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Συνεταιρισμού και των αποφάσεων της συνέλευσης των Κ.Ο.Π.Α.Σ. και της Ομάδας των Παραγωγών (Ο.Π.).

2) Το Διοικητικό Συμβούλιο :

Α. Θέτει σε εφαρμογή τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης και φροντίζει για την εκτέλεση των αποφάσεων των Κ.Ο.Π.Α.Σ., των Ο.Π., των αποφάσεων της Διεπαγγελματικής Οργάνωσης, στην οποία ανήκει και εποπτεύει την εφαρμογή τους από τα λοιπά Όργανα και τις υπηρεσίες του Συνεταιρισμού.

Β. Συγκαλεί τις τακτικές και έκτακτες Γενικές Συνελεύσεις και καθορίζει τα θέματα που θα συζητηθούν σ' αυτές.

Γ. Καταρτίζει τον Ισολογισμό και τον Απολογισμό του Συνεταιρισμού και συντάσσει πρόγραμμα εργασιών του επόμενου έτους.

Δ. Αποφασίζει για την εγγραφή νέων μελών και τη διαγραφή μελών σύμφωνα με διατάξεις του παρόντος καταστατικού.

Ε. Αποφασίζει για την αποδοχή καταθέσεων των μελών και την παροχή δανείων σ' αυτά, μέσα στα όρια του καταστατικού και των αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης.

ΣΤ. Αποφασίζει για τα τρέχοντα έξοδα της Διοίκησης και λειτουργίας του Συνεταιρισμού και ορίζει το ανώτατο χρηματικό ποσό, που ο ταμίας μπορεί να κρατάει στο ταμείο του για τα έξοδα αυτά.

Ζ. Αποφασίζει για την αγορά μηχανημάτων, εργαλείων, σκευών και λοιπών κινητών περιουσιακών στοιχείων και παντός αγαθού αναλώσιμου ή όχι για τις ανάγκες του Συνεταιρισμού και των μελών του.

Η. Επεξεργάζεται και υποβάλλει για έγκριση στη Γενική Συνέλευση τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Συνεταιρισμού, ως και τον Κανονισμό Καταστάσεως Προσωπικού.

Θ. Προσλαμβάνει και απολύει το υπαλληλικό, υπηρετικό, εργατικό εργατεχνικό προσωπικό του Συνεταιρισμού.

Ι. Ασκει την πειθαρχική εξουσία στο προσωπικό του Συνεταιρισμού κατά τους όρους του Κανονισμού του προσωπικού και του νόμου.

ΙΑ. Προσλαμβάνει τον Γενικό Διευθυντή. Η πρόσληψη γίνεται μετά από προκήρυξη, που δημοσιεύεται στον ημερήσιο Τύπο.

ΙΒ. Ορίζει τους εκπροσώπους στις Εταιρείες.

ΙΓ. Καθορίζει τις τιμές προκαταβολής και εξαγοράς των προϊόντων των μελών του, καθώς επίσης και τις τιμές πώλησης των προϊόντων του Συνεταιρισμού.

3) Το διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να μεταβιβάζει με ειδική απόφασή του την άσκηση αρμοδιοτήτων του, σε στέλεχος ή υπάλληλο του Συνεταιρισμού. Ειδικότερα, το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί με απόφασή του να ορίζει Γενικό Διευθυντή (Μάνατζερ), στον οποίο να αναθέτει με σύμβαση την μερική ή ολική άσκηση εξουσιών και αρμοδιοτήτων του, πλην εκείνων που κατά το νόμο ή το παρόν καταστατικό απαιτούν συλλογική ενέργεια, καθώς και τη γενική διεύθυνση και διαχείριση των υποθέσεων του Συνεταιρισμού. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου καθορίζονται τα δικαιώματα, οι υποχρεώσεις και οι αρμοδιότητες του Γενικού Διευθυντή.

4) Αν ο Πρόεδρος ή μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου είναι αντίδικοι του Συνεταιρισμού, τον Συνεταιρισμό εκπροσωπεί το, ειδικώς από αυτό, εξουσιοδοτημένο μέλος του, εκτός αν η Γενική Συνέλευση διορίσει ειδικούς αντιπροσώπους.

5) Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να συγκροτεί επιτροπές γνωμοδοτικές ή να προσλαμβάνει ειδικούς επιστημονικούς συμβούλους για την επιβοήθηση του έργου του.

Άρθρο 26^ο

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου έχει τις παρακάτω αρμοδιότητες :

Α. Φροντίζει για την καλή λειτουργία των υπηρεσιών του Συνεταιρισμού.

Β. Προωθεί ή πραγματοποιεί τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και φροντίζει για την εκτέλεση των εργασιών του Συνεταιρισμού, σύμφωνα με το καταστατικό και τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης και ευθύνονται για την ακριβή τήρησή τους.

Γ. Φροντίζει για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του Διοικητικού Συμβουλίου.

Δ. Επιβλέπει την ταμειακή και λογιστική Υπηρεσία.

Ε. Φροντίζει μαζί με τον Ταμία να συνταχθούν οι μηνιαίες καταστάσεις του Ταμείου καθώς και ο Ισολογισμός, ο Λογαριασμός Αποτελεσμάτων του έτους και να υποβληθούν στην κρίση του Διοικητικού Συμβουλίου.

ΣΤ. Συγκαλεί το Διοικητικό Συμβούλιο σε τακτικές και έκτακτες συνεδριάσεις και φροντίζει για την αποστολή των προσκλήσεων για τις Γενικές Συνελεύσεις .

Ζ. Καταρτίζει την ημερήσια διάταξη και προεδρεύει στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου.

Η. Εκθέτει την κατάσταση του Συνεταιρισμού και τη δράση του Διοικητικού Συμβουλίου στην τακτική Γενική Συνέλευση.

Θ. Δίνει προς την Εποπτεύουσα Αρχή και τους Ελεγκτές όλες τις πληροφορίες, που ζητούνται απ' αυτούς.

Άρθρο 27^ο

ΤΑΜΙΑΣ

1) Ο Ταμίας ενεργεί την ταμειακή εργασία σύμφωνα με το καταστατικό, τον κανονισμό λειτουργίας και τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου.

Ειδικότερα έχει τα εξής καθήκοντα:

Α. Ενεργεί κάθε είσπραξη και πληρωμή με βάση την εντολή του Προέδρου ή του εξουσιοδοτημένου απ' αυτόν, προσώπου και κάνει τις απαραίτητες εξοφλήσεις κατά τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Συνεταιρισμού.

Β. Εκτελεί κάθε σχετική προς την Υπηρεσία του απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Γ. Φυλάσσει το περιεχόμενο του Ταμείου, τα χρηματόγραφα και τα αποδεικτικά έγγραφα.

Δ. Συντάσσει τις μηνιαίες καταστάσεις του Ταμείου και καταρτίζει με το Λογιστή ή τον Γραμματέα τον ετήσιο Ισολογισμό.

Ε. Δίνει όλες τις αναγκαίες εξηγήσεις στο Διοικητικό Συμβούλιο.

ΣΤ. Καταθέτει σε λογαριασμό καταθέσεων του Συνεταιρισμού κάθε ποσό που υπερβαίνει τις τρέχουσες ανάγκες του Συνεταιρισμού στο κατάστημα της Τράπεζας, με την οποία συναλλάσσετε ο Συνεταιρισμός.

2) Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί τα καθήκοντα του Ταμία να ανατεθούν σε υπάλληλο του Συνεταιρισμού. Στην περίπτωση αυτή, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφασίζει κατά την κρίση του, την λήψη σχετικής εγγύησης από αυτόν.

Άρθρο 28°

ΕΥΘΥΝΗ – ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΜΕΛΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

1) Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ευθύνονται σύμφωνα που προκάλεσαν με υπαιτιότητά τους στο Συνεταιρισμό.

2) Το Διοικητικό Συμβούλιο ή το ένα πέμπτο (1/5) τουλάχιστο του αριθμού των μελών του Συνεταιρισμού, μπορούν να ασκήσουν αγωγή αποζημίωσης εναντίον μέλους ή μελών του Διοικητικού Συμβουλίου. Η αγωγή θα έχει ως αίτημα την αποκατάσταση της ζημίας.

3) Οι αξιώσεις του Συνεταιρισμού παραγράφονται μετά από τρία (3) έτη από την τέλεση της πράξης, εκτός αν πρόκειται για ζημιά από δόλο, οπότε παραγράφονται μετά από δέκα (10) έτη.

4) Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου μπορούν να απασχολούνται με τις υποθέσεις του Συνεταιρισμού. Στην περίπτωση αυτή το Διοικητικό Συμβούλιο με ειδική απόφασή του καθορίζει το είδος της απασχόλησης, την χρονική διάρκεια, τον τόπο παροχής καθώς και αποζημίωση για την απασχόληση του μέλους. Το ύψος των αποζημιώσεων αυτών καθορίζεται από την Γενική Συνέλευση των μελών, κατόπιν εισήγησης του Διοικητικού Συμβουλίου.

5) Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να καθορίζει έξοδα κίνησης και παράστασης για την συμμετοχή των μελών του στις συνεδριάσεις του. Το ύψος των εξόδων κίνησης και παράστασης καθορίζει η Γενική Συνέλευση των μελών μετά από εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Άρθρο 29°

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ

1) Από την Γενική Συνέλευση του Συνεταιρισμού εκλέγονται οι αντιπρόσωποι στις ανώτερου βαθμού συνεταιριστικές οργανώσεις, στις οποίες μετέχει ο Συνεταιρισμός.

Ο αριθμός των αντιπροσώπων και ο των ψήφων κάθε αντιπροσώπου, καθορίζεται από τα καταστατικά των εν λόγω Οργανώσεων.

2) Σε κάθε περίπτωση οι αντιπρόσωποι ακολουθούν τη θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνεταιρισμού τους. Αντιπρόσωπος που έχει εκλεγεί μέλος Διοικητικού Συμβουλίου Αγροτικής Συνεταιριστικής Οργάνωσης ανώτερου βαθμού ή της ΠΑΣΕΓΕΣ, ασκεί τα καθήκοντά του μέχρι τη λήξη της θητείας του Οργάνου στο οποίο είναι μέλος, πλην αν συντρέξουν οι προϋποθέσεις αυτοδικαίως έκπτωσης.

Άρθρο 30°

ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΕΣ

1) Τις εκλογές για την ανάδειξη του Διοικητικού Συμβουλίου και των αντιπροσώπων του Συνεταιρισμού διενεργεί Εφορευτική Επιτροπή, η οποία εκλέγεται από τη Γενική Συνέλευση των μελών και αποτελείται από τρία (3) τουλάχιστον μέλη.

2) Οι εκλογές διεξάγονται με μυστική ψηφοφορία και με ενιαίο ψηφοδέλτιο. Στο ψηφοδέλτιο αναγράφονται με αλφαβητική σειρά τα ονοματεπώνυμα των υποψηφίων για το Διοικητικό Συμβούλιο και των υποψηφίων για τους αντιπροσώπους. Η δήλωση υποψηφιότητας κατατίθεται εγγράφως στα γραφεία του Συνεταιρισμού τρεις (3) ημέρες πριν την ημέρα των εκλογών.

3) Ο αριθμός των σταυρών προτίμησης, δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος του μισού ($\frac{1}{2}$) του όλου αριθμού των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου. Στην περίπτωση, που προκύπτει κλάσμα, ισχύει ο αμέσως επόμενος ακέραιος αριθμός. Ψηφοδέλτια, που παρέχουν αριθμό σταυρών προτίμησης μεγαλύτερο από τον οριζόμενο από το καταστατικό ή χωρίς σταυρό είναι άκυρα.

4) Εκλεγέντες θεωρούνται αυτοί που συγκέντρωσαν τις περισσότερες ψήφους. Σε περίπτωση ισοψηφίας γίνεται κλήρωση. Όσοι δεν εκλεγούν θεωρούνται επιλαχόντες κατά τη σειρά του

αριθμού των ψήφων που έλαβαν. Οι επιλαχόντες καταλαμβάνουν κινούμενες θέσεις τακτικών μελών μέχρι τη λήξη της θητείας τους

5) Τα μέλη της Εφορευτικής Επιτροπής κωλύονται να εκθέσουν υποψηφιότητα για το αξίωμα μέλους Διοικητικού Συμβουλίου ή αντιπροσώπου. Η Εφορευτική Επιτροπή μεριμνά για την διεξαγωγή των εκλογών. Το έργο της αρχίζει από την ανακήρυξη των υποψηφίων για τα διάφορα αξιώματα με βάση τις σχετικές προϋποθέσεις του καταστατικού. Βασικό έργο της Εφορευτικής Επιτροπής είναι η διαπίστωση στο πρόσωπο των ψηφοφόρων του δικαιώματος του εκλέγειν.

Η Εφορευτική Επιτροπή φροντίζει για την έναρξη των εκλογών στον προγραμματισμένο χώρο και χρόνο, για την αδιάβλητη και ασφαλή διεξαγωγή τους, τη διαπίστωση του αποτελέσματος της ψηφοφορίας και στο τέλος την ανακήρυξη των εκλεγέντων. Κατά την πορεία των εκλογών κρίνει τις τυχόν υποβαλλόμενες ενστάσεις ή άλλες διαφωνίες που προκύπτουν.

Στο τέλος της διαδικασίας συντάσσει πρακτικό, το οποίο υπογράφεται από όλα τα μέλη. Το σύνολο του εκλογικού υλικού η Εφορευτική Επιτροπή το παραδίδει με το πρακτικό στο Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο εκλέγεται.

6) Ανάκληση και ανακατανομή αξιωμάτων των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου γίνεται κατόπιν των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του.

7) Αν κενωθεί η θέση μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου και δεν υπάρχουν επιλαχόντα μέλη, το Διοικητικό Συμβούλιο, με απόφαση των λοιπών μελών του, συμπληρώνει τη κενή θέση εκλέγοντας σε αυτήν μέλος του Συνεταιρισμού.

8) Δεν μπορεί να εκλεγεί μέλος στα όργανα διοίκησης της συνεταιριστικής οργάνωσης όποιος καταδικάστηκε με τελεσίδικη απόφαση σε οποιαδήποτε ποινή για κλοπή, απάτη, εκβίαση, πλαστογραφία, ψευδορκία, απιστία, δωροδοκία, παράβαση καθήκοντος, λαθρεμπορία και εμπορία ναρκωτικών.

Άρθρο 31^ο

ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

- 1) Εισηγητής των θεμάτων στο Διοικητικό Συμβούλιο είναι ο Πρόεδρος του Συνεταιρισμού ή ο νόμιμος αναπληρωτής του ή άλλος σύμβουλος ή ο Γενικός Διευθυντής ή υπάλληλος του Συνεταιρισμού, που ορίζεται από τον Πρόεδρο.
- 2) Χρέη υπηρεσιακού γραμματέα, στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνεταιρισμού και της Γενικής Συνέλευσης, εκτελεί υπάλληλος του Συνεταιρισμού, που ορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο.
- 3) Οι συζητήσεις και οι αποφάσεις, που παίρνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο και την Γενική Συνέλευση, καταχωρούνται σε ειδικά βιβλία πρακτικών συνεδριάσεων, που τηρούνται για το καθένα χωριστά. Τα πρακτικά κάθε συνεδρίασης υπογράφονται από τα μέλη που ήταν παρόντα σ' αυτή.
- 4) Τα βιβλία των πρακτικών, προτού να χρησιμοποιηθούν, θεωρούνται στην τελευταία τους σελίδα από την αρμόδια Δ.Ο.Υ.
- 5) Αντίγραφα ή αποσπάσματα πρακτικών του Διοικητικού Συμβουλίου και της Γενικής Συνέλευσης, επικυρώνονται από τον κατά το χρόνο της έκδοσής τους Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου ή το νόμιμο αναπληρωτή του.
- 6) Τα επιλαχόντα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και των αντιπροσώπων παίρνουν τη θέση των τακτικών μελών σε περίπτωση θανάτου, ανάκλησης, παραίτησης ή αποχής των τακτικών μελών από την άσκηση των καθηκόντων τους. Σε κάθε περίπτωση τα επιλαχόντα μέλη, συνεχίζουν τη θητεία των μελών που αντικαταστάθηκαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

Άρθρο 32°

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

- 1) Ο Συνεταιρισμός για την πραγματοποίηση του σκοπού του αναπτύσσει οποιαδήποτε δραστηριότητα, που προβλέπεται από το παρόν καταστατικό και κάθε άλλη, που θα αποφασίσει η Γενική Συνέλευση, σύμφωνα με το Καταστατικό και μέσα στα όρια του νόμου.
- 2) Η Γενική Συνέλευση εκδίδει εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Συνεταιρισμού, ο οποίος καθορίζει ενδεικτικά:
- Α. Τους όρους λειτουργίας του Συνεταιρισμού.
 - Β. Τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συνεταίρων ως προς τη χρήση των εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και των υπηρεσιών του Συνεταιρισμού.
 - Γ. Τις κυρώσεις για αθέτηση των υποχρεώσεων των συνεταίρων και τη διαδικασία επιβολής τους και
 - Δ. Τις λεπτομέρειες της τήρησης των λογαριασμών μεταξύ Συνεταιρισμού και συνεταίρων.
- 3) Ο Συνεταιρισμός διεξάγει τις εργασίες τους με δικές του υπηρεσίες. Μπορεί όμως να χρησιμοποιήσει τις υπηρεσίες άλλων Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων ή και τρίτων. Το Διοικητικό Συμβούλιο στις περιπτώσεις αυτές ορίζει την αποζημίωση ή την αμοιβή για την χρησιμοποίησή τους αυτή στη διεξαγωγή των εργασιών του Συνεταιρισμού.
- 4) Ο Συνεταιρισμός μπορεί με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου να επεκτείνει τις εργασίες του και γενικά να παρέχει αγαθά και υπηρεσίες που παρέχονται στα μέλη του και προς πρόσωπα που δεν είναι μέλη του Συνεταιρισμού, με τους όρους που το ίδιο το Διοικητικό Συμβούλιο θα καθορίζει. Σε καμιά όμως οι όροι αυτοί δεν μπορεί να είναι ευνοϊκότεροι από τους όρους που ισχύουν για τα μέλη του.
- 5) Τρίτοι, που χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες του Συνεταιρισμού δεν έχουν κανένα δικαίωμα πάνω στα αποτελέσματα της χρήσης.
- 6) Ο Συνεταιρισμός ανεξάρτητα προς την παροχή των υπηρεσιών του προς μη μέλη, μπορεί με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου να παρέχει γενικά τις υπηρεσίες τους και να αναλαμβάνει την ενέργεια εργασιών για λογαριασμό του Δημοσίου ή και κάθε άλλου νομικού προσώπου δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα, με αμοιβή.
- 7) Ο Συνεταιρισμός, για την επίτευξη των καλύτερων αποτελεσμάτων, στην διαχείριση των προϊόντων των μελών, μπορεί, κατά την κρίση του Διοικητικού Συμβουλίου και ύστερα από

απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, να εξαγοράζει τα προϊόντα των μελών του και να τα πουλάει στο όνομά του.

Άρθρο 33°

ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ

- 1) Ο Συνεταιρισμός παραλαμβάνει τα προϊόντα, που προσκομίζονται από τα μέλη, αφού προηγηθεί έλεγχος από τα αρμόδια όργανά του της ποιότητας, της καλής κατάστασης των προϊόντων, ώστε αυτά να είναι για την κατά προορισμό χρήση τους.
- 2) Ο Συνεταιρισμός θεσπίζει ελάχιστα κριτήρια ποιότητας, μεγέθους, συσκευασίας, παρουσίασης και σήμανσης, ανάλογα με τον προορισμό των προϊόντων.
- 3) Ο Συνεταιρισμός βοηθά τα μέλη του με σκοπό την ορθή εφαρμογή των κανόνων που επιβάλλει.

Άρθρο 34°

ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Προμήθειες αναγκαίων ειδών.

A. Ο Συνεταιρισμός προμηθεύεται και διαθέτει στα μέλη του πρώτες ύλες, και κάθε είδους παραγωγικά εφόδια ή καταναλωτικά αγαθά, χρήσιμα για τις ανάγκες των εκμεταλλεύσεων ή της οικιακής οικονομίας τους.

B. Τα είδη αυτά μπορεί ο Συνεταιρισμός να τα διαθέτει και προς πρόσωπα, που δεν είναι μέλη του Συνεταιρισμού, με όρους που καθορίζει το Διοικητικό Συμβούλιο. Αν τα είδη αυτά ο Συνεταιρισμός τα προμηθεύεται με δάνεια της Αγροτικής τράπεζας, για την εξυπηρέτηση των μελών του, δεν μπορεί ο Συνεταιρισμός να τα διαθέτει σε πρόσωπα που δεν είναι μέλη του.

Δάνεια προς το Συνεταιρισμό

Τα δάνεια, που χορηγούνται στο Συνεταιρισμό, για διάφορους γεωργικούς σκοπούς, συνάπτονται από το Διοικητικό Συμβούλιο μέσα στα όρια, που έχει θέσει η Γενική Συνέλευση, ανάλογα με τις ανάγκες του Συνεταιρισμού. Τα δάνεια αυτά παρακολουθούνται σε ειδικούς λογαριασμούς και δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την διενέργεια άλλων εργασιών ή για άλλους σκοπούς εκτός εκείνων για τους οποίους χορηγούνται.

Δάνεια προς συνεταίρους

Α. Δάνεια χορηγούνται μόνο σε συνεταίρους και με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, που καθορίζει και τους βασικούς όρους του δανείου.

Β. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να εξουσιοδοτήσει τον Πρόεδρο αυτού να εγκρίνει τη χορήγηση δανείων, που δεν υπερβαίνουν ορισμένο ποσό για κάθε συνέταιρο, με την επιφύλαξη της μεταγενέστερης έγκρισης απ' αυτό.

Γ. Ο τόκος των δανείων που μπορεί να συνάψει ο Συνεταιρισμός ή να χορηγήσει στα μέλη του, ορίζεται πάντοτε μέσα στα όρια που αποφασίζει η Γενική Συνέλευση. Οι εγγυητές όπου χρειάζονται, πρέπει να είναι σύνεταίροι.

Δ. Τα δάνεια χορηγούνται κατά κανόνα για παραγωγικούς σκοπούς και χρησιμοποιούνται στη γεωργική εκμετάλλευση του δανειοδοτούμενου συνεταίρου. Δάνεια για καταναλωτικές ανάγκες χορηγούνται μόνο με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, η οποία κάθε χρόνο ορίζει γενικά το ύψος που μπορεί να φθάσουν τα δάνεια αυτά. Επίσης, μπορεί να χορηγείται στα μέλη πίστωση για εφοδιασμό τους με καταναλωτικά και λοιπά αγαθά από τα πρατήρια του Συνεταιρισμού ή της Ένωσης Συνεταιρισμών, στην οποία ανήκει και ο Συνεταιρισμός.

Καταθέσεις

Α. Ο Συνεταιρισμός δέχεται καταθέσεις από συνεταίρους. Το ανώτατο και κατώτατο όριο καταθέσεων γενικά και για κάθε μέλος χωριστά, η προθεσμία ανάληψής τους και ο τόκος καθορίζονται από τη Γενική Συνέλευση.

Β. Ο τοκισμός των καταθέσεων αρχίζει από την επόμενη ημέρα της κατάθεσης, ο δε υπολογισμός του τόκου γίνεται στο τέλος του λογιστικού έτους, εκτός αν η Γενική Συνέλευση αποφασίσει τον υπολογισμό του τόκου κάθε εξάμηνο.

Γ. Η ανάληψη των καταθέσεων γίνεται ύστερα από προειδοποίηση των καταθετών προ ορισμένου χρόνου, που ορίζεται από τη Γενική Συνέλευση, ανάλογα με το ποσό των αποσυρόμενων χρημάτων.

Δ. Σε κάθε καταθέτη δίνεται από το Συνεταιρισμό παραστατικό καταθέσεων.

Ε. Το Διοικητικό Συμβούλιο, έχει δικαίωμα για διάφορους λόγους, που αφορούν τα συμφέροντα του Συνεταιρισμού, να ειδοποιήσει τους καταθέτες, να αποσύρουν τις καταθέσεις τους, εντός ορισμένης προθεσμίας. Η ειδοποίηση γίνεται προσωπικά στον καθένα. Μετά, την παρέλευση της προθεσμίας, οι καταθέσεις αυτές, παύουν να τοκίζονται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

ΕΛΕΓΧΟΣ – ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Άρθρο 35^ο

ΕΛΕΓΧΟΣ

1) Οι ελεγκτές και ισάριθμοι αναπληρωτές τους ορίζονται από την προηγούμενη τακτική Γενική Συνέλευση του Συνεταιρισμού. Η αμοιβή των ελεγκτών καθορίζεται με την απόφαση ορισμού τους. Οι ελεγκτές μπορούν να επαναδιορίζονται, όχι όμως για περισσότερες από πέντε (5) συνεχείς χρήσεις και υποχρεούνται να υποβάλλουν το πόρισμα του ελέγχου στο Διοικητικό Συμβούλιο του Συνεταιρισμού και στην Εποπτεύουσα Αρχή, το αργότερο είκοσι (20) ημέρες πριν τη Γενική Συνέλευση.

2) Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνεταιρισμού, υποχρεούται να ανακοινώσει το πόρισμα ελέγχου των ελεγκτών, στην πρώτη μετά τον έλεγχο Γενική Συνέλευση των μελών της. Το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να καλεί εγγράφως τον ελεγκτή πέντε (5) τουλάχιστον

ημέρες πριν τη συνεδρίαση της Γενικής Συνέλευσης για να παρίσταται σ' αυτήν. Ο ελεγκτής υποχρεούται να παρίσταται στη Γενική Συνέλευση και να παρέχει οποιαδήποτε πληροφορία ή διευκρίνιση του ζητηθεί.

Αν από το πόρισμα του ελέγχου υπάρχουν ενδείξεις ότι έχουν τελεστεί πράξεις, που τιμωρούνται από τις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα οι ελεγκτές υποχρεούνται εντός δέκα (10) μερών να υποβάλλουν το πόρισμά τους ή τη σχετική έκθεσή τους στην Εισαγγελική Αρχή και να αναφέρουν στον Υπουργό Γεωργίας τις παραβάσεις του νόμου ή του καταστατικού.

Οι ελεγκτές δικαιούνται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους να ελέγχουν τα βιβλία, τους λογαριασμούς και κάθε άλλο στοιχείο του Συνεταιρισμού, που κρίνεται χρήσιμο για την πλήρη και επιτυχή εκτέλεση του έργου τους.

Οι ελεγκτές ελέγχουν ιδίως:

A. Τη νομιμότητα των αποφάσεων και των πράξεων των θεσμικών Οργάνων του Συνεταιρισμού.

B. Τη λογιστική τάξη και ιδίως αν τηρήθηκαν οι αρχές και οι κανόνες της λογιστικής επιστήμης.

Γ. Την οικονομική κατάσταση του Συνεταιρισμού, που προκύπτει από τον έλεγχο των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, τα στοιχεία του Ισολογισμού, του Λογαριασμού « Αποτελέσματα Χρήσης » και των παραρτημάτων. Στο πόρισμα πρέπει να προσδιορίζεται η πορεία της οικονομικής κατάστασης του Συνεταιρισμού στο πλαίσιο των καταστατικών των σκοπών και των ετήσιων προγραμμάτων δράσης του.

Δ. Τη διαχειριστική τάξη, όσον αφορά τη νομιμότητα μόνο της πραγματοποίησης των δαπανών και αποσκοπεί κυρίως στη διαπίστωση τυχόν διαπραχθεισών ατασθαλιών, καταχρήσεων ή άλλων παραβάσεων και τον εντοπισμό των υπευθύνων.

Ε. Οι ελεγκτές με αίτησή τους προς το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να ζητήσουν τη σύγκληση έκτακτης Γενικής Συνέλευσης αναφέροντας σε αυτήν τα προς συζήτηση θέματα. Το Διοικητικό Συμβούλιο συγκαλεί υποχρεωτικά τη Γενική Συνέλευση μέσα σε ένα (1) μήνα από την υποβολή της αίτησης, με θέματα αυτά που αναφέρονται στην αίτηση.

1) Η διαχειριστική χρήση δεν μπορεί να περιλαμβάνει περισσότερους από δώδεκα (12) μήνες, και λήγει την 31^η Δεκεμβρίου κάθε έτους.

2) Κατά τη λήξη της χρήσης κλείνονται τα βιβλία του Συνεταιρισμού, ενεργείται η απογραφή της περιουσίας του και καταρτίζονται ο Ισολογισμός και ο Λογαριασμός « Αποτελέσματα Χρήσης », που υποβάλλονται από το Διοικητικό Συμβούλιο στην πρώτη μετά το τέλος της χρήσης τακτική Γενική Συνέλευση μαζί με τις αναγκαίες επεξηγηματικές εκθέσεις και τις εκθέσεις λογοδοσίας για τα πεπραγμένα του έτους, που έληξε.

3) Το Διοικητικό Συμβούλιο συντάσσει πρόγραμμα δράσης και ανάπτυξης του Συνεταιρισμού για την επόμενη χρήση, το οποίο συνοδεύεται από Προϋπολογισμό Δαπανών και το υποβάλλει για έγκριση στη Γενική Συνέλευση.

4) Η πρόταση για μη έγκριση από τη Γενική Συνέλευση του Ισολογισμού, του Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Χρήσης και του προγράμματος δράσης, πρέπει να είναι ειδικά αιτιολογημένη.

1) Αν από τα ακαθάριστα έσοδα της Αγροτικής Συνεταιριστικής Οργάνωσης αφαιρεθούν οι κάθε είδους δαπάνες και έξοδα, οι ζημίες και οι αποσβέσεις, το υπόλοιπο που απομένει αποτελεί το διαχειριστικό υπόλοιπο της χρήσης. Το διαχειριστικό υπόλοιπο περιλαμβάνει πλεονάσματα και κέρδη. Τα πλεονάσματα προέρχονται από τις συναλλαγές του Συνεταιρισμού με τα μέλη του. Το πέραν του πλεονάσματος υπόλοιπο υπολογίζεται ότι προέρχεται από τις συναλλαγές με τρίτους και συνιστά κέρδη.

2) Από τα πλεονάσματα, κρατείται ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) για τον σχηματισμό του τακτικού αποθεματικού. Η κράτηση αυτή παύει να είναι υποχρεωτική όταν το τακτικό αποθεματικό φτάσει στο ύψος του συνολικού ποσού των υποχρεωτικών μερίδων των μελών του Συνεταιρισμού και επαναφέρεται εάν το τακτικό αποθεματικό υστερήσει έναντι του συνολικού

ποσού των υποχρεωτικών μερίδων των μελών. Το μέρος των πλεονασμάτων, που μεταφέρεται στο τακτικό αποθεματικό υπολογίζεται ως ισόποση εισφορά των μελών.

3) Το υπόλοιπο των πλεονασμάτων, που απομένει διατίθεται:

- Ανάπτυξη του Συνεταιρισμού.
- Απόδοση στα μέλη ανάλογα με τις συναλλαγές τους με το Συνεταιρισμό.
- Υποστήριξη άλλων δραστηριοτήτων που εγκρίνονται από τα μέλη.

4) Τα ποσά που κρατούνται, εμφανίζονται λογιστικά σε λογαριασμό Εκτάκτου Αποθεματικού Κεφαλαίου και σε λογαριασμούς Ειδικών Αποθεματικών Κεφαλαίου.

5) Στο τακτικό αποθεματικό περιέρχονται:

- Τα κέρδη μετά την φορολόγησή τους.
- Τα έσοδα που περιέρχονται στον Συνεταιρισμό από χαριστική αιτία.
- Κάθε άλλο έσοδο, για το οποίο δεν ορίζεται διαφορετικά από το παρόν.
- Το τακτικό Αποθεματικό Κεφάλαιο, χρησιμοποιείται για την αντικατάσταση του παγίου κεφαλαίου, για νέες επενδύσεις, και για κεφάλαιο κίνησης του Συνεταιρισμού.

Άρθρο 38^ο

ΕΚΤΑΚΤΟ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

1) Τα ποσά που θα διατίθενται και που θα εμφανίζονται λογιστικά, σε λογαριασμούς εκτάκτου αποθεματικού κεφαλαίου και ειδικών αποθεματικών κεφαλαίων, αποφασίζονται από την Γενική Συνέλευση των μελών του Συνεταιρισμού, με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία των άρθρων του καταστατικού.

2) Στα ειδικά αποθεματικά κεφάλαια περιέρχεται και κάθε έκτακτη εισφορά των συνεταίρων, που επιβάλλεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης για ορισμένο σκοπό.

3) Το έκτακτο αποθεματικό κεφάλαιο και το σύνολο των Ειδικών Αποθεματικών κεφαλαίων ή μέρος αυτών χρησιμοποιούνται για κεφάλαιο κίνησης ή και για κάλυψη τυχόν μελλοντικών ζημιών του Συνεταιρισμού, εφόσον, στην τελευταία αυτή περίπτωση, αποφασίσει η Γενική Συνέλευση με την αυξημένη απαρτία των άρθρων του καταστατικού.

Άρθρο 39°

ΕΚΤΑΚΤΗ ΕΙΣΦΟΡΑ

1) Εάν ο Συνεταιρισμός δεν μπορεί να πληρώσει τις οφειλές που έχουν λήξει ή εάν διαπιστωθεί κατά την σύνταξη του Ισολογισμού, ότι το Παθητικό υπερβαίνει το Ενεργητικό κατά το ένα τρίτο του συνολικού ποσού, της ευθύνης όλων των μελών, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υποχρεωμένο να συγκαλέσει αμέσως τη Γενική Συνέλευση με θέμα την επιβολή έκτακτης εισφοράς στα μέλη του.

2) Το Διοικητικό Συμβούλιο στην παραπάνω περίπτωση υποβάλλει στη Γενική Συνέλευση Ισολογισμό και έκθεση για την περιουσιακή κατάσταση του Συνεταιρισμού και προτείνει το ποσό της έκτακτης εισφοράς, που πρέπει να καταβάλλουν τα μέλη.

Για να επιβληθεί η έκτακτη εισφορά στα μέλη, πρέπει η Γενική Συνέλευση να αποφασίσει μόνο με την αυξημένη απαρτία.

Άρθρο 40°

ΤΗΡΟΥΜΕΝΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ο Συνεταιρισμός τηρεί τα βιβλία, που προβλέπονται από τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, καθώς και τα παρακάτω, θεωρημένα από την αρμόδια Δ.Ο.Υ., βιβλία.

- Βιβλίο Μητρώου μελών.
- Βιβλίο Πρακτικών των Γενικών Συνελεύσεων και του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Βιβλίο απογραφής και Ισολογισμού.
- Βιβλίο Μητρώου μελών Κλαδικής Οργάνωσης (ΚΟΠΑΣ) του Συνεταιρισμού, εφόσον χρειαστεί ή ζητηθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες.
- Βιβλίο πρακτικών Κλαδικής Οργάνωσης Παραγωγής, εφόσον χρειαστεί ή ζητηθεί ως άνω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 41°

ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

Με τη φροντίδα και ευθύνη του Διοικητικού Συμβουλίου αποστέλλονται *αντίγραφο της εγκριτικής απόφασης του Ειρηνοδικείου και του Καταστατικού καθώς και κάθε τροποποίηση αυτού* στην Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών, στην ΠΑΣΕΓΕΣ και στην Εποπτεύουσα Αρχή και τίθενται στον τηρούμενο απ' αυτές ειδικό φάκελο.

Άρθρο 42°

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ

1) Η τροποποίηση του καταστατικού γίνεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης με ονομαστική φανερή ψηφοφορία, εκτός αν η Γενική Συνέλευση θα αποφασίσει διαφορετικά. Η απόφαση για την τροποποίηση του Καταστατικού λαμβάνεται με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία των άρθρων του παρόντος Καταστατικού.

2) Κάθε τροποποίηση του παρόντος καταστατικού ισχύει από την ημερομηνία που καταχωρείται η εγκριτική απόφαση του αρμόδιου Δικαστηρίου στο Ειδικό Μητρώο των Αγροτικών Συνεταιρισμών κάθε βαθμού, που τηρείται στο Ειρηνοδικείο της περιφέρειας του Συνεταιρισμού.

Άρθρο 43°

ΛΥΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

1) Ο Συνεταιρισμός λύεται:

- A. Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, που λαμβάνεται με την εξαιρετική απαρτία και πλειοψηφία των άρθρων του Καταστατικού.
- B. Αν κηρυχθεί σε κατάσταση πτωχεύσεως.

Γ. Με απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου της έδρας του Συνεταιρισμού μετά από αίτηση του Διοικητικού Συμβουλίου ή των 2/3 του συνολικού αριθμού των μελών του ή της Εποπτεύουσας Αρχής.

2) Η αίτηση για τη λύση με απόφαση του Πρωτοδικείου, υποβάλλεται από την Εποπτεύουσα Αρχή, αν η λειτουργία του Συνεταιρισμού επέβη παράνομη ή αν αδράνησε για δύο (2) τουλάχιστον συνεχείς διαχειριστικές χρήσεις ή αν συνεπάγεται εγκατάλειψη του σκοπού τους, λόγω μειωμένης δραστηριότητάς του. Η απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου υπόκειται σε έφεση.

Άρθρο 44^ο

ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

1) Με εξαίρεση την περίπτωση της λύσης του Συνεταιρισμού, που επέρχονται από την κήρυξή του σε κατάσταση πτωχέυσεως και συμπληρωματικά η τήρηση των διατάξεων του Εμπορικού Νόμου, η λύση ακολουθεί σε κάθε άλλη περίπτωση, το στάδιο της εκκαθάρισης.

2) Η εκκαθάριση διενεργείται από έναν ή περισσότερους ειδικούς εκκαθαριστές, που ορίζονται από τη Γενική Συνέλευση. Το νομικό πρόσωπο του λυθέντος Συνεταιρισμού εξακολουθεί να υπάρχει και να λειτουργεί για τις ανάγκες της εκκαθάρισης.

3) Σε περίπτωση θανάτου, παραίτησης ή αδράνειας των εκκαθαριστών, μετά από αίτηση μέλους ή πιστωτή του Συνεταιρισμού, το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας του Συνεταιρισμού διορίζει άλλους εκκαθαριστές, δικάζοντας κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας.

Άρθρο 45^ο

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΩΝ

1) Οι εκκαθαριστές έχουν υποχρέωση, μόλις αναλάβουν τα καθήκοντά τους, να κάνουν απογραφή της περιουσίας του εκκαθαριζόμενου Συνεταιρισμού, και να συντάξουν Ισολογισμό, αντίγραφο του οποίου υποβάλλουν στην Εποπτεύουσα Αρχή.

Αν η εκκαθάριση παρατείνεται, ο Ισολογισμός συντάσσεται στο τέλος κάθε έτους. Ο τελικός Ισολογισμός καταρτίζεται στο τέλος της εκκαθάρισης. Οι εκκαθαριστές γνωστοποιούν τη λύση

του Συνεταιρισμού, με τη δημοσίευσή της σε μια ημερήσια εφημερίδα και αν δεν εκδίδεται τέτοια σε περιοδική εφημερίδα, του Νομού της έδρας της και καλούν τους πιστωτές να αναγγείλουν τις απαιτήσεις τους.

2) Απαιτήσεις πιστωτών κατά του υπό εκκαθάριση Συνεταιρισμού, παραγράφονται μετά την πάροδο τριών (3) ετών από την ημερομηνία της δημοσίευσης της λύσεώς του.

3) Από το προϊόν της εκκαθάρισης εξοφλούνται τα ληξιπρόθεσμα χρέη του εκκαθαριζόμενου Συνεταιρισμού, με την ακόλουθη σειρά:

- Προηγείται η εξόφληση των οφειλών προς τους εργαζόμενους.
- Ακολουθεί η εξόφληση των λοιπών δανειστών.
- Στη συνέχεια, εξοφλούνται οι υποχρεωτικές και οι τυχόν πρόσθετες υποχρεωτικές συνεταιριστικές μερίδες.
- Τέλος, το υπόλοιπο του Ενεργητικού που απομένει, διατίθεται ανάλογα με τον αριθμό των υποχρεωτικών και των τυχόν πρόσθετων υποχρεωτικών μονάδων.

Άρθρο 46^ο

Το καταστατικό αυτό αποτελείται από 46 άρθρα, διαβάστηκε, συζητήθηκε και ψηφίστηκε κατ' άρθρο και στο σύνολό του από την Γενική Συνέλευση που πραγματοποιήθηκε στον Τύρναβο, την πρώτη Σεπτεμβρίου του 2002, θα ισχύει από την ημέρα της έγκρισής του από το Ειρηνοδικείο και καταχώρησης στο Βιβλίο Μητρώου Αγροτικών Συνεταιρισμών, που τηρείται σ' αυτό.